

CAPITOLUL 1

ORGANIZAREA CONTABILITĂȚII ÎN INSTITUȚIILE DE CREDIT

Obiective:

- cunoașterea obiectului de studiu al contabilității bancare
- reliefarea particularităților contabilității bancare
- diferențierea dintre operațiunile active și pasive desfășurate de bănci
- cunoașterea componentelor situațiilor financiare anuale întocmite de societățile bancare

Cuvinte cheie:

- contabilitate bancară,
- operațiuni active,
- operațiuni pasive,
- situații financiare anuale,
- bilanț contabil agregat

Rezumat:

Pentru atingerea obiectivelor sale prezentul capitol pornește de la prezentarea componentelor sistemului bancar din România și subliniază activitățile de bază desfășurate de băncile comerciale din România.

Obiectul de studiu al contabilității bancare – patrimoniul societăților bancare este prezentat alături de particularitățile organizării și conducerii acesteia.

Tot în acest capitol o atenție deosebită este acordată în situațiilor financiare anuale întocmite de societățile bancare.

Conținut:

Activitatea bancară în România se desfășoară prin instituții de credit autorizate, în condițiile legii. În conformitate cu legea 58/1998 privind activitatea bancare, republicată în M. Of. partea I nr. 78/24.01.2005, instituția de credit reprezintă:

- a) entitatea care desfășoară cu titlu profesional activitate de atragere de depozite sau alte fonduri rambursabile de la public și de acordare de credite în cont propriu;
- b) entitatea emitentă de monedă electronică, alta decât cea prevăzută la lit. a), denumită în continuare instituție emitentă de monedă electronică.

Prin public se înțelege orice persoană fizică, persoană juridică ori entitate fără personalitate juridică, ce nu are capacitatea și experiența necesare pentru evaluarea riscului de nerambursare a sumelor depuse. Nu intră în categoria de public: statul, autoritățile administrației publice centrale și locale, agențiile guvernamentale, băncile centrale, instituțiile de credit, instituțiile financiare și alte instituții similare.

În România instituțiile de credit se pot constitui și pot funcționa ca bănci, organizații cooperatiste de credit, bănci de economisire și creditare, bănci de credit ipotecar și instituții emitente de monedă electronică.

1.1. Sistemul bancar din România

Sistemul bancar din România este un sistem pe două nivele, cuprinzând *Banca Națională a României și instituțiile de credit*. Acest sistem a fost introdus în decembrie 1990, fiind primul pas al procesului de reformă bancară.

Cadrul legislativ care guvernează sistemul bancar cuprinde:

- ✓ Legea privind Statutul Băncii Naționale a României – Legea nr. 312 din 28 iunie 2004,
- ✓ Ordonanța privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului - Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 99 din 6 decembrie 2006,
- ✓ Legea pentru privatizarea societăților comerciale bancare la care statul este acționar – Legea nr. 83 din 21 mai 1997,
- ✓ Reglementări privind falimentul instituțiilor de credit - Ordonanța Guvernului nr. 10 din 22 ianuarie 2004 privind falimentul instituțiilor de credit, aprobată, completată și modificată prin Legea nr. 278 din 23 iunie 2004,
- ✓ Ordonanța Guvernului nr. 39/1996, privind organizarea și funcționarea Fondului de Garantare a Creditelor din Sistemul Bancar.

Conform datelor furnizate în luna septembrie 2006 de Banca Națională a României, principalele caracteristici ale sistemului bancar sunt:

- Sistemul bancar cuprinde: 38 de bănci (dintre care: 2 cu capital majoritar de stat, 3 cu capital majoritar românesc, 26 cu capital majoritar străin, 7 sucursale ale unor bănci străine), o casă centrală a cooperativelor de credit (Creditcoop);
- Totalul activelor bancare este de peste 51 de miliarde EUR;
- Peste 60% din activele bancare sunt concentrate în primele 5 bănci din sistem;
- Indicatorul de solvabilitate al sistemului este de 17,8%;
- Acționariatul este reprezentat în majoritate de entități străine.

Banca Națională a României (BNR), înființată în anul 1880, este banca centrală a României. Instituție publică independentă, cu sediul central în municipiul București, Banca Națională a României este unica instituție autorizată să emită însemne monetare, sub formă de bancnote și monede, ca mijloace legale de plată pe teritoriul României.

Conform prevederilor Legii nr. 312/2004 privind Statutul BNR, principalele atribuții ale BNR sunt:

1. elaborarea și aplicarea politicii monetare și a politicii de curs de schimb;
2. autorizarea, reglementarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, promovarea și monitorizarea bunei funcționări a sistemelor de plăți pentru asigurarea stabilității financiare;
3. emiterea bancnotelor și a monedelor ca mijloace legale de plată pe teritoriul României;
4. stabilirea regimului valutar și supravegherea respectării acestuia;
5. administrarea rezervelor internaționale ale României.

Instituțiile de credit

Conform datelor furnizate în luna septembrie 2006 de Banca Națională a României, sistemul bancar din România cuprinde un număr de 38 de instituții de credit, după cum urmează:

	Număr de bănci
1. Bănci cu capital majoritar de stat	2
2. Bănci cu capital majoritar privat (inclusiv CreditCoop și sucursalele băncilor străine)	37
Total (1+2)	39
a. Bănci cu capital majoritar românesc	6
b. Bănci cu capital majoritar străin, din care:	26
- sucursale ale băncilor străine	7

În ceea ce privește specializarea pe tipuri de operațiuni, situația este următoarea:

- 5 instituții de credit sunt specializate: una în finanțarea operațiunilor de import-export, două în finanțarea creditelor pentru locuințe, una în finanțarea creditelor pentru mașini, una în bancă de economii pentru populație,
- 1 instituție de credit este casa centrală a cooperativelor de credit,
- celelalte 33 de instituții de credit efectuează operațiuni bancare comerciale - *corporate* și *retail*.

Activitatea de bază tradițională a unei bănci comerciale este structurată în:

- **Operațiuni pasive**, cele de constituire a resurselor;
- **Operațiuni active**, cele prin care banca își angajează resursele în vederea acordării de credite și deci a obținerii de profit;
- **Operarea transferurilor monetare;**
- **Alte servicii.**

Operațiunile pasive cuprind totalitatea serviciilor bancare, oferite atât persoanelor fizice cât și persoanelor juridice, de constituire și utilizare a depozitelor bancare.

Gama operațiunilor pasive include:

A. *Depozitele la vedere*, considerate principala sursă a fondurilor bancare sunt caracterizate prin elasticitate, deoarece depunătorii pot dispune în orice moment utilizarea lor pentru plăți în cont sau retrageri din cont. Depozitele la vedere îmbracă *au mai multe forme de existență:*

a. *conturile curente.*

b. *conturile de depozit sau de economii*

a. *Conturile curente.* Funcția principală a contului curent este prestarea unor servicii numeroase și laborioase care solicită un efort din partea băncii. Așa se face că majoritatea băncilor aplică un regim special acestor conturi, fie că nu acordă dobândă, fie că se bonifică o dobândă

redușă. Mult timp a existat o concepție greșită conform căreia conturile curente reprezintă o resursă "gratuită" a marilor bănci, deoarece băncile nu plăteau dobândă pentru astfel de depozite. Însă, ca urmare a intensificării concurenței serviciilor de depozitare, în multe țări aceste conturi au devenit purtătoare de dobânzi. Costul real al unor astfel de depozite este în jur de 6-8% din venitul total al băncilor¹. Conturile curente se pot deschide în lei sau în valută. Unele bănci condiționează deschiderea acestor conturi de existența unei sume inițiale minime, iar retragerile se pot face în limita acestei sume, care rămâne permanent în cont. În țara noastră ca practică generală, plățile din conturile curente se fac numai în limita disponibilităților existente în cont. Totuși în anumite condiții, unele bănci au început să practice și plăți în descoperit de cont (overdraft) pentru clienții de încredere, dacă în mod cert urmează o încasare și deci perioada de creditare este foarte scurtă. Pe măsură ce dezvoltarea tehnologică pătrunde în sistemul bancar, băncile oferă o paletă tot mai mare de facilități și servicii legate de utilizarea conturilor curente. Dintre noile servicii oferite care însoțesc serviciul de bază, enumerăm²:

- Carduri de retragere de numerar (cash card) de la distribuitorii automate de numerar sau de la ghișeele automate de bancă ATM (Automated Teller Machine)
- Ordine de plată permanente (Standing order)
- Debitare directă (Direct debit)
- Cărți de debit/credit (Debit card/Credit card)
- Operațiuni bancare prin telefon/internet – banca la domiciliu

b. *Conturile de depozit sau de economii.* Acestea asigură fructificarea unor economii pe termen mai lung. Unele bănci aplică restricții și cu privire la retrageri. Eliberarea fondurilor se poate face și imediat, la cerere, dar dobânda calculată în acest caz este mai mică.

B. Depozitele la termen. Acestea creează o bază sigură de fructificare în procesul de creditare potrivit concurenței între deponent și bancă privind termenele, dobânzile și celelalte condiții de depunere. Forma principală de atragere a acestor depozite este *contul de depozit de investiții*. Contul de depozit este disponibil atât pentru persoane fizice cât și pentru persoane juridice, iar depozitele se pot constitui fie în lei, fie în valută, la majoritatea băncilor. Băncile stabilesc o sumă minimă necesară pentru deschiderea unui cont de depozit (plafon minim) și perioada de timp a depozitului (o lună, trei, șase sau douăsprezece luni). În baza sumelor depozitate unele bănci acordă clienților împrumuturi, al căror nivel se situează în general, până la 80% din suma depusă în cont.

Avantajele pe care le oferă contul de depozit pentru clienți sunt:

- Obținerea unei rate mai mari a dobânzii
- Accesul la dobândă lunară, care este depusă într-un cont curent
- Posibilitatea împrumutului fără alte garanții.

C. Rescontul. Reprezintă o modalitate de procurare de resurse noi, prin cedarea portofoliului de efecte comerciale, provenite din scontare, unei alte bănci, băncilor de scont sau, de regulă băncii de emisiune³. Profitul înregistrat de banca de depozit rezultă din diferența dintre dobânda la care se scontează (mai mare) și taxa scontului, dobânda practică de banca de emisiune.

D. Operațiunile de lombardare. Reprezintă operațiuni de împrumut pe garanții de efecte publice: operațiuni și bonuri de tezaur, operațiuni prin care banca de depozit obține de la banca de emisie resurse pe termen scurt, valorificându-și astfel deținerile de hârtii de valoare.

E. Capitalul propriu și fondurile de rezervă. Acestea au aport relativ redus în formarea resurselor de creditare a băncilor. În marea lor majoritate societăți pe acțiuni, băncile își formează capitalul propriu prin emisiunea și subscrierea de acțiuni.

Operațiunile active cuprind totalitatea **serviciilor de creditare** oferite de o bancă și **operațiunile de plasament**. Băncile își angajează resursele în vederea îndeplinirii funcționalităților statutare și a obținerii de profit.

Creditarea este o activitate de bază într-o bancă, care dacă este practică corect aduce profituri importante. Procesul de creditare are un rol important economic, deoarece băncile pun la dispoziție astfel banii necesari dezvoltării economice. Într-o economie competitivă, activitățile specifice sectorului terțiar trebuie să se concentreze asupra nevoilor clienților și să dezvolte aceste

¹ Derek, F.C. – "Bank Strategic Management and Marketing", Ed. John Willey & Sons, NY, 1986

² Ionescu, L. (coordonator) – "Băncile și operațiunile bancare", Ed. Economică, 1996

³ Basno, C., Dardac, N., Floricel, C. – "Monedă, Credit, Bănci", Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1994

produse și servicii pentru satisfacerea noilor cerințe, mereu diversificate, ale acestora. Tipurile de credite acordate de bănci sunt în continuă diversificare în concordanță cu cerințele clienților.

Operarea Transferurilor Monetare

Băncile oferă servicii privind plățile prin transferul fondurilor atât electronic cât și prin instrumente de plată în numele și la cererea clienților lor. Banca percepe un comision pentru acest serviciu, comision care variază în funcție de valoarea sumei și tehnica de transfer a banilor. Acest comision aduce venit băncii. Instrumentele de plată cum sunt cecul, cambia, biletul la ordin, ordinul de plată și sistemele de plată electronice au devenit înlocuitori ai comisionului. Băncile trebuie să identifice noi modalități de folosire a acestora. Aceste instrumente de plată, caracterizate prin rapiditate și încredere au permis creșterea eficienței și vitezei de transfer a banilor.

Fondul de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar

Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar a fost înființat în anul 1996, prin Ordonanța Guvernului nr. 39/1996, fiind constituit ca persoană juridică de drept public.

Obiectivul principal al Fondului este garantarea rambursării depozitelor constituite la instituțiile de credit de către persoane fizice, persoane juridice ori entități fără personalitate juridică, potrivit condițiilor și limitelor stabilite prin legea de funcționare a Fondului, precum și desfășurarea activității ca administrator special, administrator interimar ori ca lichidator al instituțiilor de credit, în cazul desemnării sale în una din aceste calități.

Încă de la înființarea Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, reprezentanții Asociației Române a Băncilor au avut un rol activ în elaborarea și punerea în aplicare a reglementărilor privind mecanismul de garantare a depozitelor și de plată a compensațiilor către depunători, în situații de faliment a unor bănci. Asociația Română a Băncilor este reprezentată, prin Președinte și Secretarul General, în Consiliul de Administrație al Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar.

Biroul de Credit

Înființat din inițiativa comunității bancare din România, Biroul de Credit este o societate pe acțiuni, care are ca membri fondatori 24 de bănci. În prezent, Biroul de Credit are ca acționari 27 de bănci. Devenit operațional în august 2004, Biroul de Credit administrează în prezent date negative și pozitive, provenite din surse bancare și non-bancare.

Scopul creării Biroului de Credit a fost acela de a furniza participanților din sistemul bancar informații reale, actualizate, agregate și consistente referitoare la persoane fizice care au contractat credite de la bănci sau societăți financiare, au achiziționat un produs în sistem leasing, au fost asigurate împotriva riscului de neplată de o societate de asigurări.

Obiectul de activitate al Biroului de Credit include:

- Colectarea / prelucrarea datelor privind portofoliul de clienți – persoane fizice ai participanților;
- Informații și analize oferite participanților în scopul identificării și cuantificării riscului de credit, creșterii calității creditelor, diminuării riscului de fraudă și protejării creditorilor;
- Stabilirea criteriilor uniforme de apreciere a clientelei (scoring);
- Consultanță financiar-bancară.

TransFonD

Ca urmare a eforturilor deosebite depuse atât de banca centrală, cât și de comunitatea bancară pentru o reformă structurală a sistemelor de plăți și decontări din România, în prezent România dispune de un sistem de plăți modern, la nivelul celor existente în Uniunea Europeană. Operatorul Sistemului Electronic de Plăți din România este TransFonD - Societatea de Transfer de Fonduri și Decontări, o companie privată fondată de comunitatea bancară din România, având ca acționari Banca Națională a României (33,33%) și 25 bănci comerciale (66,67%). Domeniul principal de activitate al TransFonD este furnizarea de servicii de compensare și decontare a plăților fără numerar în monedă națională, pentru instituțiile de credit, Banca Națională a României, Trezoreria Statului și alte instituții financiare.

Principalele atribuții ale TransFond sunt:

- administrarea și operarea sistemului SENT (casa automată de compensare);
- administrarea tehnică și operarea sistemului ReGIS (sistemul de decontare pe bază brută în timp real), conform mandatului acordat de către Banca Națională a României;
- operarea tehnică a sistemului SaFIR (sistemul de depozitare și decontare a operațiunilor cu titluri de stat);

- asigurarea de servicii de suport pentru participanții la cele trei sisteme.

Institutul Bancar Român

Institutul Bancar Român are ca principal obiectiv perfecționarea profesională, pregătirea și specializarea personalului bancar, în conformitate cu cerințele stabilite de instituțiile de credit și Banca Națională a României, în cooperare cu Asociația Română a Băncilor și cu programele aprobate de Consiliul de Administrație.

Centrala Incidentelor de Plăți

Înființată în anul 1997 în cadrul Băncii Naționale a României, Centrala Incidentelor de Plăți este un centru de intermediere care gestionează informația specifică incidentelor cu instrumente de plată (cecuri, cambii, bilete la ordin), atât din punct de vedere bancar (tragerea în descoperit de cont), cât și din punct de vedere social (pierdere / furt / distrugere).

Transmiterea informației la Centrala Incidentelor de Plăți se face pe cale electronică, prin utilizarea Rețelei de Comunicații Interbancare ce leagă centrala BNR cu centralele tuturor băncilor.

Centrala Riscurilor Bancare

Înființată în 2000 în cadrul Băncii Naționale a României, Centrala Riscurilor Bancare reprezintă o structură specializată în colectarea, stocarea și centralizarea informațiilor privind expunerea fiecărei instituții de credit din sistemul bancar românesc față de acei debitori care au beneficiat de credite și/sau angajamente al căror nivel cumulativ depășește suma limită de raportare sau care înregistrează întâzieri în efectuarea plăților, precum și a informațiilor referitoare la fraudele cu carduri produse de către posesori.

Utilizatorii informațiilor existente în baza de date a Centralei Riscurilor Bancare sunt persoanele declarante - instituțiile de credit și societățile de credit ipotecar - și Banca Națională a României. Schimbul de informații de risc bancar se realizează electronic prin Rețeaua de Comunicații Interbancară.

1.2. Organizarea și conducerea contabilității instituțiilor de credit

Instituțiile de credit (băncile, persoane juridice române, organizațiile cooperatiste de credit, instituțiile emitente de monedă electronică și casele/băncile de economii pentru domeniul locativ) au obligația organizării și conducerii contabilității proprii⁴, respectiv a contabilității financiare și a contabilității de gestiune adaptată la specificul activității. Aceleași obligații revin și subunităților (sucursale și alte sedii secundare) cu sediul în România, ce aparțin unor instituții de credit cu sediul în străinătate, precum și subunităților (sucursale și alte sedii secundare) cu sediul în străinătate, care aparțin unor instituții de credit cu sediul în România.

Contabilitatea instituțiilor de credit⁵ trebuie să asigure înregistrarea cronologică și sistematică, prelucrarea, publicarea și păstrarea informațiilor cu privire la poziția financiară, performanța financiară și fluxurile de trezorerie, atât pentru cerințele interne ale acestora, cât și în relațiile cu investitorii prezenți și potențiali, creditorii financiari și comerciali, clienții, instituțiile publice și alți utilizatori.

Structurile patrimoniale asupra cărora își îndrepta atenția contabilitatea instituțiilor de credit și a căror evoluții în timp le surprinde, sunt următoarele:

a) *activele* - respectiv resursele controlate de către o instituție de credit ca rezultat al unor evenimente trecute, de la care se așteaptă să genereze beneficii economice viitoare pentru instituția de credit și ale căror costuri pot fi evaluate în mod credibil;

b) *datoriile* - respectiv obligațiile actuale ale instituțiilor de credit ce decurg din evenimente trecute și prin decontarea cărora se așteaptă să rezulte ieșiri de resurse care încorporează beneficii economice;

c) *capitalurile proprii* - respectiv interesul rezidual al acționarilor în activele unei instituții de credit după deducerea tuturor datoriilor sale;

d) *cheltuielile* - respective diminuări ale beneficiilor economice înregistrate pe parcursul perioadei contabile, sub forma de ieșiri sau scăderi ale valorii activelor sau creșterii datoriilor, care se concretizează în reduceri ale capitalurilor proprii, altele decât cele rezultate din distribuirea acestora către acționari”.

⁴ *Legea contabilității nr.82/1991*- republicată și actualizată, art. 1

⁵ *Legea contabilității nr.82/1991*- republicată și actualizată, art. 2, alin.1

e) *veniturile* – respectiv creșteri ale beneficiilor economice înregistrate pe parcursul perioadei contabile sub formă de intrări sau creșteri ale activelor sau descreșteri ale datoriilor, care se concretizează în creșteri ale capitalului propriu, altele decât cele rezultate din contribuții ale acționarilor.⁶

Contabilitatea instituțiilor de credit se conduce în partidă dublă.

Instituțiile de credit au obligația să efectueze inventarierea generală a elementelor de activ și de pasiv deținute la începutul activității, cel puțin o dată pe an pe parcursul funcționării lor, în cazul fuziunii sau încetării activității, precum și în alte situații prevăzute de lege.

Documentele oficiale de prezentare a situației economico-financiare a instituțiilor de credit sunt ***situațiile financiare anuale, care trebuie să ofere o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată.***

Contabilitatea se ține în limba română și în moneda națională. Contabilitatea operațiunilor efectuate în valută se ține atât în moneda națională, cât și în valută. Pentru necesități proprii de informare, instituțiile de credit pot opta pentru întocmirea situațiilor financiare și într-o altă monedă.

Planul de conturi pentru instituțiile de credit și normele de utilizare ale acestuia conțin regulile generale privind utilizarea Planului de conturi în condițiile aplicării Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), conturile necesare înregistrării în contabilitate a operațiunilor economico-financiare ce pot avea loc în cadrul instituției de credit, precum și conținutul acestora. La elaborarea planului de conturi pentru instituțiile de credit și normelor metodologice de utilizare a acestuia s-au avut în vedere, în principal, tratamentele contabile prevăzute de Standardele Internaționale de Raportare Financiară, precum și prevederile reglementărilor aplicabile pentru agenții economici, alții decât instituțiile de credit.

Planul de conturi și normele metodologice de utilizare a acestuia nu constituie temei legal pentru efectuarea operațiunilor economico-financiare, ci servesc numai la înregistrarea corespunzătoare în contabilitate a operațiunilor efectuate. Operațiunile economico-financiare supuse înregistrării în contabilitate trebuie efectuate în concordanță strictă cu prevederile actelor normative care le reglementează.

Planul de conturi conține opt clase de conturi simbolizate cu o cifră, grupe de conturi simbolizate cu două cifre, conturi sintetice de gradul I simbolizate cu trei cifre, conturi sintetice de gradul II simbolizate cu patru cifre, conturi sintetice de gradul III simbolizate cu cinci cifre. Conturile din cele opt clase (1-7 și 9) se utilizează de către toate instituțiile de credit.

Dezvoltarea în analitic a conturilor sintetice prevăzute în planul de conturi este de competența fiecărei instituții de credit, în funcție de criteriile generale (atribute) și de necesitățile proprii. Codificarea conturilor analitice se face începând cu cifra a 6-a a simbolului contului.

Conturile prevăzute în planul de conturi sunt ordonate în funcție de lichiditatea activelor și exigibilitatea pasivelor, în corelare cu regulile care stau la baza întocmirii situațiilor financiare.

Contabilitatea instituțiilor de credit se organizează, de regulă, în compartimente distincte, conduse de către directorul financiar-contabil, contabilul-șef sau altă persoană împuternicită să îndeplinească această funcție.

Contabilitatea poate fi organizată și condusă pe bază de contracte de prestări servicii în domeniul contabilității, încheiate cu persoane juridice autorizate, care răspund potrivit legii. Externalizarea organizării și ținerii contabilității se face cu respectarea reglementărilor Băncii Naționale a României și a celorlalte reglementări în materie.

Directorul financiar-contabil, contabilul-șef sau altă persoană împuternicită să îndeplinească această funcție trebuie să aibă studii economice superioare, potrivit art.11, alin.2 din Legea contabilității nr.82/1991.

Răspunderea pentru organizarea și ținerea contabilității, în conformitate cu prevederile legii, revine administratorului, respectiv persoanei care are obligația gestionării instituției de credit.

În acest scop, administratorul trebuie să asigure, potrivit legii, condițiile necesare pentru: întocmirea documentelor justificative privind operațiunile economico-financiare; organizarea și ținerea corectă și la zi a contabilității; organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de activ și de pasiv, precum și valorificarea rezultatelor acesteia; respectarea regulilor de întocmire a situațiilor financiare, publicarea și depunerea la termen a acestora la organele în drept; păstrarea documentelor justificative, a registrelor și situațiilor financiare și organizarea contabilității de gestiune adaptată la necesitățile și specificul instituției de credit.

---

⁶ Chițu A., „Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor - Recunoașterea veniturilor și cheltuielilor în contabilitate”, Ed. C.E.C.C.A.R, Nr.3, martie 2003, p.62.

Atribuțiile directorului financiar-contabil, ale contabilului-șef sau altei persoane împuternicite să îndeplinească această funcție, precum și a personalului din subordinea acestora, în domeniul contabilității, se stabilesc de către administrator, care are obligația gestionării instituției de credit, potrivit legii.

În cazul în care contabilitatea instituției de credit se organizează și se ține de către persoane juridice autorizate, răspunderea privind ținerea contabilității în conformitate cu normele contabile revine și acestor persoane, potrivit legii. Relațiile dintre aceste persoane și instituția de credit privind organizarea și ținerea contabilității se stabilesc pe bază de contract scris de prestări de servicii. Lucrările de contabilitate întocmite în aceste condiții poartă semnătura persoanelor autorizate prevăzute la alineatul precedent.

În cazul în care contabilitatea instituției de credit nu se ține de către persoane autorizate, răspunderea asupra respectării reglementărilor contabile revine administratorului, respectiv persoanei care are obligația gestionării instituției de credit.

1.3. Particularitățile contabilității instituțiilor de credit

Contabilitatea instituțiilor de credit, deși reglementată de o lege care se adresează tuturor societăților comerciale, prezintă unele particularități determinate de constrângerile ce impun anumite forme de evidență, de natura specifică a operațiunilor bancare și a activității bancare precum și de destinația informațiilor contabile. Operațiunile tipice instituțiilor de credit se caracterizează în cvasitotalitatea lor prin faptul că generează fluxuri financiare ce se pot și trebuie să fie înregistrate direct datorite existenței materiei prime bancare ce este în același timp unitate de măsură în contabilitate, banii.

Acesta este motivul pentru care subliniem câteva din particularitățile contabilității bancare: **descentralizarea funcției contabile, standardizarea contabilității, gradul ridicat de informatizare în contabilitate, furnizarea de informații statistice ca rezultate ale activității contabile.**

Descentralizarea funcției contabile

Această particularitatea este rezultatul faptului că în activitatea bancară fiecare operațiune bancară se traduce printr-o operațiune contabilă care trebuie înregistrată în momentul și la locul producerii operațiunii bancare. Ea nu determină inexistența unui departament sau compartiment de contabilitate care să centralizeze și să prelucreze informația contabilă. Mai mult, responsabilitatea compartimentului de contabilitate generală impune organizarea la nivelul centralei instituției de credit a unui sistem sofisticat de validare și control al operațiunilor înregistrate. Multitudinea operațiunilor derulate într-o singură zi într-o instituție de credit impune sistemelor contabile bancare să mențină pe de o parte soluții pentru identificarea titularului de tranzacție și pe de altă parte să organizeze compartimente de control financiar intern și de audit intern care au ca principal obiectiv verificarea corectitudinii înregistrărilor contabile și identificarea erorilor de înregistrare.

Standardizarea contabilității

Numărul mare de tranzacții desfășurate într-o instituție de credit implică un număr mare de înregistrări contabile care nu presupun neapărat o diversificare proporțională a acestora ci provin mai degrabă din caracterul repetabil al anumitor tipuri de tranzacții. Forma de organizare a unei bănci (de tip arborescent cu o rețea teritorială mai mult sau mai puțin întinsă) presupune formule de organizare a contabilității care să satisfacă cerințele de centralizare a informației contabile. În acest sens operațiunile contabile dintr-o instituție de credit se pot predefini și schematiza la nivel general, în metodologii ce se asociază fiecărei operațiuni bancare cu formula contabilă aferentă.

Realizarea metodologiei reprezintă o activitate extrem de importantă într-o instituție de credit datorită mediului financiar economic foarte diversificat și foarte activ în care „produsele și serviciile bancare” pot avea o perioadă scurtă de viață (în permanență se crează noi produse și servicii care vin în întâmpinarea cerințelor clienților instituției de credit). În acest sens, reglementările după care se organizează și conduce evidența contabilă într-o instituție de credit se limitează la conturile sintetice (reglementări emise de Ministerul Finanțelor și de Banca Centrală) iar responsabilitatea enunțării instrucțiunilor de lucru asociate noilor produse și metodologia contabilă prin care se reglementează modalitățile unice de înregistrare contabilă a tranzacțiilor generate pe parcursul vieții produsului bancar revine instituției de credit care va genera un cont analitic distinct în care se vor reflecta toate tranzacțiile referitoare la acel produs în toate unitățile teritoriale ale instituției de credit.

Gradul ridicat de informatizare în contabilitate

Informatizarea contabilității instituțiilor de credit trebuie privită ca o necesitate impusă pe de o parte de *sistemul managerial* și pe de altă parte de *aspectele juridice* referitoare la tranzacțiile desfășurate.

Din perspectivă managerială fluxul informațional trebuie să circule extrem de rapid:

- dinspre conducere spre posturile de execuție făcând cunoscute sucursalelor și compartimentelor acestora regulile și metodologiile specifice de lucru la un moment dat
- dar și înapoi, dinspre compartimente spre conducere, oferind managementului informații despre rezultatele activității desfășurate, informații concretizate sub formă de rapoarte ce își trag datele din evidența contabilă.

Sub aspect juridic, instituția de credit este o entitate unică cu o singură identitate (concretizată în numărul de înregistrare la Registrul Comerțului) și cu o reprezentare unitară în raporturile cu terții. Indiferent de sediul în care au loc tranzacțiile (indiferent de sucursală) sau alte categorii de relații cu terții, aceștia intră în raport cu reprezentanții instituției de credit ca entitate economică. Rapoartele financiare prezentate partenerilor, organismelor administrative sau de supraveghere cuprind informații centralizate care reflectă o imagine a ansamblului activității și rezultatelor instituției pe o anumită perioadă. Fără această centralizare nu este posibilă analiza performanțelor băncii și nici dimensionarea riscurilor relaționale legate de aceasta.

Mai mult, anumite înregistrări contabile nu se pot face decât pe baza datelor contabile centralizate. De exemplu calculul profitului se face numai după centralizarea veniturilor și cheltuielilor tuturor sucursalelor, filialelor, prin închiderea conturilor de venituri și cheltuieli în contul de profit și pierdere deschis numai în contabilitatea centralei instituției de credit.

Furnizarea de informații statistice ca rezultate ale activității contabile

Funcția statistică a instituțiilor de credit se concretizează în organizarea analitică a contabilității astfel încât să răspundă unor cerințe de raportare impuse de statistica națională, administrația fiscală, instituțiile de prognoză. Sistemul de raportări elaborat de Banca Națională a României are rolul de a satisface nevoile de date statistice ale acesteia precum și ale organismelor centrale de analiză și documentare la nivel național. Este vorba - de exemplu - de elemente de identificare a apartenenței unui client la un anumit grup statistic în funcție de tipul de firmă, tipul de capital, tipul de activitate sau de elemente de identificare a tipului de scadență, tipului de deviză, tipului de dobândă asociată unui cont.

Majoritatea informațiilor cerute de formularul de raportare nu reprezintă în fond date contabile ci doar date de identificare a clientului, a categoriei de element patrimonial ori a tipului de angajament dat sau primit de instituția de credit și acesta este motivul pentru care majoritatea instituțiilor de credit înregistrează aceste informații în baze de date speciale, fapt ce face posibilă simplificarea evidenței contabile în condițiile realizării obligațiilor de raportare statistică. Aceste date sunt păstrate în fișiere informatice dedicate ce pot fi apelate și centralizate prin mijloace specifice informaticii în rapoarte ce se deosebesc de formatul clasic al rapoartelor contabile.

Particularitățile contabilității bancare, caracterul analitic al evidenței contabile în instituțiile de credit, precum și creșterea numărului operațiunilor bancare și diversificarea direcțiilor fluxurilor financiare au impus o strânsă relație între contabilitatea bancară și informatică. Informatica bancară a devenit o adevărată specializare a acestui domeniu dinamic de activitate. Programele și aplicațiile informatice încorporează astăzi operațiuni contabile indiferent cărui tip de activitate sunt dedicate: trezorerie, casierie, creditare, operațiuni de transfer de fonduri.

S-au dezvoltat sisteme contabile și de comunicație care pe de o parte accelerează fluxurile informaționale și financiare și pe de altă parte centralizează activitatea contabilă a instituției de credit. Aceste sisteme informatice contabile au ca obiectiv principal furnizarea informațiilor ce permit măsurarea riscurilor și rentabilității asigurând în acest sens continuitatea activității. Ele trebuie să fie capabile să asigure în timp uniformitatea și stabilitatea informațiilor în baza unei strategii informaționale a băncii care trebuie să țină seama de:

- ✓ cerințele de evidență contabilă primară determinate de reglementările contabile curente, raportările financiare sau statistice stabilite prin acte normative, raportări financiare interne cerute de managementul instituției;
- ✓ cerințele de evidență operațională care asigură o imagine corectă, ușor auditabilă a tranzacțiilor din fiecare domeniu de activitate al instituției de credit;
- ✓ nivelurile și structurile de agregare a datelor în vederea efectuării raportărilor interne și externe;

✓ cerințele de analiză și sistematizare locale sau centrale.

În principal sistemele informatice contabile ale instituțiilor de credit sunt concepute și lucrează pe trei niveluri ce se intercondiționează:

- a) *nivelul operațional* în care sunt gestionate informații legate de tranzacțiile efectuate pe diferite domenii de activitate: fluxuri financiare, evidența stocurilor, a mijloacelor fixe, a personalului și salarizării, etc. În acest nivel sunt incluse module de gestiune operațională dedicate domeniilor respective.
- b) *nivelul de evidență contabilă generală* în care se preiau informațiile specifice din modulele de gestiune operațională în modulul de contabilitate generală.
- c) *nivelul de analiză și raportare* care centralizează informațiile de la cele două nivele (operațional și de evidență contabilă generală) în funcție de cerințele de analiză și raportare ale managementului instituție de credit și ale organismelor de reglementare. Complexitatea activităților și dimensiunile instituțiilor de credit (răspândirea lor într-o rețea teritorială vastă) impune acestui nivel de analiză și raportare o desfășurare pe mai multe module care sunt create în principiu în centralele instituțiilor de credit.

Pe lângă aceste trei niveluri sistemul informatic contabil trebuie să asigure legături informațional contabile cu alte sisteme informațional contabile ale altor instituții de credit (sistemul electronic de plăți la nivel național și internațional).

Ritmul alert de dezvoltare al economiilor contemporane impune sistemelor informatice și sistemelor contabile care le susțin din instituțiile de credit, condiționalități de adaptare la schimbări, indiferent dacă acestea sunt determinate de modificări ale reglementărilor, de apariția de noi produse sau servicii, ori de modificări ale strategiilor manageriale ce implică modificări ale raportărilor interne.

1.4. Principii contabile utilizate de instituțiile de credit

În organizarea și conducerea contabilității în instituțiile de credit sunt aplicate aceleași principii contabile generale.⁷

1. **Principiul prudenței** – urmărește să evite un transfer în viitor al incertitudinilor din prezent. Acesta permite contabilizarea pierderilor certe și probabile a veniturilor certe, dar nu și a veniturilor potențiale.
2. **Principiul permanenței metodelor** – care asigură comparabilitatea în timp a informațiilor contabile prin menținerea acelorași norme și reguli de înregistrare în contabilitate. Schimbarea acestora se face numai extraordinar și în mod justificat.
3. **Principiul independenței exercițiilor** – decupează activitatea băncii în perioade de timp de 12 luni, numite exerciții. Un exercițiu cuprinde toate veniturile și cheltuielile angajate de către bancă în perioada respectivă, indiferent de momentul în care acestea sunt încasate sau plătite. De exemplu, dobânzile sunt înregistrate pe baza dobânzilor scurse în fiecare perioadă și nu în funcție de momentul încasării sau plății lor.
4. **Principiul continuării activității** – pleacă de la premisa că banca își continuă în mod normal activitatea fără să și-o reducă în mod sensibil sau să intre în stare de lichidare.
5. **Principiul intangibilității bilanțului** – cere ca bilanțul de deschidere să corespundă cu bilanțul de închidere al exercițiului precedent.
6. **Principiul necompensării** – în conformitate cu acest principiu nu se poate face nici o compensare între posturi de activ și posturi de pasiv, din bilanț, sau între venituri și cheltuieli în contul de rezultate.
7. **Principiul costului istoric** – cere menținerea activelor și pasivelor bilanțiere la valoarea istorică de intrare. Totuși, contabilitatea bancară reevaluează periodic o serie de operațiuni în funcție de prețul pieței.
8. **Principiul importanței semnificative** – toate informațiile de importanță semnificativă trebuie prezentate în situațiile financiare elaborate.
9. **Principiul supremației realității asupra aparenței** – pune pe primul plan aspectul economic și financiar în raport cu cel juridic.
10. **Principiul regularității, sincerității și imaginii fidele** – urmărește furnizarea de informații clare, precise și complete asupra patrimoniului, situației financiare, rezultatului, operațiunilor și riscurilor asumate.
11. **Principiul cuantificării monetare** – cere exprimarea într-o formă monetară a operațiunilor contabile înregistrate. Moneda de bază este cea națională, dar în funcție de specificul operațiunii

⁷ Dedu V, Enciu A., „Contabilitate bancară”, - Ed. Economică, București, 2001, p. 9

desfășurate, apar și alte monede străine.

1.5. Evaluarea patrimoniului instituțiilor de credit

Evaluarea este procesul prin care se determină valorile la care structurile situațiilor financiare vor fi recunoscute în bilanț și contul de profit și pierdere. Aceasta presupune alegerea unei baze de evaluare. Bazele de evaluare sunt utilizate în diverse combinații și grade de utilizare și includ următoarele:

- a. *costul istoric* – activele sunt înregistrate la suma de numerar sau echivalente de numerar plătită în momentul cumpărării lor sau la valoarea justă a sumei plătite în momentul cumpărării. Datoriile sunt înregistrate la valoarea echivalentelor obținute în schimbul obligației sau la valoarea ce se așteaptă să fie plătită în numerar sau echivalent de numerar pentru a stinge datoriile în cursul normal al afacerilor;
- b. *costul curent* – activele sunt înregistrate la suma în numerar sau echivalent de numerar care ar trebui plătită dacă același activ sau unul asemănător ar fi achiziționat în prezent. Datoriile sunt înregistrate la valoarea neactualizată a numerarului sau echivalentului de numerar, necesară pentru a deconta în prezent obligația;
- c. *valoarea realizabilă* – activele sunt înregistrate la suma în numerar sau echivalent de numerar care poate fi obținută în prezent prin vânzarea normală a activelor. Datoriile sunt înregistrate la valoarea lor de decontare, care reprezintă valoarea neactualizată în numerar sau echivalent de numerar care trebuie plătită pentru a achita datoriile în cursul normal al afacerilor;
- d. *valoarea actualizată* – activele sunt înregistrate la valoarea actualizată a viitoarelor intrări nete de numerar care urmează a fi generate în derularea normală a activității întreprinderii. Datoriile sunt înregistrate la valoarea actualizată a viitoarelor ieșiri de numerar care se așteaptă să fie necesare pentru a deconta datoriile în cursul normal al afacerilor.

Reguli generale

1. **La intrarea în patrimoniu**, bunurile se evaluează în funcție de modalitatea de dobândire, la valoarea de intrare (valoare contabilă) astfel:

- bunurile aduse ca aport la capitalul social sau obținute cu titlu gratuit se evaluează la valoarea de utilitate, funcție de prețul pieței, utilitatea, starea și amplasarea acestora;
- bunurile procurate cu titlu oneros, se evaluează la costul de achiziție;
- bunurile obținute din producție proprie, se evaluează la cost de producție;
- creanțele și datoriile se evaluează și se înregistrează în contabilitate la valoarea lor nominală (valoarea înscrisă în documentul justificativ care atestă dreptul de a încasa sau obligația de a plăti o sumă de bani determinată).

2. **Cu ocazia inventarierii**, evaluarea elementelor patrimoniale se face la valoarea actuală sau de utilitate a fiecărui element, denumită valoare de inventar, stabilită funcție de utilitatea bunului în cadrul firmei și de prețul pieței. Pentru evaluarea creanțelor și datoriilor cu ocazia inventarierii, se utilizează valoarea probabilă de încasat sau de plătit.

3. Evaluarea elementelor patrimoniale **la închiderea exercițiului financiar**, presupune o comparație între valoarea de inventar (denumită și valoare actuală sau de piață) și valoarea contabilă (valoarea cu care bunurile au fost înregistrate în contabilitate în momentul intrării lor în patrimoniu).

4. Aplicând principiul costului istoric, rezultă că **la ieșirea din patrimoniu sau la darea lor în consum**, elementele patrimoniale se evaluează și se scad din gestiune la valoarea lor de intrare (contabilă).

Reguli specifice

1. La fiecare închidere anuală contabilă, operațiunile calificate de acoperire sunt evaluate la cursul utilizat pentru evaluarea elementelor acoperite. Cursul utilizat este cursul al vedere sau cursul la termen, în funcție de natura operațiunilor acoperite.

2. Operațiunile în devize se înregistrează în conturi deschise pe fiecare deviză în parte, iar soldul acestora se evaluează la valoarea lor de piață.

3. Cesiunile temporare de active sunt considerate operațiuni de trezorerie cu menționarea în

activ a elementelor cedate. Elementele cedate cu posibilitate de răscumpărare se înregistrează în conturile în afara bilanțului.

4. Titlurile de tranzacție se evaluează la valoarea lor de piață.

5. Primele sau decontările aferente titlurilor de investiții se repartizează asupra conturilor de venituri sau cheltuieli, după caz, pe durata de viață reziduală a titlurilor. În cazul scăderii valorii titlurilor de investiții, ca urmare a deprecierei valorii acestora, nu se constituie provizioane.

6. În cadrul operațiilor consortiale de finanțare, fiecare bancă asociată într-un consorțiu sau sindicat înregistrează numai cota-parte fixată prealabil, aplicându-se în general următoarele reguli:

- se înregistrează numai cota-parte a băncii de finanțare sau prin angajamentul de semnătură în conturile de credite, respectiv în conturile în afara bilanțului, indiferent de poziția băncii în cadrul consorțiului sau sindicatului;

- în cazul în care cota-parte din riscul unei bănci este mai mare decât finanțarea, excedentul se înregistrează în conturile în afara bilanțului, la angajamentul de garanție dat. În situația inversă, diferența se înregistrează în conturile în afara bilanțului, la angajamente de garanție primite.

7. Activele gajate sau date în garanție, cu excepția numerarului, sunt menționate, în toate cazurile, în bilanțul băncii, iar activele primite în gaj sau în garanție, cu excepția numerarului, nu figurează în bilanțul băncii, chiar dacă se referă la angajamente proprii sau în contul terților.

1.6. Documentele bancare

Documentele întocmite într-o societate bancară sunt atât documente generale, valabile pentru orice societate comercială cât și documente specifice sectorului bancar.

Potrivit Legii contabilității nr.82/1991, orice operațiune economico-financiară efectuată se consemnează în momentul efectuării ei într-un document care stă la baza înregistrărilor în contabilitate, dobândind astfel calitatea de document justificativ. Documentele justificative care stau la baza înregistrărilor în contabilitate angajează răspunderea persoanelor care le-au întocmit, vizat și aprobat, precum și a celor care le-au înregistrat în contabilitate, după caz.

Pentru a-și putea derula activitatea în scopul obținerii de profit, băncile efectuează zilnic o serie de operațiuni interbancare, operațiuni cu clientela, operațiuni cu devize, etc. care sunt înregistrate în contabilitate pe baza documentelor justificative întocmite în momentul și la locul efectuării operațiunilor.

La completarea documentelor justificative se au în vedere, în general, următoarele elemente:

- denumirea documentului;
- denumirea și sediul unității bancare care întocmește documentul;
- numărul și data întocmirii documentului;
- menționarea părților care participă la efectuarea operațiunii;
- conținutul operațiunii;
- datele cantitative și valorice referitoare la operațiunea efectuată;
- numele, prenumele și semnăturile persoanelor care le-au întocmit, vizat și aprobat;
- alte elemente menite să asigure consemnarea completă a operațiunii înregistrate.

Documente folosite în contabilitatea bancară se clasifică în: documente primare, documente de sinteză, documente centralizatoare și documente statistice.

Documentele primare se completează de regulă pentru o singură operațiune, în momentul desfășurării procesului sau fenomenului economic. În această categorie se încadrează cecurile, ordinele de încasare sau de plată.

Documentele de sinteză cumulează mai multe informații, într-o formă coerentă din punct de vedere contabil, reflectând un fenomen mai complex sau o activitate economică. Sunt întocmite pe baza celorlalte documente justificative. În această categorie se încadrează jurnalele contabile, balanța de verificare, bilanțul.

Documentele centralizatoare cumulează, de regulă, mai multe informații privind același fenomen sau proces economic. Se întocmesc pe baza unei serii de documente de același tip. În această categorie se încadrează de exemplu borderourile de cecuri de decontare.

Documentele statistice sunt folosite în evidențele statistice și apar sub forma unor liste sau situații. De exemplu, situația creditelor acordate de bancă.

Documentele justificative care stau la baza înregistrărilor în contabilitate se păstrează timp de 10 ani cu începere de la data încheierii exercițiului financiar în cursul căruia au fost întocmite. Excepție fac statele de salarii și situațiile financiare care se păstrează timp de 50 de ani.

În situația în care se constată pierderea, sustragerea sau distrugerea unor documente justificative sau contabile se impune reconstituirea acestora. Această operațiune se efectuează pe

baza unui dosar de reconstituire ce se întocmește pentru fiecare caz. Acesta va cuprinde sesizarea scrisă a persoanei care a constatat dispariția documentului, procesul verbal de constatare a pierderii, sustragerii sau distrugerii, dovada sesizării Parchetului sau dovada sancționării disciplinare a salariatului care a fost vinovat, după caz, dispoziția scrisă a administratorului băncii sau altei persoane care are obligația gestionării băncii pentru reconstituirea documentului, o copie a documentului reconstituit. Documentele reconstituite vor purta în mod obligatoriu mențiunea „reconstituit” cu specificarea numărului și datei dispoziției care a stat la baza operațiunii de reconstituire.

Organizarea și conducerea contabilității în instituțiile de credit presupune întocmirea în mod obligatoriu a următoarelor registre și jurnale: Registrul jurnal, Jurnalul operațiunilor zilei, Recapitulația pe conturi a jurnalelor operațiunilor zilei, Registrul inventar și Registrul Cartea mare. Forma și modalitățile de completare sunt prezentate în continuare.

REGISTRUL - JURNAL (general)

Servește ca document obligatoriu de înregistrare cronologică și sistematică a operațiunilor economico-financiare ale instituției de credit.

Se întocmește de către instituția de credit într-un singur exemplar.

Se întocmește zilnic prin înregistrare cronologică, fără ștersături și spații libere, a rulajelor totale debitoare și creditoare, preluate din “Jurnalul operațiunilor zilei”.

Registrul jurnal (general) se întocmește sub formă centralizată, în lei, pentru operațiunile efectuate atât în lei cât și în deize, precum și pentru fiecare deviză în parte.

În Registrul jurnal (general) pe fiecare deviză se preiau rulajele totale debitoare și creditoare pe deviza respectivă, înscrise în coloanele 10 și, respectiv, 11 din Jurnalul operațiunilor zilei.

În coloana 1 se înscrie numărul curent al înregistrării începând de la 1 ianuarie, respectiv începutul activității, până la 31 decembrie, respectiv încetarea activității.

În coloana 2 se trece numărul jurnalului operațiunilor zilei.

În coloana 3 se înscrie data (an, lună, zi) jurnalului operațiunilor zilei.

În coloanele 4 și 5 se trec rulajele totale, debitoare și creditoare, ale jurnalelor operațiunilor zilei.

Nu circulă, fiind document de înregistrare contabilă.

Se arhivează, de către unitatea care este obligată să-l păstreze împreună cu Jurnalul operațiunilor zilnice care au stat la baza întocmirii lui.

.....
(Unitatea instituției de credit)

Nr. pagină .....

REGISTRUL - JURNAL (general)

Nr. crt.	Jurnalele operațiunilor zilnice		Sume	
	Nr.	Data (an, lună, zi)	Debitoare	Creditoare
1	2	3	4	5
REPORT				
DE REPORTAT				

Întocmit,

Verificat,

JURNALUL OPERAȚIUNILOR ZILEI

Jurnalul operațiunilor zilei servește ca document de înregistrare cronologică și sistematică a operațiunilor economico-financiare ale instituției de credit și ca document pentru întocmirea Registrului-jurnal general și a Recapitulației pe conturi a jurnalelor operațiunilor zilei.

Se întocmește într-un singur exemplar, zilnic, pentru operațiunile efectuate în ziua respectivă, prin înregistrare cronologică, fără ștersături și spații libere, a documentelor în care se reflectă operațiunile economico-financiare ale instituției de credit.

În coloana 1 se înscrie numărul curent al operațiunilor înregistrate începând de la 1 ianuarie, respectiv începutul activității, până la 31 decembrie, respectiv încetarea activității.

În coloanele 2, 3 și 4 se înscriu felul documentului justificativ (factură, bon de cumpărare, situație privind operațiunile de casă și prin instituții de credit, situație privind decontările cu furnizorii, creditorii etc.), numărul documentului și, respectiv, data documentului (anul, luna, ziua).

În coloana 5 se trece felul operațiunii (codul operațiunii) sau alte elemente similare de identificare a acesteia.

În coloanele 6 și 7 se trece simbolul contului, debitor și creditor.

În coloanele 8 și 9 se înscriu sumele totale, debitoare și creditoare, în lei, sau, după caz, în echivalent lei pentru operațiunile în devalize, din documentul justificativ. Se menționează că sumele în echivalent lei înscrise în coloanele 8 și 9, aferente operațiunilor efectuate în devalize, se stabilesc în funcție de cursurile de schimb specificate în documentul justificativ sau, în cazurile în care nu se specifică utilizarea unui anumit curs de schimb, în funcție de cursul de schimb utilizat pentru înregistrarea în contabilitate a elementelor în devalize.

În coloanele 10 și 11 se înscriu sumele în devalize, debitoare și creditoare, din documentul justificativ.

În coloana 12 se înscrie felul devalizei în care este efectuată operațiunea respectivă în devalize.

În Jurnalul operațiunilor zilei se trec toate operațiunile economico-financiare efectuate de instituția de credit, indiferent dacă acestea au loc în numerar sau prin conturile de decontare cu instituțiile de credit și clientela, neținându-se seama dacă a avut loc plata sau încasarea efectivă etc.

Se întocmește de centrala instituției de credit și de subunitățile instituției de credit (sucursale, agenții etc.) împuternicite în acest sens de conducerea instituției de credit.

Nu circulă, fiind document de înregistrare contabilă. Se numerotează și se arhivează de către unitatea care este obligată să-l păstreze împreună cu documentele justificative care au stat la baza întocmirii lui.

.....
(Unitatea instituției de credit)

Nr. pagină .....

JURNALUL OPERAȚIUNILOR ZILEI
Nr. .... DATA (anul, luna, ziua)

Nr crt	Documentul			Explicații (codul operațiunii)	Simbol conturi		Sume în lei/ echivalent lei		Sume în devalize		
	Felul docum.	Numărul docum.	Data documentului (an, lună, zi)		D	C	D	C	D	C	Felul devalizei
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Report pg.											
De reportat:											

Întocmit,

Verificat,

RECAPITULAȚIA PE CONTURI A JURNALELOR OPERAȚIUNILOR ZILEI

Servește la stabilirea rulajelor conturilor, furnizarea de date pentru efectuarea analizei activității economico-financiare a instituției de credit, la întocmirea registrului Cartea mare.

Se întocmește într-un singur exemplar. Se întocmește, de regulă, lunar (pentru operațiunile efectuate în perioada respectivă), prin înscrierea, pentru fiecare cont în parte, a rulajelor debitoare și creditoare preluate din Jurnalul operațiunilor zilei.

Recapitulația pe conturi a jurnalelor operațiunilor zilei se întocmește, în lei pentru operațiunile efectuate în lei, în fiecare devaliză pentru operațiunile efectuate în devalize, precum și sub formă centralizată, în lei, pentru operațiunile efectuate atât în lei cât și în devalize.

În coloana 1 se înscrie numărul curent al operațiunilor înregistrate.

În coloana 2 se înscrie simbolul contului, iar în coloanele 3 și 4 se trec rulajele debitoare și creditoare ale contului respectiv.

În Recapitulația pe conturi a jurnalelor operațiunilor zilei în lei, întocmită pentru operațiunile în lei, se înscriu, pentru fiecare cont în parte, rulajele debitoare și creditoare în lei, preluate din Jurnalul operațiunilor zilei.

În Recapitulația pe conturi a jurnalelor operațiunilor zilei, întocmită pe fiecare deviză, se înscriu, pentru fiecare cont în parte, rulajele debitoare și creditoare în deviza respectivă, preluate din Jurnalul operațiunilor zilei.

În cazul Recapitulației pe conturi a jurnalelor operațiunilor zilei sub formă centralizată, în lei, se menționează că, echivalentul în lei al rulajelor debitoare și creditoare în devize, preluate din Jurnalul operațiunilor zilei, se stabilește în funcție de cursurile pieței valutare, comunicate de Banca Națională a României, din data întocmirii Recapitulației pe conturi a jurnalelor operațiunilor zilei, fără a se ține seama de echivalentul în lei, al rulajelor debitoare și creditoare aferente operațiunilor în devize, înscris în coloana “Sume în lei/echivalent lei” din Jurnalul operațiunilor zilei.

Se întocmește de centrala instituției de credit și de subunitățile instituției de credit (sucursale, agenții etc.) împuternicite în acest sens de conducerea instituției de credit.

Nu circulă, fiind document de înregistrare contabilă.

Se numerotează și se arhivează de către unitatea care este obligată să-l păstreze împreună cu jurnalele operațiunilor care au stat la baza întocmirii lui.

.....
(Unitatea instituției de credit)

Nr. pagină .....

RECAPITULAȚIA PE CONTURI A JURNALELOR OPERAȚIUNILOR ZILEI
Perioada (anul, luna, ziua)

Nr. crt.	Cont	Rulaj debitor	Rulaj creditor
1	2	3	4
Report pg.:			
De reportat:			

Întocmit,

Verificat,

REGISTRUL INVENTAR

Registrul inventar înregistrează toate elementele patrimoniale de activ și de pasiv, grupate în funcție de natura lor, conform posturilor din bilanț. Registrul-inventar se întocmește la nivelul fiecărei subunități a instituției de credit, precum și, centralizat, la nivelul instituției de credit. Elementele înscrise în registrul-inventar au la bază listele de inventariere întocmite în conformitate cu normele legale sau alte documente care justifică conținutul fiecărui post din situațiile financiare.

CARTEA MARE

Cartea mare este un document contabil care servește la: la stabilirea rulajelor lunare și a soldurilor pe conturi sintetice; la verificarea înregistrărilor contabile efectuate; la furnizarea de date pentru efectuarea analizei activității economico-financiare a instituției de credit; la întocmirea bilanței de verificare. Se întocmește într-un singur exemplar, la sfârșitul lunii, pe baza datelor din Recapitulația pe conturi a jurnalelor operațiunilor zilei și a soldurilor finale aferente lunii anterioare.

Registrul “Cartea mare” se întocmește în lei, pentru operațiunile efectuate în lei, în fiecare deviză, pentru operațiunile efectuate în devize, precum și sub formă centralizată, în lei, pentru operațiunile efectuate atât în lei cât și în devize.

Registrul “Cartea mare” în lei, pentru operațiunile efectuate în lei, se întocmește pe baza rulajelor totale debitoare și creditoare, preluate din Recapitulația pe conturi a jurnalelor operațiunilor zilei (întocmită pentru operațiunile în lei) și a soldurilor finale aferente lunii anterioare, înscrise în registrul “Cartea mare” (întocmită pentru operațiunile în lei).

Registrul “Cartea mare” pe fiecare deviză se întocmește pe baza rulajelor totale debitoare și creditoare pe deviza respectivă, preluate din Recapitulația pe conturi a jurnalelor operațiunilor zilei (întocmită pe deviza respectivă) și a soldurilor finale aferente lunii anterioare, înscrise în registrul “Cartea mare” (întocmită pe deviza respectivă).

În cazul registrului "Cartea mare" sub formă centralizată, în lei, rulajele totale debitoare și creditoare se preiau din Recapitulația pe conturi a jurnalelor operațiunilor zilei, întocmită sub formă centralizată, în lei, iar echivalentul în lei al soldurilor finale în devize, aferente lunii anterioare, înscrise în registrul "Cartea mare" pe fiecare deviză, se stabilește în funcție de cursurile pieței valutare, comunicate de Banca Națională a României, din data întocmirii registrului "Cartea mare".

Se întocmește de centrala instituției de credit și de subunitățile instituției de credit (sucursale, agenții etc.) împuternicite în acest sens de conducerea instituției de credit. Nu circulă, fiind document de înregistrare contabilă. Cartea mare se numerotează și se arhivează la compartimentul financiar-contabil al instituției de credit.

.....
(Unitatea instituției de credit)

Nr. pagină .....

CARTEA MARE
Perioada (anul, luna, ziua)

Nr. crt.	Cont nr.	Sold Inițial		Rulaje		Sold final	
		D	C	D	C	D	C
1	2	3	4	5	6	7	8
Întocmit				Verificat,			

Registrul-jurnal și registrul "Cartea mare" trebuie să reflecte toate operațiunile efectuate de instituția de credit, la nivelul centralei instituției de credit, precum și la nivelul fiecărei subunități a instituției de credit și se întocmesc de centrala instituției de credit, pentru operațiunile proprii, și de subunitățile instituției de credit care au fost împuternicite în acest sens de conducerea instituției de credit. În situațiile în care una sau mai multe subunități ale instituției de credit nu au fost împuternicite de către conducerea acestora să întocmească Registrul-jurnal și registrul "Cartea mare", operațiunile efectuate de către subunitățile în cauză trebuie să se reflecte în registrele întocmite de o altă subunitate a instituției de credit sau de către centrala instituției de credit.

Registrele de contabilitate pot fi prezentate sub formă de registre sau documente informatice.

Registrele de contabilitate se numerotează înainte sau pe măsura întocmirii lor, iar la închiderea conturilor, acestea se barează, nefiind admisă înregistrarea unor operațiuni ulterioare.

BALANȚA DE VERIFICARE

Legea contabilității cere și societăților bancare să întocmească lunar bilanța de verificare.

Bilanța de verificare este un document contabil care servește pentru întocmirea situațiilor financiare. Bilanța de verificare are 4 serii de egalități și cuprinde, pentru toate conturile instituției de credit, următoarele elemente: simbolul și denumirea conturilor (în ordinea din planul de conturi), soldurile inițiale debitoare și creditoare, rulajele lunare curente debitoare și creditoare, rulajele cumulate debitoare și creditoare, soldurile finale debitoare și creditoare.

Cu ajutorul bilanței de verificare se verifică corelațiile dintre egalitățile generate de dubla înregistrare a operațiunilor economico-financiare în contabilitate, respectiv concordanța dintre totalul înregistrărilor din Registrul-jurnal și totalul rulajelor debitoare și totalul rulajelor creditoare din bilanță, precum și concordanța dintre totalul soldurilor finale debitoare și creditoare din Cartea mare și totalul soldurilor finale debitoare și creditoare din bilanță.

Bilanța de verificare se întocmește atât pentru conturile sintetice, cât și pentru cele analitice; pentru conturile analitice se poate întocmi numai situația soldurilor. Prin intermediul bilanței de verificare analitice se verifică concordanța dintre conturile sintetice și conturile lor analitice.

Bilanța de verificare se întocmește atât pentru conturile bilanțiere cât și, separat, pentru conturile în afara bilanțului.

Balanța de verificare se întocmește, în lei pentru operațiunile efectuate în lei, în fiecare deviză pentru operațiunile efectuate în devize, precum și sub formă centralizată, în lei, pentru operațiunile efectuate atât în lei cât și în devize.

Balanța de verificare, în lei pentru operațiunile efectuate în lei, se întocmește pe baza datelor înscrise în registrul "Cartea mare" (întocmită pentru operațiunile în lei), iar pentru echilibrarea balanței de verificare în lei se va include și contul 3722 "Contravaloarea poziției de schimb".

Balanța de verificare pe fiecare deviză se întocmește pe baza datelor înscrise în registrul "Cartea mare" (întocmită pe deviza respectivă), iar pentru echilibrarea balanței de verificare pe fiecare deviză se va include și contul 3721 "Poziție de schimb" pe deviza respectivă.

Balanța de verificare sub formă centralizată, în lei, se întocmește pe baza datelor înscrise în registrul "Cartea mare" (întocmită sub formă centralizată, în lei).

Se menționează că la întocmirea balanței de verificare sub formă centralizată, în lei, echivalentul în lei al soldurilor inițiale și al rulajelor cumulate, în devize, preluate din registrul "Cartea mare" pe fiecare deviză, se stabilește în funcție de cursurile pieței valutare, comunicate de Banca Națională a României, din data întocmirii balanței de verificare.

Coloanele balanței de verificare cu patru serii de egalități cuprind următoarele informații:

- în coloanele 1 și 2 se înscriu, în ordinea din planul de conturi, simbolul conturilor și, respectiv, denumirea conturilor;
- în coloanele 3 și 4 se înscriu soldurile inițiale debitoare sau, după caz, creditoare de la începutul anului;
- în coloanele 5 și 6 se înscriu rulajele lunii curente, respectiv rulajele debitoare și creditoare aferente lunii pentru care se întocmește balanța de verificare;
- în coloanele 7 și 8 se înscriu rulajele cumulate, aferente lunilor anterioare pentru care s-au întocmit balanțe de verificare;
- în coloanele 9 și 10 se înscriu soldurile finale debitoare sau, după caz, creditoare ale conturilor.

.....
(Unitatea instituției de credit)

Nr. Pagină: .....

BALANȚA DE VERIFICARE
Perioada (anul, luna, ziua)

Simbol cont	Denumirea contului	Solduri inițiale		Rulaje luna curentă		Rulaje cumulate		Solduri finale	
		D	C	D	C	D	C	D	C
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Întocmit		Verificat,							

SITUAȚIILE FINANCIARE ANUALE (INDIVIDUALE) ALE INSTITUȚIILOR DE CREDIT

Fiecare instituție de credit are obligația să întocmească situații financiare anuale, în conformitate cu cerințele IFRS.

Conținutul situațiilor financiare anuale este următorul:

- a) Informații generale;
- b) Raportul auditorilor independenți;
- c) Bilanțul cotabil;
- d) Contul de profit și pierdere;
- e) Situația evoluției capitalului propriu;
- f) Situația fluxurilor de numerar;

g) Note la situațiile financiare.

În „*Informații generale*” sunt prezentate datele de identificare a instituției de credit, date referitoare la natura activității desfășurate de aceasta, componența grupului, dacă este vorba de situații financiare consolidate, principalele tipuri de activități derulate, date informative privind succursalele din țară și străinătate precum și câteva aspecte referitoare la gradul de solvabilitate.

„*Raportul auditorilor*” va cuprinde:

- o introducere care trebuie să identifice situațiile financiare ce fac obiectul auditării, împreună cu cadrul de raportare financiară pe baza căruia au fost întocmite;
- o descriere a ariei de aplicabilitate a auditului, care să identifice cel puțin standardele de audit în conformitate cu care a fost efectuat auditul;
- opinia de audit, care trebuie să exprime clar opinia auditorilor asupra modului în care situațiile financiare consolidate prezintă o imagine fidelă și corectă, în concordanță cu cadrul de raportare financiară și, când este cazul, dacă situațiile financiare sunt în conformitate cu prevederile statutare. Opinia de audit poate fi necalificată, calificată, contrară sau, dacă auditorii nu au posibilitatea să-și exprime opinia de audit, imposibilitatea cu privire la exprimarea opiniei de audit;
- referiri cu privire la orice aspecte pe care auditorii le aduc în atenție, fără a califica opinia de audit;
- o opinie cu privire la concordanța dintre raportul administratorilor și situațiile financiare anuale ale aceluiași exercițiu financiar.

Raportul va fi semnat și datat de către auditori.

„*Bilanțul contabil*” prezintă următoarea structură:

Denumirea poziției	Nota	Exercițiul N-1	Exercițiul N
Casa, disponibilități la bănci centrale			
Efecte publice si alte titluri acceptate pentru refinanțare la băncile centrale			
- Efecte publice si valori asimilate			
- Alte titluri acceptate pentru refinanțare la băncile centrale			
Creanțe asupra instituțiilor de credit			
- la vedere			
- alte creanțe			
Creanțe asupra clientelei			
Obligațiuni si alte titluri cu venit fix			
- emise de organisme publice			
- emise de alți emitenți, din care:			
- obligațiuni proprii			
Acțiuni si alte titluri cu venit variabil			
Participații, din care:			
- participații la instituții de credit			
Părți în cadrul societăților comerciale legate, din care:			
- părți în cadrul instituțiilor de credit			
Imobilizări necorporale, din care:			
- cheltuieli de constituire			
- fondul comercial, în măsura în care a fost achiziționat cu titlu oneros			
Imobilizări corporale, din care:			
- terenuri si clădiri utilizate în scopul desfășurării activitatilor proprii			
Capital subscris nevărsat			
Alte active			
Cheltuieli înregistrate în avans si venituri angajate			
Total activ			
Datorii privind instituțiile de credit			
- la vedere			
- la termen			
Datorii privind clientela			
- depozite, din care:			
- la vedere			
- la termen			
- alte datorii, din care:			
- la vedere			
- la termen			
Datorii constituite prin titluri			
- titluri de piață interbancară, obligațiuni, titluri de creanță negociabile în circulație			
- alte titluri			
Alte pasive			
Venituri înregistrate în avans si datorii angajate			
Provizioane pentru riscuri si cheltuieli, din care:			
- provizioane pentru pensii si obligații similare			
- provizioane pentru impozite			

- alte provizioane			
Datorii subordonate			
Capital social subscris			
Prime de capital			
Rezerve			
- rezerve legale			
- rezerve statutare sau contractuale			
- rezerve pentru riscuri bancare			
- rezerva de întraajutorare			
- rezerva mutuală de garantare			
- alte rezerve			
Rezerve din reevaluare			
Acțiuni proprii (-)			
Rezultatul reportat			
- Profit			
- Pierdere			
Rezultatul exercițiului financiar			
- Profit			
- Pierdere			
Repartizarea profitului			
Total pasiv			

Elemente în afara bilanțului	Nota	Exercițiul N-1	Exercițiul N
Datorii contingente, din care:			
- acceptări și andosări			
- garanții și active gajate			
Angajamente, din care:			
- angajamente aferente tranzacțiilor de vânzare cu posibilitate de răscumpărare			

„Contul de profit și pierdere” se întocmește pe următoarea schemă:

Denumirea indicatorului	Nota	Exercițiul N-1	Exercițiul N
Dobânzi de primit și venituri asimilate, din care:			
- aferente obligațiunilor și altor titluri cu venit fix			
Dobânzi de plătit și cheltuieli asimilate			
Venituri privind titlurile			
- Venituri din acțiuni și alte titluri cu venit variabil			
- Venituri din participații			
- Venituri din părți în cadrul societăților comerciale legate			
Venituri din comisioane			
Cheltuieli cu comisioane			
Profit sau pierdere netă din operațiuni financiare			
Alte venituri din exploatare			
Cheltuieli administrative generale			
- Cheltuieli cu personalul, din care:			
- Salarii			
- Cheltuieli cu asigurările sociale, din care:			
- cheltuieli aferente pensiilor			
- Alte cheltuieli administrative			
Corecții asupra valorii imobilizărilor necorporale și corporale			
Alte cheltuieli de exploatare			
Corecții asupra valorii creanțelor și provizioanelor pentru datorii contingente și angajamente			
Reluări din corecții asupra valorii creanțelor și provizioanelor pentru datorii contingente și angajamente			
Corecții asupra valorii titlurilor transferabile care au caracter de imobilizări financiare, a participațiilor și a părților în cadrul societăților comerciale legate			
Reluări din corecții asupra valorii titlurilor transferabile care au caracter de imobilizări financiare, a participațiilor și a părților în cadrul societăților comerciale legate			
Rezultatul activității curente			
- Profit			
- Pierdere			
Impozitul pe rezultatul activității curente			
Rezultatul activității curente după impozitare			
- Profit			
- Pierdere			
Venituri extraordinare			
Cheltuieli extraordinare			
Rezultatul activității extraordinare			
- Profit			

- Pierdere			
Impozitul pe rezultatul activității extraordinare			
Rezultatul activității extraordinare după impozitare			
- Profit			
- Pierdere			
Venituri totale			
Cheltuieli totale			
Rezultatul brut			
- Profit			
- Pierdere			
Impozitul pe profit			
- Cheltuieli cu impozitul pe profit curent			
- Cheltuieli cu impozitul pe profit amânat			
- Venituri din impozitul pe profit amânat			
Alte impozite ce nu apar în elementele de mai sus			
Rezultatul net al exercițiului financiar			
- Profit			
- Pierdere			
Rezultatul pe acțiune			
- de bază			
- diluat			

Situația evoluției capitalului propriu se prezintă în următorul format:

Element al capitalului propriu	Nota	Sold la 1 ianuarie	Creșteri	Reduceri	Sold la 31 decembrie
Capital subscris					
Prime legate de capital					
Rezerve legale					
Rezerve statutare sau contractuale					
Rezerva generală pentru riscul de credit					
Rezerva reprezentând fondul pentru riscuri bancare generale					
Rezerve din reevaluare					
Acțiuni proprii (-)					
Rezerva de întrajutorare					
Rezerva mutuală de garantare					
Alte rezerve					
Rezultatul reportat					
Profit nerepartizat					
Pierdere neacoperită					
Rezultatul reportat provenit din adoptarea pentru prima dată a IAS, mai puțin IAS 29					
Sold creditor					
Sold debitor					
Rezultatul reportat provenit din corectarea erorilor contabile					
Sold creditor					
Sold debitor					
Rezultatul reportat reprezentând surplusul realizat din rezerve din Reevaluare					
Rezultatul reportat provenit din trecerea la aplicarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene					
Sold creditor					
Sold debitor					
Rezultatul exercițiului financiar					
Sold creditor					
Sold debitor					

Situația fluxurilor de numerar se calculează după cum urmează:

Denumirea indicatorului	Nota	Exercițiul N	Exercițiul N-1
Activități de exploatare			
Profit înainte de impozitare			
Ajustări pentru elemente nemonetare: amortizare			
Profit net din vânzarea imobilizărilor corporale			
Pierdere din vânzarea participațiilor			
Pierderi din deprecierea activelor			
Provizioane pentru litigii			
Cheltuieli cu participarea salariaților la profit			

Modificarea valorii juste a activelor financiare disponibile pentru vânzare			
Profit din participații în filiale			
Venituri din fond comercial negativ			
Amortizarea fondului comercial			
Efectul cursului de schimb asupra imobilizărilor corporale și impozitului amânat			
Alte ajustări pentru elemente nemonetare			
Venit din dividende			
Profit operațional înainte de variația activelor și datoriilor de exploatare			
(Creșterea)/descreșterea plasamentelor la bănci centrale			
(Creșterea)/descreșterea plasamentelor și creditelor la alte bănci			
Scăderea activelor financiare deținute pentru tranzacționare			
(Creșterea) creditelor și avansurilor acordate clienților			
(Creșterea)/descreșterea altor active			
Creșterea/(descreșterea) depozitelor la alte bănci			
Creșterea depozitelor de la clientelă			
Creșterea/(descreșterea) altor datorii			
Numerar din exploatare			
Impozit pe profit plătit			
Flux de numerar generat din activitatea de exploatare			
Activități de investiții			
(Achiziții nete)/încasări de numerar nete din vânzarea de participații			
Achiziții de filiale			
Achiziții de imobilizări corporale și necorporale			
Încasări de numerar din vânzarea de imobilizări corporale			
Achiziții nete de titluri de valoare			
Dividende primite			
Efectul cursurilor de schimb			
Flux de numerar generat din activitatea de investiții			
Activități de finanțare			
Plata datoriilor de leasing financiar			
Încasări din împrumuturi de la bănci și instituții financiare			
Încasări din obligațiuni emise			
Dividende plătite			
Dividende plătite intereselor minoritare			
Flux de numerar generat din activitatea de finanțare			
Creșterea netă a soldului de numerar și echivalentelor de numerar			
Numerar și echivalente de numerar la 1 ianuarie exercițiul N			
Numerar și echivalente de numerar la 31 decembrie exercițiul N			

Fluxurile de numerar generate din activitatea de exploatare cuprind:

Denumirea indicatorului	Nota	Exercițiul N	Exercițiul N-1
Dobânzi încasate			
Dobânzi plătite			
Numerar și conturi curente deschise la alte bănci			
Conturi curente și depozite plasate la bănci centrale			
Plasamente la bănci – mai puțin de 3 luni			
Certificate de trezorerie – mai puțin de 3 luni			
Numerar și echivalente de numerar în situația fluxurilor de numerar			

“Note la situațiile financiare” cuprind:

- Metode și politici contabile semnificative privind întocmirea și prezentarea situațiilor financiare anuale, bazele întocmirii acestora, diferențele între situațiile financiare IFRS și situațiile financiare statutare, instrumente financiare, tranzacții de răscumpărare, provizioane pentru deprecierea activelor, venituri și cheltuieli din dobânzi, speze și comisioane, imobilizări corporale și necorporale, impozite, capital social;
- Prezentarea politicilor de gestionare a riscului (de credit, de lichiditate și de piață)

➤ Analiza elementelor bilanțiere (numerar și echivalente de numerar, conturi curente și plasamente la bănci centrale, plasamente la bănci, credite și avansuri acordate băncilor, credite și avansuri acordate clienților, titluri de valoare, participații, imobilizări corporale și necorporale, alte active, depozite de la alte bănci, depozite de la clienți, împrumuturi de la alte bănci și instituții financiare, alte datorii constituite prin titluri, alte datorii și provizioane, impozit amânat, capital social, rezerve)

➤ Analiza principalelor categorii de venituri și cheltuieli (venituri nete din dobânzi, venituri nete din speze și comisioane, venituri nete din tranzacționare, alte venituri din exploatare, cheltuieli operaționale, cheltuieli nete cu provizioanele pentru deprecierea valorii activelor, cheltuieli cu impozitul pe profit)

- Angajamente și datorii contingente
- Tranzacții cu entități aflate în relații speciale
- Valoarea justă a instrumentelor financiare
- Analiza activelor și datoriilor pe valute
- Analiza activelor și datoriilor pe maturități
- Evenimente ulterioare datei bilanțului

Pe lângă cerințele cuprinse în IFRS, notele explicative vor trebui să furnizeze cel puțin următoarele informații:

a) denumirea și sediul social al entităților în care instituția de credit sau o persoană care acționează în numele acesteia, deține cel puțin 20%, indicându-se ponderea din capital deținută, nivelul capitalurilor proprii și al rezultatului corespunzător ultimului exercițiu financiar pentru care situațiile financiare au fost aprobate. Aceste informații pot să nu fie prezentate atunci când nu au o importanță semnificativă în scopul furnizării unei imagini fidele și corecte. Informațiile referitoare la capitalurile proprii și la rezultatul exercițiului pot de asemenea să nu fie prezentate în situațiile în care entitatea în cauză nu își publică situațiile financiare și dacă instituția de credit deține (direct sau indirect) mai puțin de 50% din capitalul entității;

b) denumirea, sediul social și forma juridică pentru fiecare din entitățile în care instituția de credit deține participații având răspundere nelimitată. Aceste informații pot să nu fie prezentate atunci când nu au o importanță semnificativă în scopul furnizării unei imagini fidele și corecte;

c) numărul mediu de salariați angajați în cursul exercițiului financiar, prezentat separat pe categorii și cheltuielile de personal referitoare la exercițiul financiar, defalcate în cheltuieli cu salariile și cheltuieli cu asigurările sociale (în cadrul acestora se prezintă distinct cheltuielile cu pensiile), dacă acestea nu sunt astfel prezentate în contul de profit și pierdere;

d) remunerațiile membrilor conducerii executive, administrative și ai comitetelor de supraveghere, care dețin aceste funcții pe parcursul exercițiului financiar și obligațiile contractuale cu privire la plata pensiilor către foștii membri ai acestor structuri organizatorice, cu indicarea obligațiilor totale pentru fiecare astfel de categorie.

e) valoarea avansurilor și creditelor acordate membrilor conducerii executive, administrative și ai comitetelor de supraveghere în timpul exercițiului, indicându-se rata dobânzii aplicate, principalele clauze ale creditelor și suma rambursată până la acea dată, precum și obligațiile viitoare de genul angajamentelor asumate de instituția de credit în numele acestora și valoarea totală pentru fiecare categorie.

Notele explicative trebuie de asemenea să prezinte:

a) denumirea și sediul social al entității care întocmește situații financiare consolidate pentru grupul cel mai mare din care instituția de credit face parte în calitate de filială;

b) denumirea și sediul social al entității care întocmește situații financiare consolidate pentru grupul cel mai mic din care instituția de credit face parte în calitate de filială și care este inclus în grupul menționat la paragraful anterior;

c) locul unde pot fi găsite situațiile financiare consolidate la care se face referire mai sus, în condițiile în care acestea sunt disponibile.

Situațiile financiare anuale ale unei instituții de credit se vor semna de persoana responsabilă cu elaborarea acestora. Ele vor fi însușite de consiliul de administrație, vor fi semnate în numele consiliului de președintele acestuia.

Consiliul de administrație va elabora pentru fiecare exercițiu financiar un raport care va conține cel puțin o analiză fidelă a evoluției și performanței activității instituției de credit și a situației sale, împreună cu o descriere a principalelor riscuri și evenimente incerte cu care aceasta se confruntă. Prezentarea va trebui să fie o analiză echilibrată și cuprinzătoare a evoluției și performanței activității instituției de credit și a situației sale, în conformitate cu mărimea și

complexitatea activității acesteia. Analiza trebuie să includă atât indicatori de performanță financiari cât și nefinanciari, relevanți pentru domeniul respectiv de activitate, inclusiv informații referitoare la aspecte legate de mediu și personal, în măsura în care aceste elemente sunt necesare pentru o înțelegere corespunzătoare a evoluției, performanței și situației instituției de credit. Pentru a asigura această analiză, raportul administratorilor va trebui să furnizeze, acolo unde este necesar, referiri și explicații suplimentare privind sumele prezentate în situațiile financiare anuale.

Raportul Consiliului de administrație va trebui de asemenea să conțină:

- a) informații privind evenimente importante survenite de la încheierea exercițiului financiar, care au afectat instituția de credit;
- b) informații asupra evoluției probabile a activității instituției de credit;
- c) informații asupra activităților din domeniul cercetării și dezvoltării;
- d) următoarele informații în ceea ce privește acțiunile sau părțile proprii ale instituției de credit care au fost achiziționate sau deținute la orice moment în cursul exercițiului financiar:
  - motivele oricăror achiziții efectuate în cursul exercițiului financiar;
  - numărul și valoarea nominală a acțiunilor sau părților achiziționate și vândute în cursul exercițiului financiar și ponderea pe care o reprezintă în capitalul social;
  - în cazul achizițiilor sau vânzărilor, valoarea plăților sau încasărilor pentru acțiunile sau părțile respective;
  - numărul și valoarea nominală a tuturor acțiunilor sau părților achiziționate și deținute de instituția de credit, precum și ponderea pe care o reprezintă acestea în capitalul social;
  - numărul și valoarea acțiunilor sau părților anulate;
- e) informații privind existența sucursalelor instituției de credit;
- f) în ceea ce privește utilizarea instrumentelor financiare de către instituția de credit și în măsura în care sunt semnificative pentru evaluarea activelor, a datoriilor, a poziției financiare și a profitului sau pierderii sale,
  - obiectivele și politica instituției de credit referitoare la gestionarea riscurilor financiare, inclusiv a politicii sale privind acoperirea fiecărei categorii principale de tranzacții previzionate pentru care este utilizată contabilitatea de acoperire, și
  - expunerea instituției de credit la riscul de preț, riscul de credit, riscul de lichiditate și riscul de flux de numerar.

Raportul administratorilor se va aproba de consiliul de administrație și se va semna în numele acestuia de președintele consiliului.

Situațiile financiare anuale ale instituției de credit care fac obiectul acestor reglementări vor fi auditate de auditori financiari, aprobați în conformitate cu reglementările naționale privind auditul financiar.

Aprobarea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportului anual al instituțiilor de credit, precum și aprobarea distribuirii profitului

Cu minimum 15 zile înaintea adunării generale a asociaților sau acționarilor la care se discută și se aprobă situațiile financiare anuale instituția de credit are obligația:

- a) să trimită o copie de pe situațiile financiare anuale ale instituției de credit, aprobate de consiliul de administrație, împreună cu raportul administratorilor și raportul auditorilor asupra situațiilor financiare anuale respective, denumite generic "raport anual", tuturor asociaților sau acționarilor; sau
- b) să notifice tuturor asociaților sau acționarilor că raportul anual este disponibil la instituția de credit, gratuit, la cerere.

Situațiile financiare anuale ale instituției de credit, aprobate de consiliul de administrație, însoțite de raportul administratorilor pentru exercițiul financiar respectiv, precum și raportul auditorilor vor fi aprobate de către adunarea generală a asociaților sau acționarilor.

Conform Legii societăților comerciale nr.31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Ordonanței de urgență a Guvernului nr.97/2000 privind organizațiile cooperatiste de credit, aprobată și modificată prin Legea nr.200/2002, cu modificările și completările ulterioare, acționarii sau asociații vor aproba distribuirea profitului în adunarea generală anuală.

O copie a situațiilor financiare anuale ale instituției de credit, aprobate de consiliul de administrație și de adunarea generală a acționarilor sau asociaților, o copie a raportului administratorilor pentru exercițiul financiar respectiv, precum și a raportul auditorilor asupra situațiilor financiare anuale vor fi trimise de consiliul de administrație în termenul prevăzut de lege, la Banca Națională a României și la direcția teritorială a Ministerului Finanțelor Publice la care instituția de

credit este înregistrată.

În conformitate cu prevederile legii, o copie a situațiilor financiare anuale ale instituției de credit, aprobate de consiliul de administrație și de adunarea generală a acționarilor sau asociaților, o copie a raportului administratorilor pentru exercițiul financiar respectiv, precum și a raportului auditorilor asupra situațiilor financiare anuale vor fi trimise de consiliul de administrație, în termenul prevăzut de lege, la Registrul Comerțului.

Potrivit legii, consiliul de administrație se va asigura că situațiile financiare anuale ale instituției de credit, raportul administratorilor și raportul auditorilor sunt publicate în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, în termenul prevăzut de lege.

De fiecare dată când situațiile financiare anuale și raportul administratorilor sunt publicate integral, ele trebuie să fie reproduse în forma și conținutul pe baza cărora auditorul și-a formulat opinia de audit. Acestea vor fi însoțite de textul integral al raportului auditorilor.

În cazul în care situațiile financiare anuale nu se publică integral, trebuie precizat faptul că este vorba de o versiune prescurtată și se va face o referire la locul unde acestea au fost depuse. Dacă situațiile financiare anuale nu au fost depuse încă, acest lucru trebuie menționat. Opinia persoanei care a auditat situațiile financiare anuale nu poate însoți această publicare, dar trebuie menționat dacă opinia a fost dată cu sau fără rezerve, dacă este contrară sau dacă a fost refuzată exprimarea unei opinii. Se va preciza de asemenea dacă în raportul de audit se fac referiri la aspecte asupra cărora auditorul atrage atenția, fără a-și exprima însă o opinie calificată.

1.7. Bilanțul contabil agregat

Pe baza bilanțurilor consolidate elaborate de toate băncile comerciale din România BNR întocmește **bilanțul contabil agregat** care are următoarea structură:

Activul bilanțului agregat:

- **Active externe:** bunuri și creanțe aparținând băncilor comerciale dar existente în afara granițelor țării. Activele externe se exprimă în lei și valută și în componența lor intră numerar și cecuri, depozite la bănci în străinătate, titluri de participare sau plasamente externe.
- **Active interne:** bunuri și creanțe aparținând băncilor comerciale dar existente în interiorul granițelor țării. În componența activelor interne intră:
  - *Numerarul în casierile băncilor* – care reprezintă o pondere de circa 80% din totalul activelor lichide ale băncilor;
  - *Creditele interne* – reflectă totalitatea plasamentelor băncilor sub forma împrumuturilor și au o pondere de 55% din activele bancare. În bilanțul agregat al BNR, creditele interne se împart în credite neguvernamentale (se acordă în general pentru activitatea de comerț și producție, în special societăților comerciale, pot fi credite restante sau cu scadență întârziată) și credite guvernamentale (reprezintă contrapartida datoriei publice a Trezoreriei Statului și apare ca poziție bilanțieră numai în bilanțul băncilor cu capital integral sau majoritar de stat);
  - *Sumele în tranzit între sedii* – sau active intrabancare rezultă din decontările între sediile aceleiași bănci (creanțe rezultate din decontările între sedii)
  - *Activele interbancare* – decontări rezultate din operații efectuate între bănci (depuneri constituite la alte bănci, credite acordate altor bănci);
  - Alte active – o categorie eterogenă formată din credite preluate de la alte bănci, materiale, obiecte de inventar, imobilizări financiare, necorporale și corporale.

Pasivul bilanțului agregat cuprinde sursele proprii și atrase evidențiate în funcție de locul unde există:

- **Passive externe:** surse atrase de către bănci, exprimate în lei sau valută, care provin din afara granițelor țării (împrumuturi de la bănci din străinătate, depozite ale băncilor străine constituite la băncile comerciale românești, depozite ale persoanelor nerezidente). În funcție de exigibilitate ele se clasifică în pasive pe termen scurt și pasive pe termen lung.
- **Passive interne:** surse proprii și atrase ale băncilor, exprimate în lei și valută, provenite din interiorul granițelor țării. În această categorie intră:
  - a) depozite ale clienților;
  - b) depozite ale instituțiilor financiare;

- c) depozite publice;
- d) sume în tranzit între sediile băncilor;
- e) pasive interbancare;
- f) capitaluri proprii, asimilate și provizioane;
- g) alte pasive.

Depozitele au o pondere de peste 50% din totalul pasivelor bancare. *Depozitele clienților* sunt formate din depozitele realizate la bănci de agenții economici și de populație. *Depozitele instituțiilor financiare* sunt reprezentate de depozitele deschise la alte bănci, fonduri mutuale, societăți de investiții. *Depozitele publice* sunt cele ale statului și sunt constituite pe seama fondurilor cuvenite statului și a disponibilităților bugetului central și ale bugetelor locale.

Sumele în tranzit între sediile băncilor se mai numesc pasive intrabancare și provin din relațiile între sedii generatoare de datorii.

Pasivele interbancare rezultă din relațiile dintre băncile comerciale sau dintre acestea și BNR. Ele îmbracă forma împrumuturilor obținute de la băncile românești sau a depozitelor constituite de băncile românești.

Capitalurile proprii, asimilate și provizioanele includ: capitalul social, elemente asimilate capitalului, prime legate de capital, rezerve legale, statutare, rezerva generală pentru riscul de credit, alte rezerve, fonduri (fondul imobilizărilor corporale, fondul pentru creșterea surselor proprii de finanțare, rezultatul exercițiului, rezultatul reportat).

Alte pasive: datorii față de personal și asimilate acestora, creditori diverși, venituri de repartizat.

1.8. Planul de conturi al instituțiilor de credit

Clasa 1 – Operațiuni de trezorerie și operațiuni interbancare – cuprinde conturile utilizate în contabilitatea centralei băncii, conturile ce reflectă disponibilitățile sub formă de lichidități la alte bănci și conturile folosite pe relația cu banca centrală (contul curent la BNR).

Clasa 2 – Operațiuni cu clientela – cuprinde conturi utilizate de unitățile operative (sucursale și filiale) destinate evidențierii relației dintre bancă și clienții săi: operațiuni de creditare, operațiuni de încasare și plăți în conturile curente ale clienței, constituire de depozite, operațiuni de scontare a efectelor comerciale.

Clasa 3 – Operațiuni cu titluri și operațiuni diverse – cuprinde conturi folosite pentru reflectarea contabilă a operațiunilor cu titluri (vânzare-cumpărare de titluri date sau primite în pensiune livrată, date sau primite cu împrumut) și o serie de conturi pentru reflectarea operațiunilor de gestiune internă a băncii (conturi de stocuri, decontări cu personalul, cu asigurările sociale, bugetul statului, debitori, creditori).

Clasa 4 – Valori imobilizate – conține conturi ce înregistrează bunurile și valorile caracterizate ca imobilizări corporale și necorporale, amortizările acestora și operațiuni de leasing și locație simplă.

Clasa 5 – Capitaluri proprii, asimilate și provizioane – înregistrează fondurile investite în bancă pentru o perioadă lungă de timp, (fonduri proprii și datorii subordonate), la care se adaugă o serie de provizioane și fonduri de risc.

Clasa 6 – Cheltuieli – cuprinde conturi ce reflectă cheltuielile băncii.

Clasa 7 – Venituri – cuprinde conturi necesare înregistrării veniturilor bancare.

Clasa 9 – Operațiuni în afara bilanțului – conține conturi ce reflectă contabil angajamentele primite sau date în favoarea altor bănci sau a clientului, drepturi sau datorii.

PLANUL DE CONTURI APLICABIL INSTITUȚIILOR DE CREDIT ȘI INSTITUȚIILOR FINANCIARE NEBANCARE

CLASA 1 - OPERAȚIUNI DE TREZORERIE ȘI OPERAȚIUNI INTERBANCARE

Grupa 10 - CASA ȘI ALTE VALORI

A 101 - Casa

A 102 - Numerar în ATM-uri și ASV-uri

A 109 - Alte valori

Grupa 11 - DECONTĂRI CU BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

A 111 - Cont curent la Banca Națională a României

A 1111 - Cont curent la Banca Națională a României

A 1112 - Depozite la vedere la Banca Națională a României

A 1113 - Depozite la termen la Banca Națională a României

A 1114 - Depozite colaterale la Banca Națională a României

P 112 - Împrumuturi de refinanțare de la Banca Națională a României

P 1121 - Împrumuturi colateralizate cu active eligibile pentru garantare

P 1122 - Împrumuturi lombard

P 1123 - Alte împrumuturi

B 117 - Creanțe și datorii atașate

A 1171 - Creanțe atașate

P 1172 - Datorii atașate

Grupa 12 - CONTURI DE CORESPONDENT

A 121 - Conturi de corespondent la instituții de credit (nostro)

P 122 - Conturi de corespondent ale instituțiilor de credit (loro)

B 127 - Creanțe și datorii atașate

A 1271 - Creanțe atașate

P 1272 - Datorii atașate

Grupa 13 - DEPOZITE INTERBANCARE

A 131 - Depozite la instituții de credit

A 1311 - Depozite la vedere la instituții de credit

A 1312 - Depozite la termen la instituții de credit

A 1313 - Depozite colaterale la instituții de credit

A 1317 - Creanțe atașate

P 132 - Depozite ale instituțiilor de credit

P 1321 - Depozite la vedere ale instituțiilor de credit

P 1322 - Depozite la termen ale instituțiilor de credit

P 1323 - Depozite colaterale ale instituțiilor de credit

P 1327 - Datorii atașate

Grupa 14 - CREDITE ȘI ÎMPRUMUTURI INTERBANCARE

A 141 - Credite acordate instituțiilor de credit

A 1411 - Credite de pe o zi pe alta acordate instituțiilor de credit

A 1412 - Credite la termen acordate instituțiilor de credit

A 1417 - Creanțe atașate

P 142 - Împrumuturi primite de la instituții de credit

P 1421 - Împrumuturi de pe o zi pe alta primite de la instituții de credit

P 1422 - Împrumuturi la termen primite de la instituții de credit

P 1427 - Datorii atașate

Grupa 15 - VALORI PRIMITE SAU DATE ÎN PENSIUNE

A 151 - Valori primite în pensiune

A 1511 - Valori primite în pensiune de pe o zi pe alta

A 1512 - Valori primite în pensiune la termen

A 1517 - Creanțe atașate

P 152 - Valori date în pensiune

P 1521 - Valori date în pensiune de pe o zi pe alta

P 1522 - Valori date în pensiune la termen

P 1527 - Datorii atașate

Grupa 16 - VALORI DE RECUPERAT ȘI ALTE SUME DATORATE

A 161 - Valori de recuperat

A 1611 - Valori de recuperat

A 1617 - Creanțe atașate

P 162 - Alte sume datorate

P 1621 - Alte sume datorate

P 1627 - Datorii atașate

Grupa 17 - OPERAȚIUNI ÎNTRE ORGANIZAȚIILE COOPERATISTE DE CREDIT DIN CADRUL REȚELEI

B 171 - Conturi curente

- A 1711 - Cont curent la casa centrală
- P 1712 - Conturi curente ale cooperativelor de credit afiliate
- B 1717 - Creanțe și datorii atașate
  - A 17171 - Creanțe atașate
  - P 17172 - Datorii atașate

B 173 - Depozite între organizațiile cooperatiste de credit din cadrul rețelei

- A 1731 - Depozite la casa centrală
  - A 17311 - Depozite la vedere la casa centrală
  - A 17312 - Depozite la termen la casa centrală
  - A 17313 - Depozite colaterale la casa centrală
  - A 17317 - Creanțe atașate
- P 1732 - Depozite ale cooperativelor de credit afiliate
  - P 17321 - Depozite la vedere ale cooperativelor de credit afiliate
  - P 17322 - Depozite la termen ale cooperativelor de credit afiliate
  - P 17323 - Depozite colaterale ale cooperativelor de credit afiliate
  - P 17327 - Datorii atașate

B 174 - Credite și împrumuturi între organizațiile cooperatiste de credit din cadrul rețelei

- A 1741 - Credite acordate organizațiilor cooperatiste de credit din cadrul rețelei
  - A 17411 - Credite de pe o zi pe alta acordate organizațiilor cooperatiste de credit din cadrul rețelei
  - A 17412 - Credite la termen acordate organizațiilor cooperatiste de credit din cadrul rețelei
  - A 17417 - Creanțe atașate
- P 1742 - Împrumuturi primite de la organizațiile cooperatiste de credit din cadrul rețelei
  - P 17421 - Împrumuturi de pe o zi pe alta primite de la organizațiile cooperatiste de credit din cadrul rețelei
  - P 17422 - Împrumuturi la termen primite de la organizațiile cooperatiste de credit din cadrul rețelei
  - P 17427 - Datorii atașate

B 176 - Valori de recuperat și alte sume datorate organizațiilor cooperatiste de credit din cadrul rețelei

- A 1761 - Valori de recuperat de la organizațiile cooperatiste de credit din cadrul rețelei
  - A 17611 - Valori de recuperat
  - A 17617 - Creanțe atașate
- P 1762 - Alte sume datorate organizațiilor cooperatiste de credit din cadrul rețelei
  - P 17621 - Alte sume datorate
  - P 17627 - Datorii atașate

A 178 - Creanțe restante și îndoielnice privind operațiunile cu organizațiile cooperatiste de credit din cadrul rețelei

- A 1781 - Creanțe restante privind operațiunile cu organizațiile cooperatiste de credit din cadrul rețelei
  - A 17811 - Creanțe restante
  - A 17812 - Dobânzi restante
  - A 17817 - Creanțe atașate
- A 1782 - Creanțe îndoielnice privind operațiunile cu organizațiile cooperatiste de credit din cadrul rețelei
  - A 17821 - Creanțe îndoielnice
  - A 17822 - Dobânzi îndoielnice
  - A 17827 - Creanțe atașate

Grupa 18 - CREAȚE RESTANTE ȘI ÎNDOIELNICE

A 181 - Creanțe restante

- A 1811 - Creanțe restante
- A 1812 - Dobânzi restante
- A 1817 - Creanțe atașate

A 182 - Creanțe îndoielnice

- A 1821 - Creanțe îndoielnice
- A 1822 - Dobânzi îndoielnice
- A 1827 - Creanțe atașate

Grupa 19 - PROVIZIUNILE PENTRU CREAȚE DIN OPERAȚIUNI INTERBANCARE

P 191 - Provizioane pentru creanțe din operațiuni interbancare

- P 1911 - Provizioane specifice de risc de credit
- P 1912 - Provizioane specifice de risc de dobândă

CLASA 2 - OPERAȚIUNI CU CLIENTELA ȘI OPERAȚIUNI ÎNTRE INSTITUȚIILE FINANCIARE NEBANCARE ȘI INSTITUȚIILE DE CREDIT

Grupa 20 - CREDITE ACORDATE CLIENTELEI

A 201 - Creanțe comerciale

- A 2011 - Creanțe comerciale

- A 20111 - Scont
- A 20112 - Factoring cu recurs
- A 20113 - Forfetare
- A 20114 - Factoring fără recurs
- A 20119 - Alte creanțe comerciale

A 2017 - Creanțe atașate

A 202 - Credite de trezorerie

- A 2021 - Credite de trezorerie
- A 20211 - Utilizări din deschideri de credite permanente
- A 20212 - Credit global de exploatare
- A 20213 - Diferențe de rambursat legate de utilizarea cardurilor
- A 20219 - Alte credite de trezorerie
- A 2027 - Creanțe atașate

A 203 - Credite de consum și vânzări în rate

- A 2031 - Credite de consum
- A 20311 - Credite de consum pentru nevoi personale
- A 20312 - Credite de consum pentru achiziționarea de bunuri
- A 2032 - Vânzări în rate
- A 2037 - Creanțe atașate

A 204 - Credite pentru finanțarea operațiunilor de comerț exterior

- A 2041 - Credite pentru import
- A 2042 - Credite pentru export
- A 2047 - Creanțe atașate

A 205 - Credite pentru finanțarea stocurilor și pentru echipamente

- A 2051 - Credite pentru finanțarea stocurilor
- A 2052 - Credite pentru echipamente
- A 2057 - Creanțe atașate

A 206 - Credite pentru investiții imobiliare

- A 2061 - Credite pentru investiții imobiliare
- A 20611 - Credite ipotecare
- A 20619 - Alte credite pentru investiții imobiliare
- A 2067 - Creanțe atașate

A 209 - Alte credite acordate clientelei

- A 2091 - Alte credite acordate clientelei
- A 2097 - Creanțe atașate

Grupa 23 - CREDITE ȘI ÎMPRUMUTURI PRIVIND INSTITUȚIILE FINANCIARE

A 231 - Credite acordate instituțiilor financiare

- A 2311 - Credite de pe o zi pe alta acordate instituțiilor financiare
- A 2312 - Credite la termen acordate instituțiilor financiare
- A 2317 - Creanțe atașate

P 232 - Împrumuturi primite de la instituțiile financiare

- P 2321 - Împrumuturi de pe o zi pe alta de la instituțiile financiare
- P 2322 - Împrumuturi la termen de la instituțiile financiare
- P 2327 - Datorii atașate

Grupa 24 - VALORI PRIMITE SAU DATE ÎN PENSIUNE

A 241 - Valori primite în pensiuene

- A 2411 - Valori primite în pensiuene de pe o zi pe alta
- A 2412 - Valori primite în pensiuene la termen
- A 2417 - Creanțe atașate

P 243 - Valori date în pensiuene

- P 2431 - Valori date în pensiuene de pe o zi pe alta
- P 2432 - Valori date în pensiuene la termen
- P 2437 - Datorii atașate

Grupa 25 - CONTURILE CLIENTELEI

B 251 - Conturi curente

- B 2511 - Conturi curente
- B 2517 - Creanțe și datorii atașate
- A 25171 - Creanțe atașate
- P 25172 - Datorii atașate

P 252 - Conturi de factoring

- P 2521 - Conturi de factoring
- P 2527 - Datorii atașate

P 253 - Conturi de depozite

- P 2531 - Depozite la vedere
- P 2532 - Depozite la termen

- P 2533 - Depozite colaterale
- P 25331 - Depozite pentru deschiderea de acreditive
- P 25332 - Depozite pentru emiterea de scrisori de garanție
- P 25333 - Depozite pentru cecuri certificate
- P 25334 - Depozite pentru ordine de plată cu scadență
- P 25335 - Depozite pentru garanții gestionari
- P 25336 - Alte depozite colaterale

P 2537 - Datorii atașate

P 254 - Certificate de depozit, carnete și librete de economii

- P 2541 - Certificate de depozit
- P 2542 - Carnete și librete de economii
- P 2547 - Datorii atașate

Grupa 26 - VALORI DE RECUPERAT ȘI ALTE SUME DATORATE

A 261 - Valori de recuperat

- A 2611 - Valori de recuperat
- A 2617 - Creanțe atașate

P 262 - Alte sume datorate

- P 2621 - Alte sume datorate
- P 2627 - Datorii atașate

Grupa 27 - OPERAȚIUNI ÎNTRE INSTITUȚIILE FINANCIARE NEBANCARE ȘI INSTITUȚIILE DE CREDIT

B 271 - Conturi curente la instituții de credit

- B 2711 - Conturi curente la instituții de credit
- B 2717 - Creanțe și datorii atașate
- A 27171 - Creanțe atașate
- P 27172 - Datorii atașate

A 272 - Depozite constituite la instituții de credit

- A 2721 - Depozite la vedere la instituții de credit
- A 2722 - Depozite la termen la instituții de credit
- A 2723 - Depozite colaterale la instituții de credit
- A 2727 - Creanțe atașate

A 273 - Credite acordate instituțiilor de credit

- A 2731 - Credite de pe o zi pe alta acordate instituțiilor de credit
- A 2732 - Credite la termen acordate instituțiilor de credit
- A 2737 - Creanțe atașate

P 274 - Împrumuturi primite de la instituții de credit

- P 2741 - Împrumuturi de pe o zi pe alta primite de la instituții de credit
- P 2742 - Împrumuturi la termen primite de la instituții de credit
- P 2747 - Datorii atașate

A 275 - Valori primite în pensii de la instituții de credit

- A 2751 - Valori primite în pensii de pe o zi pe alta de la instituții de credit
- A 2752 - Valori primite în pensii la termen de la instituții de credit
- A 2757 - Creanțe atașate

P 276 - Valori date în pensii instituțiilor de credit

- P 2761 - Valori date în pensii de pe o zi pe alta instituțiilor de credit
- P 2762 - Valori date în pensii la termen instituțiilor de credit
- P 2767 - Datorii atașate

A 277 - Valori de recuperat de la instituții de credit

- A 2771 - Valori de recuperat de la instituții de credit
- A 2777 - Creanțe atașate

P 278 - Alte sume datorate instituțiilor de credit

- P 2781 - Alte sume datorate instituțiilor de credit
- P 2787 - Datorii atașate

Grupa 28 - CREANȚE RESTANTE ȘI ÎNDOIELNICE

A 281 - Creanțe restante

- A 2811 - Creanțe restante
- A 2812 - Dobânzi restante
- A 2817 - Creanțe atașate

A 282 - Creanțe îndoielnice

- A 2821 - Creanțe îndoielnice
- A 2822 - Dobânzi îndoielnice
- A 2827 - Creanțe atașate

Grupa 29 - PROVIZIOANE PENTRU CREANȚE DIN OPERAȚIUNI CU CLIENTELA, PRECUM ȘI DIN OPERAȚIUNI ÎNTRE INSTITUȚIILE FINANCIARE NEBANCARE ȘI INSTITUȚIILE DE CREDIT

P 291 - Provizioane pentru creanțe din operațiuni cu clientela, precum și din operațiuni între instituțiile financiare nebancale și instituțiile de credit

- P 2911 - Provizioane specifice de risc de credit
- P 2912 - Provizioane specifice de risc de dobândă

CLASA 3 - OPERAȚIUNI CU TITLURI ȘI OPERAȚIUNI DIVERSE

Grupa 30 - OPERAȚIUNI CU TITLURI

B 301 - Titluri primite sau date în pensii livrată

- A 3011 - Titluri primite în pensii livrată
  - A 30111 - Titluri primite în pensii livrată
  - A 30117 - Creanțe atașate
- P 3012 - Titluri date în pensii livrată
  - P 30121 - Titluri date în pensii livrată
  - P 30127 - Datorii atașate

A 302 - Titluri de tranzacție

- A 3021 - Titluri de tranzacție
  - A 30211 - Efecte publice și valori asimilate
  - A 30212 - Obligațiuni și alte titluri cu venit fix
  - A 30213 - Acțiuni și alte titluri cu venit variabil
- A 3025 - Titluri date cu împrumut
  - A 30251 - Efecte publice și valori asimilate
  - A 30252 - Obligațiuni și alte titluri cu venit fix
  - A 30253 - Acțiuni și alte titluri cu venit variabil
  - A 30257 - Creanțe atașate
- A 3026 - Titluri luate cu împrumut
  - A 30261 - Efecte publice și valori asimilate
  - A 30262 - Obligațiuni și alte titluri cu venit fix
  - A 30263 - Acțiuni și alte titluri cu venit variabil
- P 3027 - Datorii privind titlurile
  - P 30271 - Datorii privind titlurile luate cu împrumut
  - P 30272 - Alte datorii privind titlurile
  - P 30277 - Datorii atașate

A 303 - Titluri de plasament

- A 3031 - Titluri de plasament
  - A 30311 - Efecte publice și valori asimilate
  - A 30312 - Obligațiuni și alte titluri cu venit fix
  - A 30313 - Acțiuni și alte titluri cu venit variabil
- A 3035 - Titluri date cu împrumut
  - A 30351 - Efecte publice și valori asimilate
  - A 30352 - Obligațiuni și alte titluri cu venit fix
  - A 30353 - Acțiuni și alte titluri cu venit variabil
- P 3036 - Vărsăminte de efectuat privind titlurile de plasament
- A 3037 - Creanțe atașate
  - A 30371 - Efecte publice și valori asimilate
  - A 30372 - Obligațiuni și alte titluri cu venit fix
  - A 30373 - Acțiuni și alte titluri cu venit variabil

A 304 - Titluri de investiții

- A 3041 - Titluri de investiții
  - A 30411 - Efecte publice și valori asimilate
  - A 30412 - Obligațiuni și alte titluri cu venit fix
- A 3045 - Titluri date cu împrumut
  - A 30451 - Efecte publice și valori asimilate
  - A 30452 - Obligațiuni și alte titluri cu venit fix
- A 3047 - Creanțe atașate
  - A 30471 - Efecte publice și valori asimilate
  - A 30472 - Obligațiuni și alte titluri cu venit fix

Grupa 31 - INSTRUMENTE FINANCIARE DERIVATE

B 311 - Instrumente financiare derivate ferme

- B 3111 - Operațiuni de schimb la termen
- B 3112 - Alte instrumente financiare derivate de curs de schimb
- B 3113 - Instrumente financiare derivate de rată a dobânzii
- B 3114 - Instrumente financiare derivate pe acțiuni și indici bursieri
- B 3119 - Alte instrumente financiare derivate

A 312 - Instrumente financiare derivate condiționale cumpărate

- A 3121 - Instrumente financiare derivate de curs de schimb
- A 3122 - Instrumente financiare derivate de rată a dobânzii

A 3123 - Instrumente financiare derivate pe acțiuni și indici bursieri

A 3129 - Alte instrumente financiare derivate

P 313 - Instrumente financiare derivate condiționale vândute

P 3131 - Instrumente financiare derivate de curs de schimb

P 3132 - Instrumente financiare derivate de rată a dobânzii

P 3133 - Instrumente financiare derivate pe acțiuni și indici bursieri

P 3139 - Alte instrumente financiare derivate

B 319 - Alte instrumente financiare derivate

Grupa 32 - DATORII CONSTITUITE PRIN TITLURI

P 321 - Titluri de piață interbancară

P 3211 - Titluri de piață interbancară

P 3217 - Datorii atașate

P 322 - Titluri de creanțe negociabile

P 3221 - Titluri de creanțe negociabile

P 3227 - Datorii atașate

P 325 - Obligațiuni

P 3251 - Obligațiuni

P 3257 - Datorii atașate

P 326 - Alte datorii constituite prin titluri

P 3261 - Alte datorii constituite prin titluri

P 3267 - Datorii atașate

Grupa 33 - CONTURI DE DECONTARE PRIVIND OPERAȚIUNILE CU TITLURI

P 331 - Conturile instituțiilor de credit

P 332 - Conturile organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM)

B 333 - Conturile societăților de bursă

P 334 - Conturile altor instituții financiare

P 335 - Conturile clienței

B 336 - Alte conturi de decontare privind operațiunile cu titluri

P 3361 - Alte sume de plătit privind operațiunile cu titluri

A 3362 - Alte sume de încasat privind operațiunile cu titluri

B 337 - Creanțe și datorii atașate

A 3371 - Creanțe atașate

P 3372 - Datorii atașate

Grupa 34 - DECONTĂRI INTRABANCARE ȘI ÎNTRE ORGANIZAȚIILE COOPERATISTE DE CREDIT DIN CADRUL REȚELEI

B 341 - Decontări intrabancare

B 342 - Decontări între organizațiile cooperatiste de credit din cadrul rețelei

Grupa 35 - DEBITORI ȘI CREDITORI

B 351 - Personal și conturi asimilate

P 3511 - Personal - salarii datorate

P 3512 - Personal - ajutoare materiale datorate

P 3513 - Prime reprezentând participarea personalului la profit

A 3514 - Avansuri acordate personalului

P 3515 - Drepturi de personal neridicate

P 3516 - Rețineri din salarii datorate terților

B 3519 - Alte datorii și creanțe în legătură cu personalul

P 35191 - Alte datorii în legătură cu personalul

A 35192 - Alte creanțe în legătură cu personalul

B 352 - Asigurări sociale, protecția socială și conturi asimilate

B 3521 - Asigurări sociale

B 35211 - Contribuția unității la asigurările sociale

B 35212 - Contribuția personalului la asigurările sociale

B 35213 - Contribuția angajaților pentru asigurările sociale de sănătate

B 35214 - Contribuția angajatorului pentru asigurările sociale de sănătate

B 3522 - Ajutor de șomaj

B 35221 - Contribuția unității la fondul de șomaj

B 35222 - Contribuția personalului la fondul de șomaj

B 3526 - Alte datorii și creanțe sociale

P 35261 - Alte datorii sociale

A 35262 - Alte creanțe sociale

B 353 - Bugetul statului, fonduri speciale și conturi asimilate

B 3531 - Impozitul pe profit

B 3532 - Taxa pe valoarea adăugată

P 35323 - TVA de plată

A 35324 - TVA de recuperat

- A 35326 - TVA deductibilă
- P 35327 - TVA colectată
- B 35328 - TVA neexigibilă
- P 3533 - Impozitul pe venituri de natura salariilor
- A 3534 - Subvenții
  - A 35341 - Subvenții guvernamentale
  - A 35342 - Împrumuturi nerambursabile cu caracter de subvenții
  - A 35349 - Alte sume primite cu caracter de subvenții
- B 3536 - Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate
- B 3538 - Fonduri speciale - taxe și vărsăminte asimilate
- B 3539 - Alte datorii și creanțe cu bugetul statului
  - P 35391 - Alte datorii față de bugetul statului
  - A 35392 - Alte creanțe privind bugetul statului
- P 354 - Dividende de plată**
- A 355 - Debitori diverși**
  - A 3551 - Depozite de garanții vărsate
    - A 35511 - Depozite aferente operațiunilor pe piețele organizate de instrumente financiare derivate
    - A 35512 - Depozite aferente altor operațiuni cu instrumente financiare derivate
    - A 35516 - Alte depozite
  - A 3552 - Debitori din avansuri spre decontare
  - A 3556 - Alți debitori diverși
  - A 3557 - Creanțe atașate
- P 356 - Creditori diverși**
  - P 3561 - Depozite de garanții pentru leasing
  - P 3562 - Alte depozite de garanții primite
  - P 3566 - Alți creditori diverși
  - P 3567 - Datorii atașate
- B 357 - Decontări din operațiuni în asocieri în participație**
  - A 3571 - Creanțe din operațiuni în asocieri în participație
  - P 3572 - Datorii din operațiuni în asocieri în participație
- P 358 - Împrumuturi primite de la acționari și alte împrumuturi**
  - P 3581 - Împrumuturi primite de la acționari
  - P 3582 - Alte împrumuturi
  - P 3587 - Datorii atașate
- Grupa 36 - CONTURI DE STOCURI**
  - A 361 - Valori din aur, metale și pietre prețioase**
  - A 362 - Materiale**
  - A 363 - Materiale de natura obiectelor de inventar**
  - A 365 - Stocuri aflate la terți**
  - A 367 - Alte stocuri și asimilate**
  - A 368 - Alte bunuri diverse**
- Grupa 37 - CONTURI DE REGULARIZARE**
  - A 371 - Valori primite la încasare**
  - B 372 - Conturi de ajustare**
    - B 3721 - Poziție de schimb
    - B 3722 - Contravaloarea poziției de schimb
    - B 3723 - Conturi de ajustare devize
    - B 3729 - Conturi de ajustare privind alte elemente din afara bilanțului
  - B 373 - Conturi de diferențe**
    - B 3731 - Diferențe privind devizele
    - B 3732 - Diferențe privind vânzările de titluri cu posibilitate de răscumpărare
    - B 3739 - Alte conturi de diferențe
  - A 374 - Cheltuieli de repartizat**
    - A 3741 - Prime de emisiune privind titlurile cu venit fix
    - A 3742 - Prime de rambursare privind titlurile cu venit fix
    - A 3749 - Alte cheltuieli de repartizat
  - A 375 - Cheltuieli înregistrate în avans**
  - P 376 - Venituri înregistrate în avans**
  - P 377 - Cheltuieli de plătit**
  - A 378 - Venituri de primit**
  - B 379 - Alte conturi de regularizare**
    - B 3791 - Conturi de regularizare privind instrumentele de acoperire
    - B 3799 - Alte conturi de regularizare
- Grupa 38 - CREANȚE RESTANTE ȘI ÎNDOIELNICE**
  - A 381 - Creanțe restante**

A 3811 - Creanțe restante

A 3812 - Dobânzi restante

A 3817 - Creanțe atașate

A 382 - Creanțe îndoielnice

A 3821 - Creanțe îndoielnice

A 3822 - Dobânzi îndoielnice

A 3827 - Creanțe atașate

**Grupa 39 - PROVIZIOANE PRIVIND OPERAȚIUNI CU TITLURI
ȘI OPERAȚIUNI DIVERSE**

P 391 - Provizioane pentru deprecierea titlurilor

P 3911 - Provizioane pentru deprecierea titlurilor de plasament

P 39111 - Provizioane pentru deprecierea efectelor publice și a altor valori asimilate

P 39112 - Provizioane pentru deprecierea obligațiunilor și a altor titluri cu venit fix

P 39113 - Provizioane pentru deprecierea acțiunilor și a altor titluri cu venit variabil

P 3912 - Provizioane pentru deprecierea titlurilor de investiții

P 39121 - Provizioane pentru deprecierea efectelor publice și a altor valori asimilate

P 39122 - Provizioane pentru deprecierea obligațiunilor și a altor titluri cu venit fix

P 393 - Provizioane pentru deprecierea stocurilor

P 399 - Provizioane pentru creanțe restante și îndoielnice

CLASA 4 - VALORI IMOBILIZATE

Grupa 40 - CREDITE SUBORDONATE

A 401 - Credite subordonate la termen

A 402 - Credite subordonate pe durată nedeterminată

A 407 - Creanțe atașate

**Grupa 41 - PĂRȚI ÎN CADRUL SOCIETĂȚILOR COMERCIALE LEGATE, TITLURI DE PARTICIPARE ȘI
TITLURI ALE ACTIVITĂȚII DE PORTOFOLIU**

A 411 - Părți în societățile comerciale legate

A 4111 - Părți în instituții de credit

A 4112 - Părți în societăți cu caracter financiar

A 4113 - Părți în alte societăți cu caracter nefinanciar

A 412 - Titluri de participare

A 4121 - Titluri de participare la instituțiile de credit

A 4122 - Titluri de participare la societăți cu caracter financiar

A 4123 - Titluri de participare la alte societăți cu caracter nefinanciar

A 413 - Titluri ale activității de portofoliu

A 415 - Titluri date cu împrumut

A 417 - Creanțe atașate

P 418 - Vărsăminte de efectuat pentru părți în societăți comerciale legate, pentru titluri de participare și pentru titluri ale activității de portofoliu

Grupa 42 - DOTĂRI PENTRU UNITĂȚILE PROPRII DIN STRĂINĂTATE

A 421 - Dotări pentru unitățile proprii din străinătate

Grupa 43 - IMOBILIZĂRI ÎN CURS ȘI AVANSURI ACORDATE PENTRU IMOBILIZĂRI

A 431 - Imobilizări necorporale în curs

A 432 - Imobilizări corporale în curs

A 4321 - Amenajări de terenuri și construcții

A 4322 - Instalații tehnice și mașini

A 4323 - Alte imobilizări corporale

A 433 - Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale

A 434 - Avansuri acordate pentru imobilizări corporale

A 4341 - Avansuri acordate pentru terenuri și construcții

A 4342 - Avansuri acordate pentru instalații tehnice și mașini

A 4343 - Avansuri acordate pentru alte imobilizări corporale

Grupa 44 - IMOBILIZĂRI NECORPORALE ȘI CORPORALE

A 441 - Imobilizări necorporale

B 4411 - Fondul comercial

A 4412 - Cheltuieli de constituire

A 4419 - Alte imobilizări necorporale

A 442 - Imobilizări corporale

A 4421 - Terenuri și amenajări de terenuri

A 44211 - Terenuri

A 44212 - Amenajări de terenuri

A 4422 - Construcții

A 4423 - Instalații tehnice și mijloace de transport

A 44231 - Echipamente tehnologice (mașini, utilaje și instalații de lucru)

A 44232 - Aparate și instalații de măsurare, control și reglare

A 44233 - Mijloace de transport

A 4424 - Mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale

Grupa 46 - AMORTIZĂRI PRIVIND IMOBILIZĂRILE

P 461 - Amortizări privind immobilizările necorporale și corporale

P 4611 - Amortizarea immobilizărilor necorporale

P 46111 - Amortizarea fondului comercial

P 46112 - Amortizarea cheltuielilor de constituire

P 46119 - Amortizarea altor immobilizări necorporale

P 4612 - Amortizarea immobilizărilor corporale

P 46121 - Amortizarea amenajărilor de terenuri

P 46122 - Amortizarea construcțiilor

P 46123 - Amortizarea instalațiilor tehnice și mijloacelor de transport

P 46124 - Amortizarea altor active corporale

Grupa 47 - LEASING FINANCIAR

A 471 - Creanțe din operațiuni de leasing financiar

A 4711 - Creanțe din operațiuni de leasing financiar cu immobilizări necorporale

A 4712 - Creanțe din operațiuni de leasing financiar cu immobilizări corporale

A 4717 - Creanțe atașate

P 472 - Datorii din operațiuni de leasing financiar

P 4721 - Datorii din operațiuni de leasing financiar cu immobilizări necorporale

P 4722 - Datorii din operațiuni de leasing financiar cu immobilizări corporale

P 4727 - Datorii atașate

Grupa 48 - CREAŢE RESTANTE ŞI ÎNDOIELNICE

A 481 - Creanțe restante

A 4811 - Creanțe restante

A 4812 - Dobânzi restante

A 4817 - Creanțe atașate

A 482 - Creanțe îndoielnice

A 4821 - Creanțe îndoielnice

A 4822 - Dobânzi îndoielnice

A 4827 - Creanțe atașate

Grupa 49 - PROVIZIOANE PENTRU VALORI IMOBILIZATE

P 491 - Provizioane pentru deprecierea părților deținute în cadrul societăților comerciale legate, a titlurilor de participare și a titlurilor activității de portofoliu

P 492 - Provizioane pentru deprecierea immobilizărilor

P 4921 - Provizioane pentru deprecierea immobilizărilor în curs

P 49211 - Provizioane pentru deprecierea immobilizărilor necorporale în curs

P 49212 - Provizioane pentru deprecierea immobilizărilor corporale în curs

P 4922 - Provizioane pentru deprecierea immobilizărilor necorporale

P 49221 - Provizioane pentru fondul comercial

P 49222 - Provizioane pentru alte immobilizări necorporale

P 4923 - Provizioane pentru deprecierea immobilizărilor corporale

P 49231 - Provizioane pentru deprecierea terenurilor și amenajărilor de terenuri

P 49232 - Provizioane pentru deprecierea construcțiilor

P 49233 - Provizioane pentru deprecierea instalațiilor tehnice și mijloacelor de transport

P 49234 - Provizioane pentru deprecierea altor active corporale

P 493 - Provizioane pentru operațiuni de leasing financiar

P 499 - Provizioane pentru creanțe restante și îndoielnice

CLASA 5 - CAPITALURI PROPRII, ASIMILATE ȘI PROVIZIOANE

Grupa 50 - CAPITAL

P 501 - Capital social

P 5011 - Capital subscris nevărsat

P 5012 - Capital subscris vărsat

P 502 - Elemente asimilate capitalului

A 503 - Acțiuni proprii

B 508 - Acționari sau asociați

Grupa 51 - PRIME DE CAPITAL ȘI REZERVE

P 511 - Prime de capital

P 5111 - Prime de emisiune

P 5112 - Prime de fuziune

- P 5113 - Prime de aport
- P 5114 - Prime de divizare
- P 5115 - Prime de conversie a obligațiunilor în acțiuni
- P 5119 - Alte prime

P 512 - Rezerve legale

- P 5121 - Rezerve legale din profitul determinat înainte de deducerea impozitului pe profit
- P 5122 - Rezerve legale din profitul determinat după deducerea impozitului pe profit

P 513 - Rezerve statutare sau contractuale

P 514 - Rezerve pentru riscuri bancare

- P 5141 - Rezerva generală pentru riscul de credit din profitul determinat înainte de deducerea impozitului pe profit
- P 5142 - Rezerva generală pentru riscul de credit din profitul determinat după deducerea impozitului pe profit
- P 5143 - Rezerva reprezentând fondul pentru riscuri bancare generale

P 516 - Rezerve din reevaluare

- P 5161 - Rezerve din reevaluări dispuse prin acte normative
- P 5169 - Alte rezerve din reevaluări

P 517 - Rezerve specifice organizațiilor cooperatiste de credit

- P 5171 - Rezerva de întraajutorare
- P 5172 - Rezerva mutuală de garantare
- P 51721 - Rezerva mutuală de garantare constituită din profitul casei centrale determinat înainte de deducerea impozitului pe profit
- P 51722 - Rezerva mutuală de garantare constituită din cotizațiile cooperativelor de credit afiliate

B 519 - Alte rezerve

Grupa 53 - DATORII SUBORDONATE

P 531 - Datorii subordonate la termen

- P 5311 - Titluri subordonate la termen
- P 5312 - Împrumuturi subordonate la termen

P 532 - Datorii subordonate pe durată nedeterminată

- P 5321 - Titluri subordonate pe durată nedeterminată
- P 5322 - Împrumuturi subordonate pe durată nedeterminată

P 537 - Datorii atașate

Grupa 54 - SUBVENȚII PENTRU INVESTIȚII

P 541 - Subvenții pentru investiții

- P 5411 - Subvenții guvernamentale pentru investiții
- P 5412 - Împrumuturi nerambursabile cu caracter de subvenții pentru investiții
- P 5413 - Donații pentru investiții
- P 5414 - Plusuri de inventar de natura imobilizărilor
- P 5419 - Alte sume primite cu caracter de subvenții pentru investiții

Grupa 55 - PROVIZIOANE

P 551 - Provizioane pentru riscuri de executare a angajamentelor prin semnătură

P 552 - Provizioane pentru facilități acordate personalului

P 553 - Provizioane pentru riscuri de țară

P 554 - Provizioane pentru restructurare

P 555 - Provizioane pentru dezafectarea imobilizărilor corporale și alte acțiuni similare legate de acestea

P 556 - Provizioane pentru impozite

P 559 - Alte provizioane

Grupa 58 - REZULTATUL REPORTAT

B 581 - Rezultatul reportat

- B 5811 - Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat, respective pierderea neacoperită
- B 5812 - Rezultatul reportat provenit din adoptarea pentru prima dată a IAS, mai puțin IAS 298
- B 5814 - Rezultatul reportat provenit din corectarea erorilor contabile
- B 5815 - Rezultatul reportat reprezentând surplusul realizat din rezerve din reevaluare
- B 5816 - Rezultatul reportat provenit din trecerea la aplicarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene

Grupa 59 - REZULTATUL EXERCIȚIULUI FINANCIAR

B 591 - Profit sau pierdere

A 592 - Repartizarea profitului

CLASA 6 - CHELTUIELI

Grupa 60 - CHELTUIELI DE EXPLOATARE

A 601 - Cheltuieli cu operațiunile de trezorerie și operațiunile interbancare

- A 6011 - Dobânzi la Banca Națională a României
- A 6012 - Dobânzi la conturile de corespondent

- A 6013 - Dobânzi la depozitele instituțiilor de credit
  - A 60131 - Dobânzi la depozitele la vedere
  - A 60132 - Dobânzi la depozitele la termen
  - A 60133 - Dobânzi la depozitele colaterale
- A 6014 - Dobânzi la împrumuturile de la instituții de credit
  - A 60141 - Dobânzi la împrumuturile de pe o zi pe alta
  - A 60142 - Dobânzi la împrumuturile la termen
- A 6015 - Dobânzi la valorile date în pensiune
  - A 60151 - Dobânzi la valorile date în pensiune de pe o zi pe alta
  - A 60152 - Dobânzi la valorile date în pensiune la termen
- A 6016 - Cheltuieli cu operațiunile organizațiilor cooperatiste de credit din cadrul rețelei
  - A 60161 - Dobânzi la conturile curente ale cooperativelor de credit afiliate
  - A 60162 - Dobânzi la depozitele cooperativelor de credit afiliate
  - A 60163 - Dobânzi la împrumuturile de la organizațiile cooperatiste de credit din cadrul rețelei
  - A 60164 - Dobânzi privind alte sume datorate organizațiilor cooperatiste de credit din cadrul rețelei
  - A 60169 - Comisioane
- A 6017 - Alte cheltuieli cu dobânzile
- A 6019 - Comisioane

A 602 - Cheltuieli cu operațiunile cu clientela

- A 6021 - Dobânzi la conturile de factoring
- A 6022 - Dobânzi la împrumuturile primite de la instituțiile financiare
  - A 60221 - Dobânzi la împrumuturile de pe o zi pe alta
  - A 60222 - Dobânzi la împrumuturile la termen
- A 6023 - Dobânzi la valorile date în pensiune
  - A 60231 - Dobânzi la valorile date în pensiune de pe o zi pe alta
  - A 60232 - Dobânzi la valorile date în pensiune la termen
- A 6024 - Dobânzi la conturile curente
- A 6025 - Dobânzi la conturile de depozite
  - A 60251 - Dobânzi la depozitele la vedere
  - A 60252 - Dobânzi la depozitele la termen
  - A 60253 - Dobânzi la depozitele colaterale
- A 6026 - Dobânzi la certificatele de depozit, carnetele și libretele de economii
- A 6027 - Alte cheltuieli cu dobânzile
- A 6029 - Comisioane

A 603 - Cheltuieli pentru operațiunile cu titluri

- A 6031 - Dobânzi la titlurile date în pensiune livrată
- A 6032 - Pierderi la titlurile de tranzacție
  - A 60321 - Pierderi din reevaluări și cesiune
  - A 60322 - Costuri de tranzacționare
- A 6033 - Pierderi din cesiunea titlurilor de plasament
- A 6034 - Cheltuieli cu titlurile de investiții
  - A 60341 - Cheltuieli cu amortizarea primelor
  - A 60342 - Pierderi din cesiune
- A 6036 - Cheltuieli privind datorii constituite prin titluri
  - A 60361 - Dobânzi privind titlurile de piață interbancară
  - A 60362 - Dobânzi privind titlurile de creanțe negociabile
  - A 60363 - Dobânzi privind obligațiunile
  - A 60369 - Alte cheltuieli privind datoriile constituite prin titluri
- A 6037 - Cheltuieli diverse privind operațiunile cu titluri
- A 6039 - Comisioane

A 604 - Cheltuieli cu operațiunile de leasing

- A 6041 - Dobânzi aferente datoriilor din operațiuni de leasing financiar
- A 6042 - Cheltuieli cu chiriile
- A 6049 - Comisioane

A 605 - Cheltuieli privind datoriile subordonate

- A 6051 - Cheltuieli privind datoriile subordonate la termen
- A 6052 - Cheltuieli privind datoriile subordonate pe durată nedeterminată
- A 6059 - Comisioane

A 606 - Cheltuieli privind operațiunile de schimb

- A 6061 - Cheltuieli din diferențe de curs valutar aferente tranzacțiilor în valută
- A 6069 - Comisioane

A 607 - Cheltuieli privind operațiunile în afara bilanțului și operațiunile cu instrumente financiare derivate

- A 6071 - Cheltuieli cu angajamentele de finanțare
- A 60711 - Cheltuieli cu angajamentele de finanțare primite de la instituții de credit

- A 60712 - Cheltuieli cu angajamentele de finanțare primite de la clientelă
- A 6072 - Cheltuieli cu angajamentele de garanție
  - A 60721 - Cheltuieli cu angajamentele de garanție primite de la instituții de credit
  - A 60722 - Cheltuieli cu angajamentele de garanție primite de la clientelă
- A 6074 - Cheltuieli privind operațiunile cu instrumente financiare derivate
  - A 60741 - Cheltuieli privind operațiunile cu instrumente financiare derivate de curs de schimb
  - A 60742 - Cheltuieli privind operațiunile cu instrumente financiare derivate de rată a dobânzii
  - A 60743 - Cheltuieli privind operațiunile cu instrumente financiare derivate pe acțiuni și indici bursieri
  - A 60744 - Cheltuieli privind operațiunile cu alte instrumente financiare derivate
  - A 60747 - Cheltuieli cu dobânzile aferente instrumentelor financiare derivate
  - A 60749 - Costuri de tranzacționare
- A 6075 - Cheltuieli cu instrumentele de acoperire
- A 6077 - Cheltuieli cu alte angajamente primite
- A 608 - Cheltuieli cu prestațiile de servicii financiare**
  - A 6081 - Cheltuieli cu mijloacele de plată
  - A 6087 - Alte cheltuieli cu prestațiile de servicii financiare
- A 609 - Alte cheltuieli de exploatare**
  - A 6092 - Cota-parte privind activitățile și activele controlate în comun
  - A 6093 - Venituri retrocedate privind activitățile și activele controlate în comun
  - A 6094 - Cheltuieli pentru constituirea rezervei mutuale de garantare a casei centrale
  - A 6099 - Cheltuieli diverse de exploatare
- Grupa 61 - CHELTUIELI CU PERSONALUL**
- A 611 - Cheltuieli cu salariile personalului**
- A 612 - Cheltuieli privind asigurările și protecția socială**
  - A 6121 - Contribuția unității la asigurările sociale
  - A 6122 - Contribuția unității pentru ajutorul de șomaj
  - A 6123 - Contribuția angajatorului pentru asigurările sociale de sănătate
  - A 6127 - Alte cheltuieli privind asigurările și protecția socială
- A 613 - Cheltuieli cu tichetele de masă acordate salariaților**
- A 617 - Alte cheltuieli privind personalul**
- Grupa 62 - CHELTUIELI CU ALTE IMPOZITE, TAXE ȘI VĂRSĂMINTE ASIMILATE**
- A 621 - Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate**
- Grupa 63 - CHELTUIELI CU MATERIALELE, LUCRĂRILE ȘI SERVICIILE EXECUTATE DE TERȚI**
- A 631 - Cheltuieli cu materialele**
  - A 6311 - Cheltuieli cu materialele consumabile
  - A 6312 - Cheltuieli privind combustibilii
  - A 6313 - Cheltuieli privind piesele de schimb
  - A 6317 - Cheltuieli privind alte materiale
- A 632 - Cheltuieli privind materialele de natura obiectelor de inventar**
- A 633 - Cheltuieli privind alte stocuri**
- A 634 - Cheltuieli cu lucrările și serviciile executate de terți**
  - A 6341 - Cheltuieli de întreținere și reparații
  - A 6342 - Cheltuieli privind energia și apa
  - A 6343 - Cheltuieli poștale și taxe de telecomunicații
  - A 6344 - Cheltuieli cu colaboratorii și de intermediere
  - A 6345 - Cheltuieli cu deplasări, detașări, transferări și transportul personalului și bunurilor
  - A 6347 - Alte cheltuieli cu lucrările și serviciile executate de terți
    - A 63471 - Cheltuieli cu primele de asigurare
    - A 63472 - Cheltuieli cu redevențele privind concesiunile
    - A 63479 - Alte cheltuieli
- A 635 - Cheltuieli de protocol, reclamă și publicitate**
- Grupa 64 - CHELTUIELI DIVERSE DE EXPLOATARE**
- A 641 - Cota - parte din cheltuielile sediului social**
- A 644 - Cheltuieli din reevaluarea imobilizărilor corporale**
- A 645 - Pierderi din cedarea părților în cadrul societăților comerciale legate, a titlurilor de participare și a titlurilor activității de portofoliu**
- A 646 - Pierderi din cedarea și casarea imobilizărilor corporale și necorporale**
  - A 6461 - Pierderi din cedarea și casarea imobilizărilor corporale
  - A 6462 - Pierderi din cedarea și casarea imobilizărilor necorporale
- A 649 - Alte cheltuieli diverse de exploatare**
  - A 6491 - Despăgubiri, amenzi și penalități
  - A 6492 - Donații și subvenții acordate
  - A 6493 - Cheltuieli privind sponsorizările
  - A 6494 - Pierderi din debitori diverși
  - A 6495 - Dobânzi la împrumuturile primite de la acționari și la alte împrumuturi

A 64951 - Dobânzi la împrumuturile primite de la acționari

A 64952 - Dobânzi la alte împrumuturi primite

A 6497 - Alte cheltuieli diverse de exploatare

Grupa 65 - CHELTUIELI CU AMORTIZĂRILE PRIVIND IMOBILIZĂRILE NECORPORALE ȘI CORPORALE

A 651 - Cheltuieli cu amortizările immobilizărilor necorporale

A 652 - Cheltuieli cu amortizările immobilizărilor corporale

Grupa 66 - CHELTUIELI CU PROVIZIOANE ȘI PIERDERI DIN CREAȚE NERECUPERABILE

A 661 - Cheltuieli cu provizioane pentru creanțe din operațiuni interbancare

A 6611 - Cheltuieli cu provizioane specifice de risc de credit

A 6612 - Cheltuieli cu provizioane specifice de risc de dobândă

A 662 - Cheltuieli cu provizioane pentru creanțe din operațiuni cu clientela, precum și din operațiuni între instituțiile financiare nebankare și instituțiile de credit

A 6621 - Cheltuieli cu provizioane specifice de risc de credit

A 6622 - Cheltuieli cu provizioane specifice de risc de dobândă

A 663 - Cheltuieli cu provizioane privind operațiuni cu titluri și operațiuni diverse

A 6631 - Cheltuieli cu provizioane pentru deprecierea titlurilor

A 66311 - Cheltuieli cu provizioane pentru deprecierea titlurilor de plasament

A 66312 - Cheltuieli cu provizioane pentru deprecierea titlurilor de investiții

A 6633 - Cheltuieli cu provizioane pentru deprecierea stocurilor

A 6637 - Cheltuieli cu provizioane pentru creanțe restante și îndoielnice

A 664 - Cheltuieli cu provizioane pentru valori immobilizate

A 6641 - Cheltuieli cu provizioane pentru deprecierea părților deținute în cadrul societăților comerciale legate, a titlurilor de participare și a titlurilor activității de portofoliu

A 6642 - Cheltuieli cu provizioane pentru deprecierea immobilizărilor

A 66421 - Cheltuieli cu provizioane pentru deprecierea immobilizărilor în curs

A 66422 - Cheltuieli cu provizioane pentru deprecierea immobilizărilor necorporale

A 66423 - Cheltuieli cu provizioane pentru deprecierea immobilizărilor corporale

A 6643 - Cheltuieli cu provizioane pentru operațiunile de leasing financiar

A 6647 - Cheltuieli cu provizioane pentru creanțe restante și îndoielnice

A 665 - Cheltuieli cu provizioane

A 6651 - Cheltuieli cu provizioane pentru riscuri de executare a angajamentelor prin semnătură

A 6652 - Cheltuieli cu provizioane pentru facilități acordate personalului

A 6653 - Cheltuieli cu provizioane pentru risc de țară

A 6654 - Cheltuieli cu provizioane pentru restructurare

A 6656 - Cheltuieli cu provizioane pentru impozite

A 6657 - Cheltuieli cu alte provizioane

A 667 - Pierderi din creanțe nerecuperabile acoperite cu provizioane

A 668 - Pierderi din creanțe nerecuperabile neacoperite cu provizioane

Grupa 67 - CHELTUIELI EXTRAORDINARE

A 671 - Cheltuieli privind calamitățile și alte evenimente similare

Grupa 68 - CHELTUIELI DIN OPERAȚIUNI ÎNTRE INSTITUȚII FINANCIARE NEBANCARE ȘI INSTITUȚII DE CREDIT

A 681 - Dobânzi la conturile curente

A 682 - Dobânzi la împrumuturile primite de la instituții de credit

A 6821 - Dobânzi la împrumuturile de pe o zi pe alta

A 6822 - Dobânzi la împrumuturile la termen

A 683 - Dobânzi la valorile date în pensiune instituțiilor de credit

A 6831 - Dobânzi la valorile date în pensiune de pe o zi pe alta

A 6832 - Dobânzi la valorile date în pensiune la termen

A 684 - Dobânzi privind alte sume datorate instituțiilor de credit

A 689 - Comisioane

Grupa 69 - CHELTUIELI CU IMPOZITUL PE PROFIT ȘI ALTE IMPOZITE

A 691 - Cheltuieli cu impozitul pe profit

A 699 - Alte cheltuieli cu impozitele care nu apar în elementele de mai sus

CLASA 7 – VENITURI

Grupa 70 - VENITURI DIN ACTIVITATEA DE EXPLOATARE

P 701 - Venituri din operațiunile de trezorerie și operațiunile interbancare

P 7011 - Dobânzi de la Banca Națională a României

P 7012 - Dobânzi de la conturile de corespondent

P 7013 - Dobânzi de la conturile de depozite la instituții de credit

P 70131 - Dobânzi de la depozitele la vedere

P 70132 - Dobânzi de la depozitele la termen

- P 70133 - Dobânzi de la depozitele colaterale
- P 7014 - Dobânzi de la creditele acordate instituțiilor de credit
  - P 70141 - Dobânzi de la creditele de pe o zi pe alta
  - P 70142 - Dobânzi de la creditele la termen
- P 7015 - Dobânzi de la valorile primite în pensiune
  - P 70151 - Dobânzi de la valorile primite în pensiune de pe o zi pe alta
  - P 70152 - Dobânzi de la valorile primite în pensiune la termen
- P 7016 - Venituri din operațiunile cu organizațiile cooperatiste de credit din cadrul rețelei
  - P 70161 - Dobânzi de la contul curent la casa centrală
  - P 70162 - Dobânzi de la depozitele la casa centrală
  - P 70163 - Dobânzi de la creditele acordate organizațiilor cooperatiste de credit din cadrul rețelei
  - P 70164 - Dobânzi privind valorile de recuperat de la organizațiile cooperatiste de credit din cadrul rețelei
  - P 70168 - Dobânzi din creanțe restante și îndoielnice privind operațiunile cu organizațiile cooperatiste de credit din cadrul rețelei
  - P 70169 - Comisioane
- P 7017 - Alte venituri din dobânzi
- P 7018 - Dobânzi din creanțe restante și îndoielnice
- P 7019 - Comisioane
- P 702 - Venituri din operațiunile cu clientela**
  - P 7021 - Dobânzi de la creanțe comerciale și credite acordate clienței
  - P 70211 - Dobânzi de la operațiunile de scont, forfetare și alte creanțe comerciale
  - P 70212 - Dobânzi de la operațiunile de factoring
  - P 70213 - Dobânzi de la creditele de trezorerie
  - P 70214 - Dobânzi de la creditele de consum și vânzări în rate
  - P 70215 - Dobânzi de la creditele pentru finanțarea operațiunilor de comerț exterior
  - P 70216 - Dobânzi de la creditele pentru finanțarea stocurilor și pentru echipamente
  - P 70217 - Dobânzi de la creditele pentru investiții imobiliare
  - P 70218 - Dobânzi de la alte credite acordate clienței
  - P 7022 - Dobânzi de la creditele acordate instituțiilor financiare
    - P 70221 - Dobânzi de la creditele de pe o zi pe alta
    - P 70222 - Dobânzi de la creditele la termen
  - P 7023 - Dobânzi de la valorile primite în pensiune
    - P 70231 - Dobânzi de la valorile primite în pensiune de pe o zi pe alta
    - P 70232 - Dobânzi de la valorile primite în pensiune la termen
  - P 7024 - Dobânzi de la conturile curente debitoare
  - P 7027 - Alte venituri din dobânzi
  - P 7028 - Dobânzi din creanțe restante și îndoielnice
  - P 7029 - Comisioane
- P 703 - Venituri din operațiunile cu titluri**
  - P 7031 - Dobânzi de la titlurile primite în pensiune livrată
  - P 7032 - Venituri din titlurile de tranzacție
  - P 7033 - Venituri din titlurile de plasament
    - P 70331 - Dobânzi
    - P 70333 - Dividende și venituri asimilate
    - P 70336 - Venituri din cesiune
  - P 7034 - Venituri din titlurile de investiții
    - P 70341 - Dobânzi
    - P 70342 - Venituri din prime
    - P 70343 - Venituri din cesiune
  - P 7036 - Venituri din datorii constituite prin titluri
  - P 7037 - Venituri diverse din operațiunile cu titluri
  - P 7038 - Dobânzi din creanțe restante și îndoielnice
  - P 7039 - Comisioane
- P 704 - Venituri din operațiunile de leasing**
  - P 7041 - Dobânzi aferente creanțelor din operațiuni de leasing financiar
  - P 7042 - Venituri din chirii
  - P 7048 - Dobânzi din creanțe restante și îndoielnice
  - P 7049 - Comisioane
- P 705 - Venituri din credite subordonate, părți în cadrul societăților comerciale legate, titluri de participare și titluri ale activității de portofoliu**
  - P 7051 - Dobânzi de la creditele subordonate la termen
  - P 7052 - Dobânzi de la creditele subordonate pe durată nedeterminată
  - P 7053 - Dividende și venituri asimilate
  - P 7058 - Dobânzi din creanțe restante și îndoielnice
  - P 7059 - Comisioane

P 706 - Venituri din operațiunile de schimb

P 7061 - Venituri din diferențe de curs valutar aferente tranzacțiilor în valută

P 7069 - Comisioane

P 707 - Venituri din operațiunile în afara bilanțului și operațiunile cu instrumente financiare derivate

P 7071 - Venituri din angajamentele de finanțare

P 70711 - Venituri din angajamentele de finanțare în favoarea instituțiilor de credit

P 70712 - Venituri din angajamentele de finanțare în favoarea clienței

P 7072 - Venituri din angajamentele de garanție

P 70721 - Venituri din angajamentele de garanție în favoarea instituțiilor de credit

P 70722 - Venituri din angajamentele de garanție în favoarea clienței

P 7074 - Venituri privind operațiunile cu instrumente financiare derivate

P 70741 - Venituri privind operațiunile cu instrumente financiare derivate de curs de schimb

P 70742 - Venituri privind operațiunile cu instrumente financiare derivate de rată a dobânzii

P 70743 - Venituri privind operațiunile cu instrumente financiare derivate pe acțiuni și indici bursieri

P 70744 - Venituri privind operațiunile cu alte instrumente financiare derivate

P 70747 - Venituri din dobânzi aferente instrumentelor financiare derivate

P 70749 - Comisioane

P 7075 - Venituri din instrumentele de acoperire

P 7077 - Venituri din alte angajamente date

P 708 - Venituri din prestațiile de servicii financiare

P 7081 - Comisioane privind titlurile gestionate sau în depozit

P 7082 - Comisioane privind operațiunile cu titluri efectuate în contul clienței

P 7083 - Comisioane din activitățile de asistență și consultanță

P 70831 - Comisioane din activitățile de asistență și consultanță pentru persoane fizice

P 70832 - Comisioane din activitățile de asistență și consultanță pentru persoane juridice

P 70839 - Alte comisioane

P 7085 - Venituri privind mijloacele de plată

P 7087 - Alte venituri din prestațiile de servicii financiare

P 709 - Alte venituri din activitatea de exploatare

P 7092 - Cota - parte privind activitățile și activele controlate în comun

P 7093 - Cheltuieli refacturate privind activitățile și activele controlate în comun

P 7094 - Transferuri de cheltuieli de exploatare

P 7099 - Venituri diverse de exploatare

Grupa 74 - VENITURI DIVERSE DIN EXPLOATARE

P 741 - Cota - parte din cheltuielile sediului social

P 744 - Venituri din reevaluarea imobilizărilor corporale

P 745 - Venituri din cedarea părților în cadrul societăților comerciale legate, a titlurilor de participare și a titlurilor activității de portofoliu

P 746 - Venituri din cedarea și casarea imobilizărilor corporale și necorporale

P 7461 - Venituri din cedarea și casarea imobilizărilor corporale

P 7462 - Venituri din cedarea și casarea imobilizărilor necorporale

P 747 - Venituri accesorii

P 7471 - Venituri din alte activități

P 7479 - Alte venituri accesorii

P 74791 - Venituri din operațiuni de intermediere în domeniul asigurărilor

P 74799 - Venituri accesorii diverse

P 749 - Alte venituri diverse din exploatare

P 7492 - Cota - parte din subvențiile de investiții trecută la venituri

P 7493 - Venituri din subvenții de exploatare

P 74931 - Venituri din subvenții de exploatare aferente veniturilor din activitatea de exploatare

P 74932 - Venituri din subvenții de exploatare pentru materii prime și materiale consumabile

P 74933 - Venituri din subvenții de exploatare pentru plata personalului

P 74934 - Venituri din subvenții de exploatare pentru asigurări și protecția socială

P 74935 - Venituri din subvenții de exploatare pentru alte cheltuieli de exploatare

P 74936 - Venituri din subvenții de exploatare aferente altor venituri

P 7494 - Venituri din producția de imobilizări

P 7495 - Venituri privind bunurile mobile și imobile din executarea creanțelor

P 7499 - Alte venituri

P 74991 - Venituri din despăgubiri, amenzi și penalități

P 74992 - Venituri din donații

P 74997 - Alte venituri diverse de exploatare

Grupa 76 - VENITURI DIN PROVIZIOANE ȘI RECUPERĂRI DE CREANȚE AMORTIZATE

P 761 - Venituri din provizioane pentru creanțe din operațiuni interbancare

P 7611 - Venituri din provizioane specifice de risc de credit

- P 7612 - Venituri din provizioane specifice de risc de dobândă
- P 762 - Venituri din provizioane pentru creanțe din operațiuni cu clientela, precum și din operațiuni între instituțiile financiare nebancare și instituțiile de credit**
  - P 7621 - Venituri din provizioane specifice de risc de credit
  - P 7622 - Venituri din provizioane specifice de risc de dobândă
- P 763 - Venituri din provizioane privind operațiuni cu titluri și operațiuni diverse**
  - P 7631 - Venituri din provizioane pentru deprecierea titlurilor
    - P 76311 - Venituri din provizioane pentru deprecierea titlurilor de plasament
    - P 76312 - Venituri din provizioane pentru deprecierea titlurilor de investiții
  - P 7633 - Venituri din provizioane pentru deprecierea stocurilor
  - P 7637 - Venituri din provizioane pentru creanțe restante și îndoielnice
- P 764 - Venituri din provizioane pentru valori imobilizate**
  - P 7641 - Venituri din provizioane pentru deprecierea părților deținute în cadrul societăților comerciale legate, a titlurilor de participare și a titlurilor activității de portofoliu
  - P 7642 - Venituri din provizioane pentru deprecierea imobilizărilor
    - P 76421 - Venituri din provizioane pentru deprecierea imobilizărilor în curs
    - P 76422 - Venituri din provizioane pentru deprecierea imobilizărilor necorporale
    - P 76423 - Venituri din provizioane pentru deprecierea imobilizărilor corporale
  - P 7643 - Venituri din provizioane pentru operațiunile de leasing financiar
  - P 7647 - Venituri din provizioane pentru creanțe restante și îndoielnice
- P 765 - Venituri din provizioane**
  - P 7651 - Venituri din provizioane pentru riscuri de executare a angajamentelor prin semnătură
  - P 7652 - Venituri din provizioane pentru facilități acordate personalului
  - P 7653 - Venituri din provizioane pentru risc de țară
  - P 7654 - Venituri din provizioane pentru restructurare
  - P 7656 - Venituri din provizioane pentru impozite
  - P 7657 - Venituri din alte provizioane
- P 767 - Venituri din recuperări de creanțe amortizate**
- Grupa 77 - VENITURI EXTRAORDINARE**
- P 771 - Venituri din subvenții pentru evenimente extraordinare și altele similare**
- Grupa 78 - VENITURI DIN OPERAȚIUNI ÎNTRE INSTITUȚIILE FINANCIARE NEBANCARE ȘI INSTITUȚIILE DE CREDIT**
- P 781 - Dobânzi de la conturile curente**
- P 782 - Dobânzi de la depozitele constituite la instituții de credit**
  - P 7821 - Dobânzi de la depozitele la vedere
  - P 7822 - Dobânzi de la depozitele la termen
  - P 7823 - Dobânzi de la depozitele colaterale
- P 783 - Dobânzi de la creditele acordate instituțiilor de credit**
  - P 7831 - Dobânzi de la creditele de pe o zi pe alta
  - P 7832 - Dobânzi de la creditele la termen
- P 784 - Dobânzi de la valorile primite în pensiune de la instituții de credit**
  - P 7841 - Dobânzi de la valorile primite în pensiune de pe o zi pe alta
  - P 7842 - Dobânzi de la valorile primite în pensiune la termen
- P 785 - Dobânzi privind valorile de recuperat de la instituții de credit**
- P 789 - Comisioane**

CLASA 9 - OPERAȚIUNI ÎN AFARA BILANȚULUI

- Grupa 90 - ANGAJAMENTE DE FINANȚARE**
- A 901 - Angajamente în favoarea instituțiilor de credit**
- P 902 - Angajamente primite de la instituții de credit**
- A 903 - Angajamente în favoarea clienței**
  - A 9031 - Deschideri de credite confirmate
    - A 90311 - Garanții imobiliare
    - A 90312 - Deschideri de credite documentare
    - A 90319 - Alte deschideri de credite confirmate
  - A 9032 - Acceptări sau angajamente de plată
  - A 9039 - Alte angajamente în favoarea clienței
- P 904 - Angajamente primite de la cliență**
- Grupa 91 - ANGAJAMENTE DE GARANȚIE**
- A 911 - Cauțiuni, avaluri și alte garanții date instituțiilor de credit**
  - A 9111 - Confirmări de deschideri de credite documentare
  - A 9112 - Acceptări de plată
  - A 9119 - Alte garanții date instituțiilor de credit
- P 912 - Cauțiuni, avaluri și alte garanții primite de la instituții de credit**

A 913 - Garanții date pentru clientelă

- A 9131 - Cauțiuni și avaluri
- A 91311 - Cauțiuni imobiliare
- A 91312 - Cauțiuni administrative și fiscale
- A 91313 - Garanții financiare
- A 91314 - Garanții de rambursare a creditelor acordate de alte instituții
- A 91319 - Alte cauțiuni și avaluri
- A 9139 - Alte garanții date pentru clientelă

P 914 - Garanții primite de la clientelă

- P 9141 - Garanții primite de la instituțiile administrației publice și asimilate
- P 9142 - Garanții primite de la societăți de asigurare și reasigurare
- P 9143 - Garanții primite de la alte instituții financiare
- P 9144 - Garanții primite de la instituții nefinanciare
- P 9145 - Ipoteci imobiliare
- P 9146 - Gajuri cu deposedare
- P 9147 - Gajuri fără deposedare
- P 9149 - Alte garanții primite de la clientelă

Grupa 92 - ANGAJAMENTE PRIVIND TITLURILE**A 921 - Titluri de primit**

- A 9211 - Titluri vândute cu posibilitate de răscumpărare
- A 9219 - Alte titluri de primit

P 922 - Titluri de livrat

- P 9221 - Titluri cumpărate cu posibilitate de răscumpărare
- P 9229 - Alte titluri de livrat

Grupa 93 - OPERAȚIUNI DE SCHIMB LA VEDERE**B 931 - Operațiuni de schimb la vedere**

- A 9311 - Lei cumpărați și încă neprimiți
- A 9312 - Devize cumpărate și încă neprimate
- P 9313 - Lei vânduți și încă nelivrați
- P 9314 - Devize vândute și încă nelivrate

Grupa 94 - CONTURI DE AJUSTARE DEVIZE ÎN AFARA BILANȚULUI**B 941 - Poziție de schimb****B 942 - Contravaloarea poziției de schimb****B 943 - Conturi de ajustare devize****Grupa 95 - INSTRUMENTE FINANCIARE DERIVATE****B 951 - Operațiuni ferme de schimb la termen**

B 9511 - Operațiuni ferme de schimb la termen care nu sunt operațiuni de acoperire

- A 95111 - Lei de primit contra devize de livrat
- P 95112 - Devize de livrat contra lei de primit
- A 95113 - Devize de primit contra lei de livrat
- P 95114 - Lei de livrat contra devize de primit
- A 95115 - Devize de primit contra devize de livrat
- P 95116 - Devize de livrat contra devize de primit

B 9512 - Operațiuni ferme de schimb la termen care sunt operațiuni de acoperire

- A 95121 - Lei de primit contra devize de livrat
- P 95122 - Devize de livrat contra lei de primit
- A 95123 - Devize de primit contra lei de livrat
- P 95124 - Lei de livrat contra devize de primit
- A 95125 - Devize de primit contra devize de livrat
- P 95126 - Devize de livrat contra devize de primit

A 952 - Alte instrumente ferme de curs de schimb

- A 9521 - Operațiuni ferme de curs de schimb care nu sunt operațiuni de acoperire
- A 9522 - Operațiuni ferme de curs de schimb care sunt operațiuni de acoperire

A 953 - Instrumente condiționale de curs de schimb

- A 9531 - Instrumente cumpărate
- A 95311 - Instrumente condiționale de curs de schimb, cumpărate, care nu sunt operațiuni de acoperire
- A 95312 - Instrumente condiționale de curs de schimb, cumpărate, care sunt operațiuni de acoperire
- A 9532 - Instrumente vândute
- A 95321 - Instrumente condiționale de curs de schimb, vândute, care nu sunt operațiuni de acoperire
- A 95322 - Instrumente condiționale de curs de schimb, vândute, care sunt operațiuni de acoperire

A 954 - Instrumente financiare derivate ferme de rată a dobânzii

- A 9541 - Instrumente ferme de rată a dobânzii, care nu sunt operațiuni de acoperire
- A 9542 - Instrumente ferme de rată a dobânzii, care sunt operațiuni de acoperire

A 955 - Instrumente financiare derivate condiționale de rată a dobânzii

A 9551 - Instrumente cumpărate

A 95511 - Instrumente condiționale de rată a dobânzii, cumpărate, care nu sunt operațiuni de acoperire

A 95512 - Instrumente condiționale de rată a dobânzii, cumpărate, care sunt operațiuni de acoperire

A 9552 - Instrumente vândute

A 95521 - Instrumente condiționale de rată a dobânzii, vândute, care nu sunt operațiuni de acoperire

A 95522 - Instrumente condiționale de rată a dobânzii, vândute, care sunt operațiuni de acoperire

A 956 - Instrumente financiare derivate ferme pe acțiuni și indici bursieri

A 9561 - Instrumente ferme pe acțiuni și indici bursieri, care nu sunt operațiuni de acoperire

A 9562 - Instrumente ferme pe acțiuni și indici bursieri, care sunt operațiuni de acoperire

A 957 - Instrumente financiare derivate condiționale pe acțiuni și indici bursieri

A 9571 - Instrumente cumpărate

A 95711 - Instrumente condiționale pe acțiuni și indici bursieri, cumpărate, care nu sunt operațiuni de acoperire

A 95712 - Instrumente condiționale pe acțiuni și indici bursieri, cumpărate, care sunt operațiuni de acoperire

A 9572 - Instrumente vândute

A 95721 - Instrumente condiționale pe acțiuni și indici bursieri, vândute, care nu sunt operațiuni de acoperire

A 95722 - Instrumente condiționale pe acțiuni și indici bursieri, vândute, care sunt operațiuni de acoperire

A 959 - Alte instrumente financiare derivate

A 9591 - Instrumente care nu sunt operațiuni de acoperire

A 9592 - Instrumente care sunt operațiuni de acoperire

Grupa 96 - ANGAJAMENTE DIVERSE

P 961 - Angajamente primite

P 9611 - Valori primite în garanție privind operațiunile cu instrumente financiare derivate

P 9612 - Alte valori primite în garanție

P 9613 - Alte angajamente primite

A 962 - Angajamente date

A 9621 - Valori date în garanție privind operațiunile cu instrumente financiare derivate

A 9622 - Alte valori date în garanție

A 9623 - Alte angajamente date

Grupa 98 - ANGAJAMENTE ÎNDOIELNICE

A 981 - Angajamente îndoielnice

Grupa 99 - CONTURI DE EVIDENȚĂ

P 991 - Bunuri luate cu chirie

P 992 - Valori primite în păstrare sau custodie

A 993 - Creanțe scoase din activ, urmărite în continuare

A 9931 - Creanțe scoase din activ și urmărite în continuare

A 9932 - Dobânzi aferente creanțelor scoase din activ, urmărite în continuare

A 9937 - Creanțe atașate

A 994 - Debitori din penalități pretinse

P 995 - Amortizarea aferentă gradului de neutilizare a mijloacelor fixe

B 998 - Alte conturi de evidență

P 9981 - Alte valori primite

A 9982 - Alte valori date

P 9983 - Capital în devize

P 99831 - Capital social subscris și nevărsat în devize

P 99832 - Capital social subscris și vărsat în devize

P 99833 - Capital de dotare în devize

P 9984 - Prime de emisiune plătite în devize

A 9985 - Stocuri de natura obiectelor de inventar date în folosință

B 9989 - Conturi diverse de evidență

B 999 - Contrapartida

Întrebări recapitulative

1. Cum definiți contabilitatea instituțiilor de credit?
2. Care sunt componentele situațiilor financiare anuale întocmite de instituțiile de credit?
3. Ce prevede principiul necompensării?
4. Care sunt utilizatorii informațiilor furnizate de contabilitatea bancară?
5. Prezentați operațiunile active desfășurate de băncile comerciale.

Teste de autoevaluare

1. Care dintre următoarele principii ale contabilității instituțiilor de credit permite contabilizarea pierderilor probabile dar nu și a veniturilor potențiale?
  - a) principiul necompensării;
  - b) principiul permanenței metodelor;
  - c) principiul prudenței;
  - d) principiul costului istoric.
2. Care dintre elementele enumerate mai jos intră în componența pasivelor bancare interne?
  - a) depozite ale clienților;
  - b) depozite ale instituțiilor financiare;
  - c) depozite publice;
  - d) numerarul în casieriile băncilor;
  - e) creditele interne;
  - h) capitaluri proprii, asimilate și provizioane.
3. Care dintre următoarele documente operative atestă acordul de voință dintre bancă și client în ceea ce privește acordarea unui credit și care cuprinde clauzele referitoare la valoare, obiect, garanție, termen de rambursare, dobânzi:
  - a) cererea de credit;
  - b) contractul de credit;
  - c) contractul de depozit;
  - d) cecul bancar.
4. Care dintre elementele enumerate mai jos intră în componența activelor bancare interne?
  - a) numerarul în casieriile băncilor;
  - b) depozite constituite la alte bănci;
  - c) depozitele clienților;
  - d) capitaluri proprii;
  - e) credite interne.
5. Care dintre următoarele documente operative se utilizează pentru depunerea unei sume la casieria băncii de către persoane fizice și persoane juridice și ca document justificativ de înregistrare în registrul de casă:
  - a) borderoul de cec;
  - b) dispoziția de plată valutară externă;
  - c) foaia de vărsământ;
  - d) extrasul de cont.

Teste de evaluare

1. Care sunt caracteristicile calitative ale situațiilor financiare anuale întocmite de instituțiile de credit?
2. Ce semnifică valoarea actualizată a unui activ:
  - a) viitoarele intrări nete de numerar care urmează a fi generate în derularea normală a activității întreprinderii.
  - b) suma în numerar sau echivalent de numerar care ar trebui plătită dacă același activ sau unul asemănător ar fi achiziționat în prezent;

- c) suma în numerar sau echivalent de numerar care poate fi obținută în prezent prin vânzarea normală a activelor;
- d) nici un răspuns nu este corect.

3. Ce presupune costul curent:

- a) suma de numerar sau echivalente de numerar plătită în momentul cumpărării lor sau la valoarea justă a sumei plătite în momentul cumpărării;
- b) suma în numerar sau echivalent de numerar care ar trebui plătită dacă același activ sau unul asemănător ar fi achiziționat în prezent;
- c) suma în numerar sau echivalent de numerar care poate fi obținută în prezent prin vânzarea normală a activelor;
- d) nici un răspuns nu este corect.

4. Ce cuprind fluxurile de numerar generate din activitatea de exploatare?

5. Care sunt principalele atribuții ale BNR?

CAPITOLUL 2

CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR DE TREZORERIE

Obiective:

- cunoașterea modului de evidențiere contabilă a numerarului
- cunoașterea principalelor operațiuni contabile referitoare la operațiunile cu numerar prin cărți de plată
- contabilizarea operațiunilor legate de casetele de valori

Cuvinte cheie:

- numerar,
- casa,
- cărți de plată

Rezumat:

Prezentul capitol subliniază modalitățile de evidențiere în contabilitate a numerarului, a operațiunilor cu numerar prin cărți de plată și a operațiunilor legate de casetele de valori.

Conținut:

Clasa 1 cuprinde conturile cu ajutorul cărora se înregistrează valorile din casieria instituției de credit, operațiunile de trezorerie și operațiunile interbancare efectuate cu Banca Națională a României și cu instituțiile de credit.

CLASA 1 „OPERAȚIUNI DE TREZORERIE ȘI OPERAȚIUNI INTERBANCARE” se dezvoltă pe următoarele grupe de conturi:

Grupa 10 – CASA ȘI ALTE VALORI

Grupa 11 – DECONTĂRI CU BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Grupa 12 – CONTURI DE CORESPONDENT

Grupa 13 – DEPOZITE INTERBANCARE

Grupa 14 – CREDITE ȘI ÎMPRUMUTURI INTERBANCARE

Grupa 15 – VALORI PRIMITE SAU DATE ÎN PENSIUNE

Grupa 16 – VALORI DE RECUPERAT ȘI ALTE SUME DATORATE

Grupa 17 – OPERAȚIUNI ÎNTRE ORGANIZAȚIILE COOPERATISTE DE CREDIT DIN CADRUL REȚELEI

Grupa 18 – CREANȚE RESTANTE ȘI ÎNDOIELNICE

Grupa 19 – PROVIZIOANE PENTRU CREANȚE DIN OPERAȚIUNI INTERBANCARE

Operațiunile de trezorerie vizează operațiunile cu numerar efectuate de instituțiile de credit precum și existența și mișcarea valorilor în casă (bancnote, monede și cecuri de călătorie), inclusiv a numerarului aflat în ghișeele automate de bancă (ATM-uri și ASV-uri).

2.1. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR DE CASĂ

Numerarul, deși are o pondere mică în circulația bănească în cadrul unei societăți bancare, ocupă totuși un rol important în activitatea bancară, beneficiind de reglementări și structuri organizatorice și operative importante. Compartimentele de tezaur și casieriile bancare trebuie să facă față operațiunilor generatoare de încasări și plăți și în același timp să-și aducă propria contribuție la rentabilitatea băncii.

Pentru organizarea sistemului de casierii proprii, băncile comerciale trebuie să solicite în scris, BNR aprobarea de funcționare a acestuia. Dacă banca comercială respectă prevederile legate de operațiuni cu numerar și dispune de amenajări speciale, primește autorizația de funcționare împreună cu plafonul de casă.

În conformitate cu reglementările BNR și cu necesitățile băncilor comerciale se pot întâlni următoarele tipuri de case bancare:

- **Case operative de încasări** – se ocupă de primirea numerarului în urma încasărilor. Primirea numerarului se face pe baza următoarelor documente: foaie de vărsământ cu chitanță (folosită pentru depunerea numerarului de către clienți), ordin de încasare (se utilizează în cadrul operațiunilor de depunere interne băncii), borderou însoțitor (se întocmește atunci când agenții

economici depun numerar la casierie în genți sigilate), documente de casă emise de sistemul informatic al băncii.

• **Case operative de plăți** – se ocupă cu eliberarea de numerar la cererea clienților. Casele operative de încasări și plăți pot fi deschise pentru operațiuni în lei sau valute. Eliberarea numerarului se face pe baza următoarelor documente: cec simplu, ordin de plată, cerere pentru răscumpărarea certificatelor de depozit, cambie, bilet la ordin.

• **Case speciale** – sunt specifice sucursalelor bancare și derulează operațiuni cu numerar în cadrul rețelei bancare.

• **Case pentru operațiuni cu metale prețioase, pietre prețioase și alte valori** – în principal realizează operațiuni legate de expertizarea și depozitarea acestora.

• **Case de schimb valutar amplasate în afara băncii** – cumpără sau vând, în contrapartidă cu lei românești, valute cotate de BNR, în relație cu persoane fizice rezidente sau nerezidente.

Prezentarea caselor bancare pe tipuri nu exclude existența unor case care să răspundă mai multor nevoi diferite.

Contabilitatea operațiunilor de casă se ține potrivit normelor emise de instituțiile de credit cu respectarea reglementărilor Băncii Naționale a României și asigură evidența existenței și mișcării valorilor în casă (bancnote, monede și cecuri de călătorie), inclusiv a numerarului aflat în ghișeele automate de bancă (ATM-uri).

Evidența contabilă a acestor operațiuni se realizează în principal cu ajutorul conturilor din grupa 10:

Grupa 10 – CASA ȘI ALTE VALORI

- ✓ 101 – Casa
- ✓ 102 – Numerar în ATM-uri și ASV-uri
- ✓ 109 – Alte valori

Operațiunile de casă sunt înregistrate contabil cu ajutorul contului 101 – Casa.

Contul 101 - „Casa” este un cont cu funcție contabilă de activ care reflectă numerarul aflat în casieria instituției de credit (bancnote și monede care au curs legal), precum și mișcarea acestuia ca urmare a încasărilor și plăților efectuate. Bancnotele și monedele expediate prin intermediul societăților de transport, rămân înregistrate în contul „Casa” până în momentul transferului proprietății efective a fondurilor, independent de modalitățile folosite pentru transferul acestor fonduri. Contul 101 „Casa” ce **se debitează** cu sumele încasate în numerar și **se creditează** cu sumele plătite în numerar. **Soldul debitor** al contului arată sumele aflate în casierie.

Principalele operații contabile determinate de încasările și plățile în numerar sunt:

- depunerea de către acționari sau asociați, persoane fizice ca aport la capitalul social:
101 „Casa” = 508 „Acționari sau asociați”
- depunerea de numerar:
101 „Casa” = 2511 „Cont curent”
analitic client
- constituirea unui depozit la vedere prin depunerea de numerar:
101 „Casa” = 2531 „Depozite la vedere”
- constituirea unui depozit la termen prin depunerea de numerar:
101 „Casa” = 2532 „Depozite la termen”
- constituirea unui depozit colateral prin depunerea de numerar:
101 „Casa” = 2533 „Depozite colaterale”
- vânzări de certificate de depozit și depuneri pe carnete și librete de economii:
101 „Casa” = %
2541 „Certificate de depozit”
2542 „Carnete și librete de economii”
- obținerea de numerar de la BNR:
101 „Casa” = 111 „Cont curent la BNR”
- transfer de numerar de la alte subunități ale băncii:

101 „Casa”	=	341 „Decontări intrabancare”
- încasarea sumelor ce reprezintă restituiri de avansuri spre decontare:

101 „Casa”	=	3552 „Debitori din avansuri spre decontare”
------------	---	---
  - încasare de numerar reprezentând venituri din prestațiile de servicii financiare:

101 „Casa”	=	708 „Venituri din prestațiile de servicii financiare”
------------	---	---
  - plăți în numerar, către acționari sau asociați persoane fizice, la răscumpărarea acțiunilor proprii, în vederea reducerii capitalului social:

508 „Acționari sau asociați”	=	101 „Casa”
------------------------------	---	------------
  - sume plătite în numerar titularilor de conturi:

2511 „Cont curent” analitic client	=	101 „Casa”
---------------------------------------	---	------------
  - lichidări de depozite la vedere, la termen sau colaterale:

%	=	101 „Casa”
2531 „Depozite la vedere”		
2532 „Depozite la termen”		
2533 „Depozite colaterale”		
  - plăți în numerar privind certificatele de depozit și carnetele și libretetele de economii:

%	=	101 „Casa”
2541 „Certificate de depozit”		
2542 „Carnete și librete de economii”		
  - acordarea avansurilor spre decontare:

3552 „Debitori din avansuri spre decontare”	=	101 „Casa”
---	---	------------
  - sume depuse la BNR:

111 „Cont curent la BNR”	=	101 „Casa”
--------------------------	---	------------
  - transfer de numerar către alte subunități ale băncii:

341 „Decontări intrabancare”	=	101 „Casa”
------------------------------	---	------------
  - efectuarea de plăți în numerar reprezentând cheltuieli cu prestațiile de servicii financiare:

608 „Cheltuieli cu prestațiile de servicii financiare”	=	101 „Casa”
--	---	------------
  - efectuarea de plăți în numerar reprezentând cheltuieli cu lucrări executate și servicii prestate de terți, cheltuieli de protocol și publicitate:

%	=	101 „Casa”
634 „Cheltuieli cu lucrările și serviciile executate de terți”		
635 „Cheltuieli de protocol, reclamă și publicitate”		

2.2. CONTABILITATEA OPERAȚIILOR CU NUMERAR PRIN CĂRȚI DE PLATĂ

Cartea de plată este un instrument de plata fără numerar prin care un posesor autorizat poate achita contravaloarea unor bunuri sau servicii cumpărate de la comercianți abilitați să o accepte sau prin utilizarea căreia poate obține lichidități de la banca emitentă.

Sistemul electronic de eliberare a numerarului are următoarele verigi: distribuitorul automat de numerar și automatul bancar.

Distribuitorul de numerar este un dispozitiv electromecanic ce permite utilizatorului autorizat să retragă numerar sub formă de bancnote și monedă metalică.

Automatul bancar este un dispozitiv electromecanic ce permite utilizatorului autorizat retragerea de numerar precum și accesul la diferite servicii: solicitarea de informații privind situația contului personal, transferul de sume, etc.

Contabilitatea operațiunilor privind retragerile de numerar prin cărți de plată este ținută cu ajutorul conturilor 101 – „Casa” și 102 – „Numerar în ATM-uri și ASV-uri”.

Contul 102 – „Numerar în ATM-uri și ASV-uri” evidențiază fluxurile de numerar de la automatele bancare. Este un cont cu funcție contabilă de **activ**. **Se debitează** cu alimentarea de numerar a automatelor de bancă. **Se creditează** cu retragerile de numerar prin automatele bancare. **Soldul debitor** reflectă numerarul existent în automatele bancare.

Înregistrările determinate de operațiunile cu cărți de plată sunt următoarele:

- alimentarea contului de cărți de plată pe baza numerarului depus:
101 „Casa” = 2511 „Conturi curente”
analitic cărți de plată
- alimentarea contului de cărți de plată pe baza disponibilului din contul curent:
2511 „Conturi curente” = 2511 „Conturi curente”
analitic cărți de plată
- încasarea prețului cărții de plată și a comisioanelor de eliberare:
% = 7085 „Venituri privind mijloacele de plată”
101 „Casa”
2511 „Conturi curente”
- alimentarea aparatului automat de către bancă:
102 „Numerar în ATM-uri și ASV-uri” = 101 „Casa”
- retrageri de numerar de către deținătorul cărții de plată de la banca la care are deschis contul:
2511 „Conturi curente” = 102 „Numerar în ATM-uri și ASV-uri”
analitic cărți de plată
- retrageri de numerar de la automatul bancar de către clientul altei bănci:
3712 „Valori primite la încasare” = 102 „Numerar în ATM-uri și ASV-uri”
- decontarea prin Casa de compensație a fondurilor retrase prin ATM de clientul altei bănci:
111 „Cont curent BNR” = 3712 „Valori primite la încasare”

2.3. CONTABILITATEA ALTOR VALORI

Cecurile de călătorie sunt instrumente de plată emise, de regulă, de organisme specializate, pentru o sumă fixă și într-o monedă determinată. Cecurile de călătorie au în general o valabilitate nelimitată în timp, sunt acceptate ca instrument de plată sau pot fi schimbate imediat în monedă locală.

Principalele operațiuni care se efectuează cu cecurile de călătorie sunt:

- emiterea cecurilor de călătorie și/sau darea lor în consignație pentru a fi vândute de către alte instituții de credit;
- primirea în consignație și vânzarea cecurilor de călătorie;
- cumpărarea cecurilor de călătorie de la clientelă, remiterea spre încasare și încasarea contravalorii acestora de la emitent.

Înregistrarea operațiunilor privind cecurile de călătorie în conturile de bilanț nu intervine decât în momentul vânzării sau cumpărării acestora, precum și în cadrul operațiunilor de decontare cu emitentul.

Cecurile de călătorie date și, respectiv, primite în consignație se înregistrează în conturile în afara bilanțului până la punerea lor în circulație.

Evidența contabilă a cecurilor de călătorie se ține cu ajutorul contului 109 „Alte valori”.

Contul 109 „Alte valori” este un cont cu funcție contabilă de **activ**.

Se debitează cu ocazia achiziției cecurilor de călătorie și care nu au fost remise la emitenți în vederea încasării.

Se creditează cu ocazia remiterii cecurilor de călătorie spre încasare emitenților.

Soldul final poate fi **debitor** reflectând cecurile de călătorie aflate în posesia băncii și care nu au fost remise în vederea încasării.

Înregistrările contabile determinate de operațiile cu cecurile de călătorie sunt următoarele:

- achiziția cecurilor de călătorie emise de alte instituții de credit și aflate în posesia populației:

109 „Alte valori”	=	%
		101 „Casa”
		7029 „Comisioane”

- remiterea cecurilor de călătorie spre încasare emitenților:

1611 „Valori de recuperat”	=	109 „Alte valori”
----------------------------	---	-------------------

- încasarea contravalorii cecurilor de călătorie remise:

121 „Conturi de corespondent la bănci (nostro)”	=	1611 „Valori de recuperat”
111 „Cont curent la BNR”		

Întrebări recapitulative:

1. Ce reprezintă operațiunile de trezorerie?
2. Ce reprezintă cartea de plată?
3. Prezentați principalele tipuri de case bancare care se pot organiza în conformitate cu normele emise de BNR.
4. Prezentați funcțiunea contului 109 „Alte valori”.

Teste de autoevaluare:

1. Care dintre următoarele formule contabile este în concordanță cu explicația dată:

a.	111	=	101	ridicare de numerar de la BNR
b.	3552	=	101	acordarea unui avans spre decontare în numerar
c.	101	=	2532	lichidarea unui depozit prin retragerea de numerar
d.	101	=	%	vânzări de certificate de depozit și depuneri pe carnete și librete de economii
			2541	
			2542	

2. Care dintre următoarele formule contabile este în concordanță cu explicația dată:

a.	508	=	101	noi subcrieri de capital social
b.	102	=	101	alimentarea ATM cu numerar
c.	109	=	1611	remiterea cecurilor de călătorie spre încasare emitenților
d.	111	=	101	sume depuse în contul deschis la BNR

3. Cum se înregistrează în contabilitate încasarea în numerar de venituri din prestații de servicii financiare:

a.	708 „Venituri din prestații de servicii financiare”	=	101 „Casa”
b.	102 „Numerar în ATM-uri și ASV-uri”	=	101 „Casa”
c.	101 „Casa”	=	708 „Venituri din prestații de servicii financiare”

d. 608 „Cheltuieli cu prestațiile de servicii financiare” = 101 „Casa”

4. Contul 101 „Casa” este un cont cu funcție contabilă de:

- a. activ
- b. pasiv
- c. bifuncțional

5. Care dintre următoarele formule contabile înregistrează un transfer de numerar către alte subunități ale băncii:

- a. 111 „Cont curent la BNR” = 101 „Casa”
- b. 341 „Decontări intrabancare” = 101 „Casa”
- c. 121 „Conturi de corespondent nostro” = 101 „Casa”
- d. 101 „Casa” = 341 „Decontări intrabancare”

Teste de evaluare:

1. Să se înregistreze în contabilitate depunerea de numerar, de către persoane fizice, pentru constituirea de depozite la vedere, în sumă de 25.000 lei.
2. Să se înregistreze în contabilitate constituirea unor depozite la termen, din conturile curente ale clienților, în sumă de 15.000 lei.
3. Să se înregistreze în contabilitate efectuarea unei plăți în numerar, în sumă de 50 lei, reprezentând cheltuieli cu prestațiile de servicii financiare.
4. Să se înregistreze în contabilitate lichidarea de depozite la termen, restituite în numerar, în sumă de 5.000 lei.
5. Să se înregistreze în contabilitate restituirea sumei de 5.000 lei în numerar, reprezentând aportul la capitalul social al unui acționar, căruia în urma solicitării i s-a aprobat retragerea din instituție.

CAPITOLUL 3

CONTABILITATEA DECONTĂRILOR INTRA ȘI INTERBANCARE

Obiective:

- prezentarea principalelor tipuri de decontări
- cunoașterea operațiunilor contabile referitoare la decontările intrabancare - utilizarea contului 341 „Decontări intrabancare”
- cunoașterea operațiunilor contabile referitoare la decontările interbancare - utilizarea contului 111 „Cont curent la BNR” și a conturilor 121 „Conturi de corespondent nostro” și 122 „Conturi de corespondent loro”
- cunoașterea modului de evidențiere în contabilitate a împrumuturilor de finanțare primite de la BNR
- cunoașterea modului de evidențiere în contabilitate a depozitelor interbancare
- cunoașterea modului de evidențiere în contabilitate a împrumuturilor acordate reciproc între instituțiile de credit

Cuvinte cheie:

- decontare,
- relații interbancare,
- relații intrabancare,
- depozite interbancare,
- împrumuturi interbancare

Rezumat:

Capitolul „Contabilitatea decontărilor intra și interbancare” pornește de la prezentarea tipurilor de decontări intra și interbancare și subliniază modalitățile de evidențiere în contabilitate a acestora.

Tot în cadrul acestui capitol sunt supuse atenției studenților și contabilitatea împrumuturilor de finanțare primite de la BNR, contabilitatea depozitelor interbancare și contabilitatea împrumuturilor acordate reciproc între instituțiile de credit.

Conținut:

Decontarea este o operație bancară prin care se virează mijloace bănești din și în contul unităților patrimoniale sau al persoanelor fizice deschise la bancă. În urma acestei operațiuni se sting creanțe și datorii dintre părți. **Principalele forme de decontare** sunt:

- a) **acceptarea** – formă de decontare prin care plățile dintre agenții economici se efectuează pe baza *consimțământului plătitorului*, consimțământ dat prin depunerea la bancă a documentelor de decontare emise de către plătitor sau acceptate de către acesta în urma inițierii de către beneficiar. Acceptarea poate fi:
  - ⇒ *expresă*, atunci când plătitorul își dă acordul scris prin care ordonă băncii să plătească, din contul său, suma de bani convenită beneficiarului;
  - ⇒ *parțială*, în cazul în care consimțământul dat de plătitor se referă doar la o parte din valoarea sau la o parte din cantitatea de bunuri prevăzută în documentul inițial de decontare(plată parțială);
  - ⇒ *tacită*, atunci când plătitorul nu s-a adresat băncii în termenul de prezentare pentru a autoriza efectuarea plății.

Pentru acceptare, instrumentele de decontare sunt: ordinul de plată, cecul, cambia, biletul la ordin.

- b) **asigurarea cu anticipație a sumelor necesare efectuării plății** – prin intermediul acreditivului sau prin intermediul scrisorii de garanție.

Relațiile dintre bănci se pot împărți în:

- **relații intrabancare** – sunt relații ce au la bază operațiuni între unități ce aparțin aceleiași bănci. Aceste relații se pot dezvolta în plan vertical, între filiale, sucursale și centrală sau în plan orizontal între subunități diferite.

- **relații interbancare** – dezvoltate între bănci diferite, privite ca persoane juridice independente, caz în care avem:
  - *relații dintre bănci și banca centrală*, derulate prin intermediul conturilor curente deschise de bănci la banca centrală;
  - *relații între bănci aparținând aceluiași sistem bancar*, derulate prin intermediul sistemului de compensare interbancară sau utilizând relațiile de corespondent create;
  - *relații externe*, dintre bănci ce aparțin unor sisteme bancare diferite (relații de corespondent sau de parteneriat cu bănci străine).

Relațiile pe piața interbancară pot da naștere creanțelor și datoriiilor care se sting prin intermediul decontărilor bancare, adică prin transferuri de mijloace bănești dintr-un cont într-alt cont.

3.1. CONTABILITATEA DECONTĂRILOR INTRABANCARE

Decontările intrabancare realizează stingerea obligațiilor rezultate în urma unor operațiuni comerciale sau necomerciale desfășurate între clienții aceleiași bănci sau realizate de către subunitățile băncii, în nume și în cont propriu. Decontările intrabancare, numite și operațiuni între sedii, apar atât în contabilitatea unității plătitoare, cât și a unității beneficiare a plății.

Numim bancă inițiatoare, unitatea bancară care ordonă o plată fără numerar pentru contul clientului său ori pentru propriul cont. Ea este cea care inițiază decontarea. De asemenea, numim bancă destinatară unitatea bancară ce primește de la unitatea inițiatoare o plată sau un ordin de a efectua o plată. În funcție de aceste două situații se folosesc următoarele documente interne:

- avizul de creditare – atunci când banca inițiatoare este banca plătitorului;
- avizul de debitare – atunci când banca inițiatoare este banca beneficiarului.

Evidența contabilă se ține cu ajutorul conturilor din **Grupa 34 - DECONTĂRI INTRABANCARE ȘI ÎNTRE ORGANIZAȚIILE COOPERATISTE DE CREDIT DIN CADRUL REȚELEI**

- ✓ 341 - Decontări intrabancare
- ✓ 342 - Decontări între organizațiile cooperatiste de credit din cadrul rețelei

Contul 341 - „Decontări intrabancare” evidențiază operațiile efectuate între sediu și unitățile aceluiași sediu și între subunitățile respective. În general aceste conturi de legătură trebuie să fie verificate și închise la sfârșitul perioadei (lună), la nevoie cu ajutorul jurnalelor contabile suplimentare; eventualul sold existent nu trebuie să reprezinte decât unele operațiuni aflate în curs de lămurire ca urmare a erorilor sau dificultăților de înregistrare. Fiind cont de legătură, acesta poate fi utilizat în funcție de necesitățile proprii ale fiecărei unități și subunități a instituției de credit.

După funcția contabilă este un **cont bifuncțional**. **Se creditează** cu sumele virate de alte subunități ale băncii din contul clienților, cu sumele încasate prin BNR de la clienți ai subunităților. **Se debitează** cu sumele virate de alte subunități ale băncii în contul clienților, cu sumele plătite prin BNR pentru titulari ai subunităților, în corespondență cu creditul contului 111 „Cont curent la BNR”.

- sume virate de alte subunități ale băncii din contul clienților:
2511 „Conturi curente” = 341 „Decontări intrabancare”
- sume încasate prin contul de la BNR de la clienți ai subunităților:
111 „Cont curent la BNR” = 341 „Decontări intrabancare”
- sume virate de alte subunități ale băncii în contul clienților:
341 „Decontări intrabancare” = 2511 „Conturi curente”
- sume plătite prin BNR pentru titulari ai subunităților:
341 „Decontări intrabancare” = 111 „Cont curent la BNR”

Exemplu:

SC „Alfa” SRL are cont deschis la Banca X Sibiu și dispune, în baza unui ordin de plată, plata sumei de 20.000 lei unui beneficiar SC Beta SRL (furnizorul de mat prime) cu cont deschis la Banca

X Cluj-Napoca.

Această operațiune bancară se va reflecta în contabilitatea celor două bănci astfel:

Banca X Sibiu (banca plătitorului)

- în baza ordinului de plată emis de SC „Alfa” SRL întocmește avizul de creditare pentru BCR Cluj-Napoca

2511 „Conturi curente”	=	341 „Decontări intrabancare”	20.000
- analitic Alfa SRL		- analitic Banca X Cluj-Napoca	

BCR Cluj-Napoca (banca beneficiarului)

341 „Decontări intrabancare”	=	2511 „Conturi curente”	20.000
- analitic Banca X Sibiu		- analitic Beta SRL	

Contul 342 – „Decontări între organizațiile cooperatiste de credit din cadrul rețelei” evidențiază operațiuni în curs de decontare între organizațiile cooperatiste de credit din cadrul rețelei. În general aceste conturi de legătură trebuie să fie verificate și închise la sfârșitul perioadei (lună), la nevoie cu ajutorul jurnalelor contabile suplimentare; eventualul sold existent nu trebuie să reprezinte decât unele operațiuni aflate în curs de lămurire ca urmare a erorilor sau dificultăților de înregistrare. Fiind cont de legătură între casa centrală și cooperativele de credit afiliate, aceste organizații cooperatiste de credit pot să utilizeze acest cont în funcție de necesitățile proprii ale acestora. Funcțiunea contabilă este similară cu cea a contului 341 „Decontări intrabancare”.

3.2. CONTABILITATEA DECONTĂRILOR PRIN INTERMEDIUL BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

Decontările dintre instituțiile de credit și Banca Națională a României sunt evidențiate în contabilitate cu ajutorul conturilor din grupa 11 – „Decontări cu Banca Națională a României”. Conturile aparținând acestei grupe reflectă disponibilitățile instituțiilor de credit aflate în cont curent la BNR, împrumuturile de finanțare primite de la BNR precum creanțele și datoriile atașate aferente acestora.

Disponibilitățile bănești aflate în conturile deschise la Banca Națională a României, precum și mișcarea acestora ca urmare a încasărilor și plăților efectuate sunt reflectate în contabilitatea bancară cu ajutorul contului **111 „Cont curent la BNR”** care se dezvoltă în funcție de tipul disponibilităților (de cont curent sau depozite) pe următoarele conturi:

- ✓ 1111 „Cont curent la Banca Națională a României” - disponibilitățile bănești aflate în contul curent la Banca Națională a României, precum și mișcarea acestora ca urmare a încasărilor și plăților efectuate;
- ✓ 1112 „Depozite la vedere la Banca Națională a României” - depozite constituite la Banca Națională a României pentru care durata inițială este cel mult egală cu o zi lucrătoare;
- ✓ 1113 „Depozite la termen la Banca Națională a României” - depozite constituite la Banca Națională a României pe un termen fix, pentru care durata inițială este mai mare de o zi lucrătoare;
- ✓ 1114 „Depozite colaterale la Banca Națională a României” - depozite constituite la Banca Națională a României, în garanție sau pentru efectuarea unor plăți ulterioare determinate.

Contul 111 – Cont curent la BNR – este un cont de activ.

Se debitează cu sumele depuse în numerar la BNR, cu valoarea cecurilor, efectelor de comerț încasate, cu sumele încasate aparținând altor sedii, cu creditele obținute de la BNR, cu creditele primite de la alte bănci, cu dobânzile încasate de la BNR.

Se creditează cu sumele ridicate în numerar de la BNR, cu alimentări ale contului de corespondent, cu rambursările de credite obținute de la alte instituții de credit, cu rambursările de credite către BNR, cu dobânzile plătite pentru creditele de finanțare acordate de BNR, cu comisioanele plătite pentru operațiile efectuate de BNR.

Soldul final poate fi **debitor** și reflectă disponibilul din contul curent la BNR.

Principalele înregistrări în contabilitate determinate de operațiile efectuate prin contul curent la BNR sunt următoarele:

- depunerea de numerar de către instituția de credit în contul de la BNR:
111 „Cont curent la BNR” = 101 „Casa”
- încasarea cecurilor și a efectelor de comerț:
111 „Cont curent la BNR” = 3712 „Valori primite spre încasare”
- încasări de sume aparținând altor sedii:
111 „Cont curent la BNR” = 341 „Decontări intrabancare”
- obținerea de credite de la BNR:
111 „Cont curent la BNR” = 112 „Împrumuturi de refinanțare de la BNR”
- obținerea de credite de la alte instituții de credit:
111 „Cont curent la BNR” = 142 „Împrumuturi primite de la alte instituții de credit”
- încasarea dobânzilor de la BNR:
111 „Cont curent la BNR” = 7011 „Dobânzi de la BNR”
- ridicări de numerar din contul de la BNR:
101 „Casa” = 111 „Cont curent la BNR”
- alimentări ale contului de corespondent din contul de la BNR:
121 „Cont de corespondent la instituții de credit (nostro)” = 111 „Cont curent la BNR”
- rambursări de credite obținute de la alte instituții de credit:
142 „Împrumuturi primite de la alte instituții de credit” = 111 „Cont curent la BNR”
- rambursări de credite obținute de la BNR:
112 „Împrumuturi de refinanțare de la BNR” = 111 „Cont curent la BNR”
- dobânzi plătite pentru creditele de refinanțare acordate de BNR:
6011 „Dobânzi la BNR” = 111 „Cont curent la BNR”
- comisioane plătite pentru operațiile efectuate prin contul de la BNR:
6019 „Comisioane” = 111 „Cont curent la BNR”

3.3. CONTABILITATEA ÎMPRUMUTURILOR DE REFINANȚARE DE LA BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Băncile aflate în dificultate de trezorerie pot apela la BNR pentru a obține lichidități. În astfel de situații, se acordă împrumuturi de refinanțare, în condiții stabilite de către banca centrală. La rândul său, BNR este interesată de susținerea băncilor aflate în dificultate, în contextul asigurării bunei funcționări a sistemului bancar și menținerii încrederii în acesta. Prin refinanțare BNR poate influența activitatea băncilor comerciale, în sensul atingerii obiectivelor monetare și de credit urmărite.

Aceste împrumuturi sunt evidențiate în contabilitate cu ajutorul conturilor:

112 „Împrumuturi de refinanțare de la Banca Națională a României”,

- ✓ 1121 - „Împrumuturi colateralizate cu active eligibile pentru garantare”, cont cu funcție contabilă de pasiv care reflectă împrumuturi colateralizate cu active eligibile pentru garantare

primite de instituția de credit, în condițiile prevăzute de reglementările Băncii Naționale a României;

- ✓ 1122 - „Împrumuturi lombard”, cont cu funcție contabilă de pasiv care reflectă împrumuturi lombard primite de instituția de credit, în condițiile prevăzute de reglementările Băncii Naționale a României;
- ✓ 1123 - „Alte împrumuturi”, cont cu funcție contabilă de pasiv care reflectă alte împrumuturi primite de instituția de credit de la Banca Națională a României, în condițiile prevăzute de reglementările în vigoare.

117 „Creanțe și datorii atașate”

- ✓ 1171 – „Creanțe atașate”, cont cu funcție contabilă de activ care reflectă creanțele atașate, aferente disponibilităților bănești aflate în conturile la Banca Națională a României
- ✓ 1172 – „Datorii atașate”, cont cu funcție contabilă de pasiv, care reflectă datoriile atașate aferente împrumuturilor de refinanțare primite de la Banca Națională a României

Contul 112 – Împrumuturi de refinanțare la BNR – este un cont de pasiv, care se dezvoltă în conturi sintetice de gradul II, pe feluri de împrumuturi.

Se creditează cu sumele primite de la BNR, reprezentând împrumuturi de refinanțare, și **se debitează** cu sumele rambursate către BNR.

Soldul este creditor și reflectă împrumuturile de refinanțare primite și nerambursate.

Pentru împrumuturile de refinanțare de la BNR, banca datorează o dobândă, evidențiată din punct de vedere contabil în **contul 1172 „Datorii atașate”**, care este un **cont de pasiv**. **Se creditează** cu dobânda datorată, în corespondență cu debitul contului 6011 „Dobânzi la BNR” și **se debitează** în momentul plății dobânzii, în corespondență cu creditul contului 111 „Cont curent la BNR.” **Soldul contului 1172 este creditor** și reflectă dobânda de plătit pentru împrumuturile de refinanțare primite.

Băncile pot să-și păstreze o parte din disponibilul lor în contul curent la BNR, pentru care primesc o dobândă, înregistrată în contabilitate în **contul 1171 „Creanțe atașate”**. Contul 1171 este un cont **de activ**, **se debitează** în momentul înregistrării dobânzii de încasat, în corespondență cu creditul contului 7011 „Dobânzi de la BNR” și **se creditează** în momentul încasării acestora, în corespondență cu debitul contului 111 „Cont curent la BNR”. **Soldul contului 1171 este debitor** și reflectă dobânda de încasat, pentru disponibilul aflat în contul curent la BNR.

Principalele operații contabile privind împrumuturile de refinanțare sunt:

- primirea împrumutului de refinanțare de la BNR:

111 „Cont curent la BNR” = 112 „Împrumuturi de refinanțare la BNR”

- înregistrarea dobânzii de plătit:

6011 „Dobânzi la BNR” = 1172 „Datorii atașate”

- plata dobânzii:

1172 „Datorii atașate” = 111 „Cont curent la BNR”

- rambursarea împrumutului de refinanțare:

112 „Împrumuturi de refinanțare la BNR” = 111 „Cont curent la BNR”

Pentru disponibilul băncii în contul curent la BNR se înregistrează și încasează dobânda:

1171 „Creanțe atașate” = 7011 „Dobânzi de la BNR”

și

111 „Cont curent la BNR” = 1171 „Creanțe atașate”

3.4. CONTABILITATEA DECONTĂRILOR INTERBANCARE

Decontările interbancare reprezintă plăți fără numerar, efectuate de unitățile bancare pentru clienții lor sau în nume propriu, având ca beneficiar o unitate bancară a altei bănci. Aceste operațiuni se pot efectua:

- în mod direct, *prin conturi de corespondent* deschise reciproc de bănci,
- în mod intermediar, *prin casele de compensații*.

3.4.1. Contabilitatea decontărilor interbancare prin conturi corespondente

Statutul de bancă corespondentă presupune:

- existența unor relații de cunoaștere și încredere reciprocă între bănci,
- fiecare bancă efectuează pentru banca corespondentă operațiuni în zona în care funcționează,
- băncile își deschid conturi curente reciproce (conturi de corespondent nostro și loro) în cadrul cărora se stabilesc plafoane maxime de îndatorare;
- se stabilește regimul dobânzilor și comisioanelor pentru operațiunile reciproce și reguli de stingere a datoriilor.

Contul nostro evidențiază depunerile de disponibilități la vedere ale unei bănci la altă bancă. Este un cont de plasamente, deci are funcție contabilă de activ.

Contul loro evidențiază depunerile de disponibilități la vedere aparținând altor bănci, gestionate de una din băncile componente ale sistemului bancar român. Contul loro evidențiază surse atrase de către banca rezidentă și este cont de pasiv.

Evidența contabilă a acestor decontări se realizează cu ajutorul conturilor din **GRUPA 12 - CONTURI DE CORESPONDENT**.

121 – „Conturi de corespondent la instituții de credit (nostro)” - care evidențiază existența și mișcarea disponibilităților bănești aflate în conturile de corespondent deschise la alte instituții de credit (nostro);

122 – „Conturi de corespondent ale instituțiilor de credit (loro)”- care evidențiază existența și mișcarea disponibilităților bănești aflate în conturile de corespondent

127 – „Creanțe și datorii atașate”

- ✓ 1271 – „Creanțe atașate” – care evidențiază creanțe din dobânzi, calculate și neajunse la scadență, aferente conturilor de corespondent (nostro);
- ✓ 1272 – „Datorii atașate” – care evidențiază datorii din dobânzi, calculate și neajunse la scadență, aferente conturilor de corespondent (loro).

Contul 121 – „Conturi de corespondent la instituții de credit (nostro)” – este un cont de activ care evidențiază disponibilitățile la vedere în lei și valută aflate în bănci românești sau străine.

Se debitează:

- cu încasările în contul clienților prin contul de corespondent;
- cu constituiri de depozite și deschideri de acreditive prin contul de corespondent;
- cu împrumuturile obținute de la alte bănci în contul de corespondent;
- cu comisioanele încasate pentru operațiile efectuate în contul de corespondent;
- cu dobânzile încasate pentru disponibilul din contul corespondent;
- cu contravaloarea în lei a încasărilor în valută.

Se creditează:

- cu retragerile și plățile din contul clienților;
- cu plățile din acreditivele deschise și din depozitele constituite;
- cu împrumuturile rambursate;
- cu achiziționări de titluri de valoare achitate din contul de corespondent;
- cu comisioanele plătite din contul de corespondent;
- cu contravaloarea în lei a plăților în valută.

Soldul este **debitor** și reflectă disponibilitățile la vedere în lei și valută, în contul corespondent la bănci în țară și străinătate.

Principalele operații care se derulează prin contul de corespondent (nostro) sunt:

- încasările în contul clienților prin contul de corespondent:

121 „Conturi de corespondent la instituții de credit (nostro)” = 2511 „Conturi curente”

- constituiri de depozite și deschideri de acreditive:

121 „Conturi de corespondent la instituții de credit (nostro)” = 253 „Conturi de depozite”

- împrumuturi obținute de la alte bănci:

121 „Conturi de corespondent la instituții de credit (nostro)” = 142 „Împrumuturi primite de la instituțiile de credit”

- încasări de comisioane pentru operațiile efectuate prin contul de corespondent:

121 „Conturi de corespondent la instituții de credit (nostro)” = 7019 „Comisioane”

- încasarea dobânzilor pentru disponibilul din contul de corespondent:

121 „Conturi de corespondent la instituții de credit (nostro)” = 7012 „Dobânzi la conturile de corespondent”

- contravaloarea în lei a încasărilor în valută:

121 „Conturi de corespondent la instituții de credit (nostro)” = 3722 „Contravaloarea poziției de schimb”

- retrageri și plăți din contul clienților:

2511 „Conturi curente” = 121 „Conturi de corespondent la instituții de credit (nostro)”

- plăți din acreditive deschise și depozite constituite:

253 „Conturi de depozite” = 121 „Conturi de corespondent la instituții de credit (nostro)”

- rambursarea prin contul de corespondent a împrumuturilor primite de la alte bănci:

142 „Împrumuturi primite de la bănci” = 121 „Conturi de corespondent la instituții de credit (nostro)”

- achiziționări de titluri de valoare achitate din contul de corespondent:

3021 „Titluri de tranzacție” = 121 „Conturi de corespondent la instituții de credit (nostro)”

- comisioane plătite din contul de corespondent:

6019 „Comisioane” = 121 „Conturi de corespondent la instituții de credit (nostro)”

- contravaloarea în lei a plăților în valută:

3722 „Contravaloarea poziției de schimb” = 121 „Conturi de corespondent la instituții de credit (nostro)”

Contul 122 – „Conturi de corespondent ale instituțiilor de credit (loro)” – este un cont de pasiv care evidențiază disponibilitățile la vedere în lei și valută ale băncilor din țară și străinătate.

Se creditează cu sumele virate din contul clienților în conturile de corespondent, cu plățile efectuate din acreditivele deschise în conturile de corespondent, cu împrumuturile rambursate prin conturile de corespondent, cu creditele acordate în contul de corespondent și cu dobânzile plătite prin contul de corespondent.

Se debitează cu sumele virate în contul clienților prin contul corespondent, cu constituirea de depozite, deschiderea de acreditive prin contul de corespondent, cu împrumuturile primite de la alte instituții de credit în contul de corespondent.

Soldul este **creditor** și reflectă disponibilitățile în lei și valută ale băncilor comerciale la o bancă.

Principalele operații care se derulează prin contul de corespondent (loro) sunt:

- virarea sumelor din contul clienților:

2511 „Conturi curente” = 122 „Conturi de corespondent ale instituțiilor de credit (loro)”

- plăți din acreditive deschise și depozite constituite:

253 „Conturi de depozite” = 122 „Conturi de corespondent ale instituțiilor de credit (loro)”

- rambursarea prin contul de corespondent a împrumuturilor primite de la alte bănci:
142 „Împrumuturi primite de la bănci” = 122 „Conturi de corespondent ale instituțiilor de credit (loro)”
- credite acordate altor instituții financiare prin contul de corespondent:
141 „Credite acordate băncilor” = 122 „Conturi de corespondent ale instituțiilor de credit (loro)”
- dobânzi plătite din contul de corespondent:
6012 „Dobânzi la conturile de corespondent” = 122 „Conturi de corespondent ale instituțiilor de credit (loro)”
- sumele virate în contul clienților:
122 „Conturi de corespondent ale instituțiilor de credit (loro)” = 2511 „Conturi curente”
- constituirea de depozite, deschiderea de acreditive prin contul de corespondent:
122 „Conturi de corespondent ale instituțiilor de credit (loro)” = 253 „Conturi de depozite”
- împrumuturi primite de la alte instituții de credit în contul de corespondent:
122 „Conturi de corespondent ale instituțiilor de credit (loro)” = 142 „Împrumuturi primite de la instituțiile de credit”

Exemplu:

SC Alfa SRL depune un ordin de plată la o unitate a băncii X Sibiu unde are contul deschis, pentru a plăti o sumă unui beneficiar (SC Beta SA) cu cont deschis la o altă societate bancară Y, din județul Brașov. Decontarea are loc prin contul de corespondent al băncii destinatară Y la banca inițiatoare X. Sediile secundare nu își pot deschide și gestiona cont de corespondent.

1. Unitatea bancară inițiatoare X, întocmește documentul de plată – aviz de creditare – pe care îl remite sucursalei:
2511 „Conturi curente” = 341 „Decontări intrabancare”
– analitic Alfa SRL - analitic X Sibiu sediu secundar
2. Sucursala băncii inițiatoare (X Sibiu) primește documentele de plată și creditează contul loro:
341 „Decontări intrabancare” = 122 „Cont corespondent al băncilor (loro)”
- analitic X Sibiu sediu secundar - analitic Y Brașov
3. Banca destinatară, Y Brașov, debitează contul nostro și creditează contul beneficiarului:
121 „Cont corespondent la bănci (nostro)” = 2511 „Conturi curente”
- analitic X Sibiu - analitic Beta SA

3.4.2. Contabilitatea decontărilor interbancare prin case de compensații

Unitățile bancare își pot deconta plățile reciproce prin intermediul caselor de compensații. Acestea funcționează sub tutela băncii centrale. Pentru realizarea procesului de compensare, fiecare bancă își deschide un cont la banca centrală (111 – Cont curent la BNR).

În condițiile în care o bancă dorește să efectueze, la cererea unui client, o plată către un furnizor ca are contul la o altă bancă, va iniția operațiunea pe lângă casa de compensații. Astfel, banca plătitorului va depune documentele de plată la casa de compensații. Pe baza acestor documente, casa de compensații creditează contul curent al băncii, operațiune echivalentă cu o ieșire de fonduri din bancă și debitează contul curent al băncii furnizorului, operațiune echivalentă cu o intrare de fonduri în bancă. Concomitent, fiecare bancă are grijă să opereze în contul clientului său această operațiune. Contul plătitorului este debitat, iar contul furnizorului beneficiar este creditat.

În procesul compensării se realizează nu numai decontarea ci și compensarea operațiunilor

bancare. Aceasta înseamnă că se are în vedere totalul plăților și încasărilor băncii dintr-o zi pentru operarea în contul curent deschis la compensare.

Din punct de vedere contabil este specifică utilizarea contului 111 – „Cont curent la BNR”, deschis la compensare.

Exemplu:

1. plata unei sume înregistrată la banca plătitorului:
2511 „Conturi curente” = 111 „Cont curent la BNR”
– analitic plătitor
2. încasarea înregistrată la banca beneficiarului
111 „Cont curent la BNR” = 2511 „Conturi curente”
– analitic beneficiar

3.5. CONTABILITATEA DEPOZITELOR INTERBANCARE

Depozitele interbancare constituite la/de către alte instituții de credit sunt evidențiate în contabilitate cu ajutorul conturilor din **Grupa 13 – DEPOZITE INTERBANCARE**.

131 – „Depozite la instituții de credit”

- ✓ 1311 – „Depozite la vedere la instituții de credit”
- ✓ 1312 – „Depozite la termen la instituții de credit”
- ✓ 1313 – „Depozite colaterale la instituții de credit”
- ✓ 1317 – „Creanțe atașate”

132 – „Depozite ale instituțiilor de credit”

- ✓ 1321 – „Depozite la vedere ale instituțiilor de credit”
- ✓ 1322 – „Depozite la termen ale instituțiilor de credit”
- ✓ 1323 – „Depozite colaterale ale instituțiilor de credit”
- ✓ 1327 – „Datorii atașate”

Contul 131 „Depozite la instituții de credit” este un cont cu funcție contabilă de **activ** care reflectă valoarea depozitelor constituite de instituția de credit la alte instituții de credit.

Se debitează cu sumele constituite ca depozite (pentru care durata inițială este cel mult egală cu o zi lucrătoare, pentru care durata inițială este mai mare de o zi lucrătoare ori în garanție sau pentru efectuarea unor plăți ulterioare determinate) și cu valoarea dobânzilor aferente depozitelor constituite.

Se creditează cu valoarea depozitelor lichidate și cu valoarea dobânzilor încasate.

Soldul final poate fi debitor reflectând depozitele constituite la alte instituții de credit.

Principalele operații care se derulează prin contul 131 „Depozite la instituții de credit” sunt:

- constituirea de depozite prin intermediul caselor de compensație sau prin contul de corespondent (loro):

$$131 \text{ „Depozite la instituții de credit”} = \begin{matrix} \% \\ 111 \text{ „Cont curent la BNR”} \\ 122 \text{ „Cont corespondent al băncilor (loro)”} \end{matrix}$$

- evidențierea dobânzilor de încasat pentru depozitele constituite la alte instituții de credit:

$$1317 \text{ „Creanțe atașate”} = 7013 \text{ „Dobânzi de la conturile de depozite la instituții de credit”}$$

- încasarea dobânzilor pentru depozitele constituite la alte instituții de credit:

$$\begin{matrix} \% \\ 111 \text{ „Cont curent la BNR”} \\ 122 \text{ „Cont corespondent al} \\ \text{băncilor (loro)”} \end{matrix} = 1317 \text{ „Creanțe atașate”}$$

- lichidarea depozitelor constituite la alte instituții de credit:

$$\begin{array}{rcl}
 & \% & = \\
 111 \text{ „Cont curent la BNR”} & & 131 \text{ „Depozite la} \\
 122 \text{ „Cont corespondent al băncilor} & & \text{instituții de credit”} \\
 \text{(loro)”} & &
 \end{array}$$

Contul 132 „Depozite ale instituțiilor de credit” este un cont cu funcție contabilă de pasiv care reflectă valoarea depozitelor constituite de alte instituții de credit.

Se creditează cu sumele constituite ca depozite (pentru care durata inițială este cel mult egală cu o zi lucrătoare, pentru care durata inițială este mai mare de o zi lucrătoare ori în garanție sau pentru efectuarea unor plăți ulterioare determinate) și cu valoarea dobânzilor de plătit aferente depozitelor constituite.

Se debitează cu valoarea depozitelor lichidate și cu valoarea dobânzilor plătite.

Soldul final poate fi creditor reflectând depozitele constituite de alte instituții de credit.

Principalele operații care se derulează prin contul 132 „Depozite ale instituțiilor de credit” sunt:

- constituirea de depozite prin intermediul caselor de compensație sau prin contul de corespondent (nostro):

$$\begin{array}{rcl}
 & \% & = \\
 111 \text{ „Cont curent la BNR”} & & 132 \text{ „Depozite ale instituțiilor de credit”} \\
 121 \text{ „Conturi de corespondent la instituții} & & \\
 \text{de credit (nostro)”} & &
 \end{array}$$

- evidențierea dobânzilor de plătit pentru depozitele constituite de alte instituții de credit:

$$\begin{array}{rcl}
 6013 \text{ „Dobânzi la depozitele instituțiilor} & = & 1327 \text{ „Datorii atașate”} \\
 \text{de credit”} & &
 \end{array}$$

- achitarea dobânzilor pentru depozitele constituite de alte instituții de credit:

$$\begin{array}{rcl}
 1327 \text{ „Datorii atașate”} & = & \% \\
 & & 111 \text{ „Cont curent la BNR”} \\
 & & 121 \text{ „Conturi de corespondent la} \\
 & & \text{instituții de credit (nostro)”}
 \end{array}$$

- lichidarea depozitelor constituite de alte instituții de credit:

$$\begin{array}{rcl}
 132 \text{ „Depozite ale instituțiilor de} & = & \% \\
 \text{credit”} & & 111 \text{ „Cont curent la BNR”} \\
 & & 121 \text{ „Conturi de corespondent la} \\
 & & \text{instituții de credit (nostro)”}
 \end{array}$$

3.6. CONTABILITATEA ÎMPRUMUTURILOR ACORDATE RECIPROC ÎNTRE INSTITUȚIILE DE CREDIT

Necesitatea menținerii unei înalte capacități de creditare presupune în anumite perioade, obținerea de lichidități pe baza împrumuturilor între componentele sistemului bancar. În funcție de banca ce acordă împrumuturile, acestea pot fi:

- împrumuturi de refinanțare a activității bancare acordate reciproc între băncile comerciale;
- împrumuturi de refinanțare acordate de BNR.

Evidența contabilă a împrumuturilor între băncile comerciale se realizează diferit, după cum băncile pot fi debitoare sau creditoare cu ajutorul conturilor din **Grupa 14 - CREDITE ȘI ÎMPRUMUTURI INTERBANCARE**.

În cazul băncilor debitoare, care primesc împrumutul, contabilitatea se ține cu ajutorul contului **142 „Împrumuturi primite de la instituțiile de credit”**. Contul se dezvoltă pe conturi sintetice de gradul II, în funcție de criteriile de clasificare a împrumuturilor:

- ✓ 1421 – „Împrumuturi de pe o zi pe alta primite de la instituții de credit” – evidențiază împrumuturile primite de la instituții de credit, în baza unei convenții/contract, pe o perioadă de cel mult o zi lucrătoare;

- ✓ 1422 – „Împrumuturi la termen primite de la instituții de credit” – evidențiază împrumuturile primite de la instituții de credit, în baza unei convenții/contract, pentru care durata inițială este mai mare de o zi lucrătoare;
- ✓ 1427 – „Datorii atașate” - evidențiază datoriile atașate aferente împrumuturilor primite de la instituții de credit;

Contul 142 „Împrumuturi primite de la instituțiile de credit” este un cont de **pasiv**. **Se creditează** cu valoarea împrumuturilor primite de la alte bănci comerciale și cu diferențele nefavorabile din reevaluarea creditelor în valută. **Se debitează** cu valoarea împrumuturilor rambursate băncilor comerciale și cu diferențele favorabile din reevaluarea creditelor în valută. **Soldul creditor** reflectă împrumuturile de rambursat către alte instituții de credit.

Împrumuturile primite sunt generatoare de dobânzi, care reprezintă datorii atașate și în același timp o cheltuială cu dobânzile înregistrate în contul de cheltuieli 6014 „Dobânzi la împrumuturile de la instituțiile de credit”.

Contul 1427 - „Datorii atașate” este un cont de **pasiv**. **Se creditează** cu dobânda calculată și neajunsă la scadență, în corespondență cu debitul contului 6014 „Dobânzi la împrumuturile de la instituțiile de credit”. **Se debitează** cu dobânzile plătite în corespondență cu creditul conturilor: 111 „Cont curent la BNR”, 121 „Cont corespondent la bănci (nostro)”, 122 „Cont corespondent al băncilor (loro)”. **Soldul creditor** reprezintă dobânzile calculate și neachitate.

Principalele operații care se înregistrează în contul 142 „Împrumuturi primite de la instituțiile de credit” sunt următoarele:

- împrumut primit de la altă societate bancară prin intermediul caselor de compensație sau prin intermediul contului de corespondent:

$$\begin{array}{rcl} \% & = & 142 \text{ „Împrumuturi primite de la} \\ 111 \text{ „Cont curent la BNR”} & & \text{instituțiile de credit”} \\ 121 \text{ „Conturi de corespondent la} & & \\ \text{instituții de credit (nostro)”} & & \end{array}$$

- dobânda datorată neajunsă la scadență:

$$\begin{array}{rcl} 6014 \text{ „Dobânzi la împrumuturile} & = & 1427 \text{ „Datorii atașate”} \\ \text{de la instituțiile de credit”} & & \end{array}$$

- rambursarea ratei scadentă și achitarea dobânzii prin intermediul caselor de compensație sau prin intermediul contului de corespondent:

$$\begin{array}{rcl} \% & = & \% \\ 142 \text{ „Împrumuturi primite de la} & & 111 \text{ „Cont curent la BNR”} \\ \text{instituțiile de credit”} & & 121 \text{ „Conturi de corespondent la} \\ 1427 \text{ „Datorii atașate”} & & \text{instituții de credit (nostro)”} \end{array}$$

Pentru băncile creditoare, evidența contabilă se ține cu ajutorul **contului 141 – „Credite acordate instituțiilor de credit”**, cont de activ, deoarece acordarea creditelor reprezintă un plasament pentru băncile comerciale. Contul se dezvoltă pe conturi sintetice de gradul II, în funcție de scadență:

- ✓ 1411 – „Credite de pe o zi pe alta acordate instituțiilor de credit” - evidențiază creditele acordate instituțiilor de credit, în baza unei convenții/contract, pe o perioadă de cel mult o zi lucrătoare;
- ✓ 1412 – „Credite la termen acordate instituțiilor de credit” – evidențiază creditele acordate instituțiilor de credit, în baza unei convenții/contract, pentru care durata inițială este mai mare de o zi lucrătoare;
- ✓ 1417 – „Creanțe atașate” - evidențiază creanțele atașate, aferente creditelor acordate instituțiilor de credit.

Contul 141 „Credite acordate instituțiilor de credit”, cont cu funcție contabilă de **activ**, **se debitează** cu valoarea creditelor acordate altor bănci și cu diferențele favorabile din reevaluarea creditelor în valută. **Se creditează** cu valoarea creditelor rambursate la scadență și cu diferențele nefavorabile din reevaluarea creditelor în valută. **Soldul final debitor** reflectă creditele acordate și nerambursate.

Contul 1417 „Creanțe atasate” este un cont de **activ**. **Se debitează** cu dobânzile calculate și neajunse la scadență aferente creditelor acordate. **Se creditează** cu dobânzile încasate. **Soldul final**

poate fi **debitor** reflectând dobânzile de încasat neajunse la scadență.

Principalele operații care se înregistrează în contul 141 „Împrumuturi acordate instituțiilor de credit” sunt următoarele:

- împrumut acordat unei alte instituții de credit prin intermediul caselor de compensație sau prin intermediul contului de corespondent:

$$\begin{array}{l} 141 \text{ „Împrumuturi acordate} \\ \text{instituțiilor de credit”} \end{array} = \begin{array}{l} \% \\ 111 \text{ „Cont curent la BNR”} \\ 122 \text{ „Conturi de corespondent ale} \\ \text{instituțiilor de credit (loro)”} \end{array}$$

- dobânda de încasat neajunsă la scadență:

$$1417 \text{ „Creanțe atașate”} = 7014 \text{ „Dobânzi de la creditele} \\ \text{acordate instituțiilor de credit”}$$

- încasarea ratei scadentă și a dobânzii prin intermediul caselor de compensație sau prin intermediul contului de corespondent:

$$\begin{array}{l} 111 \text{ „Cont curent la BNR”} \\ \text{sau} \\ 122 \text{ „Conturi de corespondent} \\ \text{ale instituțiilor de credit (loro)”} \end{array} = \begin{array}{l} \% \\ 141 \text{ „Împrumuturi acordate} \\ \text{instituțiilor de credit”} \\ 1417 \text{ „Creanțe atașate”} \end{array}$$

Întrebări recapitulative

1. Definiți decontarea și prezentați principalele forme de decontare.
2. De câte feluri poate fi acceptarea?
3. Care sunt principalele tipuri de relații interbancare?
4. Ce evidențiază contul 341 „Decontări intrabancare”?
5. Ce presupune statutul de bancă corespondentă?

Teste de autoevaluare

1. Cum se înregistrează în contabilitate rambursarea unui credit obținut de la o altă bancă prin contul curent de la BNR:

a.	101	=	111
b.	121	=	111
c.	112	=	111
d.	142	=	111

2. Care este formula de înregistrare în contabilitate a încasării de sume aparținând altor sedii ale aceleiași instituții de credit:

a.	111	=	142
b.	111	=	112
c.	111	=	341
d.	111	=	3712

3. Care dintre următoarele formula contabile sunt în concordanță cu explicația dată:

a.	141	=	122	împrumut acordat unei alte instituții de credit prin intermediul contului de corespondent
b.	6014	=	1417	dobânda datorată neajunsă la scadență aferentă unui împrumut primit de la o altă instituție de credit
c.	1417	=	7014	dobânda de încasat neajunsă la scadență aferentă unui împrumut acordat unei alte instituții de credit
d.	131	=	111	constituirea unui depozit prin intermediul contului de corespondent

4. Cum se înregistrează în contabilitate creanța privind dobânda de încasat aferentă disponibilităților unei bănci aflate în contul curent la BNR:

a.	1171	=	7011
b.	111	=	7011
c.	1271	=	7011
d.	1371	=	7011

5. Care dintre următoarele formule contabile sunt în concordanță cu explicația dată:

a.	122	=	253	lichidarea de depozite prin contul de corespondent
b.	121	=	7012	încasarea dobânzilor pentru disponibilul din contul de corespondent
c.	6019	=	121	comisioane plătite din contul de corespondent
d.	%	=	111	rambursarea ratei scadentă și achitarea dobânzii prin intermediul caselor de compensație pentru un împrumut primit de la o instituție de credit
	142			
	1427			

Teste de evaluare

1. S.C. Gama S.R.L. cu cont curent deschis la banca Beta S.A. Brașov încasează o creanță de la un client cu contul deschis la banca Beta S.A. Ploiești în sumă de 28.000 lei. Cum va înregistra banca Beta S.A. Brașov în contabilitate încasarea pentru clientul Gama S.R.L.
2. Banca Alfa S.A. înregistrează în contabilitate rambursarea sumei de 45.000 lei reprezentând un împrumut lombard primit de la BNR.
3. Societatea bancară X S.A. hotărăște constituirea următoarelor 2 depozite: un depozit pe termen de o lună la BNR (dobânda de 15% pe an) și un depozit la societatea bancară Y S.A. pe termen de 10 zile (dobânda 20% pe an). Ambele depozite sunt constituite din disponibilul aflat în contul curent de la BNR. La scadență banca X S.A. primește plasamentele și încasează și dobânda.
4. Societatea bancară X S.A. acceptă constituirea de depozite bancare de către băncile Y S.A. și Z S.A. Banca Y S.A. constituie un depozit pe 2 zile în valoare de 50.000 lei cu o dobânda de 20% pe an și banca Z S.A. constituie un depozit pe termen de 2 luni în sumă de 100.000 lei cu o dobândă de 15% pe an. La scadență se rambursează sumele reprezentând depozitele și se achită și dobânzile. Toate decontările se realizează prin intermediul conturilor deschise de societățile bancare la BNR. Să se înregistreze operațiile în contabilitatea băncii X S.A.
5. O bancă comercială obține de la o altă societate bancară, un împrumut pe termen de trei luni de 600.000 lei. Împrumutul s-a acordat la 1 mai și se rambursează în rate egale la 1.VI, 1.VII, 1. VIII. La rambursarea fiecărei rate scadente se achită și dobânda care este de 30% pe an. Înregistrați în contabilitate operațiunile aferente.
6. Care dintre următoarele formule contabile sunt în concordanță cu explicația dată:

a.	6011	=	1172	înregistrarea unei dobânzi de plătit aferentă unui împrumut de refinanțare primit de la BNR
b.	1171	=	7011	dobânda de încasat pentru disponibilul în contul de la BNR
c.	111	=	112	rambursarea unui credit de refinanțare primit de la BNR
d.	6011	=	122	dobânzi plătite pentru creditele de refinanțare acordate de BNR

CAPITOLUL 4

CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR CU CLIENTELA

Obiective:

- cunoașterea modului de evidențiere contabilă a operațiunilor în contul curent al clienței
- cunoașterea principalelor tipuri de credite acordate clienței nefinanciare și modul de contabilizare al acestora
- cunoașterea principalelor tipuri de depozite constituite de cliența nefinanciare și modul de contabilizare al acestora

Cuvinte cheie:

- cont curent
- depozite constituite de cliență
- credite acordate clienței
- datorii atașate
- creanțe atașate

Rezumat:

Ponderea cea mai însemnată în volumul activității desfășurate de unitățile operative ale societăților bancare o au operațiunile cu cliența. Operațiunile cu cliența sunt operațiuni efectuate cu agenții economici, alții decât instituțiile de credit, sub formă de credite, de depozite sau de cont curent.

Contabilitatea operațiunilor cu cliența asigură, în principal, evidența:

- operațiunilor de creditare;
- operațiunilor de dare/luare de împrumuturi cu instituțiile financiare;
- operațiunilor de pensie cu cliența;
- operațiunilor în contul curent al clienței;
- operațiunilor de constituire de depozite la vedere și la termen.

Conținut:

4.1. OPERAȚIUNILE ÎN CONTUL CURENT AL CLIENȚELEI

Conturile curente ale clienței deschise la instituțiile de credit evidențiază disponibilitățile clienței și operațiunile de încasări și de plăți dispuse de aceasta.

Disponibilitățile din conturile curente ale clienței pot fi retrase de titularii de conturi în orice moment, fără preaviz sau cu un preaviz convenit anterior.

Conturile curente ale clienței permit efectuarea de depuneri pentru a putea utiliza serviciile instituției de credit. Soldurile creditoare ale conturilor curente reprezintă disponibilitățile clienței, iar soldurile debitoare ale acestora reprezintă plățile efectuate de cliență pe descoperit de cont neautorizat (overdraft) sau în situația evidențierii în acest cont a sumelor utilizate provenite din credite acordate în baza unui contract prin care instituția de credit se angajează ca pe o anumită durată de timp să împrumute clienței fonduri utilizabile în mod fracționat, în funcție de nevoile acesteia și a creditelor acordate clienței, în limita unui nivel global de credit, care acoperă ansamblul nevoilor de exploatare ale acesteia și care este stabilit potrivit bugetului previzional de trezorerie.

Contabilitatea disponibilităților la vedere în lei și devize ale clienților, precum și creditul acordat de bancă pentru descoperirea de cont „overdraft” – credit de cont curent, este ținută cu ajutorul contului **251 „Conturi curente”**. Acest cont se dezvoltă în conturi sintetice de gradul II și III, pentru a satisface necesitățile de reflectare a creanțelor din dobânzi și a datoriilor privind dobânzile calculate:

- ✓ 2511 „Conturi curente”
- ✓ 2517 „Creanțe și datorii atașate”
  - 25171 „Creanțe atașate”
  - 25172 „Datorii atașate”

Contul 2511 „Conturi curente” este un cont bifuncțional.

Se creditează cu încasările de sume, reprezentând depuneri în numerar, încasări prin virament, credite obținute, valoarea devizelor vândute, dobânzi acordate, diferențe nefavorabile de curs valutar.

Se debitează cu sumele ridicate în numerar, plăți efectuate prin virament, rambursarea creditelor, comisioane percepute de bancă.

Soldul creditor reflectă disponibilitățile în lei și devize ale titularului de cont.

Soldul debitor reflectă creditele în cont curent acordate de bancă pe termen scurt.

Înregistrări contabile determinate de operațiuni în lei în contul curent

- depuneri de numerar de către persoanele juridice în contul curent:

101 „Casa” = 2511 „Conturi curente”

- încasări în contul curent de la plătitori cu cont la alte unități ale aceleiași societăți bancare:

341 „Decontări intrabancare” = 2511 „Conturi curente”

- încasări în contul curent de la plătitori cu cont la alte societăți bancare, prin Casa de compensație

111 „Cont curent la BNR” = 2511 „Conturi curente”

- încasări în contul curent de la plătitori cu cont în aceeași bancă:

2511 „Conturi curente” = 2511 „Conturi curente”
analitic platitor analitic beneficiar

- ridicări de numerar de către persoanele juridice din contul curent:

2511 „Conturi curente” = 101 „Casa”

- plăți din contul curent, beneficiarilor cu cont la alte unități ale aceleiași societăți bancare:

2511 „Conturi curente” = 341 „Decontări intrabancare”

- plăți din contul curent, beneficiarilor cu cont la alte societăți bancare, prin Casa de compensație

2511 „Conturi curente” = 111 „Cont curent la BNR”

- dobânzi calculate de bancă pentru soldul creditor al contului curent:

6024 „Dobânzi la conturile curente” = 25172 „Datorii atașate”

- achitarea dobânzilor:

25172 „Datorii atașate” = 2511 „Conturi curente”

- dobânzi calculate de bancă pentru soldul debitor al contului curent:

25171 „Creanțe atașate” = 7024 „Dobânzi de la conturile curente”

- încasarea dobânzilor:

2511 „Conturi curente” = 25171 „Creanțe atașate”

4.2. CONTABILITATEA DEPOZITELOR CONSTITUITE DE CLIENTELĂ

Depozitele constituite de clientelă reprezintă o formă de atragere a disponibilităților bănești ale persoanelor fizice și juridice. Ele se diferențiază în funcție de perioada pentru care sunt făcute și de destinația acestora în depozite la vedere, depozite la termen, depozite colaterale, depozite pentru certificate de depozit, depozite pe carnete și librete de economii.

Depozitele (la vedere și la termen) sunt sumele de bani încredințate de clientelă instituției de credit, în următoarele condiții: să fie rambursate în totalitate, cu sau fără dobândă sau orice alte facilități, la cerere ori la un termen convenit de către deponent cu depozitarul; să nu se refere la transmiterea proprietății, la furnizarea de servicii sau la acordarea de garanții.

Depozitele la vedere sunt constituite pentru o durată inițială de cel mult o zi lucrătoare; depozitele la termen sunt constituite pentru un termen fix pentru care durata inițială este mai mare de o zi lucrătoare.

Depozitele colaterale sunt constituite drept garanții sau pentru efectuarea unor plăți ulterioare determinate.

CertIFICATELE DE DEPOZIT, CARNETELE ȘI LIBRETELE DE ECONOMII reprezintă instrumente la vedere sau la termen emise de instituția de credit pentru atragerea disponibilităților de la clientelă. Dobânda aferentă acestor instrumente se plătește în avans, periodic sau la scadență.

Evidența contabilă se ține cu ajutorul conturilor din **Grupa 25 – CONTURILE CLIENTELEI**

253 - Conturi de depozite

✓2531 - Depozite la vedere

✓2532 - Depozite la termen

✓2533 - Depozite colaterale

25331 - Depozite pentru deschiderea de acreditive

25332 - Depozite pentru emiterea de scrisori de garanție

25333 - Depozite pentru cecuri certificate

25334 - Depozite pentru ordine de plata cu scadență

25335 - Depozite pentru garanții gestionari

25336 - Alte depozite colaterale

✓2537 - Datorii atașate

Depozitele la vedere sunt disponibile în orice moment, putând fi retrase fără preaviz. Termenul de depunere este de regulă scurt durata inițială este cel mult egală cu o zi lucrătoare. Ele sunt evidențiate în contabilitatea bancară de contul 2531 „*Depozite la vedere*”.

Depozitele la termen reprezintă sume alocate pentru o perioadă de timp determinată conform contractului încheiat, un termen fix pentru care durata inițială este mai mare de o zi lucrătoare; și sunt reflectate în contabilitatea bancară cu ajutorul contului 2532 „*Depozite la termen*”.

Depozitele colaterale sunt constituite în vederea garantării unor obligații contractuale cum ar fi: pentru deschiderea de acreditive, pentru emiterea de scrisori de garanție, pentru ordine de plată cu scadență, pentru cecuri certificate, pentru garanții gestionari. Reflectarea lor în contabilitate se face cu ajutorul contului 2533 „*Depozite colaterale*”, care se dezvoltă pe sintetice de gradul III în funcție de tipurile de depozite susmenționate.

Depozitele constituite pe bază de certificate sau pe librete de economii sunt reflectate în contabilitate cu ajutorul conturilor 2541 „Certificate de depozit” și 2542 „Carnete și librete de economii”.

Toate conturile menționate care reflectă depozitele sunt conturi cu funcție contabilă de **pasiv**. Ele **se creditează** cu valoarea depozitelor constituite prin depuneri în numerar sau prin virament din alte conturi. **Se debitează** cu retragerile de numerar din depozite sau cu plățile prin virament. **Soldul final este creditor** și reflectă disponibilul existent în depozitele bancare.

Dobânzile plătite lunar de bănci pentru depozitele constituite pot fi cu sau fără capitalizare. Cele cu capitalizare se adaugă la suma depozitului, rezultând un depozit cu o valoare mai mare. Dobânzile fără capitalizare se înregistrează în contul de dobânzi adiacent.

Din punct de vedere contabil, *dobânzile datorate titularilor de depozite* sunt evidențiate cu ajutorul conturilor 2537 „*Datorii atașate*” (la depozite) și 2547 „*Datorii atașate*” (la certificate de depozit și librete de economii).

Dobânzile se înregistrează lunar în cazul în care plata urmează să se facă astfel, sau la expirarea contractului, ca o cheltuială curentă. În cazul în care plata dobânzii se face anticipat, datoriile atașate se înregistrează ca o cheltuială înregistrată în avans.

Principalele înregistrările contabile determinate de operațiunile de constituire, retragere și plăți din depozite bancare sunt următoarele:

- depunere numerar de către persoane fizice pentru depozite la vedere, la termen, certificate de depozite și librete de economii, în lei:

101 „Casa”	=	%
		2531 „Depozite la vedere”
		2532 „Depozite la termen”
		2541 „Certificate de depozite”
		2542 „Carnete și librete de economii”

- constituire depozite la termen din conturile curente:
2511 „Conturi curente” = 2532 „Depozite la termen”
  - dobânzi calculate fără capitalizare, virate în cont atașat:
6025 „Dobânzi la conturile de depozite” = 2537 „Datorii atașate”
  - dobânzi calculate cu capitalizare:
6025 „Dobânzi la conturile de depozite” = %
2531 „Depozite la vedere”
2532 „Depozite la termen”
  - diminuări sau lichidări de depozite și plata dobânzilor:
% = 101 „Casa”
2531 „Depozite la vedere”
2532 „Depozite la termen”
2537 „Datorii atașate”
  - dobânzi plătite anticipat:
375 „Cheltuieli înregistrate în avans” = 101 „Casa”
  - eșalonarea lunară a dobânzilor plătite anticipat, în cheltuielile curente cu dobânzile:
6025 „Dobânzi la conturile de depozite” = 375 „Cheltuieli înregistrate în avans”
  - dobânzi calculate la certificatele de depozit și librete de economii:
6026 „Dobânzi la certificate de depozit
carnete și librete de economii” = 2547 „Datorii atașate”
  - dobânzi datorate, achitate la scadență în numerar sau capitalizate și adăugate la vechiul depozit sau constituirea unui nou depozit:
2547 „Datorii atașate” = %
101 „Casa”
2541 „Certificate de depozit”
2542 „Carnete și librete de economii”
- Înregistrările determinate de operațiunile de constituire a depozitelor colaterale și de utilizare a sumelor din aceste depozite sunt următoarele:
1. În baza unui ordin de plată, se dispune constituirea unui acreditiv pentru un furnizor de bunuri.
La banca cumpărătorului:
    - virare sumă băncii furnizorului pentru deschiderea unui acreditiv:
2511 „Conturi curente” = %
111 „Cont curent la BNR”
341 „Decontări intrabancare”
  - La banca furnizorului:*
    - constituire depozit pentru acreditive:
% = 25331 „Depozite pentru deschidere
acreditive”
111 „Cont curent la BNR”
341 „Decontări intrabancare”
    - plăți efectuate din acreditive pe baza documentelor prezentate de furnizor, care atestă livrarea bunurilor:
25331 „Depozite pentru deschidere
acreditive” = 2511 „Conturi curente”
    - sume din acreditiv neutilizat virat băncii cumpărătorului:
25331 „Depozite pentru deschidere
acreditive” = %
111 „Cont curent la BNR”
341 „Decontări intrabancare”

2533 „Depozit colateral – client caseta de valori” = 7499 Alte venituri -caseta de valori

6. Restituire garanție la expirarea perioadei de închiriere:
2533 „Depozit colateral – client caseta de valori” = 2511 „Conturi curente” analitic client

4.4. CONTABILITATEA CREDITELOR ACORDATE CLIENTELEI NEFINANCIARE

Operațiunea de creditare reprezintă orice angajament de punere la dispoziție sau acordarea unei sume de bani ori prelungirea scadenței unei datorii, în schimbul obligației debitorului la rambursarea sumei respective, precum și la plata unei dobânzi sau a altor cheltuieli legate de această sumă sau orice angajament de achiziționare a unui titlu care încorporează o creanță ori a altui drept la încasarea unei sume de bani. Se disting două forme de creditare:

- punerea la dispoziție a fondurilor, operațiuni care se înregistrează în conturile bilanțiere;
- angajamentul de a pune la dispoziție fonduri și angajamente prin semnătură, operațiuni care figurează în conturi în afara bilanțului.

Principalele caracteristici ale operațiunilor de creditare sunt următoarele:

- creditul global sau specific poate fi acordat, de regulă, sub forma unui credit global de exploatare sau pentru finanțarea unor necesități specifice cum sunt procurarea de echipamente, stocuri etc.;
- credite acordate sub forma unei autorizări sau unui avans la termen fix.

Creditele acordate printr-un avans la termen fix se materializează în:

- efecte de comerț, în general bilete la ordin subscribe de clientelă în favoarea instituției sale de credit, care le scontează;
- ordine de plată cu scadențe prestabilite, întocmite de agenții economici sau de persoane fizice, pe baza cărora, la datele convenite, se vor debita conturile acestora. Această formă de creditare este folosită, de exemplu, pentru creditele acordate persoanelor fizice sau pentru vânzări în rate.

Creditele acordate de bănci reprezintă creanțe asupra clientelei sale, persoane fizice sau juridice, pentru satisfacerea nevoilor de finanțare a acestora. Criteriile de clasificare a creditelor sunt numeroase. Dintre acestea enumerăm:

- a) în funcție de perioada pentru care sunt acordate creditele avem credite pe termen scurt, mediu și lung;
- b) în funcție de natura activității desfășurate de clienți avem credite acordate clientelei nefinanciare (persoane fizice sau juridice care desfășoară activități comerciale sau necomerciale cu excepția celor care desfășoară activități de mobilizare a resurselor bănești pe piața de capital) și credite acordate clientelei financiare (societăți de investiții financiare, agenții de schimb valutar, societăți de valori mobiliare, cooperative de credit);
- c) în funcție de destinația pentru care se acordă creditele clientelei nefinanciare avem credite comerciale, credite de trezorerie, credite pentru export, credite pentru echipament, credite pentru bunuri imobiliare, alte credite acordate clientelei;
- d) în funcție de forma sub care se acordă creditele avem avansuri în cont (cont autorizat să aibă sold debitor în limita unui plafon), credite acordate sub formă de lichidități (creditarea contului clientului), credite de plăți (achitare directă a unor datorii ale clienților), cesiune de creanțe (scontare, factoring).

Contabilitatea creditelor acordate clientelei (altele decât cele cuprinse în cadrul Grupei 3 „Operațiuni cu titluri și operațiuni diverse” și Grupei 4 „Valori immobilizate”) evidențiază ansamblul creanțelor deținute de instituția de credit asupra agenților economici, alții decât instituțiile de credit. Contabilitatea creditelor acordate clientelei se ține în funcție de destinația acestora, pe următoarele categorii:

- creanțe comerciale (operațiuni de scont și asimilate, factoring și alte creanțe comerciale);
- credite de trezorerie;
- credite de consum și vânzări în rate;
- credite pentru finanțarea operațiunilor de comerț exterior;
- credite pentru finanțarea stocurilor și echipamente;
- credite pentru investiții imobiliare;

- alte credite acordate clienței.

4.4.1. Contabilitatea creditelor de trezorerie

Contabilitatea creditelor de trezorerie asigură evidența creditelor acordate clienței, în general, pe termen scurt, pentru acoperirea necesarului de lichidități privind activitatea de exploatare curentă a clienței (vânzări în rate, credite acordate persoanelor fizice, facilități de trezorerie pentru titularii cărților de plată, deschideri de credite permanente, credite pe bază de linii globale de exploatare, credite pentru finanțarea stocurilor, avansuri temporare garantate cu certificate de depozit sau alte valori, credite pentru importuri și alte credite).

Evidența lor se ține cu ajutorul contului **202 „Credite de trezorerie”** care se dezvoltă pe analitice în funcție de natura creditului:

- ✓ 2021 – Credite de trezorerie – evidențiază credite, în general pe termen scurt, destinate asigurării nevoilor de trezorerie ale persoanelor juridice și persoanelor fizice, care completează sau înlocuiesc alte tipuri de finanțare mai speciale;
  - 20211 – Utilizări din deschideri de credite permanente – evidențiază credite acordate clienței, utilizabile în mod fracționat, în funcție de nevoile acestora; partea neutilizată din creditele aprobate se înregistrează în conturi în afara bilanțului;
  - 20212 – Credit global de exploatare – reflectă creditele acordate clienței, în limita unui nivel global de credit, care acoperă ansamblul nevoilor de exploatare ale acestora și este stabilit potrivit bugetului previzional de trezorerie; partea neutilizată din creditele aprobate se înregistrează în conturi în afara bilanțului;
  - 20213 – Diferențe de rambursat legate de utilizarea cardurilor – reflectă facilitățile de trezorerie acordate titularilor cardurilor, prin admiterea acoperirii ulterioare a sumelor plătite;
  - 20219 – Alte credite de trezorerie.
- ✓ 2027 - Creanțe atașate

Toate aceste conturi au **funcție contabilă de activ, se debitează** cu ocazia acordării creditului și **se creditează** la rambursarea lui. **Soldul final** poate fi **debitor** reflectând creditele de trezorerie acordate clienței.

Dobânda de încasat se urmărește cu ajutorul contului **2027 „Creanțe atașate”** reflectă dobânda, calculată în baza ratei de dobândă prevăzută prin înțelegerile contractuale, aferentă creditelor de trezorerie acordate.

Contul 2027 „Creanțe atașate” este un cont cu funcție contabilă **de activ. Se debitează** cu valoarea dobânzilor de încasat și **se creditează** cu încasarea efectivă a acestora. **Soldul final** poate fi **debitor** reflectând dobânzile aferente creditelor de trezorerie neajunse la scadență.

Principalele înregistrări determinate de acordarea unui credit de trezorerie unui client sunt următoarele:

- acordarea creditului:

2021 „Credite de trezorerie”	=	2511 „Conturi curente” analitic client
------------------------------	---	---
- încasarea comisionului perceput de bancă la acordarea creditului:

2511 „Conturi curente” Analitic client	=	7029 „Comisioane”
---	---	-------------------
- înregistrarea periodică a dobânzilor:

2027 „Creanțe atașate”	=	70213 „Dobânzi la creditele de trezorerie”
------------------------	---	--
- încasarea dobânzii:

2511 „Conturi curente” analitic client	=	2027 „Creanțe atașate”
---	---	------------------------
- rambursarea creditului:

2511 „Conturi curente” analitic client	=	2021 „Credite de trezorerie”
---	---	------------------------------

4.4.2. Contabilitatea creditelor de consum și vânzări în rate

Creditele pentru consum și vânzări în rate sunt evidențiate în contabilitatea instituțiilor de credit cu ajutorul contului **203 „Credite de consum și vânzări în rate”**

✓ 2031 - Credite de consum

20311 - Credite de consum pentru nevoi personale -evidențiază creditele acordate persoanelor fizice, în vederea satisfacerii nevoilor personale ale solicitantului și/sau ale familiei acestuia;

20312 - Credite de consum pentru achiziționarea de bunuri – reflectă creditele acordate persoanelor fizice, în vederea achiziționării de bunuri, altele decât cele care se circumscriu unei investiții imobiliare;

✓ 2032 - Vânzări în rate – înregistrează creditele acordate persoanelor juridice, destinate finanțării vânzării de bunuri în rate și care se rambursează prin vărsăminte periodice, cel mai adesea lunare sau trimestriale;

✓ 2037 - Creanțe atașate – evidențiază creanțe din dobânzi, calculate și neajunse la scadență, aferente creditelor de consum și vânzărilor în rate.

Toate aceste conturi au **funcție contabilă de activ, se debitează** cu ocazia acordării creditului și **se creditează** la rambursarea lui. **Soldul final** poate fi **debitor** reflectând creditele de consum și vânzări în rate acordate clienței.

Dobânda de încasat se urmărește cu ajutorul contului **2037 „Creanțe atașate”** reflectă dobânda, calculată în baza ratei de dobândă prevăzută prin înțelegerile contractuale, aferentă creditelor acordate.

Contul 2037 „Creanțe atașate” este un cont cu funcție contabilă **de activ. Se debitează** cu valoarea dobânzilor de încasat și **se creditează** cu încasarea efectivă a acestora. **Soldul final** poate fi **debitor** reflectând dobânzile aferente creditelor de trezorerie neajunse la scadență.

Principalele înregistrări determinate de acordarea unui credit de trezorerie unui client sunt următoarele:

• acordarea creditului:

2031 „Credite de consum” = 2511 „Conturi curente”
analitic client

• încasarea comisionului perceput de bancă la acordarea creditului:

2511 „Conturi curente” = 7029 „Comisioane”
Analitic client

• înregistrarea periodică a dobânzilor:

2037 „Creanțe atașate” = 70214 „Dobânzi la creditele de consum și
vânzări în rate”

• încasarea dobânzii:

2511 „Conturi curente” = 2037 „Creanțe atașate”
analitic client

• rambursarea creditului:

2511 „Conturi curente” = 2031 „Credite de consum”
analitic client

4.4.3. Contabilitatea creditelor pentru finanțarea operațiunilor de comerț exterior

Contabilitatea creditelor pentru finanțarea operațiunilor de comerț exterior asigură evidența creditelor acordate clienței pentru activitatea de import și export.

Evidența contabilă a creditelor acordate clienței pentru activități de export se realizează cu ajutorul contului **204 „Credite pentru finanțarea operațiunilor de comerț exterior”** care se dezvoltă pe următoarele conturi sintetice de gradul II și III:

- ✓ 2041 - Credite pentru import – reflectă creditele acordate importatorilor consecutiv cu deschiderea de credite documentare, avansuri în devize acordate importatorilor, precum și alte credite acordate clienței pentru importuri;
- ✓ 2042 - Credite pentru export – evidențiază creditele acordate clienței pentru acoperirea nevoilor determinate de operațiuni de export de bunuri și servicii;
- ✓ 2047 - Creanțe atașate – înregistrează creanțele din dobânzi, calculate și neajunse la scadență, aferente creditelor pentru finanțarea operațiunilor de comerț exterior.

Contul 204 „Credite pentru finanțarea operațiunilor de comerț exterior” este un cont cu **funcție contabilă de activ. Se debitează** cu valoarea creditelor acordate clienților și **se creditează** cu valoarea creditelor restituite de aceștia. **Soldul final poate fi debitor** reflectând creditele pentru finanțarea operațiunilor de comerț exterior acordate.

Dobânzile aferente acestui tip de credite sunt evidențiate cu ajutorul contului **2047 „Creanțe atașate”** care după funcția contabilă este un cont de **activ. Se debitează** cu valoarea dobânzilor de încasat și **se creditează** cu încasarea efectivă a acestora. **Soldul final** poate fi **debitor** reflectând dobânzile neajunse la scadență aferente creditelor pentru finanțarea operațiunilor de comerț exterior acordate clienței.

Principalele înregistrări contabile determinate de acordarea unui credit de export unui client sunt următoarele:

- acordarea creditului:

%	=	2511 „Conturi curente”
2041 „Credite pentru import”		
2042 „Credite pentru export”		

- încasarea comisionului perceput de bancă la acordarea creditului:

2511 „Conturi curente”	=	7029 „Comisioane”
------------------------	---	-------------------

- înregistrarea periodică a dobânzilor:

2047 „Creanțe atașate”	=	70215 „Dobânzi la creditele pentru finanțarea operațiunilor de comerț exterior”
------------------------	---	---

- încasarea dobânzii:

2511 „Conturi curente”	=	2047 „Creanțe atașate”
------------------------	---	------------------------

- rambursarea creditului:

2511 „Conturi curente”	=	%
		2041 „Credite pentru import”
		2042 „Credite pentru export”

4.4.4. Contabilitatea creditelor pentru finanțarea stocurilor și pentru echipamente

Contabilitatea creditelor pentru finanțarea stocurilor și pentru echipamente asigură evidența creditelor acordate pentru finanțarea operațiunilor având un caracter ciclic (credite de campanie, de stocare de cereale, warante agricole, industriale, hoteliere, petroliere etc.); și a creditelor acordate pe termen mediu sau lung, pentru finanțarea investițiilor productive efectuate de clienți (achiziții, construcții sau amenajări de imobilizări corporale de uz profesional, achiziții de imobilizări necorporale).

Evidența contabilă a creditelor pentru echipament se ține cu ajutorul conturilor:

205 - Credite pentru finanțarea stocurilor și pentru echipamente

- ✓ 2051 - Credite pentru finanțarea stocurilor
- ✓ 2052 - Credite pentru echipamente
- ✓ 2057 - Creanțe atașate

După funcția contabilă sunt conturi de activ, care se debitează cu valoarea creditelor pentru finanțarea stocurilor și pentru echipamente acordate clienței și respectiv cu valoarea dobânzilor de încasat și se creditează cu valoarea rambursată a creditelor pentru echipament și respectiv cu

dobânda încasată aferentă acestor credite.

Principalele operații contabile privind acest tip de credite sunt următoarele:

- acordarea creditului:

	%	=	2511 „Conturi curente”
2051 „Credite pentru finanțarea stocurilor”			
2052 „Credite pentru echipamente”			

- dobânda calculată neajunsă la scadență:

2057 „Creanțe atașate”	=	70215 „Dobânzi de la creditele pentru finanțarea stocurilor și pentru echipamente”
------------------------	---	--

- rambursarea creditului și achitarea dobânzii:

2511 „Conturi curente”	=	%
		2051 „Credite pentru finanțarea stocurilor”
		2052 „Credite pentru echipamente”
		2057 „Creanțe atașate”

4.4.5. Contabilitatea creditelor pentru investiții imobiliare

Contabilitatea creditelor pentru investiții imobiliare asigură evidența creditelor acordate, în general pe termen mediu și lung, pentru achiziții, amenajări sau reparații de bunuri imobiliare sau pentru viabilizarea unui teren.

Pentru acordarea acestor credite instituția de credit solicită, de regulă, garanții ipotecare.

Evidența contabilă a acestui tip de credite se ține cu ajutorul contului **206 „Credite pentru investiții imobiliare”**, care se dezvoltă pe următoarele conturi sintetice de gradul II și III:

- ✓ 2061 - Credite pentru investiții imobiliare
  - 20611 - Credite ipotecare
  - 20619 - Alte credite pentru investiții imobiliare
- ✓ 2067 - Creanțe atașate

După funcția contabilă contul **206 „Credite pentru investiții imobiliare”** este un cont de **activ, se debitează** cu valoarea creditelor imobiliare acordate clienței și **se creditează** cu valoarea creditelor rambursate de către clienți. **Soldul final** poate fi **debitor** reflectând creditele imobiliare acordate de instituția de credit clienței și neajunse la scadență.

Dobânzile aferente acestui tip de credite se evidențiază cu ajutorul contului **2067 „Creanțe atașate”** care după funcția contabilă este un cont de **activ. Se debitează** cu valoarea dobânzilor de încasat și **se creditează** cu încasarea efectivă a acestora. **Soldul final** poate fi **debitor** reflectând dobânzile neajunse la scadență aferente creditelor imobiliare acordate clienței.

Principalele înregistrări contabile determinate de acordarea unui credit imobiliar unui client sunt următoarele:

- acordarea creditului:

206 „Credite pentru investiții imobiliare”	=	2511 „Conturi curente”
--	---	------------------------

- încasarea comisionului perceput de bancă la acordarea creditului:

2511 „Conturi curente”	=	7029 „Comisioane”
------------------------	---	-------------------

- înregistrarea periodică a dobânzilor:

2067 „Creanțe atașate”	=	70217 „Dobânzi la creditele pentru investiții imobiliare”
------------------------	---	---

- încasarea dobânzii:
2511 „Conturi curente” = 2067 „Creanțe atașate”
- rambursarea creditului:
2511 „Conturi curente” = 205 „Credite pentru bunuri imobiliare”

4.4.6. CONTABILITATEA ALTOR CREDITE ACORDATE CLIENTELEI

În categoria “Alte credite acordate clienței” se evidențiază, de regulă creditele, pe termen mijlociu și lung, care nu pot fi încadrate în categoriile de credite anterioare. Din punct de vedere contabil se utilizează contul **209 „Alte credite acordate clienței”** a cărui funcțiune contabilă este similară cu cea a conturilor care evidențiază celelalte tipuri de credite acordate clienței.

Dobânzile aferente acestui tip de credite se evidențiază cu ajutorul contului **2097 „Creanțe atașate”**. Și funcțiunea acestui cont este similară cu cea a conturilor care evidențiază dobânzile aferente tipurilor de credite mai susmenționate.

4.5. CONTABILITATEA CREDITELOR ȘI ÎMPRUMUTURILOR PRIVIND INSTITUȚIILE FINANCIARE

Contabilitatea creditelor și împrumuturilor privind instituțiile financiare asigură evidența acestor operațiuni efectuate în baza unor convenții încheiate cu instituții financiare autorizate, autohtone sau străine, cum sunt: societățile de leasing, societățile de factoring, societățile de plasament, de investiții și de portofoliu, agenții de schimb și mijlocitorii de valori mobiliare.

Evidența contabilă a creditelor și împrumuturilor acordate instituțiilor financiare se realizează cu ajutorul conturilor din **grupa 23 „Credite acordate instituțiilor financiare”**, grupă care cuprinde următoarele conturi:

231 - Credite acordate instituțiilor financiare

- ✓ 2311 - Credite de pe o zi pe alta acordate instituțiilor financiare
- ✓ 2312 - Credite la termen acordate instituțiilor financiare
- ✓ 2317 - Creanțe atașate

232 - Împrumuturi primite de la instituțiile financiare

- ✓ 2321 - Împrumuturi de pe o zi pe alta de la instituțiile financiare
- ✓ 2322 - Împrumuturi la termen de la instituțiile financiare
- ✓ 2327 - Datorii atașate

Contul 231 „Credite acordate instituțiilor financiare” se dezvoltă pe următoarele conturi sintetice de gradul II în funcție de durata pentru care se acordă creditul după cum urmează:

- **2311 „Credite de pe o zi pe alta acordate instituțiilor financiare”** care reflectă creditele acordate instituțiilor financiare, în baza unei convenții expres încheiate, pe o perioadă de cel mult o zi lucrătoare;

- **2312 „Credite la termen acordate instituțiilor financiare”** care reflectă creditele acordate instituțiilor financiare, în baza unei convenții expres încheiate, pentru care durata inițială este mai mare de o zi lucrătoare.

După funcția contabilă **contul 231 „Credite acordate instituțiilor financiare”** este un cont de **activ. Se debitează** cu ocazia acordării creditului unei instituții financiare și se creditează cu ocazia rambursării lui sau la trecerea creditelor la creanțe restante sau îndoielnice dacă acestea nu au fost recuperate. **Soldul final** poate fi **debitor** reflectând sumele acordate sub formă de credit instituțiilor financiare.

Dobânzile aferente creditelor acordate instituțiilor financiare sunt reflectate în contabilitate cu ajutorul contului **2317 „Creanțe atașate”**.

Principalele înregistrări în contabilitate privind creditele acordate instituțiilor financiare sunt următoarele:

- acordarea creditului:

231 „Credite acordate instituțiilor financiare” = %
111 „Cont curent la BNR”
2511 „Conturi curente”

- dobânda calculată neajunsă la scadență:
2317 „Creanțe atașate” = 7022 „Dobânzi de la creditele acordate instituțiilor financiare”

- rambursarea creditului și încasarea dobânzii:
% = %
111 „Cont curent la BNR” = 231 „Credite acordate instituțiilor financiare”
2511 „Conturi curente” = 2317 „Creanțe atașate”

- trecerea creditelor și a dobânzilor neîncasate la creanțe restante:
2811 „Creanțe restante” = 231 „Credite acordate instituțiilor financiare”
2812 „Dobânzi restante” = 2317 „Creanțe atașate”

- înregistrarea creditelor și a dobânzilor neîncasate trecute în litigiu la creanțe și dobânzi îndoielnice:
2821 „Creanțe îndoielnice” = 231 „Credite acordate instituțiilor financiare”
2822 „Dobânzi îndoielnice” = 2317 „Creanțe atașate”

Contul 232 „Împrumuturi primite de la instituțiile financiare” reflectă împrumuturile primite de la alte instituții financiare și se dezvoltă pe următoarele conturi sintetice de gradul II:

- **2321 „Împrumuturi de pe o zi pe alta de la instituțiile financiare”** evidențiază împrumuturile primite de la instituțiile financiare, pe baza unei convenții expres încheiate, pe o perioadă de cel mult o zi lucrătoare;

- **2322 „Împrumuturi la termen de la instituțiile financiare”** evidențiază împrumuturile primite de la instituțiile financiare, pe baza unei convenții expres încheiate, pentru care durata inițială este mai mare de o zi lucrătoare;

După funcția contabilă contul **232 „Împrumuturi primite de la instituțiile financiare”** este un cont de **pasiv**. **Se creditează** cu ocazia primirii împrumutului de la instituțiile financiare și **se debitează** cu ocazia rambursării lui. **Soldul final** poate fi **creditor** reflectând sumele primite sub formă de împrumut de la instituțiile financiare.

Dobânzile aferente creditelor acordate instituțiilor financiare sunt reflectate în contabilitate cu ajutorul contului **2327 „Datorii atașate”**.

Principalele înregistrări în contabilitate privind împrumuturile primite de la instituțiile financiare sunt următoarele:

- primirea împrumutului:
% = 232 „Împrumuturi primite de la instituțiile financiare”
111 „Cont curent la BNR”
2511 „Conturi curente”

- înregistrarea dobânzii datorate neajunsă la scadență:
6022 „Dobânzi la creditele primite de la instituțiile financiare” = 2327 „Datorii atașate”

- rambursarea împrumutului și achitarea dobânzii:
% = %
232 „Împrumuturi primite de la instituțiile financiare” = 111 „Cont curent la BNR”
2327 „Datorii atașate” = 2511 „Conturi curente”

Întrebări recapitulative

1. Definiți depozitele constituite de clientela nefinanciară și prezentați principalele tipuri de depozite ce se pot constitui.
2. Prezentați funcțiunea contului 2511 „Conturi curente”.
3. Prezentați principalele tipuri de credite pe care le poate obține clientela nefinanciară de la instituțiile de credit.
4. Prin ce se caracterizează depozitele colaterale?
5. Ce sunt creditele de trezorerie?

Teste de autoevaluare

1. Care dintre următoarele operații este în concordanță cu explicația dată:
  - a. 231 = 111 acordarea unui credit unei alte instituții financiare prin intermediul contului curent la BNR
  - b. 101 = 375 dobânzi plătite în avans pentru depozitele constituite de clientelă
  - c. 3556 = % factura reprezentând chiria lunară pentru o casetă de valori închiriată unui client
7042
35327
2. Care este formula corectă de înregistrare în contabilitate a dobânzilor plătite anticipat în numerar pentru depozitele constituite de clientelă:
  - a. 6025 = 101
  - b. 6021 = 111
  - c. 375 = 101
  - d. 6025 = 375
3. Cum se înregistrează în contabilitate dobânzile calculate de bancă pentru soldul creditor al contului curent al unui client:
  - a. 25171 = 7024
  - b. 6025 = 2537
  - c. 6025 = 375
  - d. 6024 = 25172
4. Contul 232 „Împrumuturi primite de la instituțiile financiare” reflectă:
  - a. o creanță a instituției de credit
  - b. o datorie a instituției de credit
  - c. un element de capital
  - d. un venit al instituției de credit.
5. Care este funcțiunea contabilă a contului 2511 „Conturi curente”:
  - a. de activ
  - b. de pasiv
  - c. bifuncțional

Teste de evaluare

1. O instituție de credit acordă un credit pentru consum unui client persoană fizică în sumă de 34.000 lei, pe o perioadă de un an, cu o dobândă de 18% pe an rambursabil în două tranșe egale concomitent cu achitarea dobânzilor (dobânda se calculează la sold, se înregistrează lunar și se achită semestrial). Suma acordată sub formă de credit este virată clientului în contul curent. Să se înregistreze în contabilitate operațiile.
2. În baza unui ordin de plată, SC Alfa SA cu contul deschis la banca X S.A. Sibiu se dispune constituirea unui acreditiv în sumă de 60.000 lei pentru un furnizor de bunuri SC Beta SA cu contul deschis la banca Y S.A. Cluj. Din acreditivul deschis pe baza documentelor

prezentate de furnizorul Beta SA se fac plăți în valoare de 45.000 lei. Diferența neutilizată este virată cumpărătorului.

3. BCR Sibiu constituie un depozit în valoare de 100.000 lei pe termen de o lună la BRD Sibiu cu o dobândă de 2% pe lună. Constituirea se realizează prin intermediul casei de compensație. Dobânda se încasează la scadență.
4. La o bancă comercială se înregistrează următoarele operații:
  - ⇒ se reține din contul curent al clienților suma de 500 lei reprezentând garanție pentru casetele de valori.
  - ⇒ se înregistrează facturile privind închirierea casetelor de valori în valoare de 2.000 lei + TVA 19%. Chiria este aferentă pentru 5 luni.
  - ⇒ se înregistrează încasarea contravalorii acestor facturi din contul curent al clienților.
  - ⇒ unul dintre clienți pierde cheia casetei de valori și banca înregistrează executarea garanției în sumă de 100 lei.
  - ⇒ la expirarea duratei de închiriere se restituie garanțiile clienților.
5. Să se înregistreze în contabilitate dobânzile calculate fără capitalizare, pentru depozitele la vedere, virate în cont atașat în sumă de 100 lei și dobânzile calculate cu capitalizare, pentru depozite la termen, în sumă de 200 lei.

CAPITOLUL 5

CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR CU TITLURI

Obiective:

- cunoașterea principalelor tipuri de operațiuni cu titluri
- contabilizarea titlurilor date sau primite în pensiune livrată
- cunoașterea modului de contabilizare a operațiunilor cu titluri de tranzacție
- cunoașterea modului de contabilizare a operațiunilor cu titluri de plasament
- cunoașterea modului de contabilizare a operațiunilor cu titluri de investiții

Cuvinte cheie:

- pensiune livrată
- titluri de tranzacție
- titluri de plasament
- titluri de investiții

Rezumat:

„Titlurile” sunt activele financiare reprezentate printr-un titlu, efect public sau obligațiune negociabile pe o piață organizată sau orice titlu, efect public sau obligațiune care a făcut obiectul unei tranzacții oneroase între două părți aflate în cunoștință de cauză în condiții normale comerciale (așa-numitele tranzacții “over-the-counter”).

Titlurile se clasifică în următoarele categorii:

- titluri de tranzacție;
- titluri de plasament;
- titluri de investiții;
- părți în societăți comerciale legate;
- titluri de participare;
- titluri ale activității de portofoliu.

Titlurile de tranzacție, titlurile de plasament și titlurile de investiții prezentate în cadrul acestui capitol se înregistrează în contabilitate cu ajutorul conturilor din clasa 3 - “Operațiuni cu titluri și operațiuni diverse”.

Conținut:

5.1. CONTABILITATEA TITLURILOR PRIMITE SAU DATE ÎN PENSIUNE LIVRATĂ

Operațiunile de pensiune livrată reprezintă operațiunile ce se realizează cu titluri care îndeplinesc una din următoarele condiții:

- titluri create material care, în momentul punerii în pensiune, sunt livrate efectiv și fizic cesionarului sau mandatarului acestuia;
- titluri dematerializate și cele create material, păstrate la o societate depozitară, dar circulând prin virament din cont în cont, și care fac obiectul unei înregistrări în contul deschis pe numele cesionarului la un intermediar abilitat, la societatea depozitară sau, dacă este cazul, la emitent.

Operațiunile de pensiune livrată se înregistrează în contabilitate, exclusiv cu ajutorul conturilor din clasa 3 - “Operațiuni cu titluri și operațiuni diverse”, indiferent de calitatea contrapartidei (instituție de credit sau clientelă).

Contabilizarea pensiunilor livrate la cedent (cel care primește împrumutul) se realizează astfel:

- la începutul operațiunii, titlurile cedate se mențin în activ, iar prețul cesiunii se înregistrează în contul “Titluri date în pensiune livrată”;
- la fiecare închidere contabilă, titlurile cedate menținute în activ se evaluează după regulile proprii categoriei în care sunt clasate titlurile; dobânzile aferente împrumuturilor primite privind titlurile se înregistrează în contul “Datorii atașate”;
- la scadență, cedentul reprimește titlurile, rambursează împrumutul și plătește dobânzile.

Contabilizarea pensiunilor livrate la cesionar (cel care acordă creditul) se realizează astfel:

- la începutul operațiunii, titlurile nu sunt înscrise în activul cesionarului, ieșirea de lichidități înregistrându-se în contul "Titluri primite în pensiune livrată";
- la fiecare închidere contabilă, dobânzile aferente creditelor acordate privind titlurile se înregistrează în contul "Creanțe atașate", iar titlurile primite nu fac obiectul reevaluării;
- la scadență, cesionarul retrocedează titlurile, încasează creditul și dobânzile aferente.

Titlurile primite în pensiune livrată de către cesionar pot fi redate în pensiune sau vândute ferm.

În cazul titlurilor primite în pensiune și date din nou în pensiune, operațiunile contabile urmează procedura prevăzută pentru pensiunile livrate la cedent.

La vânzarea fermă a titlurilor primite în pensiune livrată, cesionarul înregistrează datoria de titluri în contul "Alte datorii privind titlurile", care se evaluează la fiecare închidere contabilă, iar diferențele rezultate se înregistrează în conturile de venituri sau cheltuieli, după caz.

Pensiunea livrată, spre deosebire de pensiunea simplă, presupune transmiterea efectivă a titlurilor de către cedant, cesionarul având posibilitatea ca în perioada de valabilitate a contractului să le redea în pensiune sau să le împrumute altor societăți.

Contabilitatea titlurilor primite sau date în pensiune se realizează cu ajutorul contului **301 „Titluri primite sau date în pensiune livrată”**, care se dezvoltă pe sintetice de gradul II și III astfel:

- ✓ 3011 „Titluri primite în pensiune livrată”
  - 30111 „Titluri primite în pensiune livrată”
  - 30117 „Creanțe atașate”
- ✓ 3012 „Titluri date în pensiune livrată”
  - 30121 Titluri date în pensiune livrată”
  - 30127 „Datorii atașate”

Conturile 3011 „Titluri primite în pensiune livrată” și 3012 „Titluri date în pensiune livrată” reflectă așadar pensiunile livrate privind titlurile, respectiv operațiuni de transfer de titluri care nu îndeplinesc criteriile de derecunoaștere de către cedent și care întrunesc următoarele condiții:

- sunt titluri create material care, în momentul punerii în pensiune, sunt livrate efectiv și fizic cesionarului sau mandatarului acestuia;
- sunt titluri dematerializate sau create material, păstrate la o societate depozitară, dar circulând prin virament din cont în cont și fac obiectul unei înregistrări în contul deschis pe numele cesionarului la un intermediar abilitat, la o societate depozitară sau, dacă este cazul, la emitent.

Contul 30111 „Titluri primite în pensiune livrată” este un cont de **activ**.

Se debitează cu creditele acordate altor bănci și clienților pe baza titlurilor primite în pensiune livrată.

Se creditează cu rambursările de credite acordate altor bănci și clienților pe baza titlurilor primite în pensiune livrată și restituite acestora sau cu valoarea titlurilor date în pensiune livrată, meîncasate la termen și trecute la restanțe sau trecute în litigiu.

Soldul debitor reflectă creditele acordate pe baza titlurilor primite în pensiune livrată.

Dobânzile aferente se evidențiază în contul **30117 „Creanțe atașate”** – cont de **activ**. **Se debitează** cu dobânzile calculate și neajunse la scadență, aferente creditelor acordate pe baza titlurilor primite în pensiune. **Se creditează** cu dobânzile încasate sau cu dobânzile neîncasate trecute la restanțe sau trecute în litigiu. **Soldul final** poate fi **debitor** reflectând dobânzile constituite aferente titlurilor primite în pensiune și neajunse la scadență.

Principalele operațiuni privind înregistrarea în contabilitate a titlurilor primite în pensiune livrată sunt următoarele:

- acordarea creditelor pe baza titlurilor primite în pensiune livrată:
30111 „Titluri primite în pensiune livrată” = %
  - 111 „Cont curent la BNR”
  - 122 „Conturi de corespondent ale instituțiilor de credit (loro)”
  - 2511 „Conturi curente”
  - 341 „Decontări intrabancare”

- înregistrarea dobânzii de încasat aferente titlurilor primite în pensii livrată:
30117 „Creanțe atașate” = 7031 „Dobânzi de la titlurile primite în pensii livrată”

- încasarea dobânzii aferente titlurilor primite în pensii livrată:
% = 30117 „Creanțe atașate”
111 „Cont curent la BNR”
121 „Conturi de corespondent la instituțiile de credit (nostro)”
2511 „Conturi curente”
341 „Decontări intrabancare”

- încasarea creditelor ajunse la scadență aferente titlurilor primite în pensii livrată:
% = 30111 „Titluri primite în pensii livrată”
111 „Cont curent la BNR”
121 „Conturi de corespondent la instituțiile de credit (nostro)”
2511 „Conturi curente”
341 „Decontări intrabancare”

- trecerea creditelor aferente titlurilor primite în pensii livrată ajunse la scadență și neîncasate și a dobânzilor scadente și neîncasate în categoria restanțelor:
3811 „Creanțe restante” = 30111 „Titluri primite în pensii livrată”
3812 „Dobânzi restante” = 30117 „Creanțe atașate”

- trecerea creditelor aferente titlurilor primite în pensii livrată ajunse la scadență și neîncasate și a dobânzilor scadente și neîncasate trecute în litigiu în categoria creanțelor respectiv dobânzilor îndoielnice:
3821 „Creanțe îndoielnice” = 30111 „Titluri primite în pensii livrată”
3812 „Dobânzi îndoielnice” = 30117 „Creanțe atașate”

Contul **30121 „Titluri date în pensii livrată”** reflectă împrumuturile primite de la bănci și de la clientelă pe baza titlurilor date în pensii livrată. După funcția contabilă este un cont de **pasiv**. **Se creditează** cu ocazia primirii împrumuturilor și se debitează cu restituirile de împrumuturi. **Soldul creditor** reflectă împrumuturile primite și nerambursate pe baza titlurilor date în pensii livrată.

Dobânzile aferente titlurilor date în pensii livrată se evidențiază în contul **30127 „Datorii atașate”**, care după funcția contabilă este tot un cont de **pasiv**. **Se creditează** cu dobânzi calculate și neajunse la scadență și **se debitează** cu dobânzile plătite. **Soldul final creditor** al contului reflectă dobânzile datorate și neajunse la scadență.

Principalele operațiuni privind înregistrarea în contabilitate a titlurilor date în pensii livrată sunt următoarele:

- înregistrarea împrumuturilor primite pe baza titlurilor date în pensii livrată:
% = 30121 „Titluri date în pensii livrată”
111 „Cont curent la BNR”
121 „Conturi de corespondent la instituțiilor de credit (nostro)”
2511 „Conturi curente”
341 „Decontări intrabancare”

- înregistrarea dobânzii datorate aferente titlurilor date în pensii livrată:
6031 „Dobânzi la titlurile date în pensii livrată” = 30127 „Datorii atașate”

- achitarea dobânzii aferente titlurilor date în pensii livrată:

30127 „Datorii atașate”	=	%
		111 „Cont curent la BNR”
		122 „Conturi de corespondent ale instituțiilor de credit (loro)”
		2511 „Conturi curente”
		341 „Decontări intrabancare”

- restituirea împrumuturilor ajunse la scadență aferente titlurilor date în pensiune livrată:

30121 „Titluri date în pensiune livrată”	=	%
		111 „Cont curent la BNR”
		122 „Conturi de corespondent ale instituțiilor de credit (loro)”
		2511 „Conturi curente”
		341 „Decontări intrabancare”

5.2. CONTABILITATEA TITLURILOR DE TRANZACȚIE

Titlurile deținute în scopul tranzacționării sunt titlurile achiziționate, în principal, în scopul vânzării în viitorul apropiat, precum și cele care fac parte dintr-un portofoliu de instrumente financiare identificate care sunt administrate împreună și pentru care există dovada unui ritm efectiv recent de a obține câștiguri pe termen scurt.

Intenția de a beneficia de fluctuațiile pe termen scurt ale prețului sau ale marjei dealer-ului nu trebuie să fie menționate explicit de către instituția de credit. Alte dovezi pot să indice că un activ financiar este deținut pentru tranzacționare. Dovezi ale tranzacționării pot fi deduse pe baza cifrei de afaceri și a perioadei medii de deținere a activelor financiare din portofoliu.

Pentru a fi încadrat în categoria titlurilor de tranzacție, un titlu trebuie să îndeplinească simultan trei condiții:

- să fie tranzacționat înainte de scadență, într-un termen care să nu depășească șase luni;
- să poată fi cotel în vederea tranzacționării în orice moment pe o piață lichidă;
- prețul pe piață să fie accesibil terților.

Evaluarea inițială a titlurilor deținute în scopul tranzacționării se efectuează la valoarea lor justă la momentul tranzacției (care este în mod normal prețul de tranzacționare), aplicându-se fie principiul înregistrării în funcție de data tranzacționării, fie principiul înregistrării în funcție de data decontării.

În situația aplicării principiului înregistrării în funcție de data decontării, titlurile ce urmează a fi primite sunt înregistrate în afara bilanțului în contul „Titluri și alte active financiare de primit”. Diferențele din reevaluare constatate până în momentul decontării se înregistrează în „Conturi de ajustare privind alte elemente din afara bilanțului”, în contrapartidă cu conturile de venituri sau cheltuieli din titluri deținute în scopul tranzacționării.

Costurile de tranzacționare direct atribuibile achiziției de titluri deținute în scopul tranzacționării sunt înregistrate în conturile de cheltuieli corespunzătoare.

Recunoașterea ulterioară a titlurilor deținute în scopul tranzacționării se efectuează la valoarea justă fără deducerea costurilor de tranzacționare aferente vânzării sau cedării. Modificările valorii juste sunt înregistrate în contul de profit și pierdere.

Transferurile din categoria activelor deținute în scopul tranzacționării în alte categorii de active financiare (disponibile pentru vânzare și deținute până la scadență) nu sunt permise. De asemenea nu este permisă reclasificarea ulterioară a altor active financiare ca fiind deținute în scopul tranzacționării.

Cesiunea titlurilor se face la prețul de vânzare, eventualele diferențe în raport cu valoarea lor din contabilitate se înregistrează pe venituri sau cheltuieli.

Contabilitatea titlurilor de tranzacție se realizează cu ajutorul contului **302 „Titluri de tranzacție”**, cont care în funcție de proveniența și natura titlurilor se dezvoltă în conturi sintetice de gradul II și III după cum urmează:

- ✓ 3021 - Titluri de tranzacție
  - 30211 - Efecte publice și valori asimilate

- 30212 - Obligațiuni și alte titluri cu venit fix
- 30213 - Acțiuni și alte titluri cu venit variabil
- ✓ 3025 - Titluri date cu împrumut
  - 30251 - Efecte publice și valori asimilate
  - 30252 - Obligațiuni și alte titluri cu venit fix
  - 30253 - Acțiuni și alte titluri cu venit variabil
  - 30257 - Creanțe atașate
- ✓ 3026 - Titluri luate cu împrumut
  - 30261 - Efecte publice și valori asimilate
  - 30262 - Obligațiuni și alte titluri cu venit fix
  - 30263 - Acțiuni și alte titluri cu venit variabil
- ✓ 3027 - Datorii privind titlurile
  - 30271 - Datorii privind titlurile luate cu împrumut
  - 30272 - Alte datorii privind titlurile
  - 30277 - Datorii atașate

Contul 3021 „Titluri de tranzacție” este un cont cu funcție contabilă de **activ**, care **se debitează** cu ocazia achiziției titlurilor și **se creditează** la vânzarea acestora. Titlurile pot fi achiziționate sau vândute în cont propriu, cu decontare în momentul realizării operațiunii, folosind contul curent, sau pot fi tranzacționate prin intermediul societăților de bursă, cu decontare la o dată ulterioară. În această ultimă variantă se utilizează contul bifuncțional 333 – „Contul societăților de bursă”. Titlurile de tranzacție pot fi luate sau date cu împrumut în vederea constituirii unor garanții. În aceste cazuri apare o dobândă de plătit sau de încasat.

Principalele operații contabile privind evidența titlurilor de tranzacție sunt următoarele:

- achiziția de titluri în cont propriu:

3021 „Titluri de tranzacție”	=	111 „Cont curent la BNR”
------------------------------	---	--------------------------

- achiziția de titluri de tranzacție prin societăți de bursă:

3021 „Titluri de tranzacție”	=	333 „Contul societăților de bursă”
333 „Contul societăților de bursă”	=	111 „Cont curent la BNR”

- vânzarea titlurilor de tranzacție în cont propriu la un preț mai mare decât valoarea din contabilitate:

111 „Cont curent la BNR”	=	%
		3021 „Titluri de tranzacție”
		7032 „Venituri din titluri de tranzacție”

- vânzarea titlurilor de tranzacție în cont propriu la un preț mai mic decât valoarea din contabilitate:

%	=	3021 „Titluri de tranzacție”
111 „Cont curent la BNR”		
6032 „Pierderi la titlurile de tranzacție”		

- vânzarea titlurilor de tranzacție prin societăți de bursă, în condițiile în care prețul de vânzare este superior valorii din contabilitate:

333 „Contul societăților de bursă”	=	%
		3021 „Titluri de tranzacție”
		7032 „Venituri din titluri de tranzacție”
111 „Cont curent la BNR”	=	333 „Contul societăților de bursă”

- vânzarea titlurilor de tranzacție prin societăți de bursă, în condițiile în care prețul de vânzare este inferior valorii din contabilitate:

%	=	3021 „Titluri de tranzacție”
333 „Contul societăților de bursă”		
6032 „Pierderi la titlurile de tranzacție”		

5.3. CONTABILITATEA TITLURILOR DE PLASAMENT

Titlurile de plasament sunt titlurile, altele decât cele reprezentând valori imobilizate, care nu pot fi încadrate în categoria titlurilor de tranzacție sau a titlurilor de investiții.

Recunoașterea inițială a titlurilor de plasament se efectuează la valoarea lor justă la momentul tranzacției (care este în mod normal prețul de tranzacționare), aplicându-se fie principiul înregistrării în funcție de data tranzacționării, fie principiul înregistrării în funcție de data decontării.

În situația aplicării principiului înregistrării în funcție de data decontării, titlurile ce urmează a fi primite sunt înregistrate în afara bilanțului în contul „Titluri și alte active financiare de primit”. Diferențele din reevaluare constatate până în momentul decontării se înregistrează în „Conturi de ajustare privind alte elemente din afara bilanțului”, în contrapartidă cu conturile de capitaluri proprii.

Transferurile din categoria titlurilor de plasament în cea a titlurilor de tranzacție nu sunt permise.

Transferurile din categoria titlurilor de plasament în categoria titlurilor de investiții pot apare în următoarele situații:

- are loc o modificare a intenției sau a capacității instituției de credit referitoare la deținerea respectivelor active;
- s-au scurs „două exerciții financiare”.

În cazul transferului din categoria titlurilor de plasament în categoria titlurilor de investiții, valoarea netă contabilă a titlurilor respective la data transferului devine noul cost/preț de achiziție al acestora.

Contabilitatea titlurilor disponibile pentru vânzare se ține cu ajutorul contului **303 „Titluri de plasament”**, dezvoltat pe conturi sintetice de gradul II și III astfel:

- ✓ 3031 - Titluri de plasament
  - 30311 - Efecte publice și valori asimilate
  - 30312 - Obligațiuni și alte titluri cu venit fix
  - 30313 - Acțiuni și alte titluri cu venit variabil
- ✓ 3035 - Titluri date cu împrumut
  - 30351 - Efecte publice și valori asimilate
  - 30352 - Obligațiuni și alte titluri cu venit fix
  - 30353 - Acțiuni și alte titluri cu venit variabil
- ✓ 3036 - Vărsăminte de efectuat privind titlurile de plasament
- ✓ 3037 - Creanțe atașate
  - 30371 - Efecte publice și valori asimilate
  - 30372 - Obligațiuni și alte titluri cu venit fix
  - 30373 - Acțiuni și alte titluri cu venit variabil

Contul 3031 „Titluri de plasament” este un cont de activ. Se debitează cu valoarea titlurilor intrate în patrimoniu și se creditează cu valoarea titlurilor reclasate în titluri de investiții sau vândute. **Soldul final debitor** reflectă titluri de plasament aflate în patrimoniu.

Contul 3036 „Vărsăminte de efectuat privind titlurile de plasament” este un cont cu funcție contabilă de **pasiv** care reflectă datoriile instituției de credit pentru titlurile disponibile pentru vânzare care au fost achiziționate și neachitate sau achitate parțial. **Se creditează** în momentul achiziției titlurilor neachitate și **se debitează** în momentul achitării lor.

Titlurile de plasament sunt purtătoare de dobânzi, calculate pentru perioada scursă de la achiziția acestora. Evidența contabilă a acestor dobânzi se ține cu ajutorul contului **3037 „Creanțe atașate”** care după funcția contabilă este un cont de **activ**. **Se debitează** cu ocazia înregistrării dobânzii aferente titlurilor disponibile pentru vânzare și **se creditează** cu ocazia încasării acestor dobânzi.

Principalele operații contabile privind titlurile de plasament sunt următoarele:

- achiziția de titluri disponibile pentru vânzare în cont propriu cu achitare pe loc:

3031 „Titluri de plasament” = %
 111 „Cont curent la BNR ”
 122 „Conturi de corespondent ale instituțiilor
 de credit (loro)”
 341 „Decontări intrabancare”

- achiziția de titluri de plasament în cont propriu cu achitare ulterioară:
 3031 „Titluri de plasament” = 3036 „Vărsăminte de efectuat privind titlurile
 de plasament”

3036 „Vărsăminte de efectuat privind
 titlurile de plasament” = %
 111 „Cont curent la BNR ”
 122 „Conturi de corespondent ale instituțiilor
 de credit (loro)”
 341 „Decontări intrabancare”

- achiziția de titluri de plasament prin intermediul societăților de bursă:
 3031 „Titluri de plasament” = 333 „Contul societăților de bursă”

333 „Contul societăților de bursă” = %
 111 „Cont curent la BNR ”
 122 „Conturi de corespondent ale instituțiilor
 de credit (loro)”
 2511 „Conturi curente”
 341 „Decontări intrabancare”

- înregistrarea dobânzilor de încasat aferente titlurilor de plasament deținute:
 3037 „Creanțe atașate” = 70331 „Dobânzi”

- încasarea dobânzilor aferente titlurilor de plasament deținute:
 111 „Cont curent la BNR ” = 3037 „Creanțe atașate”
 sau
 121 „Conturi de coresp. la
 instituțiile de credit (nostro)”
 sau
 2511 „Conturi curente”
 sau
 341 „Decontări intrabancare”

- reclasarea titlurilor de plasament în titluri de investiții :
 3041 „Titluri de investiții” = 3031 „Titluri de plasament”

- vânzarea pe cont propriu a titlurilor de plasament la un preț mai mare decât costul lor de
 achiziție:

111 „Cont curent la BNR ” sau	=	%	<u>preț de vânzare</u>
121 „Conturi de coresp. la instituțiile de credit (nostro)” sau		3031 „Titluri de plasament”	cost de achiziție
2511 „Conturi curente” sau		7033 „Venituri din titluri de plasament”	diferență favorabilă
341 „Decontări intrabancare”			

- vânzarea pe cont propriu a titlurilor disponibile pentru vânzare la un preț mai mic decât costul
 lor de achiziție:

111 „Cont curent la BNR ” sau 121 „Conturi de coresp. la institutiile de credit (nostro)” sau 2511 „Conturi curente” sau 341 „Decontări intrabancare” și 6033 „Pierderi din cesiunea titlurilor de plasament”	=	3031 „Titluri de plasament”	<u>cost de achiziție</u> preț de vânzare diferență nefavorabilă
---	---	--------------------------------	---

- vânzarea prin intermediul societăților de bursă a titlurilor disponibile pentru vânzare la un preț mai mare decât costul lor de achiziție:

333 „Contul societăților de bursă”	=	%	<u>preț de vânzare</u> cost de achiziție
		3031 „Titluri de plasament”	
		7033 „Venituri din titluri de plasament”	diferență favorabilă

- încasarea creanței de la societate de bursă:

111 „Cont curent la BNR ” sau 121 „Conturi de coresp. la institutiile de credit (nostro)” sau 2511 „Conturi curente” sau 341 „Decontări intrabancare”	=	333 „Contul societăților de bursă”	<u>preț de vânzare</u>
--	---	---------------------------------------	----------------------------

- vânzarea prin intermediul societății de bursă a titlurilor disponibile pentru vânzare la un preț mai mic decât costul lor de achiziție:

%	=	3031 „Titluri de plasament”	<u>cost de achiziție</u> preț de vânzare
333 „Contul societăților de bursă”			
6033 „Pierderi din cesiunea titlurilor de plasament”			diferență nefavorabilă

- încasarea creanței de la societate de bursă:

111 „Cont curent la BNR ” sau 121 „Conturi de corespondent la institutiile de credit (nostro)” sau 2511 „Conturi curente” sau 341 „Decontări intrabancare”	=	333 „Contul societăților de bursă”	<u>preț de vânzare</u>
---	---	---------------------------------------	----------------------------

5.4. CONTABILITATEA TITLURILOR DE INVESTIȚII

Titlurile de investiții sunt titlurile cu venit fix (cu plăți fixe sau determinabile și scadență fixată) pe care instituția de credit are intenția fermă și posibilitatea de a le păstra până la scadență.

Clasificarea instrumentelor ca și deținute până la scadență depinde de condițiile și caracteristicile activului financiar și de capacitatea și intenția efectivă a instituției de credit de a deține aceste instrumente până la scadență.

Decizia privind clasificarea investițiilor activelor financiare ca fiind deținute până la scadență arată faptul că instituția de credit nu va lua în considerare oportunitățile viitoare de a realiza profit pe baza respectivului portofoliu și, astfel, prețurile de cumpărare oferite de alți investitori până la scadența investiției, deoarece instituția de credit intenționează să păstreze investiția până la maturitate, indiferent de fluctuațiile de valoare de pe piață, și nu intenționează să o vândă.

O precondiție pentru clasificarea activului financiar ca deținut până la maturitate este intenția și abilitatea instituției de credit de a păstra activul până la scadență. O instituție de credit trebuie să evalueze intenția și abilitatea de a deține plasamentul până la scadență nu numai la momentul achiziției inițiale ci și la momentul fiecărei închideri contabile.

Dacă o instituție de credit a vândut sau a reclasificat valori semnificative de plasamente deținute până la scadență, în decursul exercițiului financiar curent sau a două exerciții financiare precedente, instituția de credit nu poate clasifica nici un activ financiar ca deținut până la scadență („regula contaminării”). Aceasta interdicție nu se aplică în situația în care respectiva vânzare sau reclasificare:

- este atât de apropiată de scadența activului financiar (de exemplu, cu mai puțin de trei luni înainte de scadență) încât modificările ratei de piață a dobânzii nu ar mai fi putut avea un efect semnificativ asupra valorii juste a activului financiar;
- are loc după ce instituția de credit a recuperat în mod substanțial valoarea principalului activului financiar, prin plăți eşalonate sau prin rambursări anticipate; sau
- este atribuită unui eveniment izolat care nu se află sub controlul instituției de credit, nu este repetitiv și nu putea fi anticipat în mod rezonabil de instituția de credit.

În situația în care respectiva vânzare sau reclasificare nu se încadrează într-unul din cazurile de mai sus, instituția de credit va reclasifica toate activele sale financiare deținute până la scadență în categoria activelor disponibile pentru vânzare. Diferențele dintre costul amortizat și valoarea justă de la data transferului vor fi incluse în conturile de capitaluri proprii.

Recunoașterea inițială a titlurilor de investiții se efectuează la valoarea lor justă la momentul tranzacției (care este în mod normal prețul de tranzacționare), aplicându-se fie principiul înregistrării în funcție de data tranzacționării, fie principiul înregistrării în funcție de data decontării.

Contabilitatea titlurilor de investiții se realizează cu ajutorul contului **304 „Titluri de investiții”**, dezvoltat în conturi de gradul II și III astfel:

- 3041 - Titluri de investiții
  - 30411 - Efecte publice și valori asimilate
  - 30412 - Obligațiuni și alte titluri cu venit fix
- 3045 - Titluri date cu împrumut
  - 30451 - Efecte publice și valori asimilate
  - 30452 - Obligațiuni și alte titluri cu venit fix
- 3047 - Creanțe atașate
  - 30471 - Efecte publice și valori asimilate
  - 30472 - Obligațiuni și alte titluri cu venit fix

Contul **3041 „Titluri de investiții”** reflectă titlurile provenite din cumpărări pe care instituția de credit are intenția și posibilitatea de a le păstra până la scadență. După funcția contabilă este un cont de **activ**.

Se debitează cu valoarea titlurilor de investiții cumpărate cu plata pe loc, prin intermediul societăților de bursă.

Se creditează cu valoarea titlurilor vândute cu posibilitate de răscumpărare.

Principalele operații contabile privind titlurile deținute până la scadență sunt următoarele:

- achiziția de titluri deținute până la scadență în cont propriu cu achitare pe loc:

3041 „Titluri de investiții”	=	%
		111 „Cont curent la BNR ”
		122 „Conturi de corespondent ale instituțiilor de credit (loro)”
		2511 „Conturi curente”
		341 „Decontări intrabancare”

- achiziția de titluri deținute până la scadență prin intermediul societăților de bursă:
3041 „Titluri de investiții” = 333 „Contul societăților de bursă”

$$333 \text{ „Contul societăților de bursă”} = \begin{matrix} \% \\ 111 \text{ „Cont curent la BNR”} \\ 122 \text{ „Conturi de corespondent ale instituțiilor} \\ \text{de credit (loro)”} \\ 2511 \text{ „Conturi curente”} \\ 341 \text{ „Decontări intrabancare”} \end{matrix}$$

- vânzarea pe cont propriu a titlurilor deținute până la scadență la un preț mai mare decât costul lor de achiziție:

$$\begin{matrix} 111 \text{ „Cont curent la BNR”} \\ \text{sau} \\ 121 \text{ „Conturi de coresp. la} \\ \text{instituțiile de credit (nostro)”} \\ \text{sau} \\ 2511 \text{ „Conturi curente”} \\ \text{sau} \\ 341 \text{ „Decontări intrabancare”} \end{matrix} = \begin{matrix} \% \\ 3041 \text{ „Titluri de} \\ \text{investiții”} \\ 7034 \text{ „Venituri din} \\ \text{titluri de investiții”} \end{matrix} \begin{matrix} \text{preț de} \\ \text{vânzare} \\ \text{cost de} \\ \text{achiziție} \\ \text{diferență} \\ \text{favorabilă} \end{matrix}$$

- vânzarea pe cont propriu a titlurilor deținute până la scadență la un preț mai mic decât costul lor de achiziție:

$$\begin{matrix} \% \\ 111 \text{ „Cont curent la BNR”} \\ \text{sau} \\ 121 \text{ „Conturi de coresp. la} \\ \text{instituțiile de credit (nostro)”} \\ \text{sau} \\ 2511 \text{ „Conturi curente”} \\ \text{sau} \\ 341 \text{ „Decontări intrabancare”} \\ \text{și} \\ 6034 \text{ „Cheltuieli cu titlurile de} \\ \text{investiții”} \end{matrix} = \begin{matrix} 3041 \text{ „Titluri de} \\ \text{investiții”} \end{matrix} \begin{matrix} \text{cost de} \\ \text{achiziție} \\ \text{preț de} \\ \text{vânzare} \\ \text{diferență} \\ \text{nefavorabilă} \end{matrix}$$

- vânzarea prin intermediul societăților de bursă a titlurilor deținute până la scadență la un preț mai mare decât costul lor de achiziție:

$$\begin{matrix} 333 \text{ „Contul societăților de} \\ \text{bursă”} \end{matrix} = \begin{matrix} \% \\ 3041 \text{ „Titluri de} \\ \text{investiții”} \\ 7034 \text{ „Venituri din} \\ \text{titluri de investiții”} \end{matrix} \begin{matrix} \text{preț de vânzare} \\ \text{cost de} \\ \text{achiziție} \\ \text{diferență} \\ \text{favorabilă} \end{matrix}$$

- încasarea creanței de la societate de bursă:

$$\begin{matrix} \% \\ 111 \text{ „Cont curent la BNR”} \\ 121 \text{ „Conturi de coresp. la} \\ \text{instituțiile de credit (nostro)”} \\ 2511 \text{ „Conturi curente”} \\ 341 \text{ „Decontări intrabancare”} \end{matrix} = \begin{matrix} 333 \text{ „Contul} \\ \text{societăților de bursă”} \end{matrix} \begin{matrix} \text{preț de} \\ \text{vânzare} \end{matrix}$$

- vânzarea prin intermediul societății de bursă a titlurilor deținute până la scadență la un preț mai mic decât costul lor de achiziție:

%	=	3041 „Titluri de investiții până la scadență”	<u>cost de achiziție</u> preț de vânzare
333 „Contul societăților de bursă”			
6034 „Cheltuieli cu titlurile de investiții”			diferență nefavorabilă

- încasarea creanței de la societate de bursă:

%	=	333 „Contul societăților de bursă”	<u>preț de vânzare</u>
111 „Cont curent la BNR ”			
121 „Conturi de coresp. la instituțiile de credit (nostro)”			
2511 „Conturi curente”			
341 „Decontări intrabancare”			

- înregistrarea dobânzilor de încasat aferente titlurilor de investiții deținute:
3047 „Creanțe atașate” = 70341 „Dobânzi”

- încasarea dobânzilor aferente titlurilor de plasament deținute:

111 „Cont curent la BNR ”	=	3047 „Creanțe atașate”
sau		
121 „Conturi de coresp. la instituțiile de credit (nostro)”		
sau		
2511 „Conturi curente”		
sau		
341 „Decontări intrabancare”		

Întrebări recapitulative

1. Care sunt condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un titlu pentru a fi încadrat în categoria titlurilor de tranzacție?
2. Titlurile de tranzacție: definiție, contabilizare.
3. Costurile de tranzacționare direct atribuibile achiziției de titluri deținute în scopul tranzacționării se înregistrează:
  - a. în contul de titluri de tranzacție;
  - b. în conturi de provizioane corespunzătoare;
  - c. în conturi de cheltuieli corespunzătoare;
  - d. nici un răspuns nu e corect.
4. Titlurile de investiții: definiție, contabilizare

Teste de autoevaluare

1. Acordarea de credite pe baza titlurilor primite în pensiune livrată prin intermediul contului curent la BNR se înregistrează în contabilitate folosind formula contabilă:
  - a. 111 = 30111
  - b. 6031 = 111
  - c. 30121 = 111
  - d. 30111 = 111

2. Diferențele dintre prețul de vânzare și valoarea din contabilitate a titlurilor de plasament se înregistrează:
- în contul de profit și pierdere;
  - în conturi de venituri sau cheltuieli corespunzătoare;
  - în conturi de provizioane corespunzătoare;
  - nici un răspuns nu e corect.
3. Dobânzile de încasat aferente titlurilor de plasament se înregistrează folosind formula:
- 3031 = 3036
  - 3037 = 7032
  - 3037 = 70331
  - 111 = 70331
4. Care dintre următoarele formule contabile sunt în concordanță cu explicația dată:
- 6031 = 30127 înregistrarea dobânzii datorate aferente titlurilor date în pensiuene livrată
b. % = 3021	vânzarea titlurilor de tranzacție în cont propriu la un preț mai mare decât valoarea din contabilitate
111	
6032	
  - 111 = 30121 împrumuturi primite pe baza titlurilor date în pensiuene livrată
  - 3021 = 111 achiziție de titluri de tranzacție prin intermediul societăților de bursă
5. Care este explicația înregistrării în contabilitate a următoarei formule contabile:
3047	=	70341
- înregistrarea dobânzii de încasat la un titlu de investiție;
  - înregistrarea dobânzii de plătit la un titlu de investiție;
  - încasare dobânzii la un titlu de investiție;
  - nici un răspuns nu este corect.

Teste de evaluare

- O societate bancară achiziționează prin intermediul unei societăți de bursă 5.000 de titluri de tranzacție la un cost de achiziție de 30 lei pe titlu. Costurile tranzacției atribuibile achiziției de titluri deținute în scopul tranzacționării sunt de 500 lei. După o lună 4.000 de titluri sunt vândute tot prin intermediul societății de bursă la un preț de vânzare de 40 lei pe titlu și 500 de bucăți sunt vândute în nume propriu la un preț de 28 lei pe titlu cu încasare în numerar. Să se înregistreze operațiile în contabilitatea societății bancare.
- O instituție de credit deține în patrimoniu 10.000 bucăți de titluri de investiții înregistrate în contabilitate la 50 lei/bucată. La scadență societatea vinde titlurile după cum urmează:
  - 8.000 de bucăți la 75 lei/bucată prin intermediul unei societăți de bursă și cu încasarea în contul curent la BNR;
  - 2.000 de bucăți la 47 lei/bucată în nume propriu cu încasarea prin intermediul unei alte sucursale.
 Să se înregistreze în contabilitate aceste tranzacții.
- O bancă comercială face următoarele operațiuni:
  - achiziție de 1000 titluri de tranzacție în cont propriu în valoare de 500.000 lei;
  - achiziție de 500 titluri de tranzacție prin societăți de bursă în valoare de 400.000 lei.
 Titlurile de tranzacție achiziționate în cont propriu se vând ulterior prin societăți de bursă, în condițiile în care prețul de vânzare este superior valorii din contabilitate cu 100 mii lei/titlu. Titlurile de tranzacție achiziționate prin societăți de bursă se vând ulterior tot prin societăți de bursă, în condițiile în care prețul de vânzare este inferior valorii din contabilitate cu 10 mii lei/titlu. Înregistrați în contabilitatea băncii aceste operații.

CAPITOLUL 6

CONTABILITATEA DATORIILOR ȘI CREAȘTELOR PRIVIND PERSONALUL, BUGETUL STATULUI

Obiective

- cunoașterea principalelor datorii și creanțe privind personalul din instituțiile de credit
- cunoașterea modului de contabilizare a datorii și creanțelor privind personalul
- cunoașterea principalelor datorii și creanțe față de bugetul statului
- cunoașterea modului de contabilizare a datorii și creanțelor față de bugetul statului

Cuvinte cheie

- personal
- impozit pe venit
- bugetul statului
- impozit pe profit

Rezumat

Capitolul următor își propune să prezinte principalele tipuri de creanțe și datorii ale instituției de credit față de personal, față de bugetul statului și față de alte persoane fizice sau juridice precum și modul de contabilizare al acestora. Sunt prezentate funcțiunile conturilor care evidențiază creanțele și datoriile precum și principalele corespondențe ale conturilor.

Conținut

6.1. CONTABILITATEA DATORIILOR ȘI CREAȘTELOR PRIVIND PERSONALUL

Contabilitatea decontărilor cu personalul cuprinde drepturile salariale, sporurile, adaosurile, premiile din fondul de salarii, indemnizațiile pentru concediile de odihnă, precum și cele pentru incapacitate temporară de muncă, alte plăți din fondul de salarii și alte drepturi în bani și/sau în natură datorate de instituția de credit personalului pentru munca prestată și care se suportă, potrivit reglementărilor, din fondul de salarii.

În contabilitate se înregistrează distinct alte drepturi și avantaje, care, potrivit reglementărilor în vigoare, nu se suportă din fondul de salarii (masa caldă, alimentație antidot etc.), precum și avansurile acordate, potrivit legii.

Drepturile de personal neridicate în termenul legal se înregistrează într-un cont distinct, pe persoane.

Reținerile din salariile personalului pentru cumpărări cu plata în rate, chirii sau pentru alte obligații opozabile salariilor și datorate terților (popriri, pensii alimentare și altele), se efectuează numai în baza unor titluri executorii sau ca urmare a unor relații contractuale.

Sumele datorate și neachitate personalului (concediile de odihnă și alte drepturi de personal), respectiv eventualele sume ce urmează a fi încasate de la acesta, aferente exercițiului în curs, se înregistrează, ca alte datorii și creanțe în legătură cu personalul.

Beneficiile sub forma acțiunilor proprii ale instituției (sau alte instrumente de capitaluri proprii), acordate angajaților sunt înregistrate în contul de cheltuieli „Alte cheltuieli privind personalul” în contrapartida conturilor de capitaluri proprii, la valoarea justă a respectivelor instrumente de capitaluri proprii, de la data acordării respectivelor beneficii.

Recunoașterea cheltuielilor aferente serviciilor furnizate de angajați are loc în momentul prestării acestora.

Data acordării beneficiilor reprezintă data la care instituția și angajații beneficiari ai respectivelor instrumente înțeleg și acceptă termenii și condițiile tranzacției, cu mențiunea că, dacă respectivul acord face obiectul unui proces de aprobare ulterioară (de exemplu, de către acționari), data acordării beneficiilor este data la care este obținută respectiva aprobare.

Pentru instrumentele de capitaluri proprii acordate care intră în drepturi imediat, la data acordării beneficiilor, angajaților nu li se cere să finalizeze o perioadă specificată de servicii înainte de a avea dreptul necondiționat asupra respectivelor instrumente de capitaluri proprii și, în absența unei

dovezi privind contrariul, instituția va considera că serviciile prestate în schimbul instrumentelor de capitaluri proprii au fost deja primite. În acest caz, înregistrarea cheltuielilor aferente se înregistrează integral, la momentul respectiv, în contrapartidă cu conturile de capitalurile proprii.

Pentru instrumentele de capitaluri proprii acordate, care intră în drepturi numai după îndeplinirea de către angajați a unei perioade specificate de servicii, cheltuielile aferente sunt înregistrate pe măsura prestării serviciilor, pe parcursul perioadei pentru satisfacerea condițiilor de intrare în drepturi, în contrapartidă cu conturile de capitaluri proprii. Suma înregistrată drept cheltuieli va avea în vedere estimarea numărului de instrumente de capitaluri proprii care vor intra în drepturi iar această estimare trebuie revizuită, dacă informațiile ulterioare indică faptul că numărul de instrumente de capitaluri proprii preconizate a intra în drepturi este diferit față de estimările precedente, astfel încât, la data intrării în drepturi, estimarea respectivă să fie egală cu numărul de instrumente de capitaluri proprii care intră în drepturi.

Evidența datoriilor și creanțelor în legătură cu personalul se ține cu ajutorul contului **351 „Personal și conturi asimilate”** care se dezvoltă pe următoarele conturi sintetice de gradul II:

- ✓ 3511 „Personal salarii datorate” care evidențiază decontările cu personalul privind salariile convenite acestuia, inclusiv adaosurile și premiile achitate din fondul de salarii;
- ✓ 3512 „Personal ajutoare materiale datorate” care evidențiază ajutoarele de boală pentru incapacitate temporară de muncă, ajutoarele de deces și alte ajutoare acordate;
- ✓ 3513 „Prime reprezentând participarea personalului la profit” care reflectă sumele convenite personalului, reprezentând participarea la profit și alte sume similare;
- ✓ 3514 „Avansuri acordate personalului” ce reflectă avansurile acordate personalului;
- ✓ 3515 „Drepturi de personal neridicate” care evidențiază sumele reprezentând drepturile de personal neridicate în termen legal;
- ✓ 3516 „Rețineri din salarii datorate terților”;
- ✓ 3519 „Alte datorii și creanțe în legătură cu personalul”.

Contul 3511 „Personal salarii datorate” după conținutul economic este un cont de datorii iar după funcția contabilă este un cont de **pasiv. Se creditează** cu sumele datorate personalului reprezentând salariile convenite și **se debitează** cu reținerile pe care le suportă angajații (contribuție la fondul de șomaj 1%, contribuție la asigurările sociale 9,5%, contribuție la asigurările sociale de sănătate 6,5%, impozit pe salarii 16%, avansuri acordate, rețineri reprezentând imputații, garanții gestionari, și alte rețineri datorate terților) și cu restul de plată convenit angajaților. **Soldul final** poate fi **creditor** reflectând datoriile unității față de personal.

Contul 3514 „Avansuri acordate personalului” după conținutul economic este un cont de creanțe iar după funcția contabilă este un cont de **activ. Se debitează** cu sumele acordate personalului sub formă de avansuri și **se creditează** la sfârșitul lunii prin reținerea avansurilor acordate pe baza statului de salarii.

Principalele operații privind datoriile și creanțele în legătură cu personalul sunt următoarele:

- acordarea avansului salariaților:

3514 „Avansuri acordate personalului” = 2511 „Conturi curente”

- înregistrarea salariului brut convenit personalului:

611 „Cheltuieli cu remunerațiile personalului” = 3511 „Personal – salarii datorate”

- înregistrarea reținerilor din salariile angajaților:

3511 „Personal – salarii datorate” = %
35222 „Contribuția personalului la fondul de șomaj”
35212 „Contribuția personalului la asigurările sociale”
35213 „Contribuția personalului la asigurările sociale de sănătate”
3533 „Impozitul pe salarii”
3514 „Avansuri acordate personalului”
3556 „Rețineri din salarii reprezentând imputații conform statului de plată”
3516 „Rețineri din salarii datorate terților”
2533 „Rețineri reprezentând garanții gestionari”
2511 „Conturi curente” – cu suma reprezentând rest de plată angajat

- înregistrarea comisionului DMPS 0.75%:
617 „Alte cheltuieli privind personalul” = 3538 „Fonduri speciale și vărsăminte asimilate”
  - virarea datoriilor unității pentru salariile cuvenite angajaților:
% = 111 „Cont curent la BNR”
- 35211 „Contribuția unității la asigurările sociale”
35214 „Contribuția angajatorului la asigurările sociale de sănătate”
35221 „Contribuția angajatorului la fondul de șomaj”
35261 „Alte datorii sociale”
3538 „Fonduri speciale și vărsăminte asimilate”

6.2. CONTABILITATEA CREANȚELOR ȘI DATORILOR FAȚĂ DE BUGETUL STATULUI

În cadrul decontărilor cu bugetul statului și fondurile speciale se cuprind: impozitul pe profit, taxa pe valoarea adăugată, impozitul pe venituri de natura salariilor, subvențiile guvernamentale de primit și alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate.

Contul 3531 „Impozitul pe profit” ține evidența datoriilor privind impozitul pe profit. Este un cont cu funcție contabilă de **pasiv**. **Se creditează** cu impozitul pe profit calculat, în corespondență cu debitul contului 691 „Cheltuieli cu impozitul pe profit” și **se debitează** cu virarea la buget a impozitului pe profit, în corespondență cu creditul contului 111 „Cont curent la BNR”. Soldul contului este creditor și reflectă impozitul pe profit de virat la bugetul de stat.

Principalele operații privind contabilitatea impozitului pe profit datorat de instituțiile de credit sunt următoarele:

- constituirea impozitului pe profit datorat:
691 „Cheltuieli cu impozitul pe profit” = 3531 „Impozitul pe profit”
- virarea impozitului pe profit:
3531 „Impozitul pe profit” = 111 „Cont curent la BNR”

Taxa pe valoarea adăugată datorată bugetului de stat se stabilește lunar, pe bază de decont, ca diferență între valoarea taxei exigibile aferentă bunurilor livrate sau serviciilor prestate (pentru TVA colectată) și cea a taxei deductibile pentru cumpărările de bunuri și servicii (TVA deductibilă).

În situația în care există decalaje între faptul generator de TVA și exigibilitatea acesteia, totalul TVA se înregistrează într-un cont distinct, denumit TVA neexigibilă, care, pe măsură ce devine exigibilă, se trece la TVA colectată, respectiv la TVA deductibilă.

De asemenea, în contul de TVA neexigibilă se înregistrează și TVA deductibilă sau colectată, pentru livrări de bunuri și prestări de servicii pentru care nu au sosit sau nu s-au întocmit facturile.

Diferența de taxă, în plus sau în minus, între TVA colectată și TVA deductibilă se înregistrează în conturi distincte (TVA de plată, respectiv TVA de recuperat) și se regularizează în condițiile legii.

Contul 3532 „Taxa pe valoarea adăugată” ține evidența taxei pe valoarea adăugată, detaliindu-se în conturi sintetice de gradul III, astfel:

- 35323 „TVA de plată”
- 35324 „TVA de recuperat”
- 35326 „TVA deductibilă”
- 35327 „TVA colectată”
- 35328 „TVA neexigibilă”.

Societățile bancare sunt exceptate de la plata TVA pentru operațiile legate de activitatea bancară. În condițiile prevăzute de lege, operațiile de livrări de bunuri și servicii diferite de cele bancare, bunurile folosite în scop personal sau acordate cu titlu gratuit salariaților sau altor persoane, lipsurile la inventar imputate sunt însoțite de TVA.

În situația în care există decalaje între faptul generator de TVA și exigibilitatea acesteia, totalul TVA se înregistrează într-un cont distinct, 35328 „TVA neexigibilă”, care, pe măsură ce devine exigibilă, potrivit legii, se trece la TVA colectată sau la TVA deductibilă, după caz. De asemenea, în contul de TVA neexigibilă se înregistrează și TVA deductibilă sau colectată, pentru livrări de bunuri și prestări de servicii pentru care nu au sosit sau nu s-au întocmit facturile.

Principalele operații legate de contabilitatea TVA-ului sunt:

- înregistrarea TVA colectată pentru bunurile și serviciile prestate terților:

3556 „Alți debitori diverși”	=	%
		7xxx
		35327 „TVA colectată”
- înregistrarea TVA colectată aferentă bunurilor folosite în scop gratuit:

35191 „Alte creanțe în legătură cu personalul”	=	%
		7xxx
		35327 „TVA colectată”
- înregistrarea TVA deductibilă din facturile furnizorilor:

%	=	3566 „Alți creditori diverși”
Stocuri		sau
35326 „TVA deductibilă”		101 „Casa”
		sau
		111 „Cont curent la BNR”
- regularizarea TVA dacă TVA colectată este mai mare decât TVA deductibilă:

35327 „TVA colectată”	=	%
		35326 „TVA deductibilă”
		35323 „TVA de plată”
- regularizarea TVA, dacă TVA deductibilă este mai mare decât TVA colectată:

%	=	35326 „TVA deductibilă”
35327 „TVA colectată”		
35324 „TVA de recuperat”		

Impozitul pe veniturile de natura salariilor, ce se înregistrează în contabilitate, cuprinde totalul impozitelor individuale, calculate asupra veniturilor impozabile lunare ale personalului instituției de credit, precum și impozitul reținut din drepturile bănești acordate salariaților zilieri temporari și colaboratorilor de orice fel, potrivit legii.

Înregistrarea în contabilitate a impozitului pe salarii se realizează cu ajutorul contului **3533 „Impozitul pe salarii”** care după funcția contabilă este un cont de **pasiv**. **Se creditează** cu impozitul pe salarii reținut de la angajați și **se debitează** cu ocazia virării acestuia la bugetul statului.

Principalele înregistrări în contabilitate privind impozitul pe salarii sunt următoarele:

- reținerea impozitului din drepturile convenite angajaților sub formă de salarii:

3511 „Personal – salarii datorate”	=	3533 „Impozitul pe salarii”
------------------------------------	---	-----------------------------
- virarea impozitului reținut:

3533 „Impozitul pe salarii”	=	111 „Cont curent la BNR”
-----------------------------	---	--------------------------

În categoria **subvențiilor** se cuprind subvențiile aferente activelor și subvențiile aferente veniturilor. Acestea pot fi primite de la: guvern, agenții guvernamentale și alte instituții similare naționale și internaționale.

În cadrul subvențiilor se reflectă distinct:

- subvenții guvernamentale;
- împrumuturi nerambursabile cu caracter de subvenții;
- alte sume cu caracter de subvenții.

Subvențiile aferente activelor reprezintă subvenții pentru acordarea cărora principala condiție este ca instituția de credit beneficiară să cumpere, să construiască sau să achiziționeze active imobilizate.

O subvenție guvernamentală poate îmbrăca forma transferului unui activ nemonetar, caz în care subvenția și activul sunt contabilizate la valoarea justă.

Tot în conturile de subvenții pentru investiții se contabilizează și donațiile pentru investiții, precum și plusurile de inventar de natura imobilizărilor corporale și necorporale.

Subvențiile aferente veniturilor cuprind toate subvențiile, altele decât cele pentru active. Subvențiile se recunosc, pe o bază sistematică, drept venituri ale perioadelor corespunzătoare cheltuielilor aferente pe care aceste subvenții urmează să le compenseze.

Subvențiile nu trebuie înregistrate direct în conturile de capital și rezerve. Subvențiile pentru active, inclusiv subvențiile nemonetare la valoarea justă, se înregistrează în contabilitate ca subvenții pentru investiții și se recunosc în bilanț ca venit amânat. Venitul amânat se înregistrează în contul de profit și pierdere pe măsura înregistrării cheltuielilor cu amortizarea sau la casarea ori cedarea activelor.

Restituirea unei subvenții referitoare la un activ se înregistrează prin reducerea soldului venitului amânat cu suma rambursabilă.

Restituirea unei subvenții aferente veniturilor se efectuează fie prin reducerea veniturilor amânate dacă există, fie, în lipsa acestora, pe seama cheltuielilor.

În măsura în care suma rambursată depășește venitul amânat sau dacă nu există un asemenea venit, surplusul, respectiv valoarea integrală restituită, se recunoaște imediat ca o cheltuială."

Decontările privind fondurile alocate de la bugetul statului, precum și subvențiile primite de la bugetul statului, potrivit legii se înregistrează în contabilitate în contul 3534 „Subvenții guvernamentale” care se dezvoltă pe trei conturi sintetice de gradul III respectiv:

- ✓ 35341 - Subvenții guvernamentale
- ✓ 35342 - Împrumuturi nerambursabile cu caracter de subvenții
- ✓ 35349 - Alte sume primite cu caracter de subvenții

Principalele operații legate de contabilitatea subvențiilor sunt următoarele:

- înregistrarea primirii subvențiilor:
3534 „Subvenții” = 541 „Subvenții pentru investiții”
- încasarea subvențiilor:
111 „Cont curent la BNR” = 3534 „Subvenții”
- trecerea la venituri a cotei părți din subvenția pentru investiții:
541 „Subvenții pentru investiții” = 7492 “Cota - parte din subvențiile de investiții trecută la venituri”

La **alte impozite, taxe și vărsăminte datorate bugetului statului sau bugetelor locale** se cuprind: accizele, impozitul pe clădiri, impozitul pe terenuri, impozitul pe dividende, taxa asupra mijloacelor de transport, taxa pentru folosirea terenurilor proprietate de stat și alte impozite și taxe. Acestea se defalcă în contabilitatea analitică pe feluri de impozite, taxe și vărsăminte datorate bugetului de stat sau bugetelor locale. Evidența contabilă se ține cu ajutorul conturilor **3536 „Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”** și **3538 „Fonduri speciale - taxe și vărsăminte asimilate”**. După funcția contabilă ambele conturi sunt de pasiv, se creditează în momentul constituirii datoriilor și se debitează cu ocazia achitării lor.

- evidențierea impozitelor și taxelor datorate:
621 „Cheltuieli cu impozite, taxe și vărsăminte asimilate” = 3536 „Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”
- virarea impozitelor și taxelor datorate:
3536 „Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate” = 111 „Cont curent la BNR”

6.3. CONTABILITATEA ALTOR CREANȚE ȘI DATORII

6.3.1. Contabilitatea dividendelor

Dividendele reprezintă o datorie a instituției de credit față de acționarii sau asociații acesteia. Ele sunt reflectate în contabilitate cu ajutorul contului **354 „Dividende de plată”** care după funcția contabilă este un **cont de pasiv. Se creditează** cu ocazia acordării dividendelor fie din profitul net fie din rezultatul reportat pozitiv și **se debitează** cu ocazia reținerii impozitului pe dividende și cu ocazia plății dividendelor. Dividendele repartizate deținătorilor de instrumente de capitaluri proprii emise de instituția de credit, declarate după data bilanțului nu trebuie recunoscute ca datorie la data bilanțului. În acest sens, sumele reprezentând dividende sunt evidențiate în rezultatul reportat urmând ca, după aprobarea de către adunarea generală a acționarilor sau asociaților a acestei destinații, să fie reflectate în conturile corespunzătoare de datorii.

Principalele operații contabile privind dividendele sunt următoarele:

- înregistrarea repartizării dividendelor din profitul net:

591 „Profit sau pierdere” = 354 „Dividende de plată”

- înregistrarea repartizării dividendelor din rezultatul reportat:

581 „Rezultatul reportat” = 354 „Dividende de plată”

- reținerea impozitului pe dividende:

354 „Dividende de plată” = 3536 „Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”

- virarea impozitului datorat:

3536 „Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate” = 111 „Cont curent la BNR”

- achitarea dividendelor:

354 „Dividende de plată” = %
101 „Casa”
2511 „Conturi curente”

6.3.2. Contabilitatea creanțelor față de debitorii diverși

Creanțele instituției de credit față de persoane fizice sau juridice care apar din avansuri spre decontare, minusuri de casă, din vânzări de active și alte creanțe se înregistrează în **contul 355 „Debitori diverși”**, cont care se dezvoltă în funcție de tipul creanței pe următoarele conturi sintetice de gradul II și III:

- ✓ 3551 - Depozite de garanții vărsate

35511 - Depozite aferente operațiunilor pe piețele organizate de instrumente financiare derivate

35512 - Depozite aferente altor operațiuni cu instrumente financiare derivate

35516 - Alte depozite

- ✓ 3552 - Debitori din avansuri spre decontare

- ✓ 3556 - Alți debitori diverși

- ✓ 3557 - Creanțe atașate

Contul 355 „Debitori diverși” este un cont cu funcție contabilă **de activ** care **se debitează** cu ocazia înregistrării creanței față de terțe persoane fizice sau juridice (depozite de garanții vărsate pentru operațiuni în cont propriu sau în contul clienților în cadrul operațiunilor cu instrumente financiare derivate, depozite de garanții și cauțiuni constituite potrivit convențiilor încheiate (pentru energie electrică, apă, canal etc.) avansurile spre decontare, în numerar, acordate personalului, debite provenite din pagube materiale create de terți, alte creanțe provenind din existența unor titluri executorii și a altor creanțe) și **se creditează** la încasarea acestora sau la trecerea lor la creanțe restante sau îndoielnice.

Principalele operații contabile privind reflectarea și stingerea creanțelor privind debitorii diverși sunt următoarele:

- înregistrarea creanțelor față de terți provenite din vânzarea bunurilor:

3556 „Alți debitori diverși”	=	%	7495 „Venituri privind bunurile mobile și imobile din executarea creanțelor”
			35527 „TVA colectată”
- înregistrarea imputațiilor pentru materialele constatate lipsă la inventar:

3556 „Alți debitori diverși”	=	%	7499 „Alte venituri diverse din exploatare”
			35527 „TVA colectată”
- încasarea creanțelor:

%	=	3556 „Alți debitori diverși”
101 „Casa”		
111 „Cont curent la BNR”		
2511 „Conturi curente”		
- acordarea de avansuri spre decontare în numerar angajaților:

3552 „Debitori din avansuri spre decontare”	=	101 „Casa”
---	---	------------
- justificarea avansurilor spre decontare:

%	=	3552 „Debitori din avansuri spre decontare”
6345 „Cheltuieli cu deplasări, detașări, transferări și transportul personalului și bunurilor”		
101 „Casa”		
- trecerea creanțelor la creanțe restante sau îndoielnice:

%	=	3556 „Alți debitori diverși”
381 „Creanțe restante”		
382 „Creanțe îndoielnice”		

6.3.3. Contabilitatea datoriilor față de creditorii diverși

Sumele datorate terților de către instituția de credit pentru furnizări de materiale, prestări de servicii și executări de lucrări, depozite de garanții primite pentru operațiunile de leasing financiar și asimilate, precum și alte sume datorate terților, se înregistrează în **contul 356 “Creditori diverși”**, cont care se dezvoltă în funcție de tipul datoriei pe următoarele conturi sintetice de gradul II și III:

- ✓ 3561 - Depozite de garanții pentru leasing
- ✓ 3562 - Alte depozite de garanții primite
- ✓ 3566 - Alți creditorii diverși
- ✓ 3567 - Datorii atașate

Contul 356 “Creditori diverși” este un cont cu funcție contabilă **de pasiv** care **se creditează** cu ocazia înregistrării datoriilor față de terțe persoane fizice sau juridice (datorii provenite din depozite de garanții primite în cadrul operațiunilor de leasing, alte depozite de garanții primite de la terți, sume datorate terților pe bază de titluri executorii sau a unor obligații ale instituției provenind din alte operațiuni, alte sume datorate creditorilor diverși datorii din dobânzi, calculate și neajunse la scadență, aferente creditorilor diverși și **se debitează** în momentul plății acestora.

Principalele operații contabile privind reflectarea și stingerea datoriilor privind creditorii diverși sunt următoarele:

- achiziționări de valori din aur, metale și pietre prețioase de la terți cu plata ulterioară:

361 „Valori din aur, metale și pietre prețioase”	=	356 „Creditori diverși”
--	---	-------------------------
- achiziționări de materiale cu TVA:

$$\begin{array}{l} \% \\ 362 \text{ „Materiale”} \\ 35326 \text{ „TVA deductibilă”} \end{array} = 356 \text{ „Creditori diverși”}$$

- achitarea ulterioară în numerar:
356 „Creditori diverși” =

101 „Casa”

- achiziții de imobilizări de la un furnizor cu plata ulterioară:

$$\begin{array}{l} \% \\ 441 \text{ „Imobilizări necorporale”} \\ 442 \text{ „Imobilizări corporale”} \end{array} = 356 \text{ „Creditori diverși”}$$

- achitarea ulterioară:

$$\begin{array}{l} 356 \text{ „Creditori diverși”} \\ \\ \\ \end{array} = \begin{array}{l} \% \\ 101 \text{ „Casa”} \\ 111 \text{ „Cont curent la BNR”} \\ 2511 \text{ „Conturi curente”} \end{array}$$

- achiziții de imobilizări necorporale și corporale pentru a fi date în leasing:

$$\begin{array}{l} \% \\ 4711 \text{ „Creanțe din operațiuni de} \\ \text{leasing financiar cu imobilizări} \\ \text{necorporale”} \\ 4712 \text{ „Creanțe din operațiuni de} \\ \text{leasing financiar cu imobilizări} \\ \text{corporale”} \end{array} = 356 \text{ „Creditori diverși”}$$

- achitarea ulterioară a datoriilor:

$$\begin{array}{l} 356 \text{ „Creditori diverși”} \\ \\ \\ \end{array} = \begin{array}{l} \% \\ 101 \text{ „Casa”} \\ 111 \text{ „Cont curent la BNR”} \\ 2511 \text{ „Conturi curente”} \end{array}$$

Întrebări recapitulative

1. Care sunt datoriile instituției de credit față de personal?
2. În ce cont sunt evidențiate avansurile acordate salariaților și cum funcționează acesta?
3. Prezentați modul de înregistrare în contabilitate a datoriilor unei instituții de credit pentru salariile cuvenite personalului în sumă de 25.000 lei.
4. Prezentați operațiile contabile legate de avansurile spre decontare pe care le acordă o instituție de credit angajaților săi în vederea efectuării unei deplasări.
5. Cum se înregistrează în contabilitate imputațiile pentru materialele constatate lipsă la inventar?

Teste de autoevaluare

1. Care dintre următoarele formule contabile sunt în concordanță cu explicația dată:
  - a. 3514 = 2511 acordare avans salariaților
  - b. 613 = 3511 înregistrarea salariilor brute cuvenite angajaților
  - c. 3511 = 35213 reținerea contribuției personalului la asigurările sociale de sănătate
  - d. 611 = 2533 înregistrarea reținerii reprezentând garanții gestionari

2. Care este formula corectă de înregistrare în contabilitate a trecerii la venituri a unei cote părți dintr-o subvenție pentru investiții primită de o instituție de credit:
- 3534 = 541
  - 3534 = 7492
  - 541 = 7492
  - 541 = $\frac{7492}{3534}$
3. Care dintre următoarele formule contabile sunt în concordanță cu explicația dată:
- 354 = 3536 reținerea impozitului pe dividende
  - 634 = 3536 impozit pe clădiri datorat de o instituție de credit
  - 3511 = 3533 reținerea impozitului din drepturile convenite angajaților sub formă de salarii
  - 4711 = 356 achiziții de imobilizări necorporale pentru a fi date în leasing
4. Cum se înregistrează în contabilitate plata în numerar a salariului net:
- 101 = 3511
  - 3511 = 101
  - 2511 = 101
  - 3511 = 2511
5. Care dintre următoarele operațiuni înregistrează contribuția unității la fondul de șomaj:
- 6123 = 35214
  - 6122 = 35221
  - 6122 = 35261
  - 35221 = 111

Teste de evaluare

- Să se înregistreze în contabilitate constituirea unei datorii a instituției de credit reprezentând impozitul pe profit în sumă de 210.000 lei și virarea acestei datorii din contul curent de la BNR.
- Să se închidă conturile de TVA cunoscând următoarele: TVA deductibilă 18.750 lei, TVA colectată 27.350 lei și TVA de recuperat de luna precedentă 3.600 lei.
- Să se înregistreze în contabilitate un impozit pe teren în sumă de 7.000 lei datorat de către o instituție de credit precum și achitarea acestuia din contul curent de la BNR.
- Să se închidă conturile de TVA cunoscând următoarele: TVA deductibilă 2.700 lei, TVA colectată 1.200 lei.

CAPITOLUL 7

CONTABILITATEA RESURSELOR MATERIALE ȘI A OPERAȚIILOR DE GESTIUNE INTERNĂ

Obiective:

- cunoașterea modului de contabilizare a valorilor din aur, metalelor și pietrelor prețioase
- cunoașterea modului de contabilizare materialelor consumabile și a materialelor de natura obiectelor de inventar
- cunoașterea modului de contabilizare a altor stocuri și a stocurilor aflate la terți
- cunoașterea modului de contabilizare a operațiunilor de regularizare
- cunoașterea modului de constituire a provizioanelor pentru deprecierea titlurilor și stocurilor

Cuvinte cheie

- stocuri
- cheltuieli în avans
- venituri în avans
- provizioane pentru deprecierea titlurilor
- provizioane pentru deprecierea stocurilor

Rezumat

Prezentul capitol prezintă modul de evidență contabilă a stocurilor, operațiunilor de regularizare și a provizioanelor pentru deprecierea titlurilor și stocurilor.

Stocurile din evidența băncilor se compun din: materiale de uz gospodăresc, imprimate, rechizite, la care se adaugă unele valori din aur, metale și pietre prețioase, precum și bunurile mobile și imobile provenite din executarea creanțelor băncii, prin adjudecare.

Cheltuielile efectuate și veniturile înregistrate în exercițiul curent dar care privesc exercițiile financiare următoare se evidențiază cu ajutorul conturilor 375 „Cheltuieli înregistrate în avans” sau 376 „Venituri înregistrate în avans” respectându-se astfel principiul independenței exercițiului.

Principalele tipuri de cheltuieli și venituri înregistrate în aceste conturi sunt: dobânzile plătite în avans, abonamentele, chiriile, polițele de asigurare, cheltuielile privind reparațiile capitale neprevizibile respectiv dobânzile de încasat în avans, scont, agio, primele de emisiune, etc.

Provizioanele privind operațiuni cu titluri și operațiuni diverse se constituie pe seama cheltuielilor, de regulă lunar sau la alte perioade, potrivit reglementărilor în vigoare, pentru: deprecierea titlurilor și a altor active financiare disponibile pentru vânzare, deprecierea titlurilor și a altor active financiare deținute până la scadență, pentru creanțe din operațiuni cu titluri și operațiuni diverse, precum și pentru deprecierea stocurilor.

Conținut

7.1. CONTABILITATEA STOCURILOR

În vederea reflectării operațiilor economice cu materiale în planul de conturi au fost create conturi adecvate în **grupa 36 - CONTURI DE STOCURI:**

361 - Valori din aur, metale și pietre prețioase

362 - Materiale

363 - Materiale de natura obiectelor de inventar

365 - Stocuri aflate la terți

367 - Alte stocuri și asimilate

368 - Alte bunuri diverse

Stocurile din evidența băncilor se compun din: materiale de uz gospodăresc, imprimate, rechizite, la care se adaugă unele valori din aur, metale și pietre prețioase, precum și bunurile mobile și imobile provenite din executarea creanțelor băncii, prin adjudecare.

Contul 361 „Valori din aur, metale și pietre prețioase” ține evidența valorilor de natura celor cuprinse în denumirea contului. După conținutul economic este un cont de active circulante iar după funcția contabilă este un **cont de activ**. **Se debitează** cu ocazia intrării acestor bunuri în patrimoniu, provenite din cumpărări, dobândite cu titlu gratuit sau constatate plus la inventar și **se creditează** la ieșirea lor din patrimoniu care poate avea loc prin vânzare sau prin lipsă la inventar. **Soldul final** poate fi **debitor** reflectând valorile din aur, metale sau pietre prețioase aflate în patrimoniu la un moment dat.

Principalele înregistrări care se efectuează în contabilitatea instituțiilor de credit cu privire la valorile din aur, metale și pietre prețioase sunt următoarele:

- achiziționări de valori din aur, metale și pietre prețioase:

361 „Valori din aur, metale și pietre prețioase”	=	%
		101 „Casa”
		2511 „Conturi curente”
		111 „Cont curent la BNR”
		356 „Creditori diverși”

- valori din aur, metale și pietre prețioase dobândite cu titlu gratuit sau constatate plus la inventar:

361 „Valori din aur, metale și pietre prețioase”	=	74997 „Alte venituri diverse de exploatare”
--	---	---

- trimiterea valorilor din aur, metale și pietre prețioase spre prelucrare la terți:

365 „Stocuri aflate la terți”	=	361 „Valori din aur, metale și pietre prețioase”
-------------------------------	---	--

- intrarea valorilor din aur, metale și pietre prețioase prin transfer de la alte unități ale băncii:

361 „Valori din aur, metale și pietre prețioase”	=	341 „Decontări intrabancare”
--	---	------------------------------

- vânzarea valorilor din aur, metale și pietre prețioase, evaluate la preț de vânzare:

%	=	7099 „Venituri diverse din exploatarea bancară”
101 „Casa”		
2511 „Conturi curente”		
111 „Cont curent la BNR”		
355 „Debitori diverși”		

- ieșirea din gestiune la valoarea contabilă a valorilor din aur, a metalelor și pietrelor prețioase vândute:

6099 „Cheltuieli diverse de exploatare bancară”	=	361 „Valori din aur, metale și pietre prețioase”
---	---	--

Contul 362 „Materiale” ține evidența stocurilor sub formă de materii prime, materiale și alte consumabile ce urmează a fi utilizate de către instituția de credit în activitatea proprie.

- achiziționări de materiale:

362 „Materiale”	=	%
		101 „Casa”
		2511 „Conturi curente”
		111 „Cont curent la BNR”
		356 „Creditori diverși”

- consum de materiale:

631 „Cheltuieli cu materialele”	=	362 „Materiale”
---------------------------------	---	-----------------

7.2. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR DE REGULARIZARE

Contabilitatea operațiunilor de regularizare se ține cu ajutorul conturilor din **grupa 37 „Conturi de regularizări”**:

375 - Cheltuieli înregistrate în avans

376 - Venituri înregistrate în avans

377 - Cheltuieli de plătit

378 - Venituri de primit

379 - Alte conturi de regularizare

Astfel se au în vedere conturile privind valorile la încasare, conturile de ajustare, conturile de evidențiere a cheltuielilor de repartizat, cheltuielile/veniturile de plătit/primit, alte conturi de regularizare.

Cecurile, efectele de cont și alte valori primite la încasare se înregistrează în conturi distincte „Valori la încasare” avându-se în vedere modul de decontare al acestora.

Cheltuielile efectuate și veniturile înregistrate în exercițiul curent dar care privesc exercițiile financiare următoare se evidențiază cu ajutorul conturilor 375 „Cheltuieli înregistrate în avans” sau 376 „Venituri înregistrate în avans” respectându-se astfel principiul independenței exercițiului.

Principalele tipuri de cheltuieli și venituri înregistrate în aceste conturi sunt: dobânzile plătite în avans, abonamentele, chiriile, polițele de asigurare, cheltuielile privind reparațiile capitale neprevizibile respectiv dobânzile de încasat în avans, scont, agio, primele de emisiune, etc.

Contul 375 „Cheltuieli înregistrate în avans” este un cont cu funcție contabilă de **activ**. **Se debitează** în momentul înregistrării cheltuielilor efectuate în avans și **se creditează** în exercițiile financiare următoare prin trecerea lor pe cheltuieli pe baza scadențelor.

- înregistrarea cheltuielilor efectuate în avans de către instituția de credit:

$$\begin{array}{rcccl} 375 \text{ „Cheltuieli efectuate în} & = & \% & & \\ \text{avans”} & & & & 101 \text{ „Casa”} \\ & & & & 356 \text{ „Creditori diverși”} \end{array}$$

- trecerea eșalonată pe cheltuieli în exercițiile următoare:

$$\begin{array}{rcccl} 6xx & = & 375 \text{ „Cheltuieli efectuate în} & & \\ & & \text{avans”} & & \end{array}$$

Contul 376 „Venituri înregistrate în avans” este un cont cu funcție contabilă de **pasiv**. **Se creditează** în momentul înregistrării veniturilor în avans și **se debitează** în exercițiile financiare următoare prin trecerea lor pe venituri pe baza scadențelor.

- înregistrarea veniturilor în avans de către instituția de credit:

$$\begin{array}{rcccl} \% & = & 376 \text{ „Venituri înregistrate în avans”} & & \\ 101 \text{ „Casa”} & & & & \\ 355 \text{ „Debitori diverși”} & & & & \end{array}$$

- trecerea eșalonată pe venituri în exercițiile următoare:

$$\begin{array}{rcccl} 376 \text{ „Venituri înregistrate în} & = & & & 7xx \\ \text{avans”} & & & & \end{array}$$

Contul 377 „Cheltuieli de plătit” evidențiază datorii aferente cheltuielilor de plătit constatate, de regulă, la sfârșitul anului și care nu se regăsesc în conturile de datorii atașate - dobânzi de plătit/diferențe nefavorabile de plătit (diferența dintre dobânzile de plătit și dobânzile de primit) aferente contractelor swap de rată a dobânzii, dobânzi privind operațiunile în devize la termen, telefon, electricitate, comisioane pentru angajamente din afara bilanțului etc. După funcția contabilă este un **cont de pasiv**.

Contul 378 „Venituri de primit” evidențiază creanțele din venituri de primit constatate, de regulă, la sfârșitul anului și care nu se regăsesc în conturile de creanțe atașate - dobânzi de încasat/diferențe favorabile de încasat (diferența dintre dobânzile de încasat și dobânzile de plătit) aferente contractelor swap de rată a dobânzii, dobânzi privind operațiunile în devize la termen,

comisioane pentru angajamente din afara bilanțului etc. După funcția contabilă este un **cont de activ**.

Contul 379 „Alte conturi de regularizare” evidențiază alte operațiuni de regularizat care nu se regăsesc în conturile anterior prezentate.

7.3. CONTABILITATEA CREANȚELOR ȘI DOBÂNZILOR RESTANTE ȘI ÎNDOIELNICE

Creanțele din titluri, creanțele asupra debitorilor, creanțele restante, precum și dobânzile aferente, trecute în litigiu, se înregistrează în conturile „Creanțe îndoielnice” și „Dobânzi îndoielnice”.

Grupa 38 - CREANȚE RESTANTE ȘI ÎNDOIELNICE se dezvoltă pe următoarele conturi:

381 - Creanțe restante

- ✓3811 - Creanțe restante
- ✓3812 - Dobânzi restante
- ✓3817 - Creanțe atașate

382 - Creanțe îndoielnice

- ✓3821 - Creanțe îndoielnice
- ✓3822 - Dobânzi îndoielnice
- ✓3827 - Creanțe atașate

Contul 3811 „Creanțe restante” evidențiază valoarea titlurilor primite în pensiune livrată, a titlurilor de tranzacție, a titlurilor de plasament și a de investiții, precum și valoarea debitelor, nerambursate la scadență. După funcția contabilă este un **cont de activ**. **Se debitează** în momentul trecerii titlurilor la creanțe restante și **se creditează** la încasarea contravalorii lor.

Contul 3812 „Dobânzi restante” evidențiază creanțele din dobânzi, precum și alte venituri de primit, neîncasate la scadență. Are aceeași funcție contabilă ca și contul 3811 „Creanțe restante”.

Contul 3821 „Creanțe îndoielnice” evidențiază valoarea titlurilor primite în pensiune livrată, a titlurilor de tranzacție, a titlurilor de plasament și a de investiții, precum și valoarea debitelor, trecute în litigiu. După funcția contabilă este un **cont de activ**. **Se debitează** în momentul trecerii titlurilor la creanțe îndoielnice și **se creditează** la încasarea contravalorii lor sau la trecerea lor pe pierderi.

Contul 3822 „Dobânzi îndoielnice” evidențiază creanțele din dobânzi, precum și alte venituri de primit, trecute în litigiu. Are aceeași funcție contabilă ca și contul 3821 „Creanțe îndoielnice”.

- trecerea creditelor aferente titlurilor ajunse la scadență și neîncasate și a dobânzilor scadente și neîncasate în categoria restanțelor:

3811 „Creanțe restante”	=	%	3011 „Titluri primite în pensiune livrată”
			3021 „Titluri de tranzacție”
			3031 „Titluri de plasament”
			3041 „Titluri de investiții”
3812 „Dobânzi restante”	=	%	30117 „Creanțe atașate”
			3037 „Creanțe atașate”
			3047 „Creanțe atașate”

- încasarea creanțelor și dobânzilor restante:

%	=	3811 „Creanțe restante”
101 „Casa”		
2511 „Conturi curente”		
341 „Decontări intrabancare”		
%	=	3812 „Dobânzi restante”
101 „Casa”		
2511 „Conturi curente”		
341 „Decontări intrabancare”		

- trecerea creditelor aferente titlurilor primite în pensiune livrată ajunse la scadență și neîncasate și a dobânzilor scadente și neîncasate trecute în litigiu în categoria creanțelor respectiv dobânzilor îndoielnice:

3821 „Creanțe îndoielnice”	=	%
		3011 „Titluri primite în pensii livrată”
		3021 „Titluri de tranzacție”
		3031 „Titluri de plasament”
		3041 „Titluri de investiții”
3822 „Dobânzi îndoielnice”	=	%
		30117 „Creanțe atașate”
		3037 „Creanțe atașate”
		3047 „Creanțe atașate”

- încasarea creanțelor și dobânzilor îndoielnice:

%	=	3821 „Creanțe îndoielnice”
101 „Casa”		
2511 „Conturi curente”		
341 „Decontări intrabancare”		
%	=	3822 „Dobânzi îndoielnice”
101 „Casa”		
2511 „Conturi curente”		
341 „Decontări intrabancare”		

7.4 CONTABILITATEA PROVIZIOANELE PRIVIND OPERAȚIUNILE CU TITLURI ȘI OPERAȚIUNILE DIVERSE

Provizioanele privind operațiuni cu titluri și operațiuni diverse se constituie pe seama cheltuielilor, de regulă lunar sau la alte perioade, potrivit reglementărilor în vigoare, pentru: deprecierea titlurilor și a altor active financiare disponibile pentru vânzare, deprecierea titlurilor și a altor active financiare deținute până la scadență, pentru creanțe din operațiuni cu titluri și operațiuni diverse, precum și pentru deprecierea stocurilor.

În situația activelor financiare disponibile pentru vânzare, dacă o scădere a valorii juste a fost înregistrată anterior în conturile de capitaluri proprii și există dovezi obiective că activul este depreciat, pierderea cumulată, recunoscută în conturile de capitaluri proprii va fi reluată și va fi recunoscută în contul de profit și pierdere chiar dacă activul financiar nu a fost derecunoscut. Valoarea pierderii astfel reluate din conturile de capitaluri proprii și înregistrată în contul de profit și pierdere este egală cu diferența dintre costul de achiziție (mai puțin orice rambursări ale principalului sau amortizări) și valoarea justă curentă, mai puțin orice pierderi din depreciere aferente respectivului activ înregistrate anterior în contul de profit și pierdere.

Pierderile din depreciere recunoscute în contul de profit și pierdere, aferente investițiilor în instrumente de capitaluri proprii care sunt clasificate ca fiind disponibile pentru vânzare, nu vor fi reluate ulterior în contul de profit și pierdere. În cazul titlurilor de datorie clasificate ca fiind disponibile pentru vânzare, în situația în care, în perioadele ulterioare, are loc o creștere a valorii juste care poate fi legată în mod obiectiv de un eveniment ce are loc după ce pierderea din depreciere a fost recunoscută în contul de profit și pierdere, pierderile din depreciere vor fi reluate, iar sumele astfel reluate vor fi înregistrate în contul de profit și pierdere.

La finele lunii sau la alte perioade, precum și la ieșirea titlurilor sau creanțelor respective din activ, provizioanele constituite anterior se analizează și se regularizează:

- prin debitul conturilor de cheltuieli, în cazul majorării necesarului de provizioane;
- prin creditul conturilor de venituri când provizioanele trebuie diminuate sau anulate, respectiv când acestea devin parțial sau total fără obiect;
- când are loc realizarea riscului de credit, conturile de provizioane constituite anterior se închid prin conturile de venituri și, concomitent, pierderile respective, în raport de natura lor, se înregistrează în conturile corespunzătoare.

Evidența contabilă a provizioanelor se ține cu ajutorul conturilor din grupa **39 „Provizioane privind operațiuni cu titluri și operațiuni**

391 - Provizioane pentru deprecierea titlurilor

- ✓ 3911 - Provizioane pentru deprecierea titlurilor de plasament

39111 - Provizioane pentru deprecierea efectelor publice și a altor valori asimilate

- 39112 - Provizioane pentru deprecierea obligațiunilor și a altor titluri cu venit fix
- 39113 - Provizioane pentru deprecierea acțiunilor și a altor titluri cu venit variabil
- ✓3912 - Provizioane pentru deprecierea titlurilor de investiții
- 39121 - Provizioane pentru deprecierea efectelor publice și a altor valori asimilate
- 39122 - Provizioane pentru deprecierea obligațiunilor și a altor titluri cu venit fix

392 - Provizioane pentru creanțe din operațiuni cu titluri și operațiuni diverse

- ✓3921 - Provizioane pentru deprecieri identificate la nivel individual
- ✓3922 - Provizioane pentru deprecieri identificate la nivelul grupurilor de active financiare

393 - Provizioane pentru deprecierea stocurilor

Toate conturile din această grupă au funcție contabilă **de pasiv**. **Se creditează** cu ocazia constituirii sau majorării provizioanelor pe seama cheltuielilor și **se debitează** cu ocazia diminuării sau anulării provizioanelor rămase fără obiect. **Soldul final creditor** reflectă provizioanele deja constituite.

Principalele operații contabile privind provizioanele pentru operațiuni cu titluri și operațiuni diverse sunt următoarele:

- constituirea sau majorarea provizioanelor pentru deprecierea titlurilor și a altor active financiare:

6631 „Cheltuieli cu provizioane pentru deprecierea titlurilor și altor active financiare” = 391 „Provizioane pentru deprecierea titlurilor”

- constituirea sau majorarea provizioanelor pentru creanțe din operațiuni cu titluri și operațiuni diverse:

6632 „Cheltuieli cu provizioane pentru creanțe din operațiuni cu titluri și operațiuni diverse” = 392 „Provizioane pentru creanțe din operațiuni cu titluri și operațiuni diverse”

- constituirea sau majorarea provizioanelor pentru stocuri:

6633 „Cheltuieli cu provizioane pentru deprecierea stocurilor” = 393 „Provizioane pentru deprecierea stocurilor”

- diminuarea sau anularea provizioanelor pentru deprecierea titlurilor și a altor active financiare:

391 „Provizioane pentru deprecierea titlurilor și altor active financiare” = 7631 „Venituri din provizioane pentru deprecierea titlurilor și altor active financiare”

- diminuarea sau anularea provizioanelor pentru creanțe din operațiuni cu titluri și operațiuni diverse:

392 „Provizioane pentru creanțe din operațiuni cu titluri și operațiuni diverse” = 7632 „Venituri din provizioane pentru creanțe din operațiuni cu titluri și operațiuni diverse”

- diminuarea sau anularea provizioanelor pentru stocuri:

393 „Provizioane pentru deprecierea stocurilor” = 7633 „Venituri din provizioane pentru deprecierea stocurilor”

Întrebări recapitulative

1. Care sunt componentele stocurilor într-o instituție de credit?
2. Cum se înregistrează în contabilitate chiria aferentă exercițiului N+1 plătită în exercițiul N?
3. Care este funcția contabilă a conturilor din grupa 39 „Provizioane privind operațiuni cu titluri și alte operațiuni”?

Teste de autoevaluare

1. Care sunt modificările produse de consumul de materiale în patrimoniul instituției de credit:
  - a. scădere a disponibilităților bănești;
  - b. majorare a cheltuielilor perioadei;
  - c. majorare a profitului perioadei;
  - d. diminuare a stocului de materiale.

2. Care dintre următoarele formula contabile reflectă dobânda achitată în avans pentru un împrumut primit de la o altă instituție de credit prin contul curent la BNR:
  - a. 375 = 111
  - b. 1427 = 111
  - c. 377 = 111
  - d. 1417 = 111

3. Care dintre următoarele formule contabile se utilizează atunci când se înregistrează în contabilitatea unei instituții de credit trecerea creditelor aferente titlurilor primite în pensiuine livrată la creanțe restante:
  - a. 3821 = 3011
  - b. 3811 = 3011
  - c. 3011 = 3811
  - d. 3011 = 3821

4. Care este semnificația formulei contabile 631 = 362:
  - a. cumpărare materiale;
  - b. vânzarea materialelor;
  - c. consum materiale;
  - d. plata materialelor.

5. Care dintre următoarele formule contabile sunt în concordanță cu explicația dată:
  - a. 6633 = 393 constituirea unui provizion pentru stocuri
  - b. 74997 = 361 valori din aur constatate plus la inventar
  - c. 631 = 362 eliberarea în consum de materiale
  - d. 376 = 101 încasarea unor venituri în avans

Teste de evaluare

1. Să se înregistreze în contabilitate trimiterea spre prelucrare la terți a valorilor din aur evaluate la 85.000 lei.
2. Să se înregistreze în contabilitate achitarea în avans a sumei de 12.000 lei reprezentând un abonament pentru 1 an la o publicație și eșalonarea ei în exercițiul financiar următor pe cheltuieli.
3. Să se înregistreze în contabilitate achiziția cu plata pe loc în numerar făcută de o instituție de credit reprezentând rechizite de birou în valoare de 3.000 lei plus TVA 19%.
4. O bancă comercială realizează următoarele operațiuni:
  - achiziție de aur de la populație 100.000 lei cu plata pe loc în numerar;
  - primire de valori din aur, metale și pietre prețioase de la centrala băncii 20.000 lei;
  - cumpărare de materiale 10.000 lei cu plata pe loc în numerar.
  - în urma inventarierii, se constată valori din aur, metale și pietre prețioase ieșite în plus la inventar 5.000 lei.

- banca, consumă jumătate din materialele achiziționate.
- banca vinde apoi clienților o parte din valorile din aur, metalele și pietrele prețioase deținute preț de vânzare 50.000 lei, cost de achiziție 35.000 lei.
    Reflectați în contabilitate situațiile ocazionate de aceste operații.

CAPITOLUL 8

CONTABILITATEA VALORILOR IMOBILIZATE

Obiective

- cunoașterea componentelor valorilor immobilizate ale unei instituții de credit
- cunoașterea modului de contabilizare a creditelor subordonate
- cunoașterea modului de contabilizare a titlurilor de participare
- cunoașterea modului de contabilizare a immobilizărilor necorporale, corporale și a immobilizărilor în curs

Cuvinte cheie

- credite subordonate
- titluri de participare
- immobilizări necorporale
- immobilizări corporale
- immobilizări în curs

Rezumat

Valorile immobilizate reprezintă bunurile și alte active, sub forma immobilizărilor financiare (credite subordonate, titluri de participare deținute în filiale, titluri de participare deținute în societăți asociate, titluri de participare deținute în entități controlate în comun), dotărilor pentru unitățile proprii din străinătate, immobilizărilor în curs și avansurilor acordate pentru immobilizări, immobilizărilor necorporale și corporale, precum și a creanțelor și datoriiilor aferente operațiunilor de leasing financiar și asimilate.

Creditele subordonate sunt creanțe pe termen lung, nereprezentate de un titlu, pentru care împrumutătorul acceptă ca drepturile sale să fie restituite numai după satisfacerea celorlalți creanțieri. Creditele subordonate pot fi la termen și pe durată nedeterminată. În funcție de modul de stabilire a scadenței, creditele subordonate pot fi la termen sau pe durată nedeterminată. Cele mai reprezentative credite subordonate la termen sunt creditele participative. Acestea respectă prioritățile de rambursare ale creditelor subordonate, având fixată o scadență la un termen lung. **Contabilitatea creditelor subordonate** se ține cu ajutorul conturilor din **grupa 40 „Credite subordonate”**.

Titlurile de participare se prezintă sub forma titlurilor deținute la societăți bancare, societăți financiare sau societăți nefinanciare pe o perioadă îndelungată și care asigură instituției deținătoare venituri sub formă de dividende precum și un anumit grad de influență asupra societății emitente.

Evidența contabilă a acestor titluri se ține cu ajutorul conturilor din **grupa 41 - Părți în cadrul societăților comerciale legate, titluri de participare și titluri ale activității de portofoliu**

Immobilizările necorporale sunt reprezentate de active identificabile nonmonetare, fără formă materială concretă, deținute în vederea utilizării, în vederea închirierii acestora terților, etc. Ele reprezintă acele valori economice fără formă materială concretă, înregistrată ca atare numai după îndeplinirea celor trei condiții impuse pentru recunoașterea lor: identificabilitatea, controlul și beneficiile economice viitoare.

Immobilizările corporale sunt acele active care îndeplinesc următoarele caracteristici: sunt deținute pentru a fi utilizate în producția de bunuri sau în prestarea de servicii, pentru a fi închiriate terților, sau pentru a fi folosite în scopuri administrative și este posibil a fi utilizate pe parcursul a mai multor perioade.

Conținut

Valorile immobilizate reprezintă bunurile și alte active, sub forma immobilizărilor financiare (credite subordonate, titluri de participare deținute în filiale, titluri de participare deținute în societăți asociate, titluri de participare deținute în entități controlate în comun), dotărilor pentru unitățile proprii din străinătate, immobilizărilor în curs și avansurilor acordate pentru immobilizări, immobilizărilor necorporale și corporale, precum și a creanțelor și datoriiilor aferente operațiunilor de leasing financiar și asimilate.

Creditele subordonate sunt creanțe pe termen lung, nereprezentate de un titlu, pentru care împrumutătorul acceptă ca drepturile sale să fie restituite numai după satisfacerea celorlalți creanțieri. Creditele subordonate pot fi la termen și pe durată nedeterminată. În funcție de modul de stabilire a

scadenței, creditele subordonate pot fi la termen sau pe durată nedeterminată. Cele mai reprezentative credite subordonate la termen sunt creditele participative. Acestea respectă prioritățile de rambursare ale creditelor subordonate, având fixată o scadență la un termen lung.

Creditele subordonate pe durată nedeterminată se deosebesc de cele la termen prin faptul că nu beneficiază de o scadență precizată. Rambursarea se face numai la inițiativa debitorului. Pe toată durata derulării contractului de creditare creditorul este remunerat prin dobânzi.

În categoria altor credite subordonate la termen se includ creanțe, nereprezentate de un titlu, pentru care împrumutătorul a acceptat ca în cazul lichidării împrumutatului rambursarea să se facă după satisfacerea celorlalți creanțieri. Aceste credite au fixată, de la început, o dată de rambursare, iar remunerarea lor se face numai în cota fixă. Creditele subordonate pe durată nedeterminată sunt creanțe de natura creditelor subordonate ale căror termene de rambursare nu au fost fixate sau fac obiectul unor condiții sau preavize menționate în contracte. În contracte se prevede ca rambursarea nu poate să intervină decât la inițiativa împrumutatului.

Titlurile de participare deținute de instituția de credit în filiale asupra cărora există control, concretizat în autoritatea de a conduce politicile financiare și operaționale ale societății respective, cu scopul de a obține beneficii din activitatea sa se înregistrează în contabilitate în contul "Titluri de participare deținute în filiale".

Titlurile de participare deținute în societăți asociate asupra cărora există influență semnificativă, concretizată în autoritatea de a participa la deciziile de politică financiară și operațională ale respectivei societăți, dar nu și de a controla aceste politici, se înregistrează în contabilitate în contul "Titluri de participare deținute în societăți asociate". Titlurile de participare deținute în societăți asociate și care, potrivit IFRS, nu trebuie contabilizate pe baza metodei punerii în echivalență, în situațiile financiare consolidate, sunt înregistrate în conturile corespunzătoare din clasa 3 „Operațiuni cu titluri și operațiuni diverse”.

Titluri de participare deținute în entități controlate în comun, în situația în care instituția de credit are calitatea de asociat al respectivei asocieri în participație se înregistrează în contabilitate în contul "Titluri de participare deținute în entități controlate în comun". Titlurile de participare deținute în entități controlate în comun și care, potrivit IFRS, nu trebuie contabilizate pe baza consolidării proporționale sau a metodei punerii în echivalență, în situațiile financiare consolidate, sunt înregistrate în conturile corespunzătoare din clasa 3 „Operațiuni cu titluri și operațiuni diverse”.

8.1. CONTABILITATEA CREDITELOR SUBORDONATE

Contabilitatea creditelor subordonate se ține cu ajutorul conturilor din **grupa 40 „Credite subordonate”** care se dezvoltă pe următoarele conturi:

401 - Credite subordonate la termen

402 - Credite subordonate pe durată nedeterminată

407 - Creanțe atașate

Conturile 401 „Credite subordonate la termen” și 402 „Credite subordonate pe durată nedeterminată” sunt conturi cu funcție contabilă **de activ, se debitează** cu ocazia acordării creditelor și **se creditează** la rambursarea lor sau la trecerea lor la creanțe restante sau îndoielnice sau devenite titluri de participare sau părți în societăți comerciale legate.

Dobânzile de încasat la credite se înregistrează în contul **407 „Creanțe atașate”** care după funcția contabilă este tot un cont **de activ. Se debitează** cu ocazia înregistrării dobânzilor aferente creditelor subordonate la termen sau pe durată nedeterminată și **se creditează** la încasarea lor sau la trecerea lor la dobânzi restante sau îndoielnice.

Principalele operații contabile privind creditele subordonate sunt următoarele:

- acordarea unui credit subordonat la termen către o altă instituție bancară:
401 „Credite subordonate la termen” = 111 „Cont curent la BNR”
- înregistrarea dobânzii la creditul subordonat la termen:
407 „Creanțe atașate” = 7051 „Dobânzi de la creditele subordonate la termen”
- rambursarea creditului subordonat la termen și încasarea dobânzii:

111 „Cont curent la BNR” = %
 401 „Credite subordonate la termen”
 407 „Creanțe atașate”

- trecerea creditului subordonat la termen la creanțe restante:
 4811 „Creanțe restante” = 401 „Credite subordonate la termen”
- trecerea creditului subordonat la termen la creanțe îndoielnice:
 4821 „Creanțe îndoielnice” = 401 „Credite subordonate la termen”
- trecerea dobânzilor neîncasate aferente creditului subordonat la termen la dobânzi restante:
 4812 „Dobânzi restante” = 407 „Creanțe atașate”
- trecerea dobânzilor neîncasate aferente creditului subordonat la termen la dobânzi îndoielnice:
 4822 „Dobânzi îndoielnice” = 407 „Creanțe atașate”
- acordarea unui credit subordonat pe durată nedeterminată, acordat unui client:
 402 „Credite subordonate pe durată nedeterminată” = 2511 „Conturi curente”
- înregistrarea dobânzii:
 407 „Creanțe atașate” = 7052 „Dobânzi de la creditele subordonate pe durată nedeterminată”
- rambursarea creditului subordonat pe durată nedeterminată și încasarea dobânzii:
 2511 „Conturi curente” = %
 402 „Credite subordonate pe durată nedeterminată”
 407 „Creanțe atașate”
- trecerea creditului subordonat pe durată nedeterminată la creanțe restante:
 4811 „Creanțe restante” = 402 „Credite subordonate pe durată nedeterminată”
- trecerea creditului subordonat la termen la creanțe îndoielnice:
 4821 „Creanțe îndoielnice” = 402 „Credite subordonate pe durată nedeterminată”
- trecerea dobânzilor neîncasate aferente creditului subordonat la termen la dobânzi restante:
 4812 „Dobânzi restante” = 407 „Creanțe atașate”
- trecerea dobânzilor neîncasate aferente creditului subordonat la termen la dobânzi îndoielnice:
 4822 „Dobânzi îndoielnice” = 407 „Creanțe atașate”

8.2. CONTABILITATEA TITLURILOR DE PARTICIPARE

Titlurile de participare se prezintă sub forma titlurilor dețiuante la societăți bancare, societăți financiare sau societăți nefinanciare pe o perioadă îndelungată și care asigură instituției dețiuătoare venituri sub formă de dividende precum și un anumit grad de influență asupra societății emitente.

La intrarea în patrimoniu titlurile sunt evaluate la costul de achiziție care cuprinde toate cheltuielile referitoare la achiziția lor: preț de cumpărare, comisioane, onorarii plătite, etc.

Evidența contabilă a acestor titluri se ține cu ajutorul conturilor din **grupa 41 - Părți în cadrul societăților comerciale legate, titluri de participare și titluri ale activității de portofoliu** care se dezvoltă pe următoarele conturi:

411 - Părți în societățile comerciale legate

- ✓4111 - Părți în instituții de credit
- ✓4112 - Părți în societăți cu caracter financiar
- ✓4113 - Părți în alte societăți cu caracter nefinanciar

412 - Titluri de participare

- ✓4121 - Titluri de participare la instituțiile de credit
- ✓4122 - Titluri de participare la societăți cu caracter financiar
- ✓4123 - Titluri de participare la alte societăți cu caracter nefinanciar

413 - Titluri ale activității de portofoliu

415 - Titluri date cu împrumut

417 - Creanțe atașate

418 - Vărsăminte de efectuat pentru părți în societăți comerciale legate, pentru titluri de participare și pentru titluri ale activității de portofoliu

Conturile **411 „Părți în societățile comerciale legate”, 412 „Titluri de participare” și 413 „Titluri ale activității de portofoliu”** sunt conturi cu funcție contabilă **de activ**. **Se debitează** cu valoarea de achiziție a titlurilor cumpărate, cu vărsămintele de efectuat aferente acestora sau cu valoarea titlurilor date cu împrumut și restituite. **Se creditează** cu valoarea de înregistrare a titlurilor vândute, cu diferențele nefavorabile din vânzare și cu valoarea titlurilor date cu împrumut. **Soldul final** al conturilor poate fi **debitor** reflectând titlurile existente în patrimoniul instituției de credit.

Contul **418 „Vărsăminte de efectuat pentru părți în societăți comerciale legate, pentru titluri de participare și pentru titluri ale activității de portofoliu”** evidențiază datoriile instituției de credit provenite din achiziții de titluri și are funcție contabilă **de pasiv**. **Se creditează** în momentul achiziției titlurilor cu plata ulterioară și **se debitează** în momentul achitării datoriei. **Soldul final** al contului poate fi **creditor** reflectând vărsămintele de efectuat pentru titlurile de participare achiziționate.

Principalele operații contabile privind titlurile de participare sunt următoarele:

- achiziția unor titluri de participare cu plata pe loc:

%	=	111 „Cont curent la BNR”
411 „Părți în societățile comerciale legate”		
412 „Titluri de participare”		
413 „Titluri ale activității de portofoliu”		

- achiziția unor titluri de participare cu plata ulterioară:

%	=	418 „Vărsăminte de efectuat pentru părți în societăți comerciale legate, pentru titluri de participare și pentru titluri ale activității de portofoliu un”
411 „Părți în societățile comerciale legate”		
412 „Titluri de participare”		
413 „Titluri ale activității de portofoliu”		

- achitarea ulterioară a titlurilor:

418 „Vărsăminte de efectuat pentru părți în societăți comerciale legate, pentru titluri de participare și pentru titluri ale activității de portofoliu”	=	111 „Cont curent la BNR”
---	---	--------------------------

- înregistrarea dividendelor convenite aferente titlurilor de participare deținute:

3556 „Alți debitori diverși”	=	7053 „Dividende și venituri asimilate”
------------------------------	---	--

- vânzarea titlurilor la un preț mai mic decât valoarea lor contabilă:

%	=	%
111 „Cont curent la BNR”		411 „Părți în societățile comerciale legate”
645 “Pierderi din cedarea părților în cadrul societăților comerciale legate, a titlurilor de participare și a titlurilor activității de portofoliu”		412 „Titluri de participare”
		413 „Titluri ale activității de portofoliu”

- vânzarea titlurilor la un preț mai mare decât valoarea lor contabilă:

%	=	%
111 „Cont curent la BNR”		411 „Părți în societățile comerciale legate”
		412 „Titluri de participare”
		413 „Titluri ale activității de portofoliu”
		745 “Venituri din cedarea părților în cadrul societăților comerciale legate, a titlurilor de participare și a titlurilor activității de portofoliu”

- titluri date cu împrumut:

%	=	%
415 „Titluri date cu împrumut”		411 „Părți în societățile comerciale legate”
		412 „Titluri de participare”
		413 „Titluri ale activității de portofoliu”

- titluri date cu împrumut restituite:

%	=	%
411 „Părți în societățile comerciale legate”		415 „Titluri date cu împrumut”
412 „Titluri de participare”		
413 „Titluri ale activității de portofoliu”		

8.3. CONTABILITATEA IMOBILIZĂRILOR NECORPORALE

Imobilizările necorporale sunt reprezentate de active identificabile nonmonetare, fără formă materială concretă, deținute în vederea utilizării, în vederea închirierii acestora terților, etc. Ele reprezintă acele valori economice fără formă materială concretă, înregistrată ca atare numai după îndeplinirea celor trei condiții impuse pentru recunoașterea lor: identificabilitatea, controlul și beneficiile economice viitoare.

Identificabilitatea reprezintă condiția ce presupune ca imobilizarea necorporală să fie identificabilă clar față de fondul comercial, adică să poată fi vândută, închiriată, schimbată sau banca să se poată lipsi de beneficiile economice viitoare ce pot fi atribuite imobilizării necorporale, fără ca să se lipsească de beneficiile economice viitoare ce apar ca rezultat al utilizării altor active ce sunt utilizate în cadrul aceleiași activități aducătoare de venituri.

Controlul asupra unei imobilizări necorporale presupune obținerea de către bancă de beneficii economice viitoare din utilizarea sa și restricționarea accesului altor persoane fizice și/sau juridice la beneficiile viitoare.

Beneficiile economice viitoare se concretizează fie în venituri rezultate în urma vânzării produselor sau serviciilor, fie ca urmare a unor reduceri de cost.

În baza standardelor internaționale de contabilitate imobilizările necorporale sunt recunoscute numai dacă se estimează că beneficiile economice viitoare atribuibile imobilizării necorporale vor fi obținute de societate și costul imobilizării necorporale poate fi evaluat în mod credibil.

Intrarea în patrimoniu a imobilizărilor necorporale se realizează prin următoarele căi⁸:

- achiziții separate de active necorporale. Costul imobilizărilor necorporale este reprezentat de prețul de cumpărare al acestora, de taxele și impozitele nerecuperabile precum și de orice alte cheltuieli necesare pregătirii acestora pentru funcționare.

⁸ Coman F. – „Activitatea financiar contabilă a societăților bancare”, Ed. Lumina Lex, București, 2002, p.267

- achiziții în combinații de întreprinderi. Costul imobilizărilor necorporale este dat de valoarea justă de la data achiziției (dacă nu poate fi stabilit prețul de vânzare curent sau nu poate fi luat în calcul prețul celei mai recente tranzacții similare, valoarea justă este reprezentată de suma pe care banca ar trebui să o plătească pentru imobilizarea necorporală la data achiziției între părți neafine).
- achiziții prin intermediul subvențiilor bugetare. Costul imobilizării necorporale este dat de valoarea justă a imobilizării necorporale sau a unui alt activ cedat la schimb, corectată cu valoarea oricărui numerar sau echivalent de numerar transferat.
- schimburi de imobilizări corporale. Costul imobilizării necorporale primite este dat de valoarea justă a imobilizării necorporale sau a unui alt activ cedat la schimb, corectată cu valoarea oricărui numerar sau echivalent de numerar transferat.
- imobilizări necorporale produse în cadrul băncii prin resurse proprii. Activele necorporale generate intern sunt recunoscute ca active necorporale în urma separării fazei de „cercetare” de cea de „dezvoltare”. În faza de cercetare imobilizarea necorporală nu este recunoscută deoarece nu poate fi evaluat beneficiul economic viitor. Toate costurile generate de obținerea imobilizării necorporale conduc la creșterea cheltuielilor băncii. Imobilizarea necorporală provenită din faza de dezvoltare este recunoscută dacă îndeplinește o serie de condiții: finalizarea imobilizării necorporale astfel încât aceasta să fie generatoare de beneficii economice viitoare, evaluarea corectă a cheltuielilor efectuate. Costul unei imobilizări necorporale realizate prin resurse proprii este reprezentat de cheltuielile cu materialele și serviciile consumate, respectiv folosite pentru producerea sa, de salariile personalului implicat la realizarea sa și de orice alte cheltuieli ce pot fi atribuite generării imobilizării necorporale. Acest cost este recunoscut la data la care se întrunesc condițiile de recunoaștere a imobilizării necorporale.

În cadrul imobilizărilor necorporale se cuprind: fondul comercial achiziționat într-o combinație de întreprinderi, concesiunile, brevetele, licențele și alte imobilizări necorporale.

Fondul comercial achiziționat într-o combinație de întreprinderi reprezintă beneficii economice viitoare apărute din active care nu au capacitatea de a fi identificate individual și recunoscute în mod distinct. Acesta este înregistrat inițial la cost, care reprezintă surplusul costului combinației de întreprinderi peste interesul dobânditorului în valoarea justă netă a activelor, datoriilor și datoriilor contingente identificabile, recunoscute în conformitate cu prevederile IFRS 2 „Combinații de întreprinderi”. Ulterior, instituția de credit evaluează fondul comercial achiziționat într-o combinație de întreprinderi la cost, iar pierderile din depreciere cumulate, aferente acestuia se înregistrează în contul de provizioane corespunzător.

În cadrul activelor imobilizate în concesiuni și în alte drepturi similare se cuprinde valoarea bunurilor preluate cu acest titlu de către instituția de credit, potrivit contractelor încheiate.

Brevetele, licențele, know-how-urile și alte drepturi de proprietate intelectuală similare, achiziționate se înregistrează în conturile de imobilizări necorporale la valoarea de achiziție.

Cheltuielile ulterioare efectuate cu un activ necorporal după cumpărarea sau finalizarea sa se înregistrează în conturile de cheltuieli atunci când sunt efectuate.

Cheltuielile ulterioare vor majora costul activului necorporal atunci când este probabil că aceste cheltuieli vor permite activului să genereze beneficii economice viitoare peste performanța prevăzută inițial și pot fi evaluate în mod credibil.

Ulterior recunoașterii inițiale, o imobilizare necorporală trebuie înregistrată la cost, mai puțin amortizarea cumulată aferentă și provizioanele din depreciere.

Valoarea amortizabilă a unui activ necorporal trebuie să fie alocată pe o bază sistematică de-a lungul duratei de viață utilă. Un activ necorporal trebuie scos din evidență la cedare sau casare, atunci când nici un beneficiu economic viitor nu mai este așteptat din utilizarea sa ulterioară.

Câștigurile, respectiv pierderile, care apar odată cu încetarea utilizării sau ieșirea unui activ necorporal se determină ca diferență între veniturile generate de ieșirea activului și valoarea sa neamortizată, inclusiv cheltuielile ocazionate de cedarea acestuia, și trebuie recunoscute ca venit, respectiv cheltuielă, în contul de profit și pierdere.

Imobilizările necorporale: se înregistrează în contabilitate cu ajutorul conturilor din **grupa 44 „Imobilizări necorporale și corporale”** care cuprinde următoarele conturi:

441 - Imobilizări necorporale

- ✓4411 - Fondul comercial
- ✓4412 - Cheltuieli de constituire
- ✓4419 - Alte imobilizări necorporale

Conturile de imobilizări necorporale **4411 „Fond comercial”, 4412 „Cheltuieli de**

constituire” și 449 „Alte immobilizări necorporale” au funcție contabilă de **activ**. **Se debitează** cu valoarea immobilizărilor necorporale intrate în patrimoniu și **se creditează** cu valoarea immobilizărilor necorporale amortizate integral sau parțial la scoaterea din gestiune prin vânzare sau atunci când nici un beneficiu economic viitor nu mai este așteptat din utilizarea sa ulterioară. **Soldul final** al conturilor poate fi **debitor** reflectând immobilizările necorporale aflate în patrimoniu.

Immobilizările necorporale sunt supuse amortizării. Prin amortizare se înțelege alocarea sistematică a costului unui activ (sau alte sume substituite costului) de-a lungul perioadei de timp de utilizare a immobilizării necorporale, mai puțin valoarea sa reziduală. Prin valoare reziduală se înțelege suma pe care se așteaptă s-o obțină banca la sfârșitul perioadei de viață utilă a immobilizării necorporale după deducerea cheltuielilor pentru vânzarea acesteia.

Evidența contabilă a amortizării immobilizărilor necorporale se ține cu ajutorul contului **461 „Amortizarea immobilizărilor necorporale și corporale”**

- ✓ 4611 - Amortizarea immobilizărilor necorporale
  - 46111 - Amortizarea fondului comercial
  - 46112 - Amortizarea cheltuielilor de constituire
  - 46119 - Amortizarea altor immobilizări necorporale

Contul 461 „Amortizarea immobilizărilor necorporale este un cont cu funcție contabilă de **pasiv**. **Se creditează** cu valoarea amortizată a immobilizării și **se debitează** la scoaterea din evidențe a immobilizării necorporale. **Soldul final creditor** al contului reflectă valoarea amortizată a immobilizărilor necorporale aflate în patrimoniu.

Principalele operații contabile privind immobilizările necorporale sunt următoarele:

- cheltuieli de constituire achitate în numerar

4412 „Cheltuieli de constituire”	=	101 „Casa”
----------------------------------	---	------------
- cheltuieli efectuate cu reclama achitate prin contul curent de la BNR:

4419 „Alte immobilizări necorporale”	=	111 „Cont curent la BNR”
--------------------------------------	---	--------------------------
- cheltuieli cu prospectarea pieței, plătite în numerar:

4419 „Alte immobilizări necorporale”	=	101 „Casa”
--------------------------------------	---	------------
- achiziția de programe informatice de la un client cu achitare imediată:

4419 „Alte immobilizări necorporale”	=	2511 „Conturi curente”
--------------------------------------	---	------------------------
- achiziția unei immobilizări necorporale de la un furnizor cu plata ulterioară:

441 „Immobilizări necorporale”	=	356 „Creditori diverși”
--------------------------------	---	-------------------------
- plata ulterioară:

356 „Creditori diverși”	=	%
		101 „Casa”
		111 „Cont curent la BNR”
		2511 „Conturi curente”
- immobilizări necorporale create în regie proprie:

441 „Immobilizări necorporale”	=	7494 „Venituri din producția de immobilizări”
--------------------------------	---	---
- amortizarea immobilizărilor necorporale:

651 „Cheltuieli cu amortizarea immobilizărilor necorporale”	=	4611 „Amortizarea immobilizărilor necorporale”
---	---	--
- scoaterea din evidență a immobilizărilor necorporale complet amortizate:

4611 „Amortizarea immobilizărilor necorporale”	=	441 „Immobilizări necorporale”
--	---	--------------------------------

8.4. CONTABILITATEA IMOBILIZĂRILOR CORPORALE

Immobilizările corporale sunt acele active care îndeplinesc următoarele caracteristici:

- sunt deținute pentru a fi utilizate în producția de bunuri sau în prestarea de servicii, pentru a fi închiriate terților, sau pentru a fi folosite în scopuri administrative;
- este posibil a fi utilizate pe parcursul a mai multor perioade;

precum și următoarele criterii de recunoaștere:

- ✓ este posibilă generarea de beneficii economice viitoare aferente activului; și
- ✓ costul activului poate fi evaluat în mod credibil.

Imobilizările corporale cuprind: terenuri și amenajări de terenuri; construcții; instalații tehnice și mijloace de transport; mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale.

Contabilitatea terenurilor se ține pe două categorii: terenuri și amenajări de terenuri, iar în contabilitatea analitică, terenurile pot fi evidențiate pe diferite categorii specifice.

Contabilitatea sintetică a celorlalte imobilizări corporale se ține pe următoarele categorii: construcții; instalații tehnice și mijloace de transport (defalcate pe: echipamente tehnologice -mașini, utilaje și instalații de lucru; aparate și instalații de măsurare, control și reglare; mijloace de transport); mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale, iar contabilitatea analitică se ține pe fiecare element individual din cadrul fiecărei categorii de imobilizări corporale sau, după caz, pe grupe de elemente nesemnificative. Imobilizările corporale deținute în baza unui contract de leasing se evidențiază în contabilitate în funcție de natura contractului de leasing.

O imobilizare corporală recunoscută ca activ trebuie evaluată inițial la cost, care este format din prețul de cumpărare, taxele vamale, taxele nerecuperabile, precum și toate celelalte cheltuieli direct legate de punerea în funcțiune a activului; toate reducerile comerciale sunt scăzute pentru calculul prețului de cumpărare.

Imobilizările corporale realizate din producție proprie se evaluează la costul de producție care cuprinde cheltuielile cu consumul bunurilor necesare realizării imobilizării corporale, salariile personalului și alte cheltuieli.

Imobilizările corporale obținute prin schimbul total sau parțial cu alte active se evaluează la valoarea justă a activului cedat, valoare ce trebuie corectată cu eventualele sume transferate în numerar sau echivalent numerar.

Imobilizările corporale primite cu titlu gratuit se evaluează la valoarea actuală.

Cheltuielile ulterioare aferente unui element de natura imobilizărilor corporale care a fost deja recunoscut trebuie adăugate valorii contabile a activului numai atunci când se estimează că se vor obține beneficii economice viitoare suplimentare față de performanțele estimate inițial ca fiind corespunzătoare. Toate celelalte cheltuieli ulterioare trebuie recunoscute drept cheltuieli în perioada în care au fost suportate.

Ulterior recunoașterii inițiale ca activ, elementele de imobilizări corporale trebuie înregistrate la cost mai puțin amortizarea cumulată aferentă și orice pierderi cumulate din depreciere sau la valoarea reevaluată care reprezintă valoarea justă la momentul reevaluării, mai puțin orice amortizare ulterioară cumulată aferentă și pierderile ulterioare cumulate din depreciere.

Valoarea amortizabilă a unui element de imobilizări corporale trebuie alocată în mod sistematic pe parcursul duratei de viață utilă a activului. Metoda de amortizare folosită trebuie să reflecte modul în care beneficiile economice aduse de aceste active sunt consumate. Valoarea amortizării corespunzătoare fiecărei perioade trebuie recunoscută ca o cheltuială, cu excepția cazului în care ea este inclusă în valoarea contabilă a unui alt activ. Un element de imobilizări corporale trebuie eliminat din activ atunci când acesta este cedat sau când este scos din uz definitiv și nu se mai așteaptă obținerea unor beneficii economice viitoare în urma cedării acestuia.

Câștigurile sau pierderile obținute în urma casării sau cedării unui element de terenuri și mijloace fixe trebuie determinate ca diferență între încasările nete estimate din cedare și valoarea contabilă a activului, și trebuie recunoscute ca venit sau ca și cheltuială în contul de profit și pierdere.

Imobilizările corporale se înregistrează în contabilitate cu ajutorul conturilor din **grupa 44 „Imobilizări necorporale și corporale”** care se dezvoltă pe următoarele conturi:

442 - Imobilizări corporale

- ✓ 4421 - Terenuri și amenajări de terenuri
  - 44211 - Terenuri
  - 44212 - Amenajări de terenuri
- ✓ 4422 - Construcții
- ✓ 4423 - Instalații tehnice și mijloace de transport
  - 44231 - Echipamente tehnologice (mașini, utilaje și instalații de lucru)
  - 44232 - Aparatură și instalații de măsurare, control și reglare

44233 - Mijloace de transport

✓ 4424 - Mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale

Toate conturile acestei grupe au funcție contabilă **de activ**. **Se debitează** cu valoarea imobilizărilor corporale intrate în patrimoniu și **se creditează** cu valoarea imobilizărilor corporale cedate sau scoase din activ pe orice cale. **Soldul final debitor** reflectă imobilizările corporale aflate în patrimoniu.

Imobilizările corporale sunt folosite de regulă pe parcursul întregii durate de viață a acestora aducând beneficii economice viitoare pe toată această durată. Din această cauză, valoarea amortizărilor imobilizărilor corporale este alocată sistematic de-a lungul duratei de viață utilă a lor. Ca și în cazul imobilizărilor necorporale valoarea amortizabilă este dată de costul imobilizării corporale (sau orice altă valoare substituită costului) mai puțin valoarea reziduală (aceasta este de regulă nesemnificativă și prin urmare nu se ia în calcul).

Evidența contabilă a amortizării se ține cu ajutorul contului **462 „Amortizarea imobilizărilor corporale”** care se dezvoltă pe următoarele conturi sintetice de gradul I, funcție de tipul imobilizării corporale amortizabile:

✓ 4612 - Amortizarea imobilizărilor corporale

46121 - Amortizarea amenajărilor de terenuri

46122 - Amortizarea construcțiilor

46123 - Amortizarea instalațiilor tehnice și mijloacelor de transport

46124 - Amortizarea altor active corporale

Toate conturile acestei grupe sunt conturi cu funcție contabilă de **pasiv**. **Se creditează** cu valoarea amortizată a imobilizărilor corporale și **se debitează** cu valoarea amortizată a imobilizărilor corporale scoase din evidențe. **Soldul final creditor** reflectă valoarea amortizată a imobilizărilor corporale aflate în patrimoniu.

Principalele operații contabile privind imobilizările necorporale sunt următoarele:

• aportul unui teren de către un acționar:

44211 „Terenuri” = 508 „Acționari sau asociați”

• achiziționarea unui mijloc de transport pentru activitatea de bază:

44233 „Mijloace de transport” = 3566 „Alți creditori diverși”

• mijloace fixe realizate din producție proprie:

44231 „Echipamente tehnologice (mașini, utilaje și instalații de lucru)” = 7494 „Venituri din producția de imobilizări”

• amortizarea imobilizărilor corporale:

652 „Cheltuieli cu amortizările imobilizărilor corporale” = 4612 „Amortizarea imobilizărilor corporale”

• scoaterea din funcțiune a imobilizărilor corporale complet amortizat:

4612 „Amortizarea imobilizărilor corporale” = 442 „Imobilizări corporale”

• scoaterea din funcțiune a imobilizărilor corporale parțial amortizat:

% = 442 „Imobilizări corporale”

4612 „Amortizarea imobilizărilor corporale”

6461 „Pierderi din cedarea și casarea imobilizărilor corporale”

8.5. CONTABILITATEA IMOBILIZĂRILOR ÎN CURS

Contabilitatea imobilizărilor în curs se ține distinct pentru: imobilizări necorporale și imobilizări corporale.

%	=	%
433 „Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale”		101 „Casa”
434 „Avansuri acordate pentru imobilizări corporale”		111 „Cont curent la BNR”
		2511 „Conturi curente”
		341 „Decontări intrabancare”

- reglarea avansurilor acordate terților la finalizarea imobilizărilor:

3566	=	%	Total datorie
„Alți creditori diverși”		433 „Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale”	Avansul acordat
		434 „Avansuri acordate pentru imobilizări corporale”	Avansul acordat
		101 „Casa”	Diferența de plătit
		111 „Cont curent la BNR”	
		2511 „Conturi curente”	
		341 „Decontări intrabancare”	

8.6. CONTABILITATEA CREAȘTELOR RESTANTE ȘI ÎNDOIELNICE AFERENTE VALORILOR IMOBILIZATE

Creaștele reprezentând valori imobilizate și cele aferente acestora (credite subordonate și dobânzile aferente, creaște din operațiuni de leasing financiar, precum și alte creaște aferente valorilor imobilizate), nerambursate la scadență, respectiv neîncasate la scadență, se înregistrează în conturile „Creaște restante” și „Dobânzi restante”.

Creaștele reprezentând valori imobilizate și cele aferente acestora (credite subordonate și dobânzile aferente, chiriile din operațiuni de leasing financiar, precum și alte creaște aferente valorilor imobilizate), creaștele restante, precum și dobânzile aferente, trecute în litigiu, se înregistrează în conturile „Creaște îndoielnice” și „Dobânzi îndoielnice”.

Aceste creaște sunt evidențiate în contabilitate cu ajutorul **grupeii 48 „Creaște restante și îndoielnice”**, grupă care se dezvoltă pe următoarele conturi:

481 - Creaște restante

- ✓ 4811 - Creaște restante
- ✓ 4812 - Dobânzi restante
- ✓ 4817 - Creaște atașate

482 - Creaște îndoielnice

- ✓ 4821 - Creaște îndoielnice
- ✓ 4822 - Dobânzi îndoielnice
- ✓ 4827 - Creaște atașate

Contul 4811 „Creaște restante” evidențiază creaște privind valorile imobilizate (credite subordonate, creaște aferente operațiunilor de leasing financiar etc.), nerambursate la scadență. După funcția contabilă este un **cont de activ. Se debitează** în momentul trecerii creaștelor la creaște restante și **se creditează** la încasarea contravalorii lor.

Contul 4812 „Dobânzi restante” evidențiază creaștele din dobânzi, precum și alte venituri de primit, neîncasate la scadență. Are aceeași funcție contabilă ca și contul 4811 „Creaște restante”.

Contul 4821 „Creaște îndoielnice” evidențiază creaște privind valorile imobilizate, trecute în litigiu. După funcția contabilă este un **cont de activ. Se debitează** în momentul trecerii creaștelor la creaște îndoielnice și **se creditează** la încasarea contravalorii lor sau la trecerea lor pe pierderi.

Contul 4822 „Dobânzi îndoielnice” evidențiază creaștele din dobânzi, precum și alte venituri de primit, trecute în litigiu. Are aceeași funcție contabilă ca și contul 4821 „Creaște îndoielnice”.

Principalele operații privind creaștele și dobânzile restante și îndoielnice sunt următoarele:

- trecerea creditului subordonat la termen la creaște restante:

$$4811 \text{ „Creaște restante”} = 401 \text{ „Credite subordonate la termen”}$$

- trecerea creditului subordonat la termen la creaște îndoielnice:

$$4821 \text{ „Creaște îndoielnice”} = 401 \text{ „Credite subordonate la termen”}$$

- trecerea dobânzilor neîncasate aferente creditului subordonat la termen la dobânzi restante:
4812 „Dobânzi restante” = 407 „Creanțe atașate”
- trecerea dobânzilor neîncasate aferente creditului subordonat la termen la dobânzi îndoielnice:
4822 „Dobânzi îndoielnice” = 407 „Creanțe atașate”
- încasarea creanțelor și dobânzilor restante sau îndoielnice:
101 „Casa” = %
sau 4811 „Creanțe restante”
111 „Cont curent la BNR” 4812 „Dobânzi restante”
sau 4821 „Creanțe îndoielnice”
2511 „Conturi curente” 4822 „Dobânzi îndoielnice”
- trecerea creanțelor și dobânzilor îndoielnice pe pierderi:
% = %
667 „Pierderi din creanțe 4811 „Creanțe restante”
nerecuperabile acoperite cu 4812 „Dobânzi restante”
provizioane” 4821 „Creanțe îndoielnice”
668 „Pierderi din creanțe 4822 „Dobânzi îndoielnice”
nerecuperabile neacoperite cu
provizioane”

8.7. CONTABILITATEA PROVIZIOANELOR PENTRU VALORI IMOBILIZATE

Pentru deprecierea reversibilă ale valorilor immobilizate în vederea respectării principiului prudenței și al fidelității bilanțului se pot constitui provizioane.

Provizioanele pentru valori immobilizate se constituie pe seama cheltuielilor, de regulă, la finele exercițiului, cu ocazia inventarierii sau la alte perioade, pentru:

- titluri de participare deținute în filiale, titluri de participare deținute în societăți asociate, titluri de participare deținute în entități controlate în comun;
- deprecierea immobilizărilor;
- creanțe aferente valorilor immobilizate.

La finele exercițiului sau la alte perioade, precum și la ieșirea valorilor immobilizate respective din activ, provizioanele constituite anterior se analizează și se regularizează astfel:

- prin debitul conturilor de cheltuieli, în cazul majorării necesarului de provizioane;
- prin creditul conturilor de venituri când provizioanele trebuie diminuate sau anulate, respectiv când acestea devin parțial sau total fără obiect;
- când are loc realizarea riscului de credit, conturile de provizioane constituite anterior se închid prin conturile de venituri și, concomitent, pierderile respective, în raport de natura lor, se înregistrează în conturile corespunzătoare.

Evidența contabilă a provizioanelor pentru valori immobilizate se ține cu ajutorul **grupeii 49 „Provizioane pentru valori immobilizate”** care se dezvoltă pe următoarele conturi:

491 - Provizioane pentru deprecierea părților deținute în cadrul societăților comerciale legate, a titlurilor de participare și a titlurilor activității de portofoliu

492 - Provizioane pentru deprecierea immobilizărilor

- ✓ 4921 - Provizioane pentru deprecierea immobilizărilor în curs
  - 49211 - Provizioane pentru deprecierea immobilizărilor necorporale în curs
  - 49212 - Provizioane pentru deprecierea immobilizărilor corporale în curs
- ✓ 4922 - Provizioane pentru deprecierea immobilizărilor necorporale
  - 49221 - Provizioane pentru fondul comercial
  - 49222 - Provizioane pentru alte immobilizări necorporale
- ✓ 4923 - Provizioane pentru deprecierea immobilizărilor corporale
  - 49231 - Provizioane pentru deprecierea terenurilor și amenajărilor de terenuri
  - 49232 - Provizioane pentru deprecierea construcțiilor
  - 49233 - Provizioane pentru deprecierea instalațiilor tehnice și mijloacelor de transport

493 - Provizioane pentru operațiuni de leasing financiar

499 - Provizioane pentru creanțe restante și îndoielnice

Toate conturile acestei grupe au funcție contabilă de **pasiv**. **Se creditează** cu ocazia constituirii sau majorării provizioanelor pentru valori immobilizate și se debitează cu diminuarea sau anularea provizioanelor rămase fără obiect. Soldul final creditor reflectă provizioanele pentru valori immobilizate constituite.

Principalele operații contabile privind provizioanele pentru valori immobilizate sunt următoarele:

- constituirea sau majorarea provizioanelor pentru valori immobilizate:
664 "Cheltuieli cu provizioane pentru valori immobilizate" = 49X „Provizioane pentru valori immobilizate”

- diminuarea sau anularea provizioanelor pentru valori immobilizate:
49X „Provizioane pentru valori immobilizate” = 764 „Venituri din provizioane pentru valori immobilizate”

Întrebări recapitulative

1. Ce intră în componența valorilor immobilizate ale unei instituții de credit?
2. Definiți creditele subordonate.
3. Ce reprezintă identificabilitatea pentru o immobilizare necorporală?
4. Definiți titlurile de participare și precizați ce cuprinde costul de achiziție al acestora?
5. Ce cuprinde costul de achiziție ai unei immobilizări corporale?

Teste de autoevaluare

1. Dobânda de încasat aferentă unui credit subordonat la termen se înregistrează folosind următoarea formulă contabilă:
  - a. 407 = 7051
  - b. 4811 = 7051
  - c. 407 = 7052
  - d. 30117 = 7031

2. Care din următoarele categorii de titluri pot fi încadrate în categoria immobilizărilor financiare:
  - a. titlurile de plasament;
  - b. titlurile de participare la instituții de credit;
  - c. titlurile de tranzacție;
  - d. titlurile date în pensiune livrată;
  - e. titlurile de participare la societăți cu caracter financiar;
  - f. părțile în societăți comerciale legate

3. Immobilizările necorporale reprezintă:
  - a. active identificabile, nonmonetare, fără formă materială concretă, deținute în vederea utilizării sau închirierii către terți;
  - b. active despre care se estimează că vor aduce beneficii economice viitoare;
  - c. active al căror cost poate fi evaluat în mod credibil;
  - d. toate cele de mai sus.

4. Care sunt principiile contabile care sunt respectate dacă se constituie provizioane pentru deprecierea reversibilă ale valorilor immobilizate?
  - a. principiul prudenței;
  - b. principiul permanenței metodelor;
  - c. principiul costului istoric;
  - d. principiul fidelității bilanțului.

5. Achiziția unui program informatic de la un client al instituției de credit cu achitarea imediată se înregistrează cu ajutorul formulei contabile:
- a. 4419 = 356
  - b. 4412 = 101
  - c. 4419 = 111
  - d. 4419 = 2511

Teste de evaluare

1. La o instituție de credit se achiziționează un mijloc de transport pentru activitatea de bază în valoare de 60.000 lei plus TVA 19% cu achitarea ulterioară prin intermediul contului curent la BNR. Mijlocul de transport se amortizează liniar în patru ani. După doi ani acesta este vândut la un preț de vânzare de 32.000 lei plus TVA 19% unui client al instituției de credit cu încasare ulterioară. Să se înregistreze în contabilitate operațiile.
2. O societate bancară achiziționează în exercițiul N 1000 de titluri de participare la 50 lei/titlu cu achitarea ulterioară din contul curent de la BNR. La sfârșitul exercițiului financiar N+1 se înregistrează dividendele de încasat aferente acestor titluri în sumă de 12.000 lei care se încasează în contul curent la BNR. În exercițiul N+2 se vând 400 de titluri la un preț de vânzare de 80 de lei/titlu cu încasarea în contul curent de la BNR.
3. Lucrările efectuate de terți pentru imobilizări corporale nefinalizate până la sfârșitul exercițiului se înregistrează în contabilitate folosind formula:
  - a. 431 = 3566
  - b. 442 = 432
  - c. 432 = 3566
  - d. 432 = 7494

CAPITOLUL 9

CONTABILITATEA CAPITALURILOR PROPRII, CAPITALURILOR ASIMILATE ȘI A PROVIZIOANELOR

Obiective

- cunoașterea componentelor capitalurilor proprii
- cunoașterea componentelor capitalurilor asimilate
- cunoașterea modului de contabilizare a capitalurilor proprii, asimilate și a provizioanelor

Cuvinte cheie

- capital
- rezerve
- prime legate de capital
- datorii subordonate
- provizioane

Rezumat

Capitalul propriu al instituțiilor de credit include totalitatea elementelor de capital aparținând acționarilor și anume capitalul social, prime legate de capital, profitul nerepartizat din anii anteriori și reportat pentru exercițiul curent, rezerve, diferențe din reevaluare, subvenții, provizioane reglementate pentru riscuri și cheltuieli.

Datoriile subordonate, reprezentând împrumuturi de lungă durată de care instituția se folosește ca și de fondurile proprii se asimilează capitalului propriu deoarece unele din aceste datorii pot fi convertite în acțiuni.

Conturile de capitaluri, asimilate și provizioane cuprind totalitatea fondurilor aflate la dispoziția instituției de credit cu caracter permanent sau durabil, precum și provizioanele pentru riscuri și cheltuieli.

În conformitate cu standardele internaționale de contabilitate capitalul propriu reprezintă interesul rezidual al acționarilor în activele unei instituții de credit, după deducerea tuturor datoriilor sale.

Pentru evidențierea în contabilitate, capitalurile dispun de **clasa 5 – Capitaluri proprii, asimilate și provizioane**.

Conținut

9.1. CONTABILITATEA CAPITALULUI SOCIAL

Capitalul social este alcătuit din totalitatea valorilor nominale ale acțiunilor emise de bancă. Acțiunile pot fi nominale sau la purtător. Pentru instituțiile de credit, BNR stabilește și actualizează nivelul minim al capitalului social.

Capitalul social al unei bănci trebuie vărsat, integral și în formă bănească, la momentul subscrierii. Aportul în natură la constituirea unei instituții de credit nu este permis. Nivelul minim al capitalului inițial este stabilit de Banca Națională a României prin reglementări, fără a putea fi mai mic decât echivalentul în monedă națională a 5 milioane euro. La constituire, aportul de capital va fi vărsat într-un cont deschis la o instituție de credit, care va fi blocat până la înmatricularea băncii în registrul comerțului.

La constituirea unei bănci, capitalul inițial este egal cu capitalul social, cu excepția cazurilor în care banca nou-constituită este rezultată dintr-un proces de reorganizare prin fuziune sau divizare. La deschiderea unei sucursale, capitalul inițial se va asigura prin punerea la dispoziție acesteia a capitalului de dotare de către instituția de credit străină.

Băncile pot majora capitalul social numai prin utilizarea următoarelor surse:

- a) noi aporturi în formă bănească;
- b) prime de emisiune sau de aport și alte prime legate de capital, integral încasate, rămase după acoperirea cheltuielilor neamortizate cu astfel de operațiuni, precum și rezervele constituite pe seama unor astfel de prime;

- c) dividende din profitul net convenit acționarilor, după plata impozitului pe dividende, potrivit legii;
d) rezerve constituite din profitul net, existente în sold, potrivit ultimului bilanț contabil.

Sucursalele instituțiilor de credit străine, autorizate să funcționeze în România, pot majora capitalul de dotare prin utilizarea următoarelor surse:

- a) noi aporturi în formă bănească puse la dispoziție sucursalei de către instituția de credit străină, cu destinația "capital de dotare";
b) rezerve constituite din profitul net, existente în sold potrivit ultimei situații financiare anuale.

Capitalul subscris și vărsat se înregistrează distinct în contabilitate, pe baza actelor de constituire a instituției de credit și a documentelor justificative privind vărsămintele de capital cu ocazia constituirii și majorării de capital social.

Contabilitatea analitică a capitalului social se ține pe acționari sau asociați, cuprinzând numărul și valoarea nominală a acțiunilor sau părților sociale subscrise și vărsate.

Principalele operațiuni care se înregistrează în contabilitate cu privire la mărirea capitalului, sunt următoarele: subscrierea și emisiunea de noi acțiuni; încorporarea primelor de capital, rezervelor, și alte operațiuni, potrivit legii. Operațiunile ce se înregistrează în contabilitate cu privire la micșorarea capitalului social sunt, în principal, următoarele: reducerea numărului de acțiuni sau părți sociale sau diminuarea valorii nominale a acestora ca urmare a retragerii unor acționari sau asociați; răscumpararea acțiunilor proprii; acoperirea pierderilor contabile din anii precedenți și alte operațiuni, potrivit legii.

Pentru evidențierea **capitalului social** se folosesc următoarele conturi:

501 - Capital social

- ✓ 5011 - Capital subscris nevărsat
- ✓ 5012 - Capital subscris vărsat

502 - Elemente asimilate capitalului

503 - Acțiuni proprii

508 - Acționari sau asociați

Contul 501 „Capital social” este un cont de **pasiv**. **Se creditează** cu sumele reprezentând capitalul social subscris și vărsat de acționari, precum și cu sumele reprezentând majorarea capitalului prin operații interne. **Se debitează** cu reducerile de capital prin anularea acțiunilor proprii sau cu pierderile realizate în exercițiile precedente acoperite din capitalul social. **Soldul creditor** reprezintă capitalul social subscris vărsat sau nevărsat.

Principalele operațiuni privind contabilitatea capitalului social sunt următoarele:

- subscrierea capitalului social în lei de către acționari sau asociați:
508 „Acționari sau asociați” = 5011 „Capital subscris nevărsat”
- subscrierea capitalului social în devize de către acționari sau asociați:
508 „Acționari sau asociați” = 3721 „Poziția de schimb”
analitic devize
- contravaloarea în lei a capitalului subscris și nevărsat:
3722 „Contravaloarea poziției de schimb” = 5011 „Capital subscris nevărsat”
- aportul acționarilor depus în lichidități:
% = 508 „Acționari sau asociați”
101 „Casa”
2511 „Conturi curente”
111 „Cont curent la BNR”
- transformarea capitalului nevărsat în capital vărsat:
5011 „Capital subscris nevărsat” = 5012 „Capital subscris vărsat”
- creșterea capitalului social prin înglobarea în capital a elementelor capitalului propriu: rezerve, prime de capital, profit reportat, profit net realizat, convertirea obligațiunilor în acțiuni:

%	=	5012 „Capital subscris vărsat”
512 „Rezerve legale”		
511 „Prime de capital”		
5811 „Rezultatul reportat”		
592 „Repartizarea profitului”		
3251 „Obligațiuni”		

- reducerea capitalului social prin acoperirea pierderilor reportate sau a celor realizate la închiderea exercițiului financiar, precum și prin anularea acțiunilor proprii răscumpărate:

5012 „Capital social subscris vărsat”	=	%
		5811 „Rezultatul reportat”
		591 „Profit sau pierdere”
		508 „Acționari sau asociați”

Contul 502 „Elemente asimilate capitalului” este un cont de **pasiv** care reflectă fondurile cu caracter permanent puse la dispoziția sucursalelor din România a instituțiilor de credit cu sediul în străinătate. **Se creditează** cu contravaloarea în lei a fondurilor în devalize puse la dispoziția sucursalelor din țară ale instituțiilor cu sediul în străinătate și cu profitul net realizat în exercițiile financiare precedente, trecut la capital de dotare de către sucursalele din România ale instituțiilor de credit cu sediul în străinătate, cu aprobarea instituției de care aparțin aceste sucursale. **Se debitează** cu contravaloarea în lei a diminuărilor de fonduri (capital de dotare) ale sucursalelor din țară ale instituțiilor cu sediul în străinătate. **Soldul final creditor** reflectă fondurile existente la dispoziția sucursalelor din țară ale instituțiilor de credit cu sediul în străinătate.

Principalele operațiuni privind contabilitatea capitalului de dotare sunt următoarele:

- contravaloarea în lei a fondurilor în devalize puse la dispoziția sucursalelor din țară ale instituțiilor cu sediul în străinătate:

3722 „Contravaloarea poziției de schimb”	=	502 „Elemente asimilate capitalului”
--	---	--------------------------------------

- primirea devalizelor de către sucursalele din țară ale instituțiilor cu sediul în străinătate:

111 „Cont curent la BNR”	=	3721 „Poziția de schimb analitic devalize”
--------------------------	---	--

- repartizarea profitului net realizat în exercițiile precedente la capital de dotare:

5811 „Rezultatul reportat”	=	502 „Elemente asimilate capitalului”
----------------------------	---	--------------------------------------

- diminuarea capitalului de dotare a sucursalelor din țară ale instituțiilor cu sediul în străinătate:

502 „Elemente asimilate capitalului”	=	3722 „Contravaloarea poziției de schimb”
--------------------------------------	---	--

- sume în devalize retrase de către centrala din străinătate:

3721 „Poziția de schimb”	=	111 „Cont curent la BNR”
--------------------------	---	--------------------------

Contul 508 „Acționari sau asociați” evidențiază aporturile subscrise de acționari sau asociați la constituirea băncii sau la majorarea capitalului precum și datoriile față de acționari sau asociați în cazul reducerii capitalului social. După funcția contabilă este un **cont bifuncțional**. **Se debitează** cu capitalul social subscris de acționari sau asociați, cu valoarea primelor de emisiune, aport sau fuziune, cu sumele plătite acționarilor la răscumpărarea propriilor acțiuni. **Se creditează** cu sumele depuse de acționari sau asociați pentru constituirea sau majorarea capitalului social, și cu sumele corespunzătoare reducerii capitalului social prin anularea acțiunilor. **Soldul debitor** reflectă creanțele instituției de credit față de acționari sau asociați privind capitalul iar **soldul creditor** reflectă datoriile instituției de credit față de acționari sau asociați privind capitalul.

9.2. CONTABILITATEA PRIMELOR LEGATE DE CAPITAL

Primele de capital reprezintă excedentul dintre valoarea de emisiune, fuziune, aport, divizare, conversie etc. și valoarea nominală a acțiunilor sau părților sociale.

Primele de emisiune apar cu ocazia emisiunii de noi acțiuni și reprezintă diferența dintre prețul de emisiune a noilor acțiuni și valoarea nominală a acțiunilor.

Primele de fuziune apar în cazul fuziunii prin absorbție reprezentând diferența dintre valoarea contabilă a aportului societății absorbite și valoarea nominală a aportului celui absorbit.

Primele de divizare apar în cazul înglobării cotelor părți care provin din scindarea unei societăți reprezentând diferența dintre valoarea contabilă a aportului rezultat din sciziune și valoarea nominală a acestuia.

Primele de conversie rezultă în cazul transformării obligațiunilor în acțiuni și se calculează ca diferență între valoarea obligațiunilor și valoarea nominală a acțiunilor.

Evidențierea contabilă a primelor legate de capital se face utilizând următoarele conturi:

511 - Prime de capital

5111 - Prime de emisiune

5112 - Prime de fuziune

5113 - Prime de aport

5114 - Prime de divizare

5115 - Prime de conversie a obligațiunilor în acțiuni

5119 - Alte prime

Contul 511 „Prime legate de capital” este un **cont de pasiv**. **Se creditează** cu valoarea primelor rezultate în corespondență cu debitul contului 508 – Acționari sau asociați, la emisiuni, aport, fuziuni, sciziuni și cu debitul conturilor 3251 – Obligațiuni la conversia obligațiunilor în acțiuni. **Se debitează** cu ocazia încorporării primelor în capital în corespondență cu creditul contului 501 – Capital social sau cu ocazia încorporării primelor la rezerve în corespondență cu creditul contului 519 – Alte rezerve.

Principalele operațiuni privind contabilitatea primelor legate de capital sunt următoarele:

- subscriere de acțiuni emise pentru majorarea capitalului social la un preț de emisiune mai mare decât valoarea nominală (în lei):

508 „Acționari sau asociați”	=	%	Preț de emisiune
		5011 „Capital subscris nevărsat”	Valoare nominală
		5111 „Prime de emisiune”	Primă de emisiune

- subscriere de acțiuni emise pentru majorarea capitalului social la un preț de emisiune mai mare decât valoarea nominală (în devize):

508 „Acționari sau asociați”	=	3721 „Poziția de schimb”	Preț de emisiune În devize
------------------------------	---	--------------------------	-------------------------------

- contravaloarea în lei a acțiunilor subscrise în devize:

3722	=	%	Preț de emisiune
„Contravaloarea poziției de schimb”		5011 „Capital subscris nevărsat”	Valoare nominală
		5111 „Prime de emisiune”	Primă de emisiune

- încorporarea primelor de emisiune în capitalul social și în rezerve:

5111 „Prime de emisiune”	=	%	
		5012 „Capital subscris vărsat”	
		519 „Alte rezerve”	

9.3. CONTABILITATEA REZERVELOR

Instituțiile de credit pot să-și constituie mai multe tipuri de rezerve, conform normelor în vigoare.

Rezervele legale se constituie anual, din profitul instituției de credit, în cotele și limitele stabilite și din alte surse, conform legii. Rezervele astfel constituite, în caz de micșorare, se completează în condițiile prevăzute de lege.

Rezervele statutare sau contractuale se constituie anual din profitul determinat după deducerea impozitului pe profit al instituției de credit, conform prevederilor din statutul acesteia.

Rezervele pentru riscuri bancare includ rezerva generală pentru riscul de credit și rezerva reprezentând fondul pentru riscuri bancare generale. Rezerva generală pentru riscul de credit s-a constituit până la sfârșitul exercițiului financiar al anului 2003 din profitul instituției de credit, în cotele și limitele stabilite de lege, în funcție de soldul creditelor acordate, existent la sfârșitul anului; sumele constituite până la această dată se au în vedere la constituirea rezervei reprezentând fondul pentru riscuri bancare generale. Rezerva generală pentru riscul de credit, constituită potrivit prevederilor legale, până la 31.12.2003, nu va fi diminuată în funcție de limitele și cotele prevăzute de prevederile legale referitoare la determinarea rezervei reprezentând fondul pentru riscuri bancare generale. Sumele reprezentând rezerva generală pentru riscul de credit vor fi utilizate potrivit destinațiilor prevăzute de reglementările legale.

Rezerva reprezentând fondul pentru riscuri bancare generale s-a constituit, începând cu exercițiul financiar al anului 2004 până la sfârșitul exercițiului financiar al anului 2006, din profitul contabil determinat înainte de deducerea impozitului pe profit – profitul brut (în măsura în care sumele repartizate se regăsesc în profitul net), în cotele și limitele prevăzute de lege.

La determinarea nivelului fondului pentru riscuri bancare generale se au în vedere și sumele reprezentând rezerva generală pentru riscul de credit, constituită până la sfârșitul exercițiului financiar al anului 2003, existentă în sold.

Rezerva de întraajutorare se constituie anual de către cooperativele de credit din profitul determinat după deducerea impozitului pe profit, în cotele și limitele prevăzute de lege.

Rezervele din reevaluare se constituie din diferențe rezultate din evaluarea imobilizărilor corporale și necorporale. La înregistrarea în contabilitate a acestor rezerve trebuie respectate urătoarele reguli:

- în cazul în care valoarea contabilă a unui activ este majorată ca urmare a unei reevaluări, această majorare trebuie înregistrată direct în creditul contului „Rezerve din reevaluare”. Cu toate acestea, majorarea constatată din reevaluare trebuie recunoscută ca venit în măsura în care aceasta compensează o descreștere din reevaluarea aceluiași activ recunoscută anterior ca o cheltuială;
- în cazul în care valoarea contabilă a unui activ este diminuată ca rezultat al unei reevaluări, această diminuare trebuie recunoscută ca o cheltuială. Cu toate acestea, o diminuare rezultată din reevaluare trebuie scăzută direct din surplusul din reevaluare corespunzător aceluiași activ, în măsura în care diminuarea nu depășește valoarea înregistrată anterior ca surplus din reevaluare.

Rezerva mutuală de garantare se constituie la nivelul casei centrale din sumele plătite de cooperativele de credit afiliate reprezentând cotizații pentru constituirea acestor rezerve, precum și din sumele repartizate din profitul casei centrale determinat înainte de deducerea impozitului pe profit.

Alte rezerve se constituie potrivit prevederilor legale sau hotărârii adunării generale a acționarilor sau asociaților, cu respectarea prevederilor legale.

Contabilitatea rezervelor se ține cu ajutorul conturilor din **grupa 51 „Prime legate de capital și rezerve”**:

512 - Rezerve legale

- ✓ 5121 - Rezerve legale din profitul determinat înainte de deducerea impozitului pe profit
- ✓ 5122 - Rezerve legale din profitul determinat după deducerea impozitului pe profit

513 - Rezerve statutare sau contractuale

514 - Rezerve pentru riscuri bancare

- ✓ 5141 - Rezerva generală pentru riscul de credit din profitul determinat înainte de deducerea impozitului pe profit
- ✓ 5142 - Rezerva generală pentru riscul de credit din profitul determinat după deducerea impozitului pe profit
- ✓ 5143 - Rezerva reprezentând fondul pentru riscuri bancare generale

516 - Rezerve din reevaluare

- ✓ 5161 - Rezerve din reevaluări dispuse prin acte normative
- ✓ 5169 - Alte rezerve din reevaluări

517 - Rezerve specifice organizațiilor cooperatiste de credit

- ✓ 5171 - Rezerva de întraajutorare
- ✓ 5172 - Rezerva mutuală de garantare
  - 51721 - Rezerva mutuală de garantare constituită din profitul casei centrale determinat înainte de deducerea impozitului pe profit
  - 51722 - Rezerva mutuală de garantare constituită din cotizațiile cooperativelor de credit afiliate

519 - Alte rezerve

Conturile de rezerve sunt conturi de **pasiv**. **Se creditează** la constituirea rezervelor din profitul brut, profitul net sau profitul reportat din anii anteriori. În corespondență cu debitul conturilor 592 – Repartizarea profitului sau 581 – Rezultatul reportat. **Se debitează** cu ocazia utilizării rezervelor pentru acoperirea pierderii băncii, pentru acoperirea creditelor nerecuperate.

Principalele operațiuni contabile privind rezervele instituțiilor de credit sunt următoarele:

- constituirea rezervei legale din profitul brut sau net:
592 „Repartizarea profitului” = 512 „Rezerve legale”
- constituirea rezervei pentru riscuri bancare din profitul brut sau net:
592 „Repartizarea profitului” = 514 „Rezerve pentru riscuri bancare”
- constituirea rezervei statutare din profitul net reportat din anii anteriori:
581 „Rezultatul reportat” = 513 „Rezerve statutare”
- utilizarea rezervei legale pentru acoperirea unei pierderi:
512 „Rezerve legale” = 591 „Profit sau pierdere”
- utilizarea rezervei generale de risc pentru acoperirea unor credite nerecuperabile:
514 „Rezerve pentru riscuri bancare” = %
2811 „Creanțe restante”
2821 „Creanțe îndoielnice”

9.4. CONTABILITATEA DATORIILOR SUBORDONATE

Datoriile subordonate reprezintă împrumuturi primite pe baza emisiunilor de titluri sau împrumuturi subordonate, la termen sau pe durată nedeterminată, a caror rambursare, în caz de lichidare, nu este posibilă decât după plata celorlalți creanțieri.

În categoria datoriilor subordonate la termen se includ împrumuturile subordonate la termen, primite pe baza emisiunilor de titluri, precum și împrumuturile subordonate la termen, nereprezentate printr-un titlu.

Evidența contabilă a acestor datorii se ține cu ajutorul conturilor din **grupa 53 “Datorii subordonate,,:**

531 - Datorii subordonate la termen

- ✓ 5311 - Titluri subordonate la termen
- ✓ 5312 - Împrumuturi subordonate la termen

532 - Datorii subordonate pe durată nedeterminată

- ✓ 5321 - Titluri subordonate pe durată nedeterminată
- ✓ 5322 - Împrumuturi subordonate pe durată nedeterminată

537 - Datorii atașate și sume de amortizat

Conturile **531 „Datorii subordonate la termen”** **532 „Datorii subordonate pe durată nedeterminată”** au funcție contabilă de **pasiv**. **Se creditează** cu sumele obținute pe baza titlurilor subordonate de bancă, cu sumele împrumuturilor la termen și pe durată nedeterminată primite, cu valoarea primelor de emisiune și de rambursare aferente titlurilor subordonate emise. **Se debitează**

cu sumele rambursate sau cu valoarea împrumuturilor convertite în acțiuni. **Soldul final creditor** reflectă împrumuturile pe bază de titluri primite pe durată determinată sau nedeterminată.

Datoriile din dobânzi, calculate și neajunse la scadență aferente datoriilor subordonate se înregistrează în **contul 537 „Datorii atașate”**, cont cu funcție contabilă de **pasiv**, care **se creditează** cu ocazia înregistrării dobânzilor datorate și **se debitează** cu ocazia plății acestora. **Soldul final creditor** reflectă dobânzile aferente datoriilor subordonate neajunse la scadență.

Principalele operațiuni contabile privind datoriile subordonate sunt următoarele:

- primirea împrumuturilor prin contul curent de la BNR:

111 „Cont curent la BNR”	=	%	
			531 „Datorii subordonate la termen”
			532 „Datorii subordonate pe perioadă nedeterminată”

- înregistrarea dobânzilor datorate și neajunse la scadență aferente datoriilor subordonate:

%	=	537 „Datorii atașate”
6051 „Cheltuieli privind datoriile subordonate la termen”		
6052 „Cheltuieli privind datoriile subordonate pe durată nedeterminată”		

- rambursarea împrumuturilor și achitarea dobânzilor:

%	=	111 „Cont curent la BNR”
531 „Datorii subordonate la termen”		
532 „Datorii subordonate pe perioadă nedeterminată”		
537 „Datorii atașate”		

- emisiune de titluri convertibile în acțiuni pe termen fix:

355 „Debitori diverși”	=	5311 „Titluri subordonate la termen”
------------------------	---	--------------------------------------

- încasarea debitelor din titluri emise:

%	=	355 „Debitori diverși”
101 „Casa”		
111 „Cont curent la BNR”		
2511 „Conturi curente”		

- înregistrarea dobânzilor datorate și neajunse la scadență aferente datoriilor subordonate la termen:

6051 „Cheltuieli privind datoriile subordonate la termen”	=	537 „Datorii atașate”
---	---	-----------------------

- achitarea dobânzilor:

537 „Datorii atașate”	=	%	
			101 „Casa”
			111 „Cont curent la BNR”
			2511 „Conturi curente”

- convertirea titlurilor în acțiuni:

5311 „Titluri subordonate la termen”	=	5012 „Capital subscris vărsat”
--------------------------------------	---	--------------------------------

9.5. CONTABILITATEA PROVIZIOANELOR PENTRU RISCURI ȘI CHELTUIELI

Provizioanele pentru riscuri și cheltuieli se constituie în momentul în care sunt îndeplinite următoarele condiții :

- instituția de creditare o obligație curentă (legală sau implicită) generată de un eveniment anterior;
- este probabil ca o ieșire de resurse care să afecteze beneficiile economice să fie necesară pentru a onora obligația respectivă; și
- poate fi realizată o bună estimare a valorii obligației.

Provizioanele pentru riscuri și cheltuieli se referă la acoperirea riscului de executare a angajamentelor prin semnătură (garanții, avaluri, etc.), facilități acordate personalului, riscuri de țară, restructurare, dezafectarea imobilizărilor corporale, litigii, amenzi, penalități, despăgubiri, cheltuieli cu reparațiile capitale eşalonate pe mai multe perioade, etc.

Contabilitatea acestor provizioane se ține cu ajutorul conturilor din **grupa 55 „PROVIZIOANE PENTRU RISCURI ȘI CHELTUIELI”**:

551 - Provizioane pentru riscuri de executare a angajamentelor prin semnătură

552 - Provizioane pentru facilități acordate personalului

553 - Provizioane pentru riscuri de țară

554 - Provizioane pentru restructurare

555 - Provizioane pentru dezafectarea imobilizărilor corporale și alte acțiuni similare legate de acestea

556 - Provizioane pentru impozite

559 - Alte provizioane

Toate conturile acestei grupe au funcție contabilă de **pasiv**. **Se creditează** cu valoarea provizioanelor constituite sau majorate și **se debitează** cu valoarea provizioanelor diminuate sau anulate.

La finele fiecărui exercițiu financiar, provizioanele constituite anterior se analizează și se regularizează astfel:

- prin debitul conturilor de cheltuieli, în cazul majorării necesarului de provizioane;
- prin creditul conturilor de venituri când provizioanele trebuie diminuate sau anulate, respectiv când acestea devin parțial sau total fără obiect.

Înregistrările contabile referitoare la provizioane sunt următoarele:

- constituirea sau majorarea provizionului:

665X „Cheltuieli cu provizioane pentru riscuri și cheltuieli” = 55X „Provizioane”

- diminuarea sau anularea provizionului:

55X „Provizioane” = 765X „Venituri din provizioane pentru riscuri și cheltuieli”

9.6. CONTABILITATEA REZULTATULUI EXERCIȚIULUI

La sfârșitul exercițiului, societățile bancare își stabilesc rezultatul exercițiului sub formă de profit sau de pierdere. Profitul se reflectă sub forma profitului contabil calculat, a profitului reportat din exercițiile precedente și a profitului fiscal determinat determinat prin corectarea rezultatului contabil cu elementele deductibile și nedeductibile.

Evidențierea contabilă a rezultatului se face apelând la conturile din **grupa 58 „REZULTATUL REPORTAT” și grupa 59 „REZULTATUL EXERCIȚIULUI”**:

581 - Rezultatul reportat

- ✓ 5811 - Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat, respective pierderea neacoperită
- ✓ 5812 - Rezultatul reportat provenit din adoptarea pentru prima dată a IAS, mai puțin IAS 29
- ✓ 5814 - Rezultatul reportat provenit din corectarea erorilor contabile
- ✓ 5815 - Rezultatul reportat reprezentând surplusul realizat din rezerve din reevaluare
- ✓ 5816 - Rezultatul reportat provenit din trecerea la aplicarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene

591 - Profit sau pierdere

592 - Repartizarea profitului

Contul 581 „Rezultatul reportat” este un **cont bifuncțional**. **Se creditează** cu profitul net realizat în exercițiul financiar precedent a cărui decizie de repartizare a fost amânată, cu diferențele pozitive pe care le înregistrează instituția de credit ca urmare a modificării politicilor contabile sau, în cazul preluării unei pierderi, cu acoperirea acesteia din rezerve sau capital social. **Se debitează** cu pierderile realizate în exercițiile financiare precedente, cu pierderile datorate modificării politicilor contabile, cu profitul net realizat în exercițiile financiare anterioare destinate creșterii capitalului social sau rezervelor, dividendele acordate acționarilor din profitul obținut în anii anteriori.

Contul 591 „Profit sau pierdere” este un **cont bifuncțional**. El **se creditează** cu preluarea veniturilor realizate de bancă pentru stabilirea rezultatelor sau la acoperirea pierderilor din exercițiul financiar curent, prin diminuarea capitalului social sau diminuarea rezervelor. **Debitarea** lui se face la preluarea cheltuielilor înregistrate de bancă pentru stabilirea rezultatelor exercițiului, la preluarea profitului net nerepartizat în exercițiile financiare precedente sau la repartizarea profitului din exercițiul curent. Soldul final creditor reflectă profitul realizat iar soldul final debitor pierderea înregistrată.

Contul 592 „Repartizarea profitului” este un **cont de activ** ce **se debitează** cu ocazia repartizării profitului pe destinații (rezerve, dividende, participarea salariaților la profit) și **se creditează** după aprobarea bilanțului, la închiderea contului prin contul 591 – Profit sau pierdere.

Principalele operații privind contabilitatea rezultatelor sunt următoarele:

- descărcarea conturilor de cheltuieli la sfârșitul exercițiului:

591 „Profit și pierdere”	=	%
		6xx

- descărcarea conturilor de venituri la sfârșitul exercițiului:

%	=	591 „Profit și pierdere”
7xx		

- constituirea rezervelor din profitul brut:

592 „Repartizarea profitului”	=	%
		512 „Rezerve legale”
		514 „Rezerve pentru riscuri bancare”

- înregistrarea și deducerea impozitului pe profit:

691 „Cheltuieli cu impozitul pe profit”	=	3531 „Impozit pe profit”
591 „Profit și pierdere”	=	691 „Cheltuieli cu impozitul pe profit”

- constituirea rezervelor din profitul net:

592 „Repartizarea profitului”	=	%
		512 „Rezerve legale”
		513 „Rezerve statutare”
		514 „Rezerve pentru riscuri bancare”

- repartizarea dividendelor către acționari:

592 „Repartizarea profitului”	=	354 „Dividende de plată”
-------------------------------	---	--------------------------

- constituirea fondului de participare a salariaților la profit:

592 „Repartizarea profitului”	=	3513 „Participarea personalului la profit”
-------------------------------	---	--

- reportarea profitului net pentru anul următor:

592 „Repartizarea profitului”	=	581 „Rezultatul reportat”
-------------------------------	---	---------------------------

- profitul net rămas nerepartizat din exercițiul anterior:

581 „Rezultatul reportat”	=	591 „Profit și pierdere”
---------------------------	---	--------------------------

- pierderea exercițiului suportată din capitalul social:

501 „Capital social”	=	591 „Profit și pierdere”
----------------------	---	--------------------------

- pierderea exercițiului suportată din rezerve:

% = 591 „Profit și pierdere”
512 „Rezerve legale”
519 „Alte rezerve”

- închiderea contului de rezultate la începutul exercițiului următor:
591 „Profit și pierdere” = 592 „Repartizarea profitului”

Întrebări recapitulative

1. Enumerați componentele capitalurilor proprii.
2. Prezentați rezervele și contabilitatea acestora.
3. Definiți datoriile subordonate și prezentați contabilitatea acestora.

Teste de autoevaluare

1. Care dintre următoarele formule contabile sunt în concordanță cu explicația dată:
  - a. 2511 = 508 aportul acționarilor depus în contul curent
  - b. 5012 = 591 reducerea capitalului social prin acoperirea pierderilor reportate
  - c. 511 = 5012 majorarea capitalului social prin înglobarea primelor legate de capital
  - d. 5012 = 3251 majorarea capitalului social prin transformarea obligațiunilor în acțiuni

2. Care dintre următoarele formule contabile sunt în concordanță cu explicația dată:
  - a. 354 = 592 repartizarea profitului la dividende
  - b. 6051 = 537 dobânzi datorate și neajunse la scadență aferente datoriilor subordonate la termen
  - c. 111 = 531 primirea unui împrumut la termen pe baza emisiunilor de titluri în contul curent de la BNR
  - d. 5012 = 5111 încorporarea primelor de emisiune în capitalul social

3. Înregistrarea corectă privind majorarea unui provizion pentru risc de țară este:
  - a. 7653 = 553
  - b. 553 = 7653
  - c. 6653 = 553
  - d. 553 = 6653

4. Care formulă contabilă evidențiază constituirea impozitului pe profit datorat de instituția de credit:
  - a. 591 = 691
  - b. 691 = 111
  - c. 691 = 3531
  - d. 3531 = 111

5. Contul 591 „Profit și pierdere” este un cont de rezultate cu funcție contabilă de:
- activ
  - pasiv
  - bifuncțional.

Teste de evaluare

1. La o instituție de credit la sfârșitul exercițiului se înregistrează un profit net de 280.000 lei și o pierdere reportată din exercițiile financiare precedente de 50.000 lei. Profitul exercițiului recent încheiat se repartizează după cum urmează:
  - 50.000 lei pentru acoperirea pierderilor precedente;
  - 20.000 lei pentru constituirea de rezerve legale;
  - 30.000 lei pentru majorarea rezervei pentru riscuri bancare;
  - 100.000 lei pentru dividende;
  - restul de 80.000 lei se trec la rezultatul reportat.Să se înregistreze în contabilitate operațiile prezentate mai sus.
2. La o instituție de credit se emit 5.000 de acțiuni cu o valoare nominală de 25 lei/acțiune la un preț de emisiune de 30 lei/acțiune. Acționarii subscriu pentru această emisiune și depun echivalentul acțiunilor din conturile curente. Să se înregistreze în contabilitate operațiile.

CAPITOLUL 10

CHELTUIELILE ȘI VENITURILE BANCARE

Obiective

- definirea noțiunii de „cheltuială”
- cunoașterea criteriilor de clasificare a cheltuielilor
- cunoașterea criteriilor de recunoaștere a cheltuielilor
- contabilizarea cheltuielilor
- definirea noțiunii de „venit”
- cunoașterea criteriilor de clasificare a veniturilor
- cunoașterea criteriilor de recunoaștere a veniturilor
- contabilizarea veniturilor

Cuvinte cheie

- cheltuieli
- venituri

Rezumat

Cheltuielile sunt recunoscute în contul de profit și pierdere atunci când a avut loc o reducere a beneficiilor economice viitoare, aferente diminuării unui activ sau creșterii unei datorii, iar această reducere poate fi evaluată credibil. Contabilitatea cheltuielilor se ține pe feluri de cheltuieli, după natura lor, care se grupează astfel:

1. Cheltuieli de exploatare bancară (cheltuieli cu operațiunile de trezorerie și interbancare; cheltuieli cu operațiunile cu clientela; cheltuieli pentru operațiunile cu titluri și alte instrumente financiare; cheltuieli cu operațiunile de leasing; cheltuieli privind datoriile subordonate; cheltuieli privind operațiunile de schimb; cheltuieli privind operațiunile în afara bilanțului și operațiunile de acoperire; cheltuieli cu prestațiile de servicii financiare; alte cheltuieli de exploatare bancară);
2. Cheltuieli cu personalul (cheltuieli cu salariile personalului; cheltuieli privind asigurările și protecția socială și alte cheltuieli privind personalul);
3. Cheltuieli cu impozite, taxe și vărsăminte asimilate (cheltuieli cu impozite - altele decât impozitul pe profit, taxe și vărsăminte asimilate);
4. Cheltuieli cu materialele, lucrările și serviciile executate de terți (cheltuieli cu materialele; cheltuieli privind alte stocuri; cheltuieli cu lucrările și serviciile executate de terți; cheltuieli de protocol, reclamă și publicitate);
5. Cheltuieli diverse de exploatare (venituri retrocedate privind activitățile și activele controlate în comun în scopul desfășurării de activități nebancare; cota-parte privind activitățile și activele controlate în comun în scopul desfășurării de activități nebancare; cota-parte din cheltuielile sediului social; pierderi din investiții imobiliare; pierderi din cedarea și casarea imobilizărilor și alte cheltuieli diverse de exploatare);
6. Cheltuieli cu amortizările privind imobilizările necorporale și corporale (amortizarea imobilizărilor necorporale și corporale);
7. Cheltuieli cu provizioane și pierderi din creanțe nerecuperabile (cheltuieli cu provizioane pentru creanțe din operațiuni interbancare; cheltuieli cu provizioane pentru creanțe din operațiuni cu clientela; cheltuieli cu provizioane privind operațiuni cu titluri și operațiuni diverse; cheltuieli cu provizioane pentru valori imobilizate; cheltuieli cu provizioane pentru riscuri și cheltuieli; pierderi din creanțe nerecuperabile);
8. Cheltuieli extraordinare (cheltuieli privind calamitățile și alte evenimente similare);
9. Cheltuieli din corectarea erorilor fundamentale, modificări ale politicilor contabile și ajustarea la inflație;
10. Cheltuieli cu impozitul pe profit (cheltuieli cu impozitul pe profit curent, cheltuieli cu impozitul pe profit amânat).

Conturile de cheltuieli respective se pot dezvolta în analitic în funcție de necesitățile impuse de anumite reglementări sau potrivit nevoilor proprii.

Veniturile sunt recunoscute în contul de profit și pierdere atunci când a avut loc o creștere a beneficiilor economice viitoare, aferente creșterii unui activ sau diminuării unei datorii, iar această creștere poate fi evaluată credibil.

Contabilitatea veniturilor se ține pe feluri de venituri, după natura lor, care se grupează astfel:

1. Venituri din activitatea de exploatare bancară (venituri din operațiunile de trezorerie și interbancare; venituri din operațiunile cu clientela; venituri din operațiunile cu titluri și alte instrumente financiare; venituri din operațiunile de leasing; venituri din credite subordonate și din titluri de participare deținute în filiale, în societăți asociate și în entități controlate în comun; venituri din operațiunile de schimb; veniturile din operațiunile în afara bilanțului și operațiunile de acoperire; venituri din prestațiile de servicii financiare; alte venituri din activitatea de exploatare bancară);
2. Venituri diverse din exploatare (cheltuieli refacturate; cota-parte privind activitățile și activele controlate în comun în scopul desfășurării de activități nebancale; cota-parte din cheltuielile sediului social; venituri din investiții imobiliare; venituri din cedarea și casarea immobilizărilor; venituri accesorii; alte venituri diverse din exploatare);
3. Venituri din provizioane și recuperări de creanțe amortizate (venituri din provizioane pentru creanțe din operațiuni interbancare; venituri din provizioane pentru creanțe din operațiuni cu clientela; venituri din provizioane privind operațiunile cu titluri și operațiuni diverse; venituri din provizioane pentru valori immobilizate; venituri din provizioane pentru riscuri și cheltuieli și venituri din recuperări de creanțe amortizate);
4. Venituri extraordinare (venituri din subvenții pentru evenimente extraordinare și altele similare);
5. Venituri din corectarea erorilor fundamentale, modificări ale politicilor contabile și ajustarea la inflație;
6. Venituri din impozitul pe profit amânat.

Contabilitatea veniturilor se ține folosind conturi din clasa 7. Comun acestor conturi este faptul că sunt conturi de pasiv, ce încep a funcționa prin a se credita în timpul exercițiului financiar și se debitează la sfârșitul exercițiului prin descărcare în contul 591 „Profit sau pierdere” sau în contul 341 „Decontări intrabancare”, dacă rezultatul nu se stabilește la nivelul subunității bancare.

Conținut

10.1 CHELTUIELILE BANCARE

Cheltuielile sunt recunoscute în contul de profit și pierdere atunci când a avut loc o reducere a beneficiilor economice viitoare, aferente diminuării unui activ sau creșterii unei datorii, iar această reducere poate fi evaluată credibil.

Contabilitatea cheltuielilor se ține pe feluri de cheltuieli, după natura lor, care se grupează astfel:

11. Cheltuieli de exploatare bancară (cheltuieli cu operațiunile de trezorerie și interbancare; cheltuieli cu operațiunile cu clientela; cheltuieli pentru operațiunile cu titluri și alte instrumente financiare; cheltuieli cu operațiunile de leasing; cheltuieli privind datoriile subordonate; cheltuieli privind operațiunile de schimb; cheltuieli privind operațiunile în afara bilanțului și operațiunile de acoperire; cheltuieli cu prestațiile de servicii financiare; alte cheltuieli de exploatare bancară);
12. Cheltuieli cu personalul (cheltuieli cu salariile personalului; cheltuieli privind asigurările și protecția socială și alte cheltuieli privind personalul);
13. Cheltuieli cu impozite, taxe și vărsăminte asimilate (cheltuieli cu impozite - altele decât impozitul pe profit, taxe și vărsăminte asimilate);
14. Cheltuieli cu materialele, lucrările și serviciile executate de terți (cheltuieli cu materialele; cheltuieli privind alte stocuri; cheltuieli cu lucrările și serviciile executate de terți; cheltuieli de protocol, reclamă și publicitate);
15. Cheltuieli diverse de exploatare (venituri retrocedate privind activitățile și activele controlate în comun în scopul desfășurării de activități nebancale; cota-parte privind activitățile și activele controlate în comun în scopul desfășurării de activități nebancale; cota-parte din cheltuielile sediului social; pierderi din investiții imobiliare; pierderi din cedarea și casarea immobilizărilor și alte cheltuieli diverse de exploatare);
16. Cheltuieli cu amortizările privind immobilizările necorporale și corporale (amortizarea immobilizărilor necorporale și corporale);
17. Cheltuieli cu provizioane și pierderi din creanțe nerecuperabile (cheltuieli cu provizioane pentru creanțe din operațiuni interbancare; cheltuieli cu provizioane pentru creanțe din

operațiuni cu clientela; cheltuieli cu provizioane privind operațiuni cu titluri și operațiuni diverse; cheltuieli cu provizioane pentru valori immobilizate; cheltuieli cu provizioane pentru riscuri și cheltuieli; pierderi din creanțe nerecuperabile);

18. Cheltuieli extraordinare (cheltuieli privind calamitățile și alte evenimente similare);

19. Cheltuieli din corectarea erorilor fundamentale, modificări ale politicilor contabile și ajustarea la inflație;

20. Cheltuieli cu impozitul pe profit (cheltuieli cu impozitul pe profit curent, cheltuieli cu impozitul pe profit amânat).

Conturile de cheltuieli respective se pot dezvolta în analitic în funcție de necesitățile impuse de anumite reglementări sau potrivit nevoilor proprii.

10.1.1. CHELTUIELI DE EXPLOATARE BANCARĂ

Cheltuielile de exploatare bancară sunt generate de activitatea de bază a societății bancare și formează cea mai numeroasă grupă de cheltuieli. În majoritatea lor, acestea sunt cheltuieli ce privesc exercițiul financiar curent.

Dobânzile plătite de bancă pentru remunerarea resurselor obținute sub forma de împrumuturi sau depozite reprezintă cele mai importante cheltuieli de exploatare. Alte cheltuieli sunt constituite din comisioane plătite de bancă și din pierderi înregistrate la variațiile de curs sau la cesiunea titlurilor și devizelor.

O categorie distinctă de cheltuieli de exploatare o formează cheltuielile legate de operațiunile de leasing și locație simplă. Sunt cuprinse aici cheltuielile cu amortizările bunurilor date în închiriere, provizioanele create pentru acestea și eventualele pierderi înregistrate.

Mai apar înregistrate la cheltuieli de exploatare și cheltuielile privind datoriile subordonate și fondurile publice alocate, cheltuielile privind operațiuni din afara bilanțului și cheltuielile cu gestionarea mijloacelor de plată.

Cheltuielile de exploatare bancară sunt înregistrate contabil în grupa 60 „Cheltuieli de exploatare bancară”.

Conturile din grupa cheltuielilor de exploatare bancară sunt conturi de activ. Ele se debitează, în cele mai multe cazuri, la apariția cheltuielii în contrapartida cu un cont de creanțe atașate, dacă este vorba de înregistrarea unei dobânzi de plătit, cu un cont de trezorerie, în cazul în care banca plătește comisioane, cu un cont de titluri, la deprecierea acestora sau cu contul 3722 „Contravaloarea poziției de schimb”, la apariția unor pierderi din operațiuni cu devize. În cazul unor dobânzi plătite în avans, contul creditat va fi 375 „Cheltuieli înregistrate în avans”. Creditarea conturilor de cheltuieli de exploatare se face la descărcarea acestora, la sfârșitul exercițiului, prin debitul contului 591 „Profit și pierdere” sau al contului 341 „Decontări intrabancare”, dacă este cazul unei subunități ce nu este organizată ca centru de profit.

Exemple de contabilizare a cheltuielilor de exploatare:

- dobânzi pentru împrumuturile de refinanțare primite de la BNR:

6011 „Dobânzi la BNR” = 1172 „Datorii atașate”

- dobânzi pentru împrumuturi de la bănci corespondente:

6012 „Dobânzi la conturile de corespondent” = 1272 „Datorii atașate”

- evidențierea dobânzilor de plătit pentru depozitele constituite de alte instituții de credit:

6013 „Dobânzi la depozitele instituțiilor de credit” = 13271 „Datorii atașate”

- dobânda datorată aferentă împrumuturilor primite de la alte instituții de credit și neajunsă la scadență:

6014 „Dobânzi la împrumuturile de la instituțiile de credit” = 1427 „Datorii atașate”

- comisioane plătite pentru operațiuni interbancare:
6019 „Comisioane” = 111 „Cont curent la BNR”
- dobânzi creditoare la contul curent al unei persoane fizice:
6024 „Dobânzi la conturile curente” = 25172 „Datorii atașate”
- dobânzi la un depozit la termen deschis de un agent economic:
60252 „Dobânzi la depozitele la termen” = 2537 „Datorii atașate”
- reevaluarea unui titlu de tranzacție în urma scăderii cursului:
6032 „Cheltuieli cu titluri deținute în scopul tranzacționării” = 3021 „Titluri deținute în scopul tranzacționării”
- reevaluarea titlurilor de tranzacție date cu împrumut, în urma scăderii cursului:
6032 „Cheltuieli cu titluri deținute în scopul tranzacționării” = 3025 „Titluri date cu împrumut”
- înregistrarea dobânzilor datorate și neajunse la scadență aferente datoriilor subordonate la termen:
6051 „Cheltuieli privind datoriile subordonate la termen” = 537 „Datorii atașate”

10.1.2. CHELTUIELI CU PERSONALUL

Cheltuielile cu personalul cuprind cheltuielile băncii față de personal sub forma salariilor brute și a altor drepturi prevăzute în contractul colectiv de muncă sau în conformitate cu normele legale și contribuțiile băncii la asigurările sociale și la constituirea fondului de șomaj.

Cheltuielile cu personalul sunt reflectate contabil în grupa 61 „Cheltuieli cu personalul”. **Se debitează** cu valoarea salariilor brute cuvenite personalului și cu valoarea contribuțiilor unității la asigurările sociale, asigurările sociale de sănătate și la fondul de șomaj și **se creditează** o singură dată la sfârșitul lunii la descărcarea lor în contul de profit și pierdere.

- înregistrarea salariului brut cuvenit personalului:
611 „Cheltuieli cu remunerațiile personalului” = 3511 „Personal – salarii datorate”
- contribuția unității la asigurările sociale:
6121 „Cheltuieli privind contribuția unității la asigurările sociale” = 35211 „Contribuția unității la asigurările sociale”
- contribuția unității la asigurările sociale de sănătate:
6123 „Cheltuieli privind contribuția unității la asigurările sociale de sănătate” = 35214 „Contribuția angajatorului la asigurările sociale de sănătate”
- contribuția unității la fondul de șomaj:
6122 „Cheltuieli privind contribuția unității la fondul de șomaj” = 35221 „Contribuția angajatorului la fondul de șomaj”

10.1.3. CHELTUIELI CU IMPOZITELE ȘI TAXELE PLĂTITE DE BANCĂ

În această categorie sunt cuprinse o serie de cheltuieli făcute de bancă la virarea unor sume în contul statului, reprezentând: impozit plătit pentru depășirea fondului de salarii admisibil, taxe de înmatriculare, taxe de timbru, impozit pe clădiri și terenuri, impozit asupra mijloacelor de transport, TVA privind bunuri și servicii folosite în scop personal, etc.

La contabilizarea operațiunilor se folosesc conturile din grupa 62 „Impozite și taxe”.

Contul 621 „Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate” este un cont de **activ** ce **se debitează** cu obligațiile și viramentele privind impozitele și taxele și **se creditează** la descărcarea lui, la sfârșitul exercițiului.

Exemple de contabilizare

- impozit pe clădiri și terenuri datorat de bancă:
621 „Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate” = 3536 „Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”
- achitarea impozitului pe clădiri și terenuri:
3536 „Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate” = %
101 „Casa”
111 „Cont curent la BNR”

10.1.4. CHELTUIELI CU MATERIALE, LUCRĂRI ȘI SERVICII EXECUTATE DE TERȚI

Această grupă de cheltuieli cumulează cheltuielile create de consumurile de materii și materiale, și de lucrările și serviciile prestate de terți în domeniul lucrărilor de întreținere și reparații, furnizărilor de utilități, serviciilor poștale și asigurării transportului. Tot aici mai sunt cuprinse și cheltuielile cu protocolul, reclama și publicitatea.

Pentru a înregistra contabil toate aceste cheltuieli, se folosesc conturile din grupa 63 „Cheltuieli cu materialele, lucrările și serviciile executate de terți”.

Aceste conturi de activ se debitează la constatarea cheltuieli în corespondență cu un cont de stocuri din grupa 36 „Conturi de stocuri”, cu un cont de datorii 377 „Cheltuieli de plătit” sau 356 „Creditori diverși”, în special pentru serviciile prestate de terți sau cu un cont de trezorerie, dacă se înregistrează și plata. Creditarea conturilor se face în mod asemănător celorlalte conturi de cheltuieli prezentate, la sfârșitul exercițiului.

Exemple de contabilizare a cheltuielilor cu materiale, lucrări și servicii executate de terți:

- cheltuieli cu combustibili, a cheltuielilor cu materiale, lucrări și servicii executate de terți:
6312 „Cheltuieli privind combustibili” = 362 „Materiale”
- cheltuieli cu apa și energia:
6342 „Cheltuieli privind energia și apa” = 356 „Creditori diverși”
- cheltuieli cu telefoanele:
6343 „Cheltuieli poștale și de telecomunicații” = 356 „Creditori diverși”
- cheltuieli cu reclama și publicitatea:
635 „Cheltuieli de protocol, reclamă și publicitate” = %
356 „Creditori diverși”
101 „Casa”

10.1.5. CHELTUIELI DIVERSE DE EXPLOATARE

Cheltuielile diverse de exploatare cuprind veniturile retrocedate și cheltuielile refacturate legate de operațiunile de exploatare nebancaare efectuate în comun sau pierderile din cesiunea imobilizărilor. Pentru contabilizarea acestor operațiuni se utilizează grupa de conturi 64 „Cheltuieli diverse de exploatare”. Conturile de cheltuieli diverse de exploatare sunt conturi de activ. Acestea se debitează în general prin creditul contului 377 „Cheltuieli de plătit” sau al unui cont de imobilizări, în cazul pierderilor din cesiune.

10.1.6. CHELTUIELI CU AMORTIZĂRILE PRIVIND IMOBILIZĂRILE NECORPORALE ȘI CORPORALE

Acestea sunt cheltuieli cu amortizările legale aferente imobilizărilor corporale și necorporale privind activitatea de exploatare și din afara acestei activități.

Contabilizarea operațiunilor se face pe baza conturilor din grupa 65 „Cheltuieli cu amortizările privind imobilizările necorporale și corporale”.

Conturile 651 și 652 sunt conturi de activ, ce se debitează în corespondență cu un cont de amortizare din grupa 46 „Amortizări privind imobilizările” sau în corespondență cu contul 377 „Cheltuieli de plătit”, în cazul operațiunilor efectuate în comun.

Exemple de contabilizare a cheltuielilor cu amortizările:

- amortizarea imobilizărilor necorporale:
651 „Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor necorporale” = 4611 „Amortizarea imobilizărilor necorporale”
- amortizarea imobilizărilor corporale:
652 „Cheltuieli cu amortizările imobilizărilor corporale” = 4612 „Amortizarea imobilizărilor corporale”

10.1.7. CHELTUIELI CU PROVIZIOANE ȘI PIERDERI DIN CREAŢE NERECUPERABILE

Cheltuielile cu provizioanele se fac în scopul creării anumitor rezerve, utilizabile în viitor pentru finanțarea pierderii sau a deprecierei unui element de activ (creanță, titlu, imobilizări) sau pentru acoperirea unei cheltuieli cu probabilitate mare de apariție după închiderea exercițiului.

Provizioanele constituite de bancă se pot încadra în trei categorii:

- provizioane pentru deprecierea sau pierderea unor creanțe sau imobilizări;
- provizioane pentru riscuri și cheltuieli;
- provizioane reglementate.

Evidențierea contabilă a cheltuielilor cu provizioane și a pierderilor din creanțe nerecuperabile se face cu ajutorul conturilor din grupa 66 „Cheltuieli cu provizioane și pierderi din creanțe nerecuperabile”.

Conturile de cheltuieli cu provizioanele se debitează în corespondență cu creditul unui cont de provizioane, specific activului pentru care se provizionează. Creditarea conturilor din grupa 66 se face în corespondență cu conturile 591 „Profit și pierdere” sau 341 „Decontări interbancaare”.

10.1.8. CHELTUIELI EXTRAORDINARE

Cheltuielile extraordinare se referă la cheltuielile privind calamitățile și alte elemente similare. Evidențierea în contabilitate se face cu ajutorul contului 671 „Cheltuieli privind calamitățile și alte evenimente similare”.

10.1.9. CHELTUIELI CU IMPOZITUL PE PROFIT

Evidențierea cheltuielilor cu impozitul pe profit se face cu ajutorul **contului 691 „Cheltuieli cu impozitul pe profit”** care după funcția contabilă este tot un cont de activ. **Se debitează** cu ocazia constituirii impozitului pe profit datorat de bancă în corespondență cu contul 3531 „Impozit pe profit” și **se creditează** la închiderea exercițiului, pentru stabilirea rezultatului, în corespondență cu debitul contului 591 „Profit și pierdere” sau 341 „Decontări interbancare”.

10.2. VENITURILE BANCARE

Veniturile sunt recunoscute în contul de profit și pierdere atunci când a avut loc o creștere a beneficiilor economice viitoare, aferente creșterii unui activ sau diminuării unei datorii, iar această creștere poate fi evaluată credibil.

Contabilitatea veniturilor se ține pe feluri de venituri, după natura lor, care se grupează astfel:

7. Venituri din activitatea de exploatare bancară (venituri din operațiunile de trezorerie și interbancare; venituri din operațiunile cu clientela; venituri din operațiunile cu titluri și alte instrumente financiare; venituri din operațiunile de leasing; venituri din credite subordonate și din titluri de participare deținute în filiale, în societăți asociate și în entități controlate în comun; venituri din operațiunile de schimb; veniturile din operațiunile în afara bilanțului și operațiunile de acoperire; venituri din prestațiile de servicii financiare; alte venituri din activitatea de exploatare bancară);
8. Venituri diverse din exploatare (cheltuieli refacturate; cota-parte privind activitățile și activele controlate în comun în scopul desfășurării de activități nebancare; cota-parte din cheltuielile sediului social; venituri din investiții imobiliare; venituri din cedarea și casarea imobilizărilor; venituri accesorii; alte venituri diverse din exploatare);
9. Venituri din provizioane și recuperări de creanțe amortizate (venituri din provizioane pentru creanțe din operațiuni interbancare; venituri din provizioane pentru creanțe din operațiuni cu clientela; venituri din provizioane privind operațiunile cu titluri și operațiuni diverse; venituri din provizioane pentru valori imobilizate; venituri din provizioane pentru riscuri și cheltuieli și venituri din recuperări de creanțe amortizate);
10. Venituri extraordinare (venituri din subvenții pentru evenimente extraordinare și altele similare);
11. Venituri din corectarea erorilor fundamentale, modificări ale politicilor contabile și ajustarea la inflație;
12. Venituri din impozitul pe profit amânat.

Contabilitatea veniturilor se ține folosind conturi din clasa 7. Comun acestor conturi este faptul că sunt conturi de pasiv, ce încep a funcționa prin a se credita în timpul exercițiului financiar și se debitează la sfârșitul exercițiului prin descărcare în contul 591 „Profit sau pierdere” sau în contul 341 „Decontări intrabancare”, dacă rezultatul nu se stabilește la nivelul subunității bancare.

10.2.1. VENITURI DIN ACTIVITATEA DE EXPLOATARE BANCARĂ

Veniturile din activitatea de exploatare bancară reprezintă cea mai diversă și mai importantă categorie de venituri. Acestea sunt detaliate în mod asemănător cheltuielilor cu activitatea de exploatare, fiind compuse din dobânzi încasate la operațiuni de creditare și la depozite create la bănci, din comisioane încasate, din dobânzi, dividende și diferențe favorabile înregistrate la operațiunile cu titluri și devize, ca și din venituri create la operațiunile de finanțare prin leasing. Cesiunile de imobilizări pot crea, de asemenea, venituri de exploatare bancară.

Veniturile din activitatea de exploatare bancară sunt înregistrate în contabilitate folosind conturile grupei 70 „Venituri din activitatea de exploatare bancară”. Toate conturile de venituri din grupa 70 sunt conturi de pasiv și încep a funcționa prin creditare. Creditarea se face, de regulă, în corespondență cu debitarea unor conturi de creanțe atașate, pentru veniturile din dobânzi, de titluri, pentru veniturile create de acestea sau prin debitarea contului 3722 „Contravaloarea poziției de schimb”, în cazul unor venituri la operațiunile în devize.

Exemple de contabilizare a veniturilor din activitatea de exploatare bancară:

- dobânzi din operațiuni cu BNR:
1172 „Creanțe atașate” = 7011 „Dobânzi de la BNR”
- dobânzi de la credite acordate băncilor corespondente:
1272 „Creanțe atașate” = 7012 „Dobânzi la conturile de corespondent”
- dobânzi de la un depozit la vedere deschis la o altă bancă:
1317 „Creanțe atașate” = 7013 „Dobânzi de la conturile de depozite la instituțiile de credit”
- dobânzi de la un credit la termen acordat unei alte bănci:
1417 „Creanțe atașate” = 70142 „Dobânzi de la creditele la termen”
- comisioane încasate pentru operațiuni cu clientela:
2511 „Conturi curente” = 7029 „Comisioane”
- reevaluarea titlului de tranzacție în urma creșterii cursului:
3021 „Titluri de tranzacție” = 7032 „Venituri din titlurile deținut în scopul tranzacționării”

10.2.2. VENITURI DIVERSE DIN EXPLOATARE

Veniturile diverse din exploatare reprezintă transferuri de cheltuieli către alte bănci sau subunități bancare, venituri din operațiuni efectuate în comun sau venituri din activitatea subunităților bancare din străinătate. Tot aici mai sunt cuprinse și veniturile realizate la cesiunea imobilizărilor sau cote-părți din subvențiile de investiții. Contabilizarea acestor operațiuni se face cu ajutorul conturilor din grupa 74 „Venituri diverse din exploatare”.

Conturile pentru venituri diverse din exploatare sunt conturi de pasiv. Se pot credita în corespondență cu conturi din clasa 3, în cazul unor venituri de primit sau al debitorilor, cu contul 5412, pentru subvenții de primit sau cu contul 3722, pentru venituri în devize.

10.2.3. VENITURI DIN PROVIZIOANE ȘI RECUPERĂRI DE CREANȚE AMORTIZATE

Veniturile din provizioane apar atunci când se anulează total sau parțial un provizion datorită faptului că activul pentru care s-a provizionat este vândut sau iese din evidența băncii. La fel se procedează și în cazul diminuării sau al dispariției riscurilor pentru care s-a provizionat. Evidența acestor operațiuni se ține cu ajutorul conturilor de venituri din grupa 76 „Venituri din provizioane și recuperări de creanțe amortizate”.

Aceste conturi de pasiv sunt creditate în corespondență cu debitul conturilor de provizioane specifice diferitelor active sau riscuri.

10.2.4. VENITURI EXTRAORDINARE

Veniturile extraordinare sunt venituri care nu sunt legate de activitatea curentă a băncii. Ele se referă la veniturile obținute din subvenții pentru evenimente extraordinare.

Evidența contabilă se ține cu ajutorul contului 771 „Venituri din subvenții pentru evenimente extraordinare și altele similare”.

Întrebări recapitulative

1. Definiți cheltuielile bancare.
2. Prezentați clasificarea cheltuielilor unei instituții de credit după natura lor.
3. Definiți veniturile bancare.
4. Prezentați clasificarea veniturilor unei instituții de credit după natura lor.

Teste de autoevaluare

1. Dobânzile de încasat pentru împrumuturile acordate altor instituții de credit se înregistrează folosind formula contabilă:
  - a. 2817 = 7028
  - b. 6017 = 1427
  - c. 1417 = 7014
  - d. 2047 = 70215
2. Dobânzile datorate pentru împrumuturile primite de la alte instituții de credit se înregistrează folosind formula contabilă:
  - a. 1427 = 111
  - b. 6013 = 1327
  - c. 6014 = 1427
  - d. 6025 = 2537
3. Dobânzile datorate pentru un depozit la termen deschis de un agent economic se înregistrează folosind formula contabilă:
  - a. 2537 = 101
  - b. 6013 = 1327
  - c. 6014 = 1427
  - d. 60252 = 2537
4. Care este formula corectă pentru înregistrarea facturii reprezentând servicii de telefonie de care beneficiază instituția de credit neajunsă la scadență:
  - a. $\begin{array}{l} \% \\ 6343 \\ 35326 \end{array} = 356$
  - b. $\begin{array}{l} \% \\ 6343 \\ 35326 \end{array} = 101$
  - c. 643 = 101
5. Cum se înregistrează în contabilitate dobânzile de încasat aferente operațiunilor derulate prin intermediul contului curent la BNR:
  - a. 1272 = 7012
  - b. 1172 = 7011
  - c. 1371 = 7013

Teste de evaluare

1. Prezentați explicațiile pentru următoarele formule contabile:

- a. 111 = % a.
3021
7032
- b. 121 = 7019 b.
- c. 25171 = 7024 c.
- d. 2511 = 7029 d.

2. Să se înregistreze în contabilitate următoarele operații efectuate de o instituție de credit:

- a. dobânzi încasate pentru disponibilul în contul de corespondent în sumă de 15.000 lei;
- b. dobânzi calculate de bancă pentru soldul debitor al contului unui client în sumă de 480 lei;
- c. încasarea comisionului perceput de bancă pentru acordarea unui credit de trezorerie în sumă de 200 lei;
- d. dobânzi de încasat aferente creditelor de trezorerie acordate clienților în sumă de 7.000 lei;
- e. dobânzi de încasat aferente titlurilor primite în pensiune livrată în sumă de 3.000 lei;
- f. dobânzi de încasat pentru creditele acordate altor instituții financiare în sumă de 9.000 lei.

3. Prezentați explicațiile pentru următoarele formule contabile:

- a. 651 = 4611 a.
- b. 6343 = 356 b.
- c. 611 = 3511 c.
- d. 691 = 591 d.
- e. 6019 = 111 e.
- f. 3536 = 101 f.

4. Să se înregistreze în contabilitate următoarele operații efectuate de o instituție de credit:

- a. dobânzile datorate, aferente unui împrumut de refinanțare primit de la BNR, în sumă de 20.000 lei și achitarea acestora din contul curent deschis la BNR;
- b. consum de combustibil în valoare de 800 lei;
- c. impozitul pe clădire datorat în sumă de 1.400 lei și achitarea acestuia în numerar;
- d. primirea facturii de la furnizorul de servicii de telefonie în valoare de 15.000 lei plus TVA 19% și achitarea datoriei din contul curent la BNR;
- e. dobânzile datorate aferente depozitelor la termen constituite de clientelă în sumă de 8.500 lei;
- f. salariile brute convenite angajaților în sumă de 65.000 lei;
- g. reținerile salariaților știind că impozitul pe salarii este de 9.800 lei;
- h. datoriile unității aferente salariilor convenite personalului;
- i. amortizarea lunară a unei clădiri în sumă de 3.000 lei și a unui mijloc de transport în sumă de 300 lei.

Răspunsuri teste de autoevaluare

	Întrebarea nr 1	Întrebarea nr 2	Întrebarea nr 3	Întrebarea nr 4	Întrebarea nr 5
Capitolul 1	c	a,b,c,h	b	a,b,e	c
Capitolul 2	b,d	b,d	c	a	b
Capitolul 3	d	c	a,c	a	b,c
Capitolul 4	a, c	c	d	b	c
Capitolul 5	d	b	c	a, c	a
Capitolul 6	a, c	c	a, c, d	b	b
Capitolul 7	b, d	a	a	c	a, c
Capitolul 8	c	a, b, e, f	d	a, d	c, d
Capitolul 9	a, b, c	b, c	c	c	c
Capitolul 10	c	c	d	a	b

BIBLIOGRAFIE

- Basno, C., Dardac, N., Floricel, C. - **“Monedă, Credit, Bănci”**, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1994
- Basno, C., Dardac, N. - **“Operațiuni bancare – instrumente și tehnici de plată”**, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1996
- Berea A., Berea O. - **“Sistemul bancar românesc și integrarea europeană”**, Ed. Expert, București, 2000
- Chițu A. - **„Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor - Recunoașterea veniturilor și cheltuielilor în contabilitate”**, Ed. C.E.C.C.A.R, Nr.3, martie 2003
- Coman F. - **„Activitatea financiar-contabilă a societăților bancare”**, Ed. Lumina Lex, București, 2002
- Dardac N., Barbu T. - **„Monedă, bănci, și politici monetare”**, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 2005
- Dănilă N., Anghel L. C., Dănilă M. I. - **“Managementul lichidității bancare”**, Ed. Economică, București, 2002
- Dănilă N., Berea A., - **“Managementul bancar – fundamente și orientări”**, Ed. Economică, București, 2000
- Dedu V, Enciu A., - **„Contabilitate bancară”**, Ed. Economică, București, 2001
- Dedu V., - **“Gestiune și audit bancar”**, Ed. Economică, București, 2003
- Dedu V., - **“Gestiune bancară”**, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1999
- Derek, F.C. - **“Bank Strategic Management and Marketing”**, Ed. John Willey & Sons, NY, 1986
- Diaconescu M. - **“Bănci, sisteme de plăți, riscuri”**, Ed. Economică, București, 1999
- Garsuault P., Priami S. - **“La banque – Fonctionnement et strategies”**, Technique bancaire, Paris, 1996
- Greuning H. - **“Analizing Banking Risk – A Framework for Assesing Corporate Governance and Financial Risk Management”**, The World Bank, 2000
- Ionescu, L. (coordonator) - **“Băncile și operațiunile bancare”**, Ed. Economică, 1996
- Nițu I. - **“Managementul riscului bancar”**, Ed. Expert, București, 2000
- Săvoiu V. - **“Sistemul european de bănci centrale”**, Ed. Colecția Națională, București, 2000
- Directiva 2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de către instituțiile de credit**, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr.L 177/30.06.2006
- Directiva 2006/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006 privind adecvarea capitalului firmelor de investiții și instituțiilor de credit**, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 177/30.06.2006

- 📖 **Legea nr.58/1998 privind activitatea bancară** - republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr.78/24.01.2005
- 📖 **Legea contabilității nr.82/1991**- republicată și actualizată
- 📖 **Ordinul nr.24 din 21 decembrie 2006** privind modificarea și completarea Ordinului guvernatorului Băncii Naționale a României nr. 5/2005 **pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, aplicabile instituțiilor de credit**
- 📖 **Ordin nr. 1850 din 14 decembrie 2004 privind registrele și formularele financiar-contabile** publicat în: Monitorul Oficial nr. 23 bis din 7 ianuarie 2005
- 📖 **Regulament nr.13/18/14.12.2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții**